

Hartolan kunta

Talous- ja toiminta- analyysi

HT Eero Laesterä, KTM Tuomas Hanhela, KTM Juha Koskinen, KTK Tomi Pihlajamäki, 18.1.2024

Omat asiat

- Väestö, sopeutuminen muutoksiin
- Tulot, erityisesti valtionosuudet
- Tulopohjat
- Tulokertoimet
- Omat tulot
- Menot, palvelurakenteen kustannus, erityisesti omat menot
- Rahoitus - investoinnit
- Tase
- Konserni

Uhkat – ja mahdollisuudet

- Väestö
- Julkisen talouden kokonaisuus – valtio – hv-alue – kunnat
- Ulkoinen maailma

KUNNNAT

hyvinvointialueiden perustamisen jälkeen

EERO LAESTERÄ • KUNNNAT HYVINVOINTIALUEIDEN PERUSTAMISEN JÄLKEEN

Kunnat muut tulivat vuoden 2023 alussa sote-uudistuksen toteututtua vaakarankillotusta varten vailla muuta merkitystä oleviksi yksiköiksi. Väitettiin, että niiltä vietiin tehtävät ja rahat.

Hyvinvointialueet on nyt perustettu, ja kunnat ovat alkaneet toimia "uusina kuntina". Tässä Eero Laesterän kirjoittamassa teoksessa "Kunnat hyvinvointialueiden perustamisen jälkeen" pyritään kuvaamaan erityisesti julkisten tilastojen avulla sitä, kuinka kunnat muuttuivat uudistuksen seurauksena kollektiivisesti ja kuinka kunnat eriytyivät toisistaan uudistuksen, erityisesti uuden rahoitusmallin vuoksi. Kunta, joka rahoitti ennen uudistusta muiden kuntien toimintaa, muut tuikin valtionosuudesta aiempaa riippuvaisemaksi kunnaksi. Samalla ennestäänkin taloudellisesti heikossa tilanteessa ollut kunta, joka sai valtionosuutta rahoitukseensa toimintaansa, on muuttunut valtionosuutta maksavaksi kunnaksi.

Tämä ja useita muita asioita on hyvä tunnistaa uudistuksen jälkeen, jotta tilanne voidaan korjata ja antaa jokaiselle kunnalle mahdollisuus itsenäiseen toimintaan, jos alueellinen tilanne ja kunnan oma toiminta siihen johdattavat.

Otavan Kirjapaino Oy, Keuruu 2023

978-952-349-111-3 (nid.)

978-952-349-112-0 (pdf)

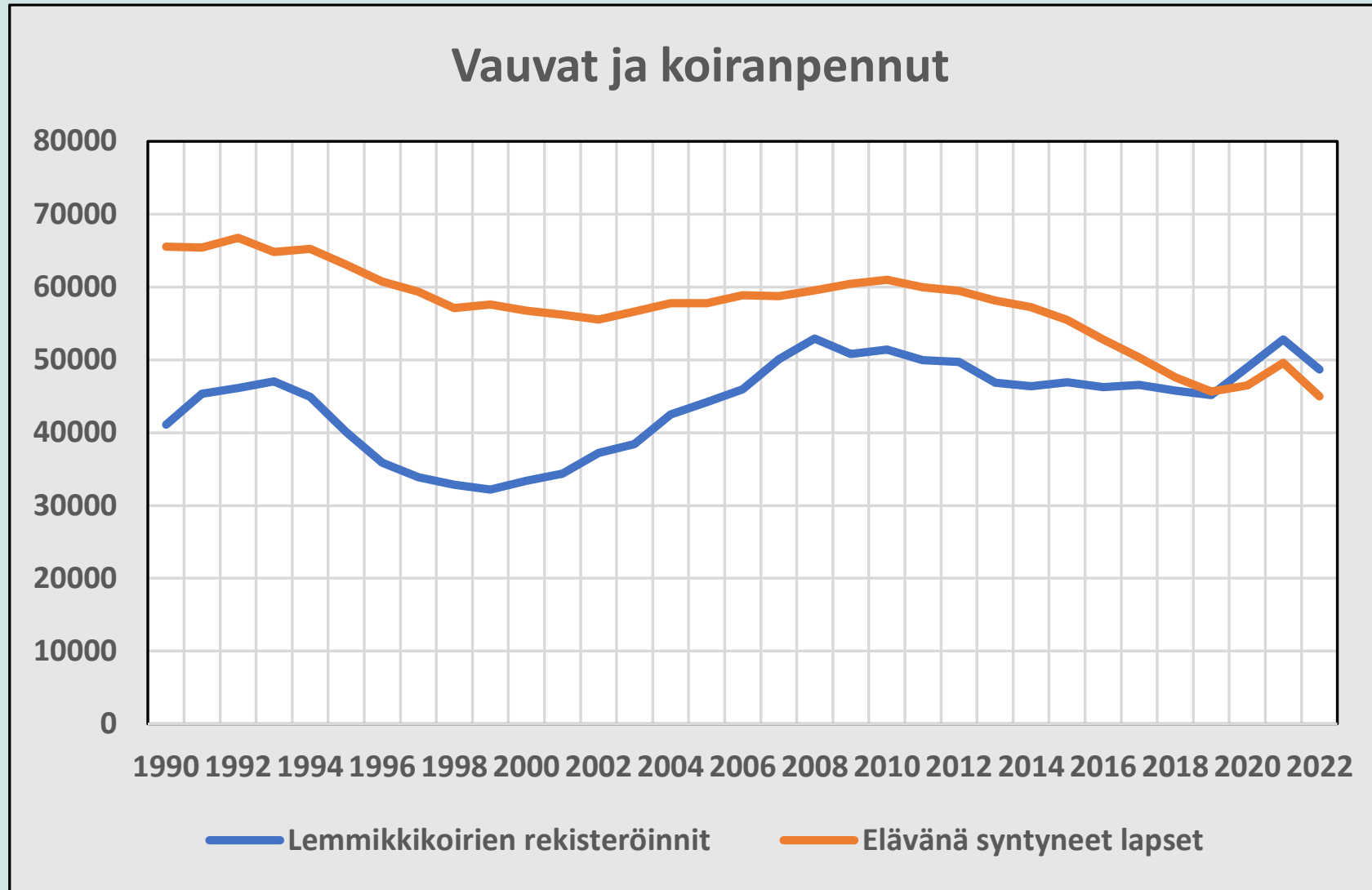
FCG.

Väestö

Miltä hyvinvointialueiden väestökehitys näyttää?

Muutos 2022-2030	0-v	1-5 v.	6-v.	7-12-v.	13-15-v.	16-18-v.	19-23-v.	24-64-v.	65-74-v.	75-84-v.	Yli 84-v.	Yhteensä	MedI22	MedI30
Varsinais-Suomi	175	-130	-316	-5 001	-1 239	268	791	-2 373	-2 621	11 276	5 240	6 070	44	45
Satakunta	-61	-693	-344	-3 326	-919	-381	291	-8 822	-3 752	4 998	2 027	-10 982	48	50
Kanta-Häme	-70	-631	-221	-2 590	-1 237	-460	243	-5 955	-785	4 676	1 890	-5 140	47	50
Pirkanmaa	418	907	-308	-6 138	-1 866	567	2 086	3 200	-1 987	11 875	5 380	14 134	41	43
Päijät-Häme	-37	-439	-207	-2 603	-952	-359	545	-6 390	-2 743	5 823	2 761	-4 601	48	50
Kymenlaakso	-5	-578	-299	-2 642	-908	-425	-309	-9 532	-2 266	3 703	1 806	-11 455	50	53
Etelä-Karjala	-2	-146	-164	-2 048	-558	-277	-86	-4 907	-1 827	3 108	1 145	-5 762	49	50
Etelä-Savo	-73	-652	-297	-2 040	-669	-472	-259	-10 257	-2 528	3 615	1 371	-12 261	53	56
Pohjois-Savo	0	-506	-267	-3 301	-807	-166	-13	-9 841	-2 666	7 649	2 079	-7 839	46	48
Pohjois-Karjala	87	-231	-239	-2 430	-572	-109	-471	-6 638	-2 797	4 849	1 379	-7 172	47	48
Keski-Suomi	124	-122	-356	-4 421	-1 475	-20	1 143	-5 491	-2 100	6 852	2 710	-3 156	43	45
Etelä-Pohjanmaa	21	-640	-367	-3 251	-892	-222	114	-7 071	-2 731	5 809	1 377	-7 853	46	48
Pohjanmaa	28	-420	-229	-2 004	-610	302	467	-3 100	-2 000	3 323	1 614	-2 629	42	44
Keski-Pohjanmaa	0	-322	-120	-1 252	-374	158	384	-2 145	-1 163	1 743	634	-2 457	43	45
Pohjois-Pohjanmaa	330	-65	-488	-7 714	-2 880	-84	2 195	-3 495	-1 330	11 631	3 664	1 764	40	42
Kainuu	10	-241	-139	-1 141	-441	-95	78	-4 579	-1 357	2 243	635	-5 027	51	52
Lappi	21	-371	-190	-2 570	-969	21	750	-7 584	-2 229	5 669	1 048	-6 404	47	48
Helsinki	687	1 881	122	-1 721	1 062	2 706	5 290	12 067	2 717	8 693	6 008	39 512	38	40
Vantaa+Kerava	434	1 776	230	-355	-91	755	2 687	13 611	1 643	4 708	3 159	28 557	38	40
Länsi-Uusimaa	284	1 270	19	-4 240	-1 589	692	3 385	7 471	2 756	9 168	6 138	25 354	40	42
Itä-Uusimaa	6	64	-64	-1 096	-413	44	585	-600	344	2 473	1 277	2 620	46	47
Keski-Uusimaa	79	363	-97	-2 113	-1 085	-282	852	582	1 244	5 659	2 538	7 740	43	45
Manner-Suomi	2 456	74	-4 341	-63 997	-19 484	2 161	20 748	-61 849	-28 178	129 543	55 880	33 013	43	45

- Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen vuoden 2021 väestöennusteeseen.

Ja sama hyvinvointialueen kunnissa vuoteen 2030 FCG.

Muutos 2022-30	0-v	1-5 v.	6-v.	7-12-v.	13-15-v.	16-18-v.	19-23-v.	24-64-v.	65-74-v.	75-84-v.	Yli 84-v.	Yhteensä	Prosenttia
Asikkala	1	-42	-10	-121	-91	-65	13	-326	-187	298	134	-396	-5 %
Hartola	-2	-18	-4	-46	-3	-3	9	-278	-108	57	23	-373	-14 %
Hollola	-33	-79	-40	-435	-106	-80	-4	-1 015	-290	712	366	-1 004	-4 %
Heinola	-11	-72	-37	-258	-127	-107	-83	-1 408	-352	658	338	-1 459	-8 %
Iitti	-7	-28	-10	-84	-15	-12	-9	-396	-134	235	72	-388	-6 %
Kärkölä	-3	-22	3	-79	-32	-14	-4	-319	21	128	63	-258	-6 %
Lahti	38	-127	-75	-1 261	-470	19	646	-1 309	-1 421	3 107	1 575	722	1 %
Orimattila	-13	-17	-28	-243	-72	-39	1	-754	-109	430	133	-711	-5 %
Padasjoki	-4	-17	0	-22	-23	-22	-6	-226	-100	111	39	-270	-10 %
Sysmä	-3	-17	-6	-54	-13	-36	-18	-359	-63	87	18	-464	-13 %
Päijät-Häme	-37	-439	-207	-2 603	-952	-359	545	-6 390	-2 743	5 823	2 761	-4 601	-2 %

- Päijät-Hämeen väliluku pienentyy kaikissa ikäryhmissä paitsi 75 vuotta täyttäneissä sekä 19–23-vuotiaissa.
- Väkiluku pienentyy kaikissa kunnissa paitsi Lahdessa, jossa väkiluku kasvaa noin prosentilla.
- Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen vuoden 2021 väestöennusteeseen.

Hartola	2013	2018	2022	2025	2030	2040	2013-22	2013-22/v	2013-22	2013-22/v	2022-30	2022-30/v	2022-30	2022-30/v
Asukasluku	3 098	2 882	2 574	2 378	2 201	1 965	-524	-58	-16,9 %	-1,9 %	-373	-47	-14,5 %	-1,8 %
0-5 päivähoito	99	97	80	63	57	53	-19	-2	-19,2 %	-2,1 %	-23	-3	-28,8 %	-3,6 %
6 esiopetus	23	13	13	11	9	9	-10	-1	-43,5 %	-4,8 %	-4	-1	-30,8 %	-3,8 %
7-12 alakoulu	148	110	108	84	62	56	-40	-4	-27,0 %	-3,0 %	-46	-6	-42,6 %	-5,3 %
13-15 yläkoulu	104	69	45	48	42	32	-59	-7	-56,7 %	-6,3 %	-3	-0	-6,7 %	-0,8 %
16-18 lukio/toinen aste	85	81	50	47	47	34	-35	-4	-41,2 %	-4,6 %	-3	-0	-6,0 %	-0,8 %
19-23 nuoret työikäiset ja 24-64 työssäkäyvät	1 21	79	47	58	56	45	-74	-8	-61,2 %	-6,8 %	9	1	19,1 %	2,4 %
65-74 eläkkeelle siirtyneet	1 565	1 289	1 138	970	860	775	-427	-47	-27,3 %	-3,0 %	-278	-35	-24,4 %	-3,1 %
75-84 eläkkeellä olevat	513	582	569	525	461	351	56	6	10,9 %	1,2 %	-108	-14	-19,0 %	-2,4 %
85... ikääntyneet	305	313	375	427	432	374	70	8	23,0 %	2,6 %	57	7	15,2 %	1,9 %
135	147	152	145	175	236	17	2	12,6 %	1,4 %	23	3	15,1 %	1,9 %	
Huoltosuhte	2013	2018	2022	2025	2030	2040	2013-22	2013-22/v	2013-22	2013-22/v	2022-30	2022-30/v	2022-30	2022-30/v
Hartola	66,2	80,3	103,0	117,8	124,6	126,9	37	4	55,7 %	6,2 %	22	3	20,9 %	2,6 %
Verrokkit	67,5	79,2	90,4	98,6	106,4	109,2	23	3	34,0 %	3,8 %	16	2	17,8 %	2,2 %
Kuntien ka	62,8	72,8	81,3	87,1	92,9	96,7	19	2	29,6 %	3,3 %	12	1	14,2 %	1,8 %
Mediaani-ikä	2012	2018	2022	2025	2030	2040	2013-22	2013-22/v	2013-22	2013-22/v	2022-30	2022-30/v	2022-30	2022-30/v
Hartola	53,0	57,0	61,0	62,0	64,0	64,0	8	1	15,1 %	1,7 %	3	0	4,9 %	0,6 %
Verrokkit ka	49,7	52,1	54,3	55,9	57,2	57,9	5	1	9,3 %	1,0 %	3	0	5,3 %	0,7 %
Koko maa ka	46,4	48,3	50,2	51,7	53,0	54,4	4	0	8,4 %	0,9 %	3	0	5,6 %	0,7 %

Asl. 2023M10* 2 546

Muutos kpl ja sijaluku koko maassa 2017-2022 -350 176

Muutos %:ia ja sijaluku koko maassa 2017-2022 -11,97 % 274

- Tilastokeskus arvioi asukasluvun pienentyvän 373:llä vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoteen 2022.
- 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa, sekä myös 19–23-vuotiaiden määrät vähän.
- Väestöllinen huoltosuhte on maan keskitasoa heikompi, ja mediaani-ikä on keskitasoa 10 vuotta suurempi.
- Verrokkiryhmä koostuu muista maaseutumaisista kunnista, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.

	Hartola	Padasjok	Konneve	Lapinlahi	Toivakka	Sulkava	Tuusnie	Heinola	Sysmä
Asukasluku	2 574	2 750	2 521	9 099	2 407	2 375	2 394	18 131	3 504
0-5 päivähoito	3,1 %	3,2 %	3,8 %	4,4 %	5,2 %	2,9 %	2,8 %	3,4 %	2,7 %
6 esiopetus	0,5 %	0,5 %	0,8 %	0,8 %	1,0 %	0,8 %	0,5 %	0,7 %	0,5 %
7-12 alakoulu	4,2 %	4,0 %	5,6 %	6,4 %	8,5 %	4,0 %	4,7 %	4,7 %	3,8 %
13-15 yläkoulu	1,7 %	2,7 %	3,6 %	3,9 %	4,1 %	1,5 %	2,7 %	2,8 %	2,0 %
16-18 lukio/toinen aste	1,9 %	2,7 %	2,9 %	3,5 %	3,5 %	2,7 %	2,8 %	3,0 %	2,7 %
19-23 nuoret työkäiset ja	1,8 %	2,3 %	3,1 %	3,3 %	2,5 %	3,3 %	1,8 %	3,7 %	2,0 %
24-64 työssäkäyvät	44,2 %	42,1 %	44,9 %	48,1 %	46,0 %	42,5 %	45,6 %	45,4 %	41,6 %
65-74 eläkkeelle siirtyneet	22,1 %	22,6 %	18,5 %	17,3 %	15,9 %	21,9 %	23,1 %	19,5 %	22,1 %
75-84 eläkkeellä olevat	14,6 %	14,4 %	11,4 %	9,0 %	9,9 %	14,5 %	11,7 %	12,8 %	15,4 %
85... ikääntyneet	5,9 %	5,8 %	5,5 %	3,5 %	3,5 %	5,9 %	4,5 %	4,4 %	7,6 %
Huoltosuhte	103,0	105,6	89,6	77,1	88,2	95,7	90,9	87,6	110,2
Verrokkit	90,4	90,4	90,4	90,4	90,4	90,4	90,4	90,4	90,4
Kuntien ka	81,3	81,3	81,3	81,3	81,3	81,3	81,3	81,3	81,3
	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022
Mediaani-ikä	61,0	60,0	56,0	51,0	49,0	60,0	59,0	56,0	62,0
Verrokkit ka	54,3	54,3	54,3	54,3	54,3	54,3	54,3	54,3	54,3
Koko maa ka	50,2	50,2	50,2	50,2	50,2	50,2	50,2	50,2	50,2

Väestönmuutokset Hartolan tasolla

- Lasten ja nuorten (ennusteen mukainen) määrän kasvu vaikuttaa lasten ja nuorten palveluiden palvelutarpeeseen.
- Jos päivähoitoikäisten sekä alakouluikäisten määrät vähentyvät kuten ennuste olettaa, vähenee varhaiskasvatuksen sekä alakoulun opettajien yhteenlaskettu palvelutarve noin 5 htv:llä.
- Palkkakustannuksina palvelutarpeen vähenemä tarkoittaa yhteensä noin 235 000 euroa vuodessa, vuoden 2021 rahassa.
- Vastaavasti ikääntyvien määrän muutos kasvattaa hyvinvointialueen hoitajatarvetta. Mikäli hyvinvointialue ei pysty kehittämään ikääntyneiden palveluketjua, Hartolassa tarvittavien hoitajien määrän tarve kasvaa noin 5 henkilöllä.

Hartola	2022	2025	2030	Muutos 2022 - 2030	Muutos-%
0-vuotiaat	11	10	9	-2	-18 %
1-6 -vuotiaat, varhaiskasvatus	79	64	57	-22	-28 %
7-12 alakoulu	108	84	62	-46	-43 %
13-15 yläkoulu	45	48	42	-3	-7 %
16-18 lukio/toinen aste	50	47	47	-3	-6 %
19-23 nuoret työkäiset ja opiskelijat	47	58	56	9	19 %
24-64 työssäkäyvät	1 138	970	860	-278	-24 %
65-74 eläkkeelle siirtyneet	569	525	461	-108	-19 %
75-84 eläkkeellä olevat	375	427	432	57	15 %
85... ikääntyneet	152	145	175	23	15 %
Kaikki yhteensä	2 574	2 378	2 201	-373	-14 %
kpl euroa					
Varhaiskasvatuksen palveluntarpeen muutos / opettajat 2022-2032				-3	-103 136
Alakoulu, palveluntarpeen muutos, opettajat				-2	-132 250
			Yht.	-5	-235 386
2022 - 2030					
Työssäkäyvien muutos kpl				-278	
Eläikäisten määrän muutos kpl				-28	
Yli 75-vuotiaiden määrän muutos	80				
		kpl		euroa	
		Minimi	Maksimi	minimi	maksimi
Kasvusta julkiseen palveluun 27-31%		22	25		
Kasvusta tehostettuun palveluun 6-7%		5	6		
--> Hoitajien määrän tarpeen kasvu		3	4	127 008	148 176
Säännöllinen kotihoito 13-14%		10	11		
--> Hoitajien määrän tarpeen kasvu		1	1	43 680	47 040
Hoitajatarpeen muutos		5	5	170 688	195 216
Omaishoidon tuelle 6-7%, '-->omaishoidon tuen kasvu		5	6		

Päijät-Häme	2022	2025	2030	Muutos 2022	
				- 2030	Muutos-%
0-vuotiaat	1 445	1 485	1 408	-37	-3 %
1-6 -vuotiaat, varhaiskasvatus	9 732	9 377	9 086	-646	-7 %
7-12 alakoulu	12 474	11 298	9 871	-2 603	-21 %
13-15 yläkoulu	6 678	6 584	5 726	-952	-14 %
16-18 lukio/toinen aste	6 862	6 829	6 503	-359	-5 %
19-23 nuoret työkäiset ja opiskelijat	9 408	9 761	9 953	545	6 %
24-64 työssäkäyvät	100 475	97 640	94 085	-6 390	-6 %
65-74 eläkkeelle siirtyneet	30 561	28 694	27 818	-2 743	-9 %
75-84 eläkkeellä olevat	20 013	23 567	25 836	5 823	29 %
85... ikääntyneet	6 880	7 732	9 641	2 761	40 %
Kaikki yhteensä	204 528	202 967	199 927	-4 601	-2 %

	kpl		euroa	
Varhaiskasvatuksen palveluntarpeen muutos / opettajat 2020-2030		-77		-3 028 455
Alakoulu, palveluntarpeen muutos, opettajat		-130		-7 483 625
Yht.		-207		-10 512 080

	2022 - 2030	
Työssäkäyvien muutos kpl		-6 390
Eläikäisten määrän muutos kpl		5 841
Yli 75-vuotiaiden määrän muutos	8 584	

	kpl		euroa	
	Minimi	Maksimi	minimi	maksimi
Kasvusta julkiseen palveluun 27-31%	2 318	2 661		
Kasvusta tehostettuun palveluun 6-7%	515	601		
--> Hoitajien määrän tarpeen kasvu	361	421	13 627 958	15 899 285
Säännöllinen kotihoito 13-14%	1 116	1 202		
--> Hoitajien määrän tarpeen kasvu	124	134	4 686 864	5 047 392
Hoitajatarpeen muutos	485	554	18 314 822	20 946 677
Omaishoidon tuelle 6-7%, '-->omaishoidon tuen kasvu	515	601		

Manner-Suomi	2022	2025	2030	Muutos 2022	
				- 2030	Muutos-%
0-vuotiaat	44 727	48 374	47 183	2 456	5 %
1-6 -vuotiaat, varhaiskasvatus	298 771	294 294	294 504	-4 267	-1 %
7-12 alakoulu	365 967	336 237	301 970	-63 997	-17 %
13-15 yläkoulu	187 852	189 497	168 368	-19 484	-10 %
16-18 lukio/toinen aste	184 142	189 188	186 303	2 161	1 %
19-23 nuoret työkäiset ja opiskelijat	301 804	306 468	322 552	20 748	7 %
24-64 työssäkäyvät	2 863 077	2 827 972	2 801 228	-61 849	-2 %
65-74 eläkkeelle siirtyneet	689 858	669 109	661 680	-28 178	-4 %
75-84 eläkkeellä olevat	439 210	509 198	568 753	129 543	29 %
85... ikääntyneet	158 203	174 556	214 083	55 880	35 %
Kaikki yhteensä	5 533 611	5 544 893	5 566 624	33 013	1 %

	kpl		euroa	
Varhaiskasvatuksen palveluntarpeen muutos / opettajat 2020-2030		-511		-20 003 745
Alakoulu, palveluntarpeen muutos, opettajat		-3 200		-183 991 375
Yht.		-3 711		-203 995 120

	2022 - 2030	
Työssäkäyvien muutos kpl		-61 849
Eläikäisten määrän muutos kpl		157 245
Yli 75-vuotiaiden määrän muutos	185 423	

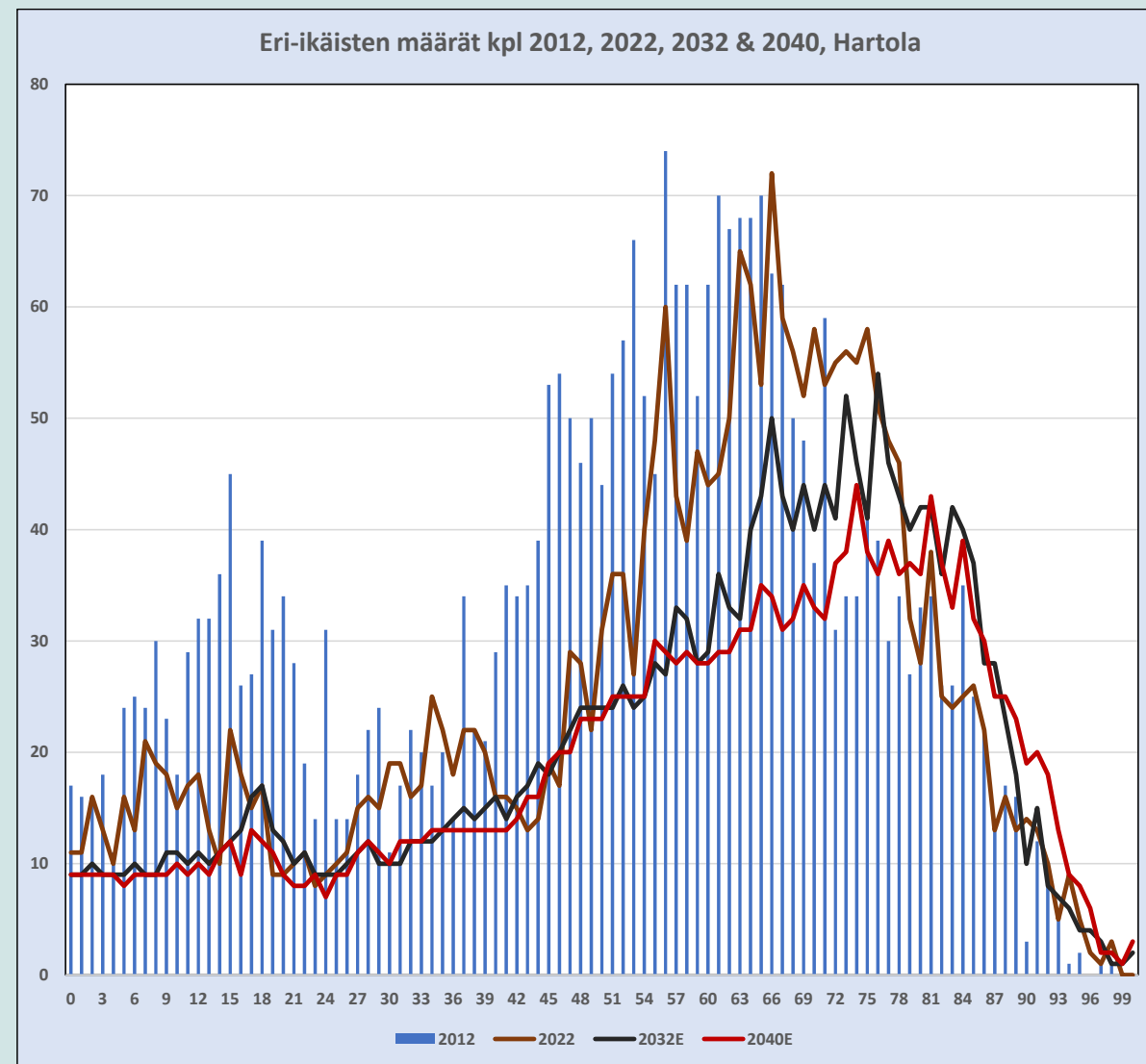

	kpl		euroa	
	Minimi	Maksimi	minimi	maksimi
Kasvusta julkiseen palveluun 27-31%	50 064	57 481		
Kasvusta tehostettuun palveluun 6-7%	11 125	12 980		
--> Hoitajien määrän tarpeen kasvu	7 788	9 086	294 377 555	343 440 481
Säännöllinen kotihoito 13-14%	24 105	25 959		
--> Hoitajien määrän tarpeen kasvu	2 678	2 884	101 240 958	109 028 724
Hoitajatarpeen muutos	10 466	11 970	395 618 513	452 469 205
Omaishoidon tuelle 6-7%, '-->omaishoidon tuen kasvu	11 125	12 980		

- Päijät-Hämeen hyvinvointialueella lasten palveluiden palvelutarpeen muutos -207 htv, hoitajatarpeen muutos +485–554 htv.
- Koko maan tasolla lasten palveluiden palvelutarpeen muutos -3 711 htv, hoitajatarpeen muutos 11 000–12 000 htv

Väestön ikärakenne

- Kuvassa tarkastellaan Hartolan väestörakenteen kehitystä vuosina 2012, 2022, 2032 ja 2040.
- Siniset pylväät kuvaavat vuotta 2012, ja ruskea, musta ja punainen viiva kuvaavat vastaavasti eri ikäisten lukumääriä vuosina 2022, 2032 ja 2040.
- Lasten ja nuorten määrät vähentyvät. Eläkeikäisten määrä kasvaa.

Väestönmuutokset 2019-2023

Hartola	
Asukasluku 2020 M12	2 655
Asukasluku 2021 M12	2 621
Asukasluku 2022 M12	2 574
Muutos 2021-2022	-47
Muutos %	-1,79 %
Sijoitus (1=paras)	209

- Hartolan asukasluku on pienentynyt joka vuosi.
- Väkiluvun pienentyminen johtuu enimmäkseen luonnollisesta väestönmuutoksesta.
- Kuntien välinen nettomuutto vähentää pienentää asukaslukua vähän. Maahanmuutto on positiivista, mutta pientä.

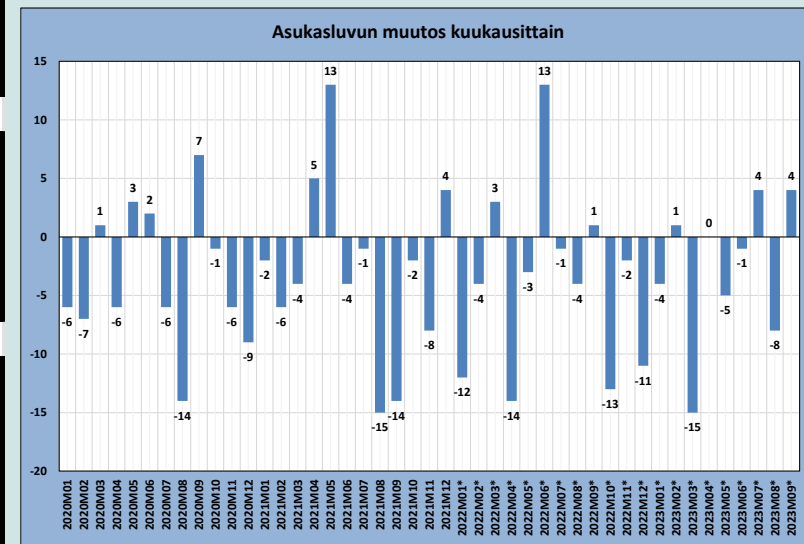
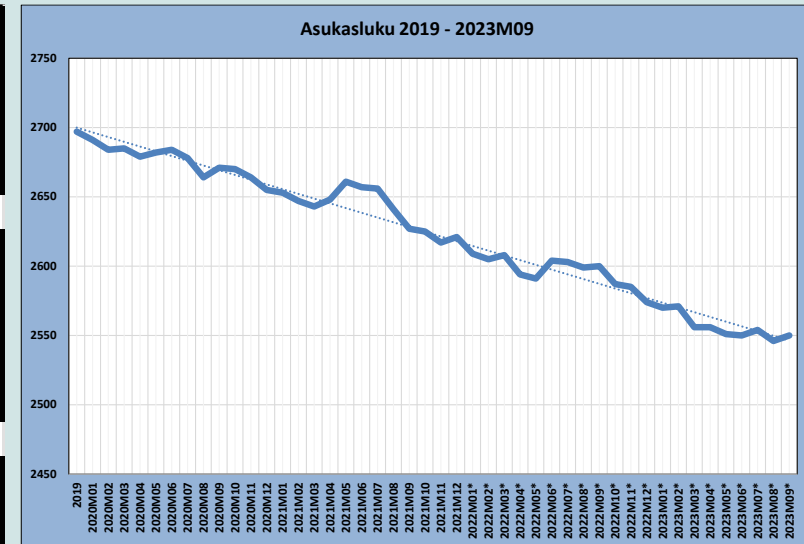
2019	Q1	Q2	Q3	Q4	Summa
Hartola Luonnollinen väes	-13	-11	-2	-9	-35
Kuntien välinen nettomuutto	-28	-10	-5	-3	-46
Nettomuutto	0	0	-1	1	0
Summa	-41	-21	-8	-11	-81

2020	Q1	Q2	Q3	Q4	Summa
Hartola Luonnollinen väes	-3	-11	-5	-14	-33
Kuntien välinen nettomuutto	-11	9	-11	2	-11
Nettomuutto	1	2	5	0	8
Summa	-13	0	-11	-12	-36

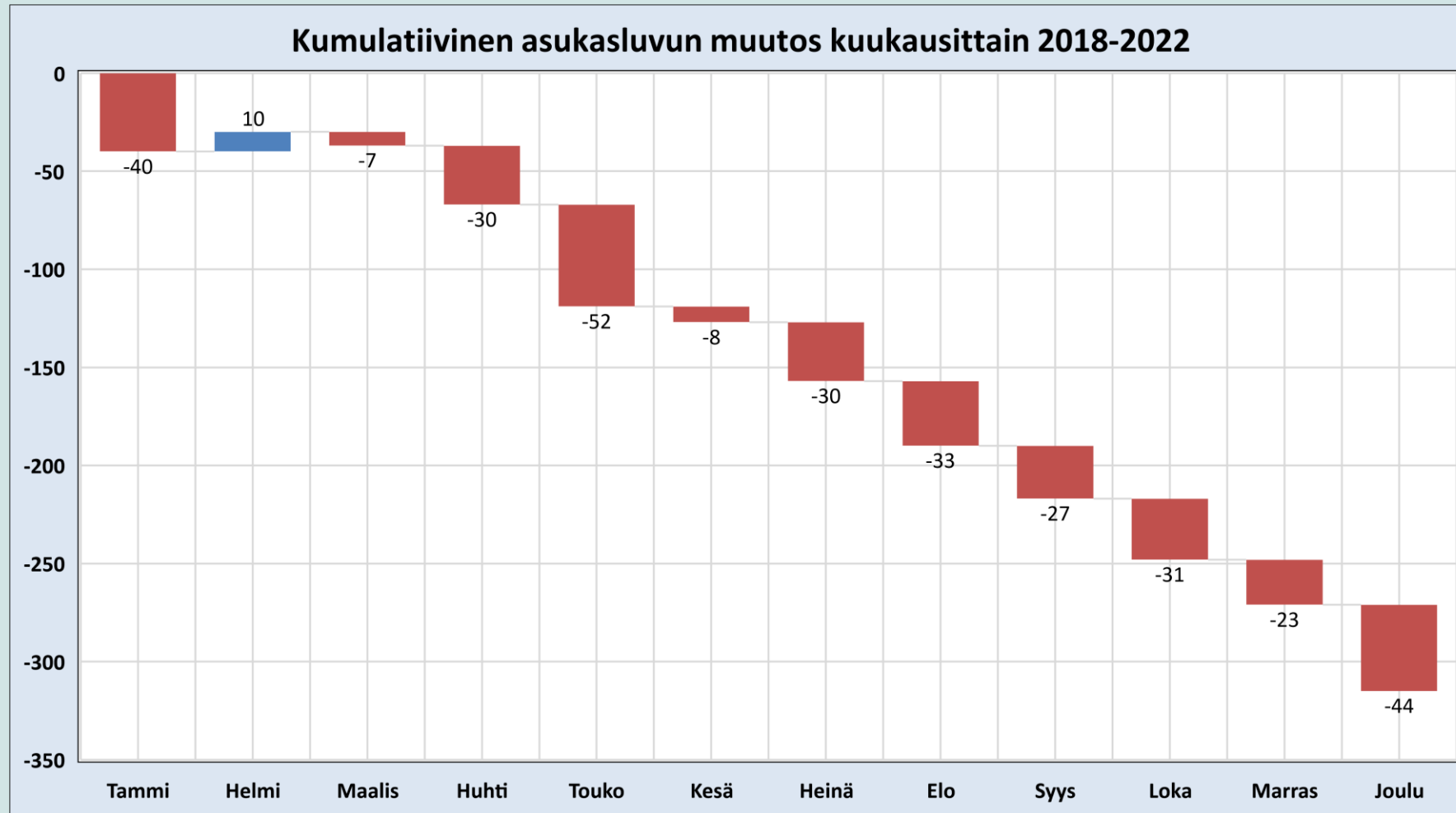
2021	Q1	Q2	Q3	Q4	Summa
Hartola Luonnollinen väes	-14	-4	-10	-11	-39
Kuntien välinen nettomuutto	0	13	-19	4	-2
Nettomuutto	2	4	1	1	8
Summa	-12	13	-28	-6	-33

2022	Q1	Q2	Q3	Q4	Summa
Hartola Luonnollinen väes	-16	-11	-7	-19	-53
Kuntien välinen nettomuutto	5	2	0	-7	0
Nettomuutto	-2	5	3	1	7
Summa	-13	-4	-4	-25	-46

2023	Q1	Q2	Q3	Q4	Summa
Hartola Luonnollinen väes	-3	-10	-7		-20
Kuntien välinen nettomuutto	-14	0	7		-7
Nettomuutto	-1	4	2		5
Summa	-18	-6	2		-22

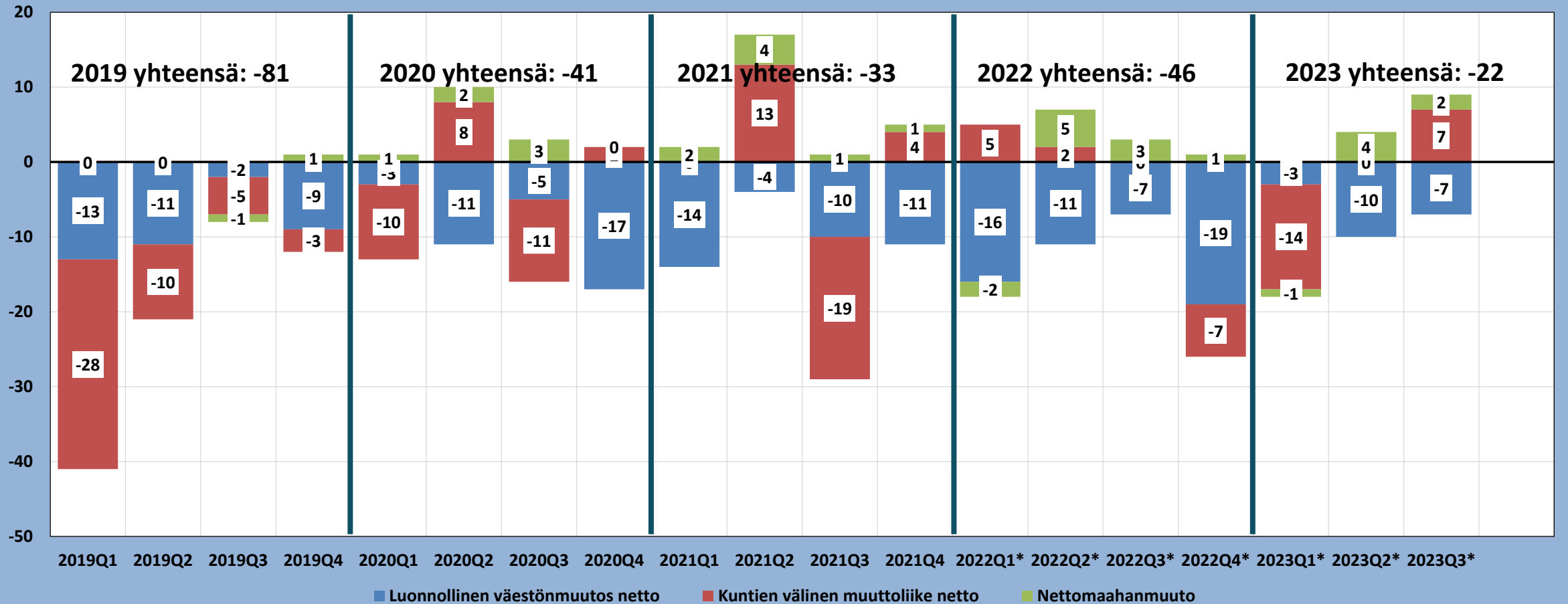

Asukasluvun muutos kuukausittain

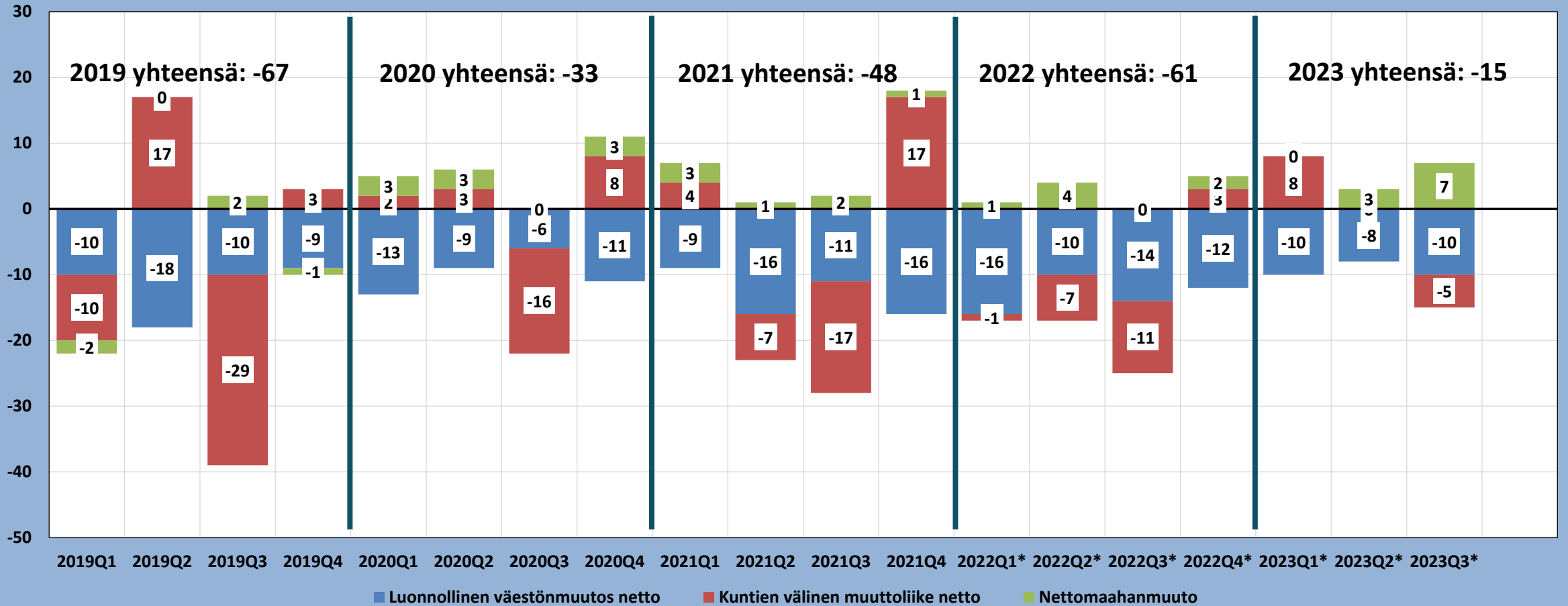
Asukasluvun muutos vuosina 2019-2023

Asukasluvun muutokset 2019-2023, Hartola

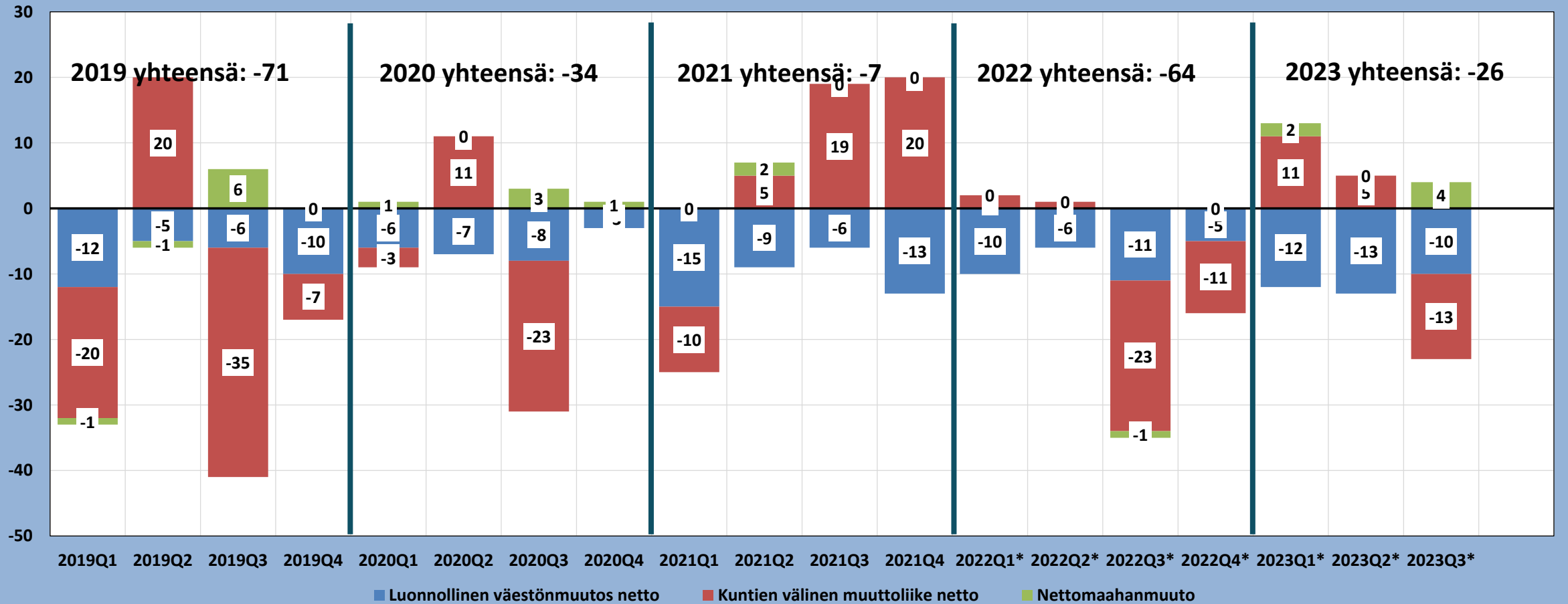
Padasjoki

Asukasluvun muutokset 2019-2023, Padasjoki

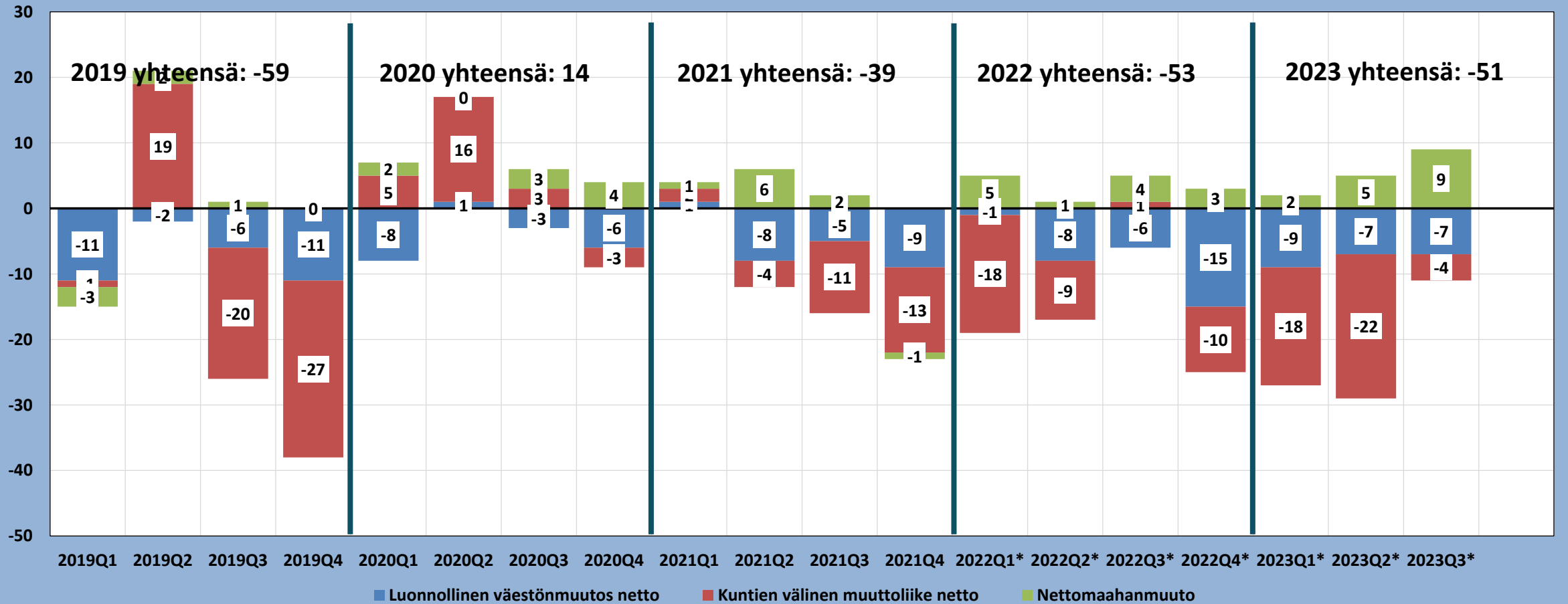
Konnevesi

Asukasluvun muutokset 2019-2023, Konnevesi

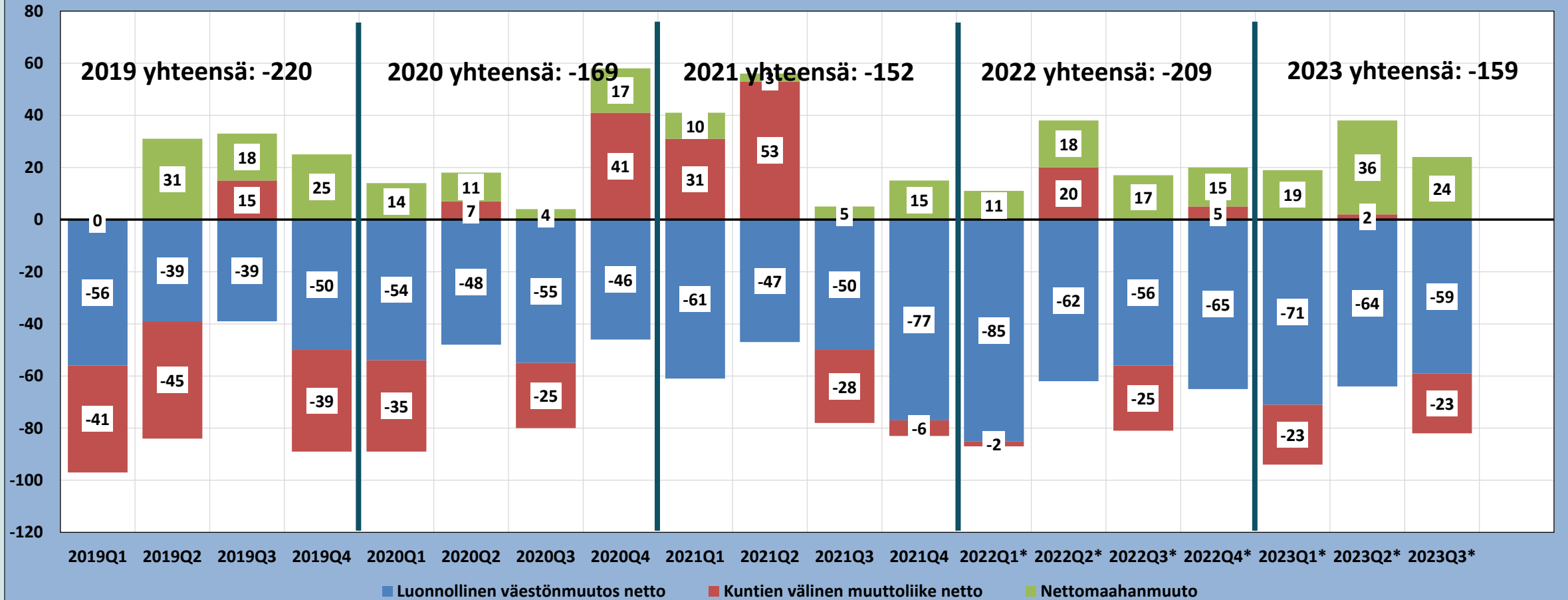
Lapinjärvi

Asukasluvun muutokset 2019-2023, Lapinjärvi

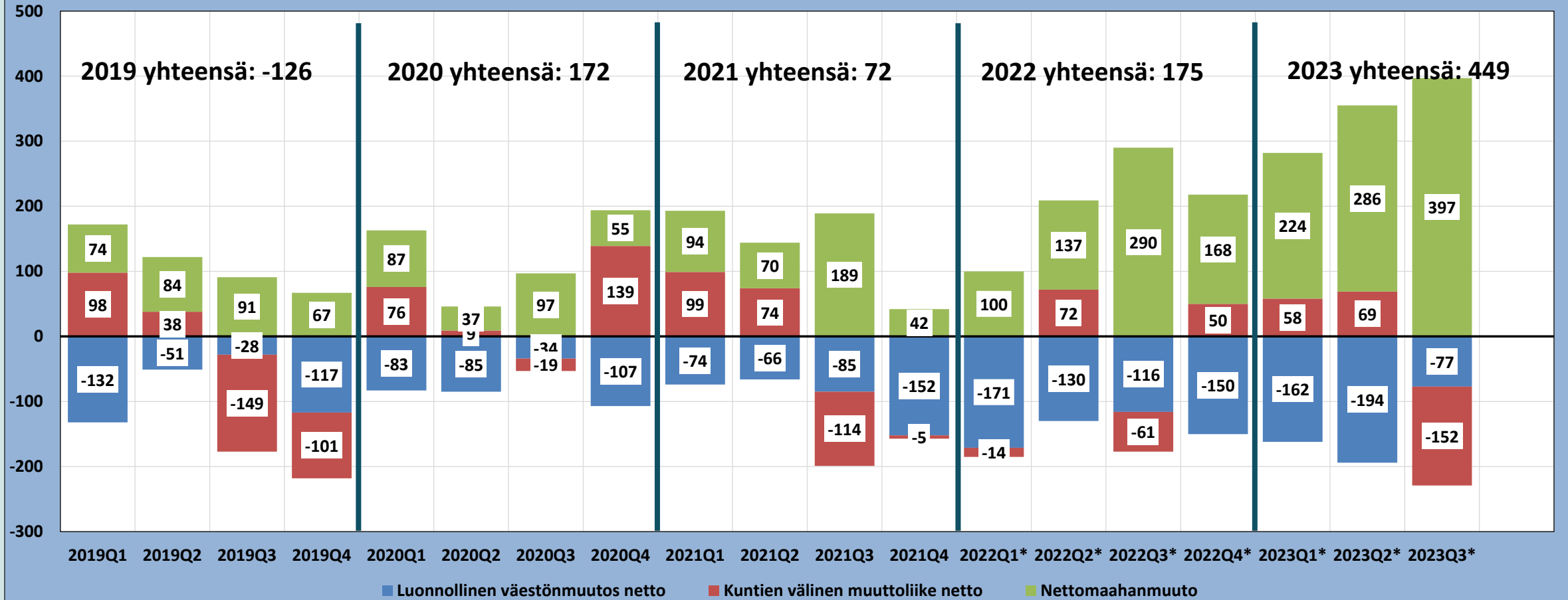
Heinola

Asukasluvun muutokset 2019-2023, Heinola

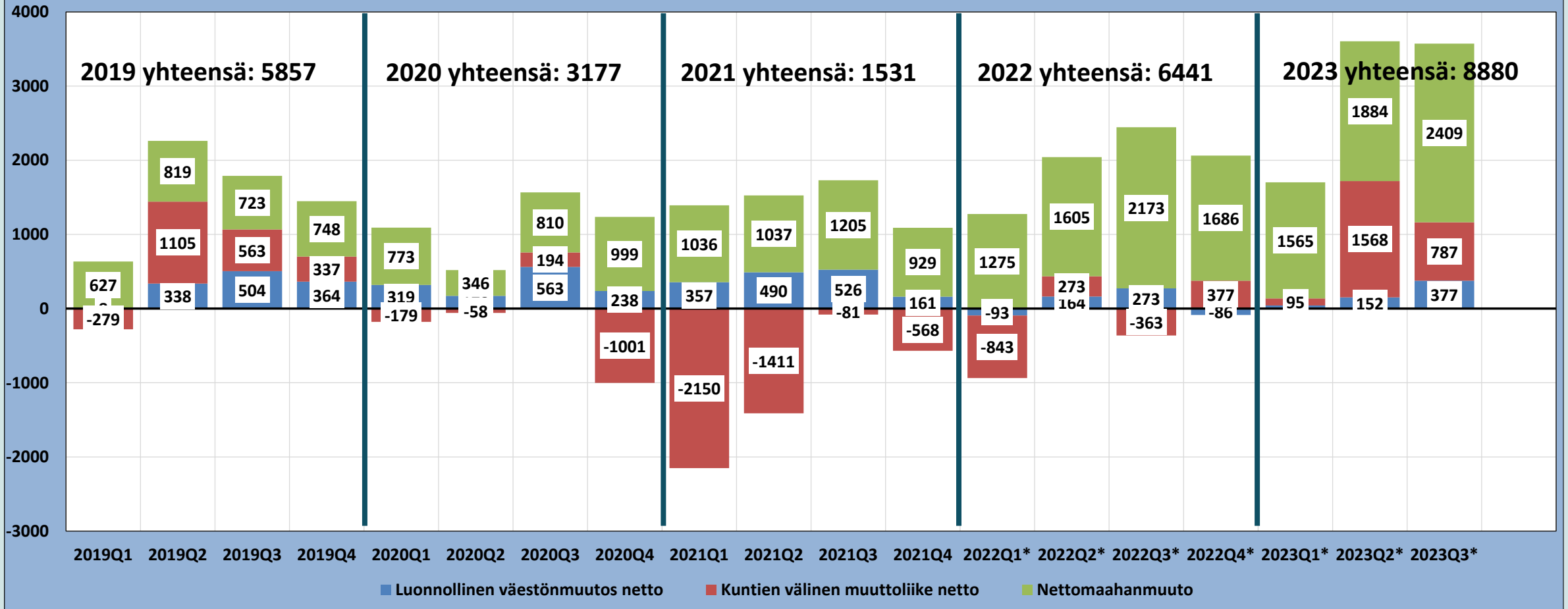
Lahti

Asukasluvun muutokset 2019-2023, Lahti

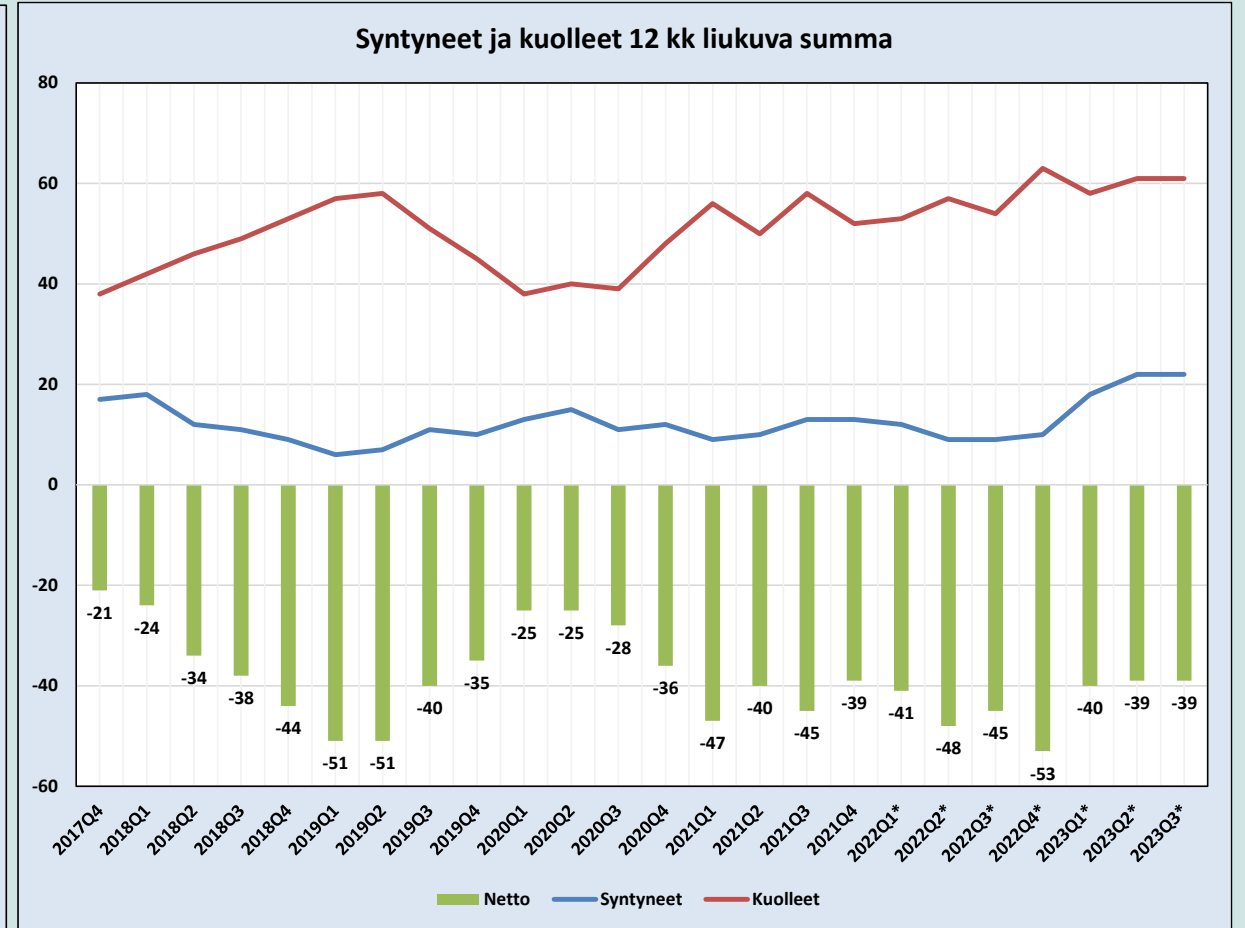
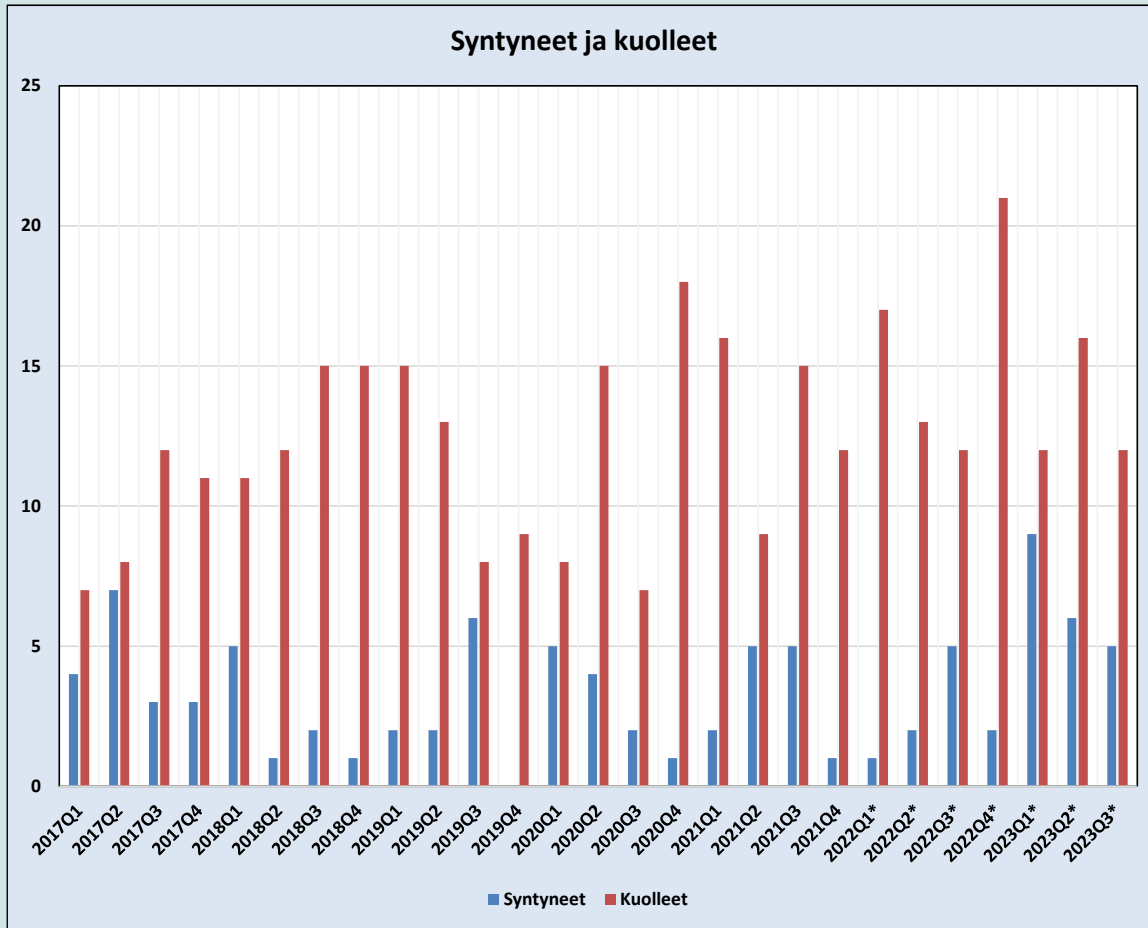

Helsinki

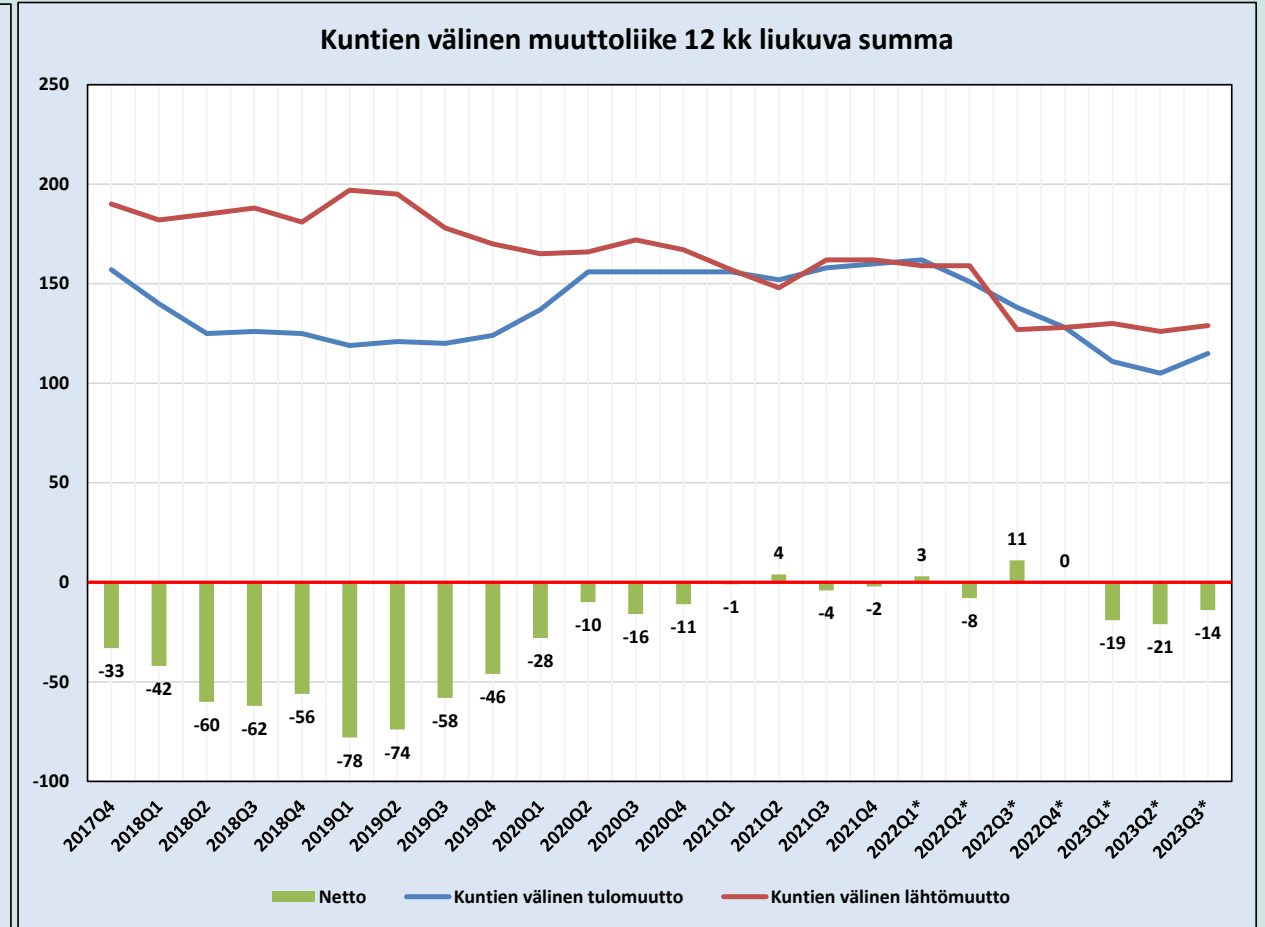
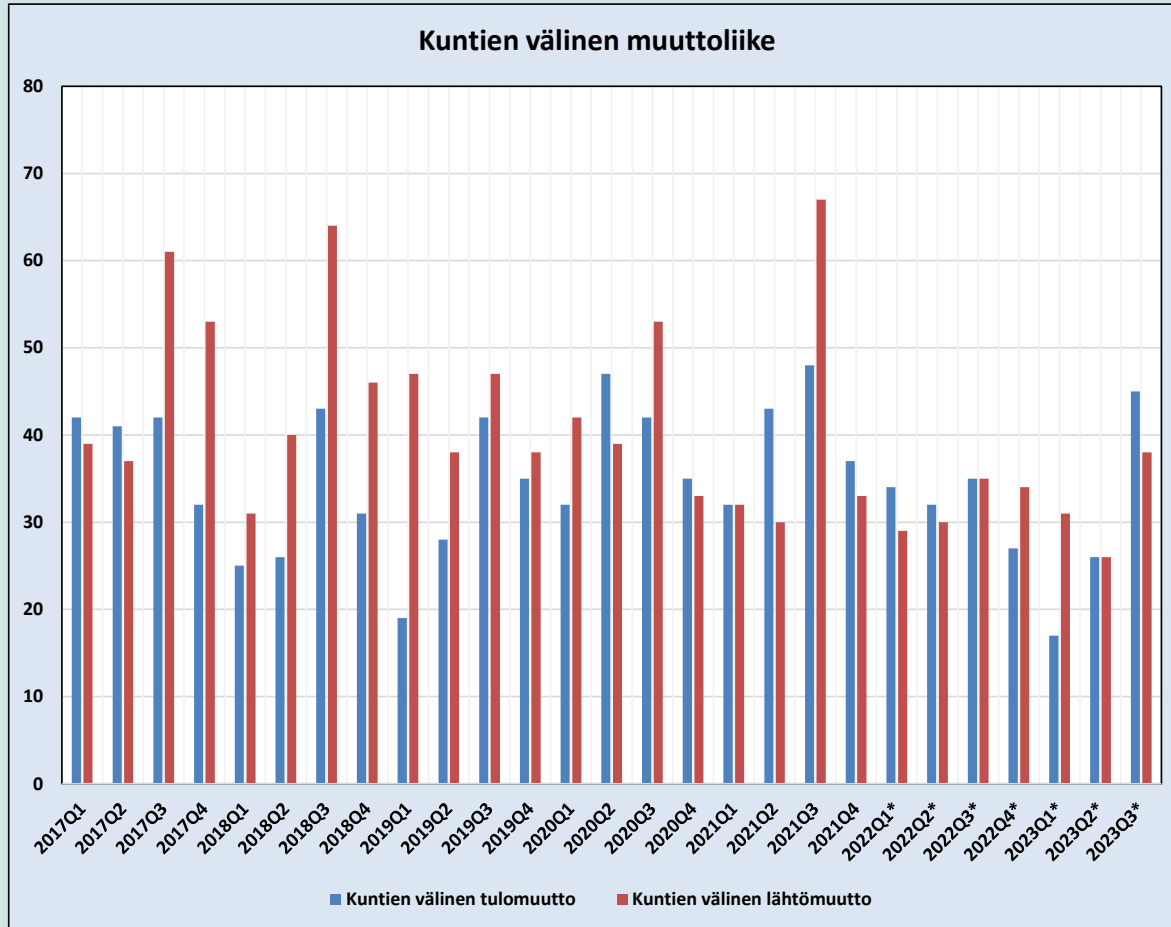
Asukasluvun muutokset 2019-2023, Helsinki

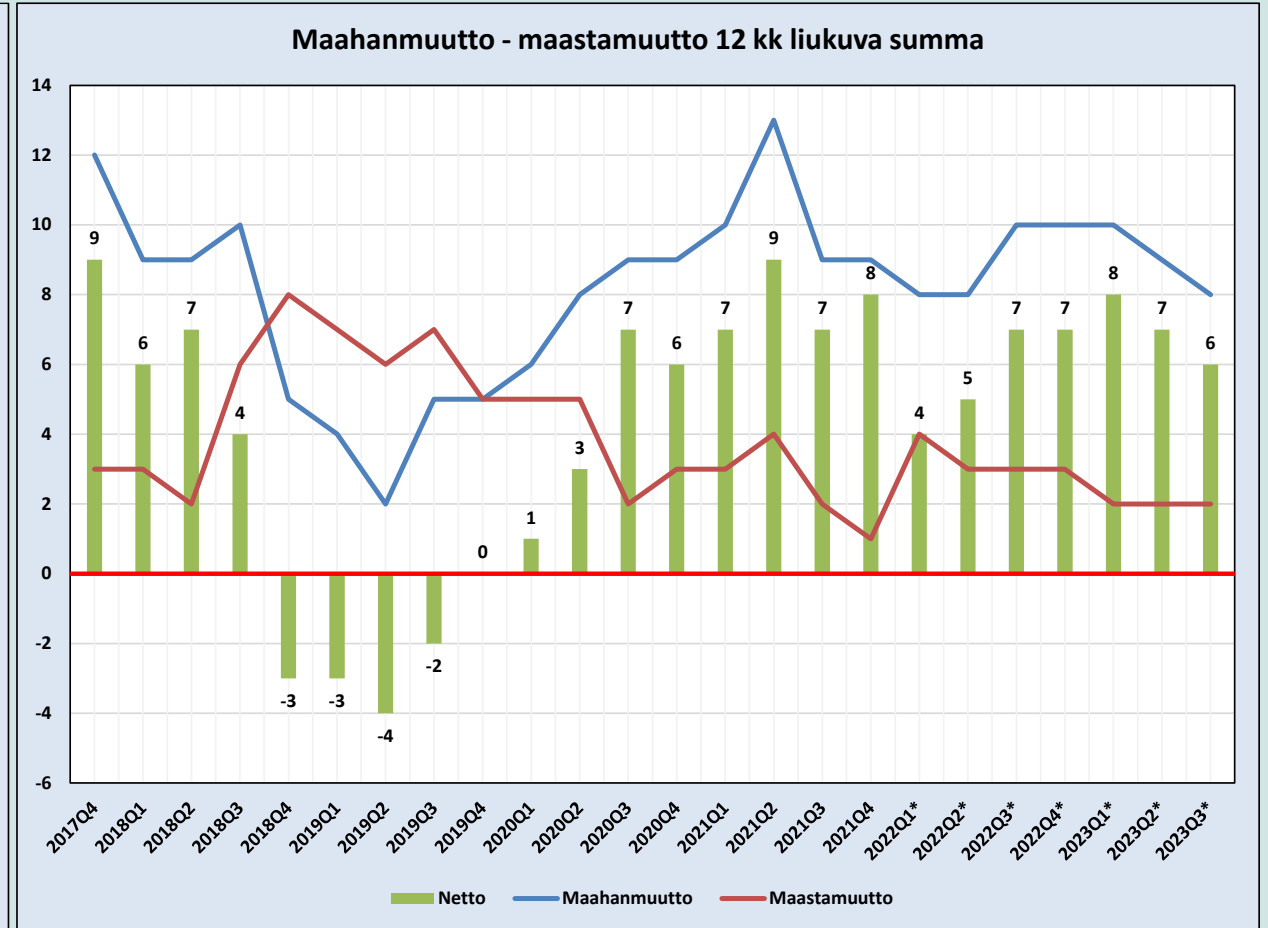
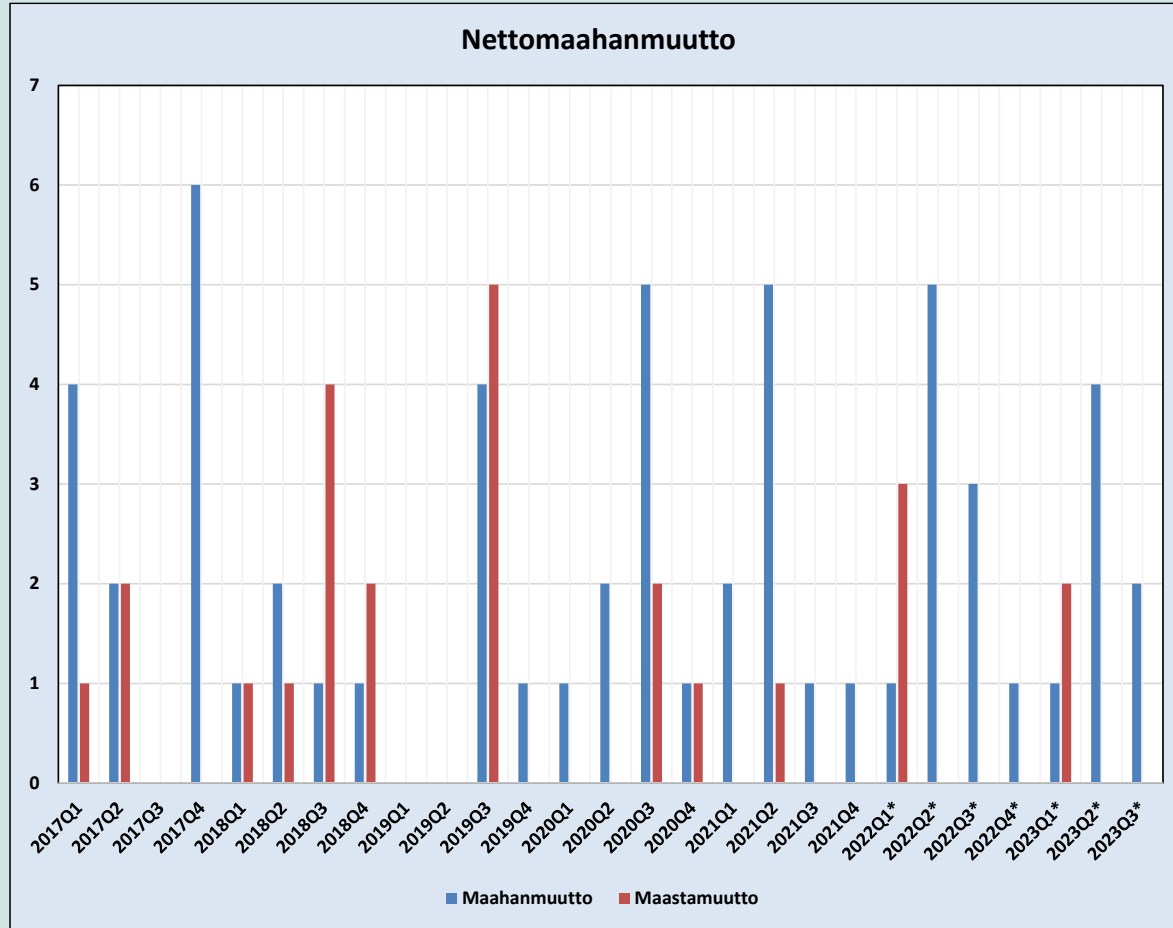
Luonnollinen väestönmuutos

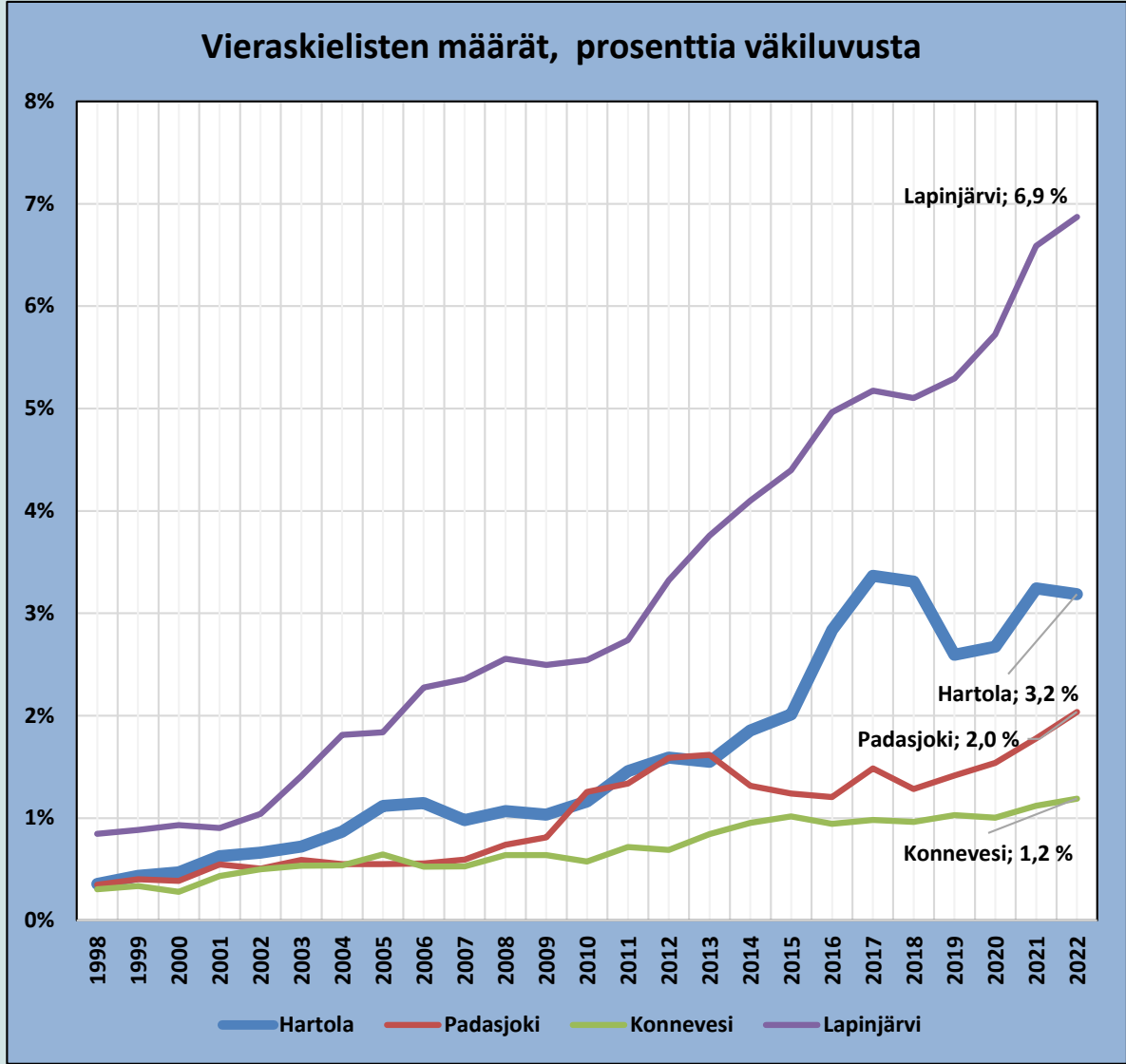
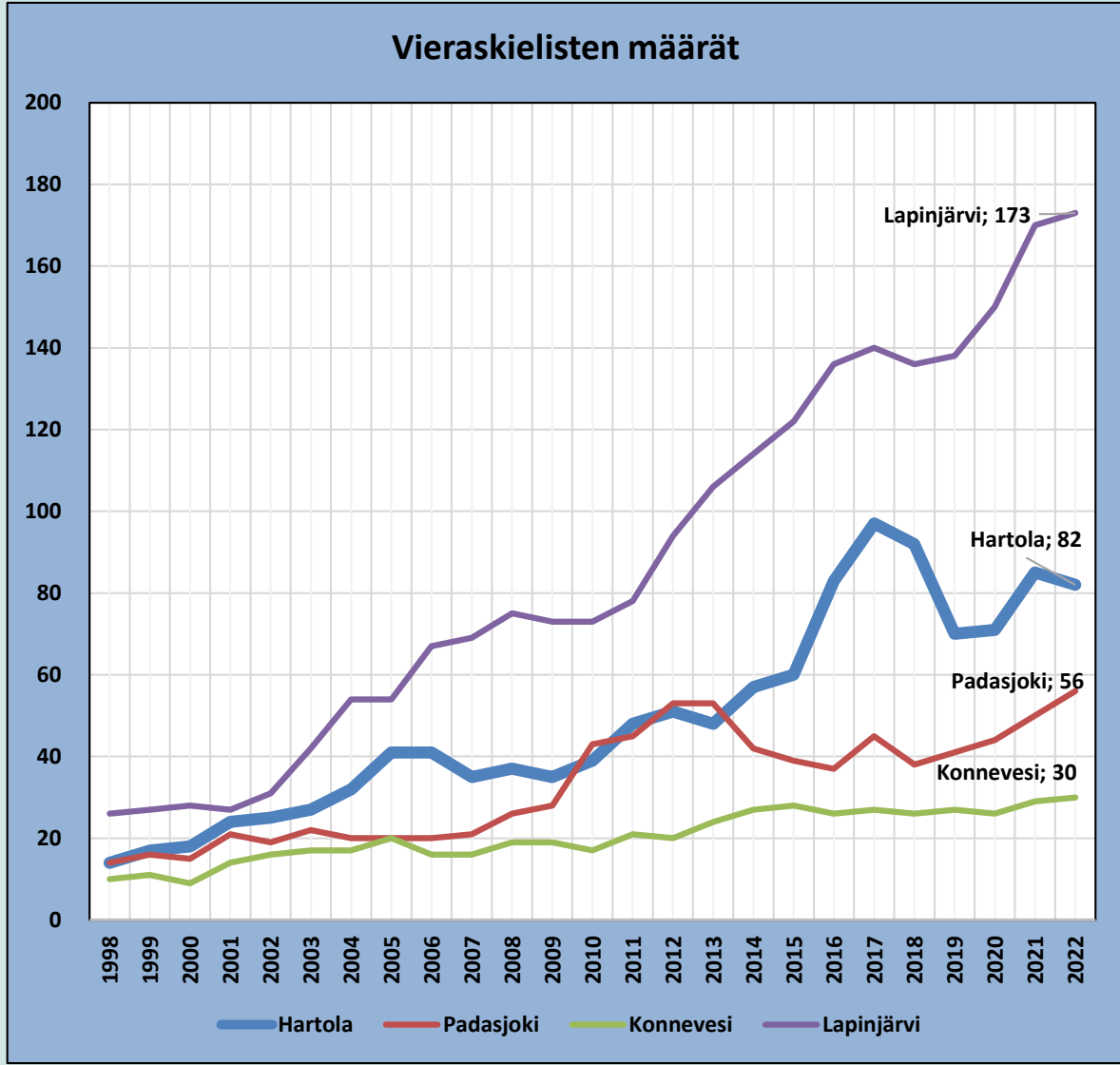

Kuntien välinen muuttoliike

Maahan- ja maastamuutto

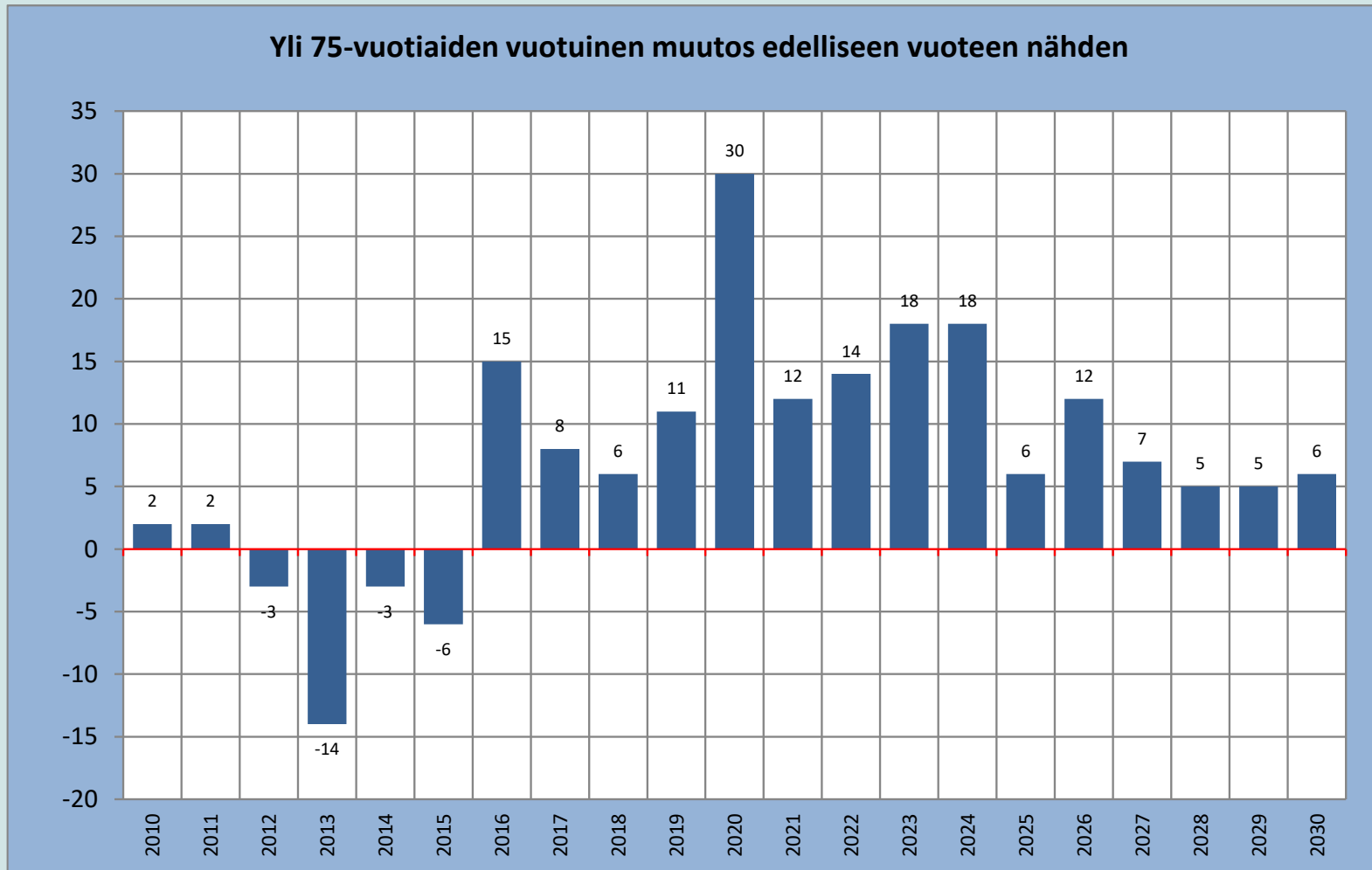

Ei-kotimaiset kielet

Yleisimmät ei-kotimaiset kielet:				
	Hartola	Padasjoki	Konneves	Lapinjärvi
viro	23	15	10	53
venäjä	18	11	...	31
Muut kielet	41	30	20	89
Vieraskielisiä yhteensä	82	56	30	173

Yleisimmät ei-kotimaiset kielet, % väkiluvusta				
	Hartola	Padasjoki	Konneves	Lapinjärvi
viro	0,9 %	0,5 %	0,4 %	2,1 %
venäjä	0,7 %	0,4 %		1,2 %
Muut kielet	1,6 %	1,1 %	0,8 %	3,5 %
Vieraskielisiä yhteensä	3,2 %	2,0 %	1,2 %	6,9 %

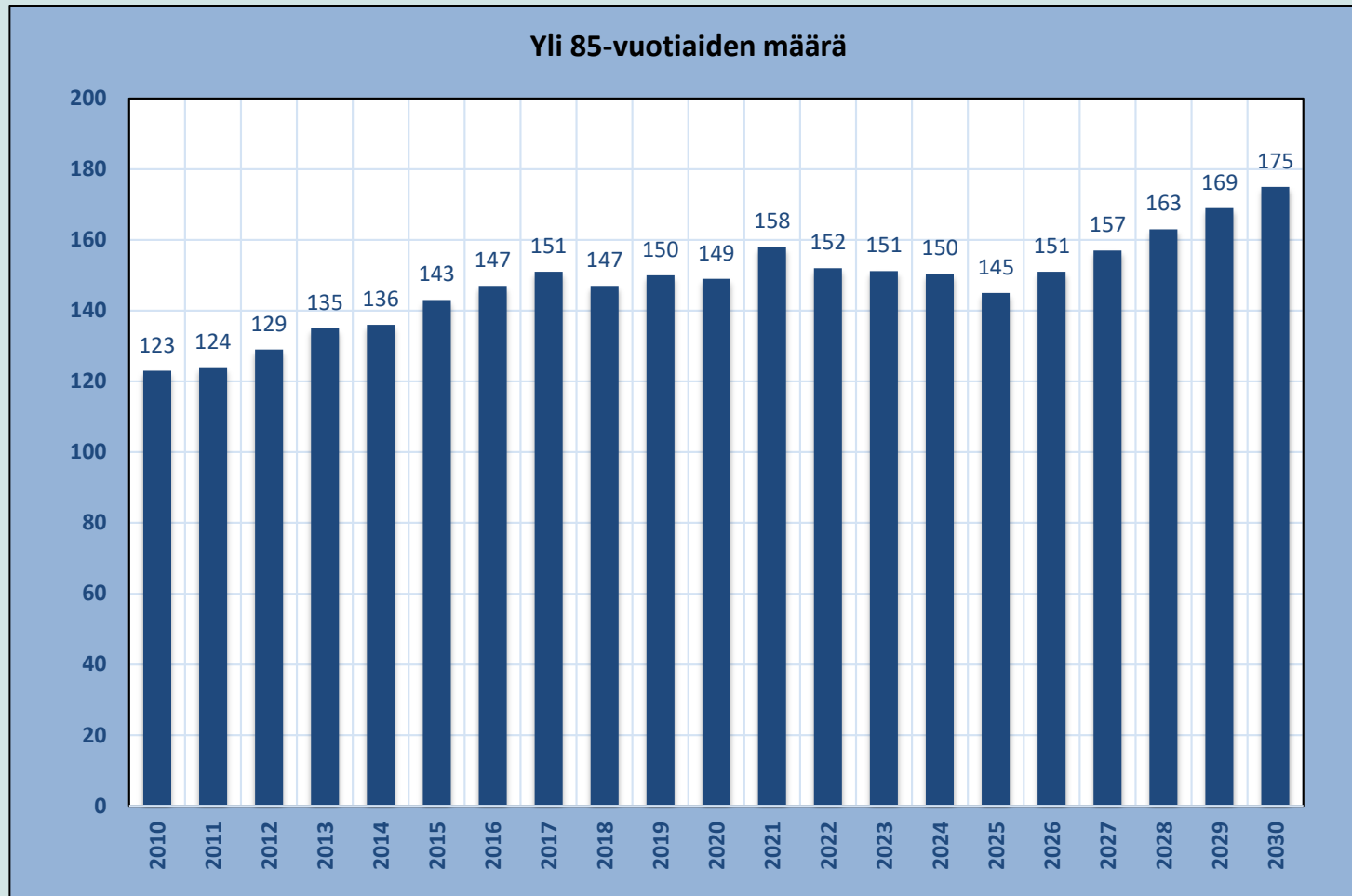
Yli 75-vuotiaiden määrän muutos

10 nopeinta		10 hitainta	
Pornainen	1,72	Tervola	1,06
Järvenpää	1,68	Koski TI	1,07
Kontiolahti	1,64	Rautavaara	1,08
Siuntio	1,64	Heinävesi	1,09
Kempele	1,64	Kaavi	1,10
Enontekiö	1,62	Punkalaidun	1,10
Liminka	1,62	Savitaipale	1,12
Muurame	1,61	Siikalatva	1,12
Pyhäntä	1,61	Pukkila	1,13
Kirkkonummi	1,60	Luhanka	1,14

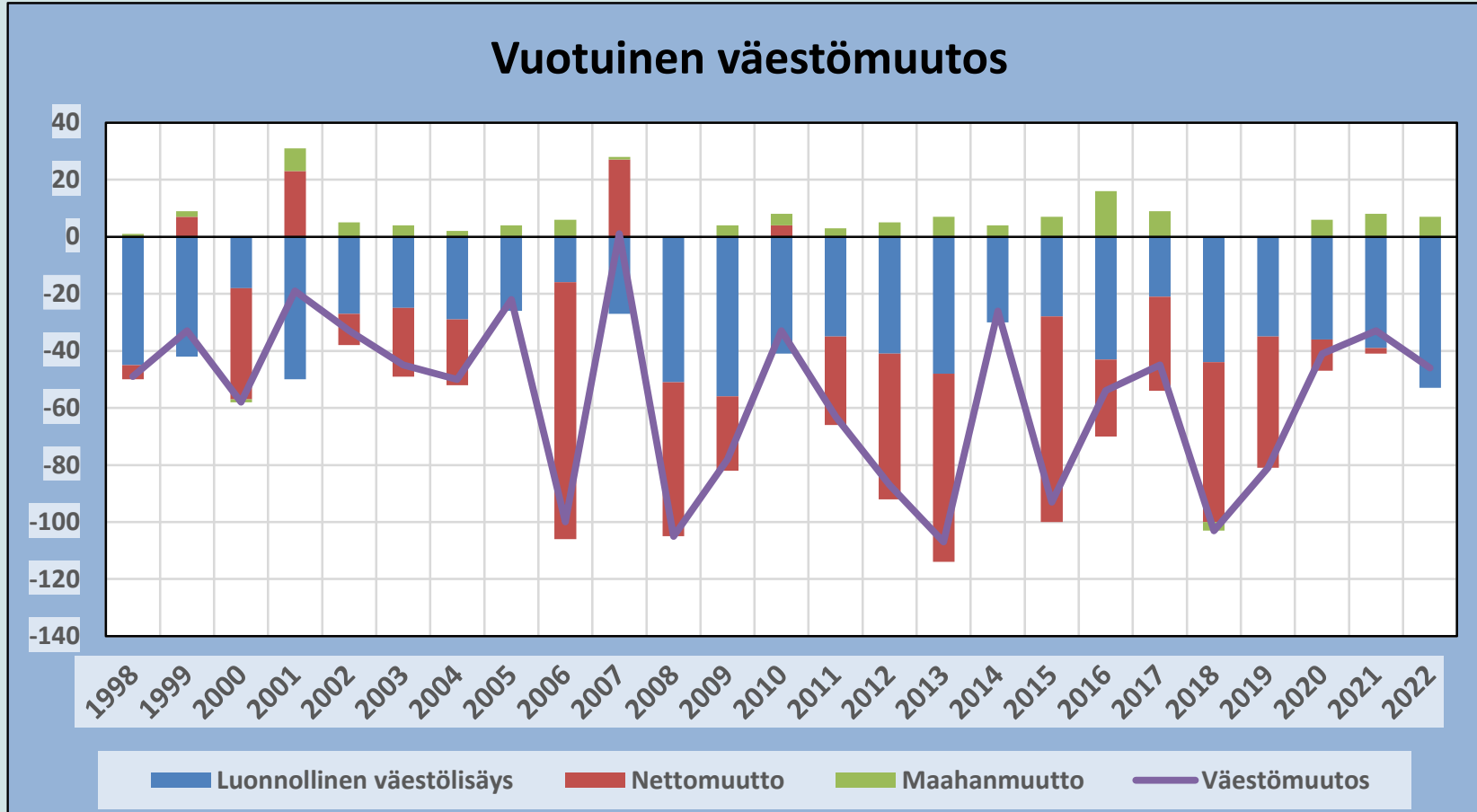
- indeksoinnilla tarkasteltuna Hartola ikääntyy 270. nopeimmin suhteessa muihin kuntiin ajanjaksolla 2022...2032
- Ikääntymistä kuvaava indeksiluku Hartolassa 1,17.

Yli 85-vuotiaiden määrän muutos

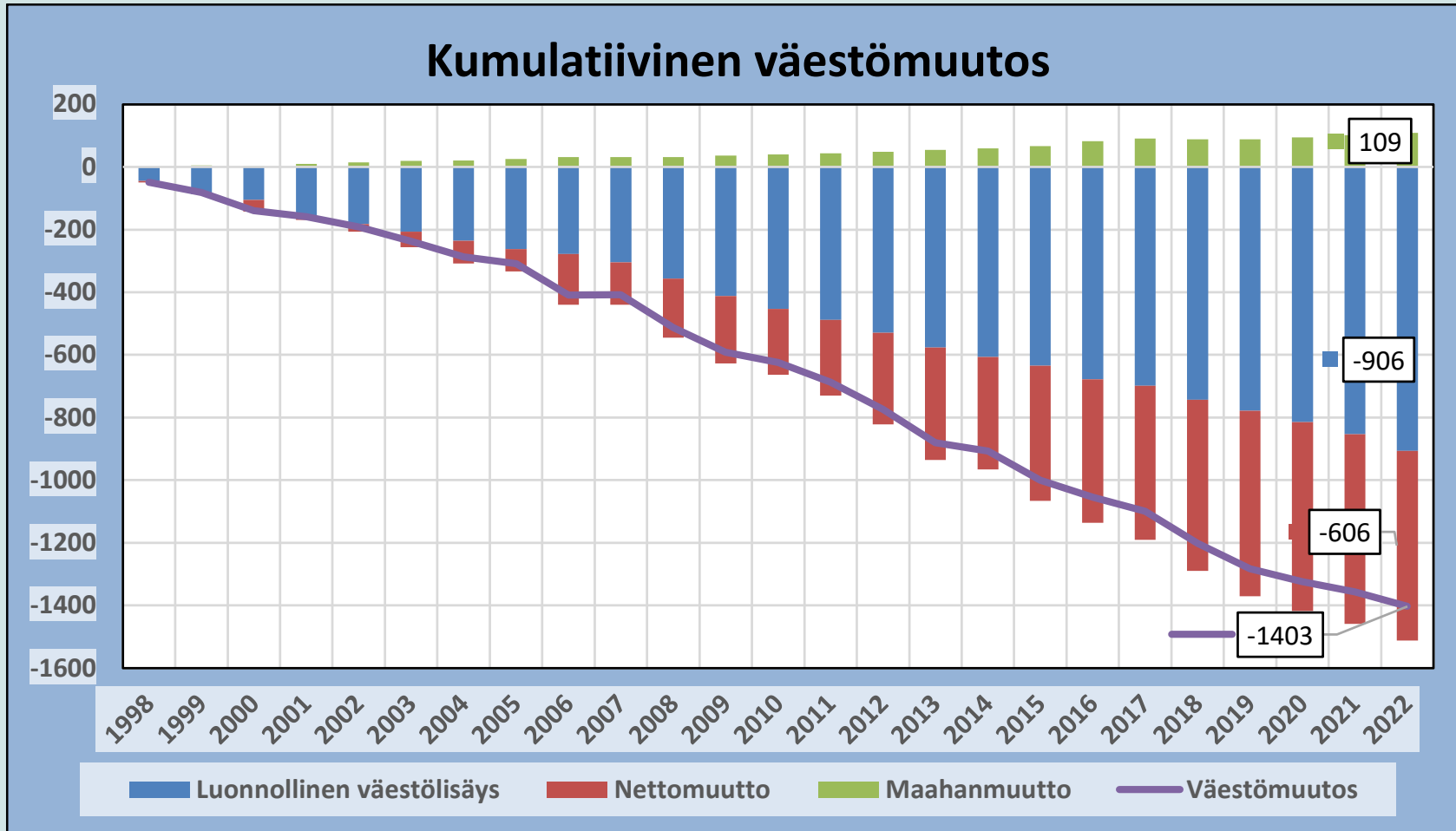
- Väestön ikääntyminen on edennyt useissa kunnissa niin pitkälle, että tulevana vuosina ikääntymistä kuvaa parhaiten yli 85-vuotiaiden määrän kehitys aiemmin käytetyn 65-74-vuotiaiden sijaan.
- Monissa kunnissa, kuten Hartolassakin, eläköityvien eli 65-74-vuotiaiden määrä jopa laskee samaan aikaan kun 85 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa.
- Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan 85 vuotta täyttäneiden määrän kasvu kiihtyy Hartolassa vuonna 2025.

Väestönmuutos

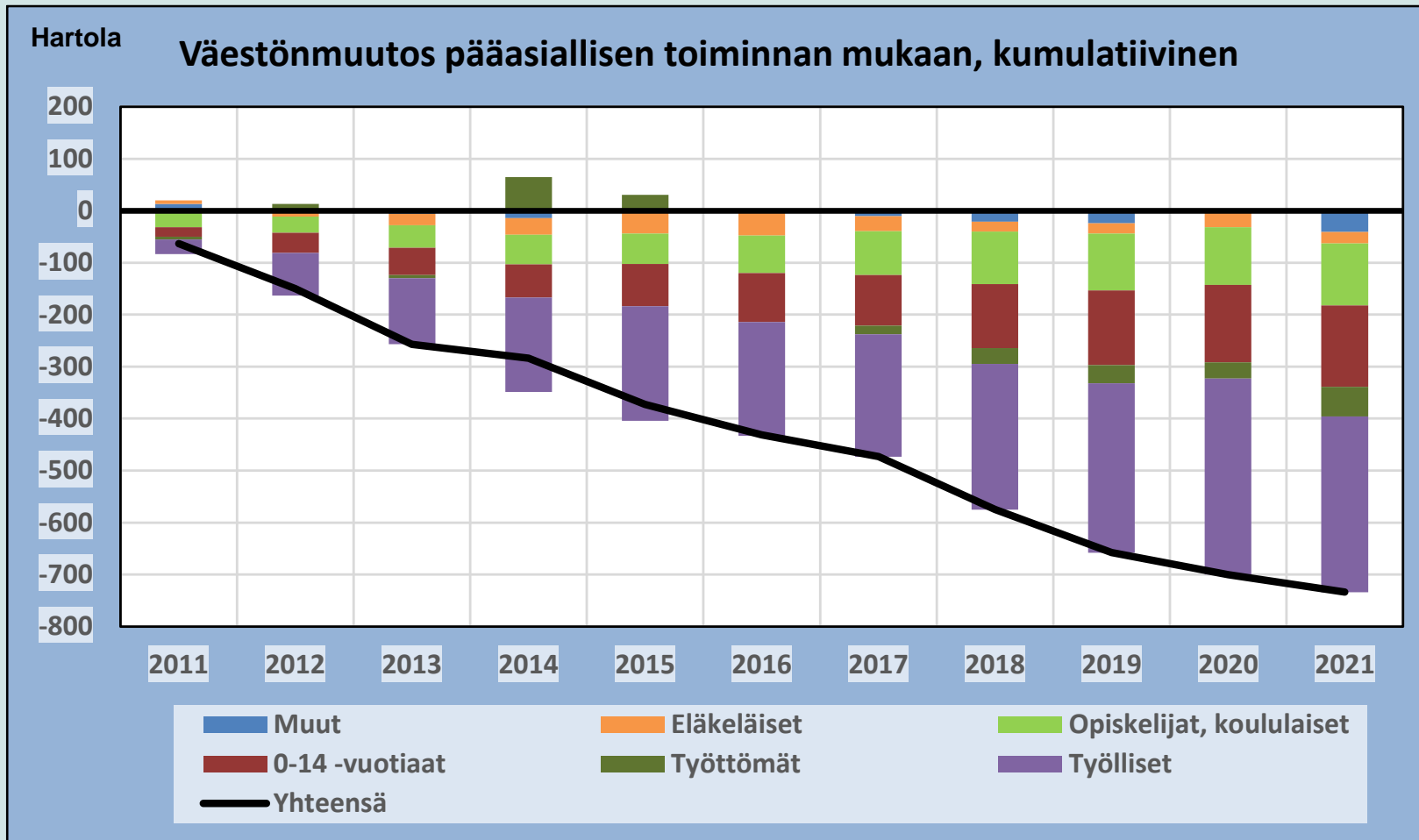
- Hartolan väkiluku on pienentynyt 2000-luvulla joka vuosi lukuun ottamatta yksittäistä poikkeusvuotta.
- Luonnollinen väestönlisäys ollut negatiivista joka vuosi, samoin kuntien välinen nettomuutto.
- Maahanmuutto on ollut enimmäkseen positiivista, mutta suuruudeltaan pientä.

Mistä väestönmuutos koostuu?

- Asukasluku on pienentynyt vuoden 1998 tasosta 1 403:lla.
- Vuodesta 1998 alkaen väkiluvun muutokset koostuvat luonnollisesta väestönmuutoksesta (-906), kuntien välisestä nettomuutosta (-606) sekä nettomaahanmuutosta (+109).

Väestönmuutokset pääasiallisen toiminnan mukaan

- 10 vuoden tarkastelujaksolla Hartolassa kaikkien väestöryhmien määrät ovat pienentyneet.
- Työllisten sekä alle 15-vuotiaiden määrät ovat pienentyneet eniten.

Kumulatiivinen muutos 2011-21

Työlliset	-338
Työttömät	-57
0-14 -vuotiaat	-157
Opiskelijat, koululaiset	-119
Eläkeläiset	-22
Muut	-41
Yhteensä	-734

Hartola											2013	2020
Nettomuutto	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2022	2022
0 - 4	1	-5	-1	1	-3	0	-1	2	3	0	-3	5
5 - 9	0	3	-5	4	-2	-4	-2	1	4	2	1	7
10 - 14	1	-2	-2	0	0	-7	-3	0	-4	0	-17	-4
15 - 19	-22	-9	-20	-13	-14	-10	-28	-17	-12	-18	-163	-47
20 - 24	-22	-6	-29	-15	-1	-12	-1	-14	-13	-6	-119	-33
25 - 29	0	6	-8	-3	-6	2	-5	-5	0	3	-16	-2
30 - 34	-2	-2	2	-5	1	-1	0	1	18	4	16	23
35 - 39	0	9	-6	0	-7	-8	-2	6	-5	7	-6	8
40 - 44	-7	2	1	4	-3	-2	2	0	1	-1	-3	0
45 - 49	-7	6	-1	-7	0	-5	1	5	-3	-2	-13	0
50 - 54	-6	1	-2	1	-1	0	-5	-2	0	4	-10	2
55 - 59	1	1	2	-4	-2	-1	-2	2	2	5	4	9
60 - 64	0	2	2	2	3	-5	3	4	14	-1	24	17
65 - 69	5	-3	0	4	-3	-7	2	0	3	4	5	7
70 - 74	-4	-1	-1	-1	1	4	-1	-1	-5	-1	-10	-7
75 -	-4	-2	-4	5	4	0	-4	7	-5	0	-3	2
Summa	-66	0	-72	-27	-33	-56	-46	-11	-2	0	-313	-13

- Hartolan nettomuuttotase on negatiivinen erityisesti 15–24-vuotiaiden ikäryhmissä. Muissa ikäryhmissä muuttovirrat ovat pieniä.

Mistä ja minne muutetaan?

PITKÄ JAKSO				LYHYT JAKSO			
Hartola				Hartola			
2013 - 2022				2020 - 2022			
Mistä muutetaan?	Ikm	Osuus	per vuosi	Mistä muutetaan?	Ikm	Osuus	per vuosi
Lahti	203	14 %	20	Heinola	60	14 %	20
Heinola	194	13 %	19	Lahti	54	12 %	18
Helsinki	108	7 %	11	Helsinki	31	7 %	10
Jyväskylä	92	6 %	9	Joutsa	26	6 %	9
Joutsa	84	6 %	8	Jyväskylä	25	6 %	8
Sysmä	76	5 %	8	Espoo	17	4 %	6
Vantaa	55	4 %	6	Sysmä	16	4 %	5
Espoo	38	3 %	4	Vantaa	15	3 %	5
Tampere	32	2 %	3	Orimattila	13	3 %	4
Orimattila	30	2 %	3	Mäntyharju	9	2 %	3
yhteensä	912	61 %	91	yhteensä	266	60 %	89

2013 - 2022				2020 - 2022			
Minne muutetaan?	Ikm	Osuus	per vuosi	Minne muutetaan?	Ikm	Osuus	per vuosi
Lahti	319	18 %	32	Lahti	76	17 %	25
Heinola	243	13 %	24	Heinola	66	14 %	22
Jyväskylä	149	8 %	15	Jyväskylä	30	7 %	10
Helsinki	120	7 %	12	Helsinki	30	7 %	10
Joutsa	105	6 %	11	Joutsa	21	5 %	7
Sysmä	93	5 %	9	Sysmä	18	4 %	6
Tampere	40	2 %	4	Tampere	13	3 %	4
Vantaa	38	2 %	4	Pertunmaa	10	2 %	3
Espoo	35	2 %	4	Espoo	10	2 %	3
Orimattila	28	2 %	3	Hämeenlinna	8	2 %	3
yhteensä	1 170	65 %	117	yhteensä	282	62 %	94

- Hartolaan muuttaneiden yleisimmät lähtökunnat ovat pitkällä (2013-2022) tarkastelujaksolla: Lahti, Heinola, Helsinki, Jyväskylä. Lyhyellä tarkastelujaksolla (2020–2022) kunnat ovat samoja.
- Hartolasta pois muuttaneiden yleisimmät tulokunnat ovat samoja.

Mistä ja minne muutetaan netot?

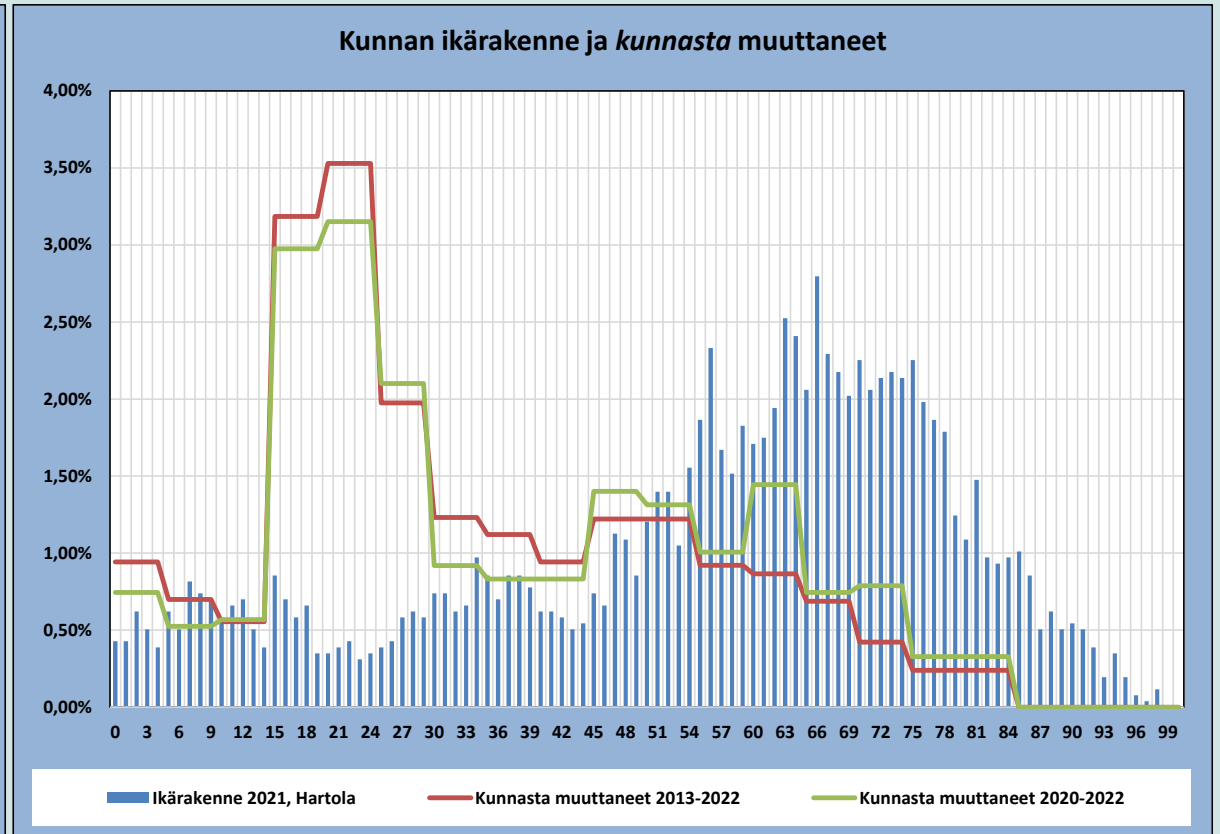
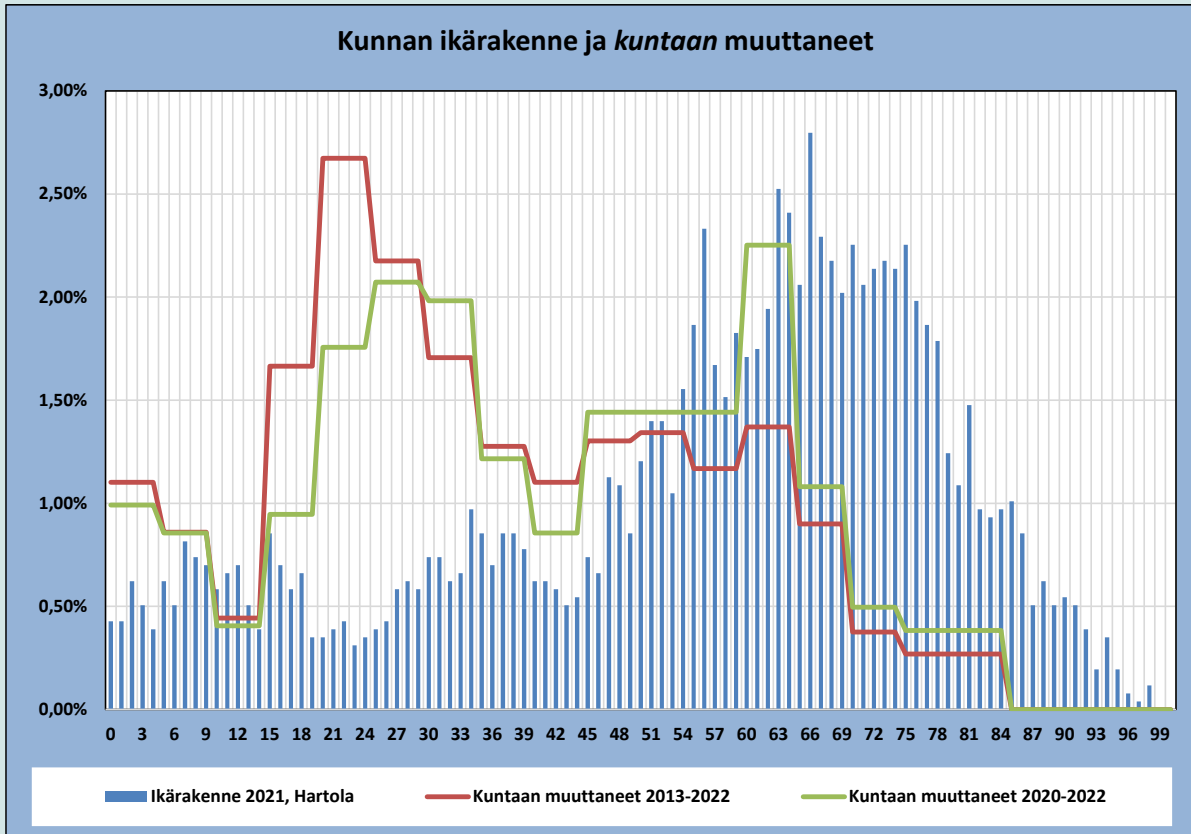
PITKÄ JAKSO Hartola			LYHYT JAKSO Hartola		
2013 - 2022 netto			2020 - 2022 netto		
Mistä muutetaan? Ikm		per vuosi	Mistä muutetaan? Ikm		per vuosi
Vantaa	17	2	Orimattila	11	4
Keuruu	10	1	Järvenpää	8	3
Kerava	10	1	Mäntyharju	7	2
Hollola	10	1	Vantaa	7	2
Forssa	8	1	Espoo	7	2
Mäntsälä	7	1	Hyvinkää	6	2
Lohja	7	1	Lohja	5	2
Järvenpää	7	1	Kirkkonummi	5	2
Viitasaari	6	1	Joutsa	5	2
Kirkkonummi	6	1	Tuusula	4	1
Yhteensä	88	9	Yhteensä	65	22

2013 - 2022 netto			2020 - 2022 netto		
Minne muutetaan? Ikm		per vuosi	Minne muutetaan? Ikm		per vuosi
Lahti	-116	-12	Lahti	-22	-7
Jyväskylä	-57	-6	Tampere	-10	-3
Heinola	-49	-5	Laukaa	-7	-2
Joutsa	-21	-2	Asikkala	-6	-2
Sysmä	-17	-2	Heinola	-6	-2
Mikkeli	-14	-1	Jyväskylä	-5	-2
Helsinki	-12	-1	Mikkeli	-5	-2
Kouvola	-12	-1	Pertunmaa	-5	-2
Joensuu	-11	-1	Vaasa	-5	-2
Muurame	-11	-1	Vihti	-5	-2
Yhteensä	-320	-32	Yhteensä	-76	-25

- Nettomuuttotaseen tarkastelu kunnittain osoittaa, että Hartolaan on kertynyt kymmenen vuoden aikana eniten muuttovoittoja Vantaalta. Kuntakohtaiset vuosittaiset nettovoittoluvut ovat kuitenkin erittäin pieniä.
- Nettomuuttotase on voimakkaimmin negatiivinen Lahteen, Jyväskylään ja Heinolaan. Lyhyellä tarkastelujaksolla korostuvat Lahti ja Tampere.

Minkä ikäisiin muuttoliike kohdistuu?

Pendelöinti

Hartola 2017 - 2021 ka	
Työntekijöitä alueella	923
Omassa kunnassa töissä	619
Osuus	67 %
Kunnasta pendelöiviä	303

Hartola 2017 - 2021 ka	
Työpaikkoja alueella	967
Omasta kunnasta työtä	619
Osuus	64 %
Kuntaan pendelöiviä	347

Alueelta työssäkäyvät 2017 - 2021 ka	Osuus		Osuus pendelöinnistä
	työntekijöistä		
Missä käyvät?	Hartola	619	67 %
	Heinola	78	8 %
	Lahti	47	5 %
	Joutsa	46	5 %
	Sysmä	45	5 %
	Pertunmaa	13	1 %
	Helsinki	12	1 %
	Jyväskylä	8	1 %
	Mikkeli	6	1 %
	Espoo	5	1 %
	Asikkala	4	0 %

Alueella työssäkäyvät 2017 - 2021 ka	Osuus		Osuus pendelöinnistä
	työpaikoista		
Mistä tulevat?	Hartola	619	64 %
	Sysmä	79	8 %
	Joutsa	70	7 %
	Heinola	65	7 %
	Lahti	28	3 %
	Pertunmaa	19	2 %
	Jyväskylä	17	2 %
	Helsinki	7	1 %
	Toivakka	6	1 %
	Mikkeli	5	1 %
	Asikkala	5	1 %

- Hartolassa asuvista työllisistä 67 % käy töissä kotikunnassaan. Merkittävimmät pendelöintikunnat hartolalaisille ovat Heinola (8 % työllisistä), Lahti (5 %), Joutsa (5 %) ja Sysmä (5 %).
- Hartolassa sijaitsevista työpaikoista noin 64 % on Hartolassa asuvien hallussa. Hartolaan pendelöidään eniten Sysmästä (8 % työpaikoista), Joutsasta (7 %), Heinolasta (7 %).

Paljasjalkaiset

- Hartolassa paljasjalkaisten kuntalaisten osuus oli noin 47 % vuonna 2022. Luku on maan keskitasoa sekä verrokkiryhmän keskiarvoa matalampi.
- Sekä Hartolassa että muualla syntyneiden määrät ovat pienentyneet, mutta Hartolassa syntyneiden määrät ovat pienentyneet paljon nopeammin.
- Verrokkiryhmä koostuu muista maaseutumaisista kunnista, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.

Paljasjalkaisten osuus väestöstä 2022

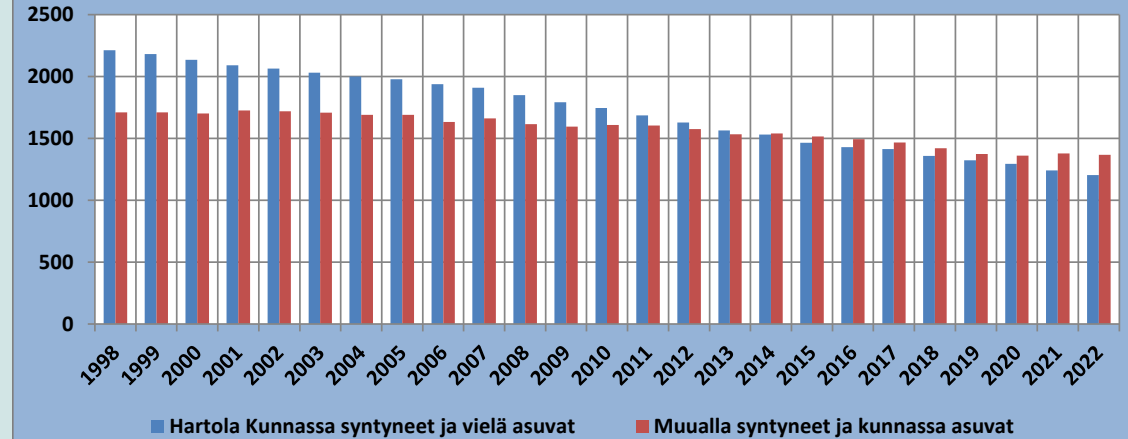
20 pienintä osuutta

1 Kauniainen	12 %
2 Tuusula	22 %
3 Siuntio	22 %
4 Kerava	22 %
5 Raisio	23 %
6 Pirkkala	23 %
7 Kirkkonummi	23 %
8 Rusko	24 %
9 Kaarina	24 %
10 Muurame	24 %
11 Järvenpää	25 %
12 Vantaa	26 %
13 Masku	26 %
14 Naantali	26 %
15 Kempele	27 %
16 Hausjärvi	27 %
17 Nurmijärvi	27 %
18 Lieto	28 %
19 Espoo	28 %
20 Lempäälä	28 %

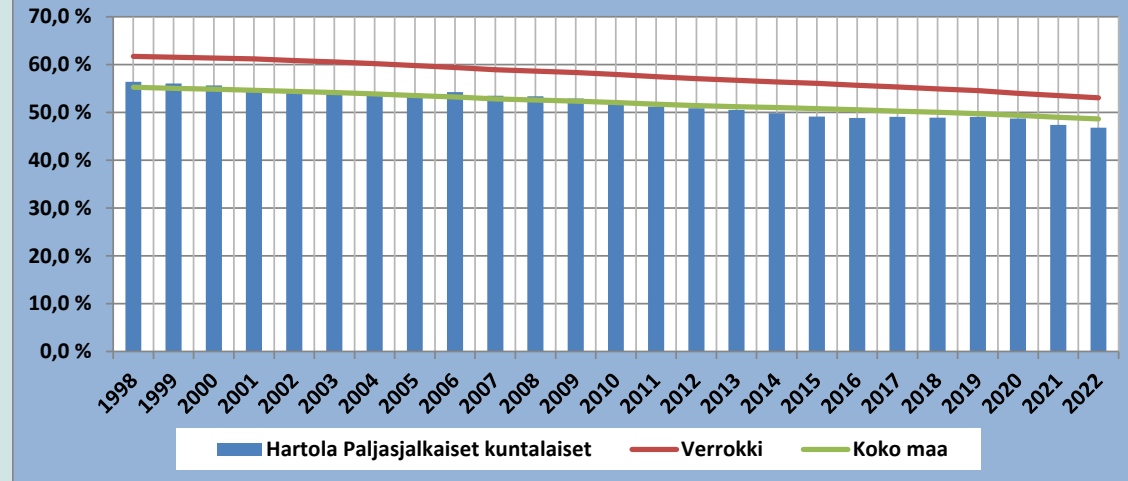
20 suurinta osuutta

1 Kuhmo	75 %
2 Perho	73 %
3 Suomussalmi	70 %
4 Kinnula	70 %
5 Pudasjärvi	70 %
6 Nivala	70 %
7 Kiuruvesi	70 %
8 Nurmes	67 %
9 Ranua	67 %
10 Juuka	66 %
11 Kuusamo	66 %
12 Taivalkoski	65 %
13 Hyrynsalmi	65 %
14 Lieksa	65 %
15 Salla	65 %
16 Rautavaara	65 %
17 Ilomantsi	65 %
18 Kurikka	64 %
19 Pyhäjärvi	64 %
20 Alajärvi	64 %

Kunnassa asuvat taustan mukaan

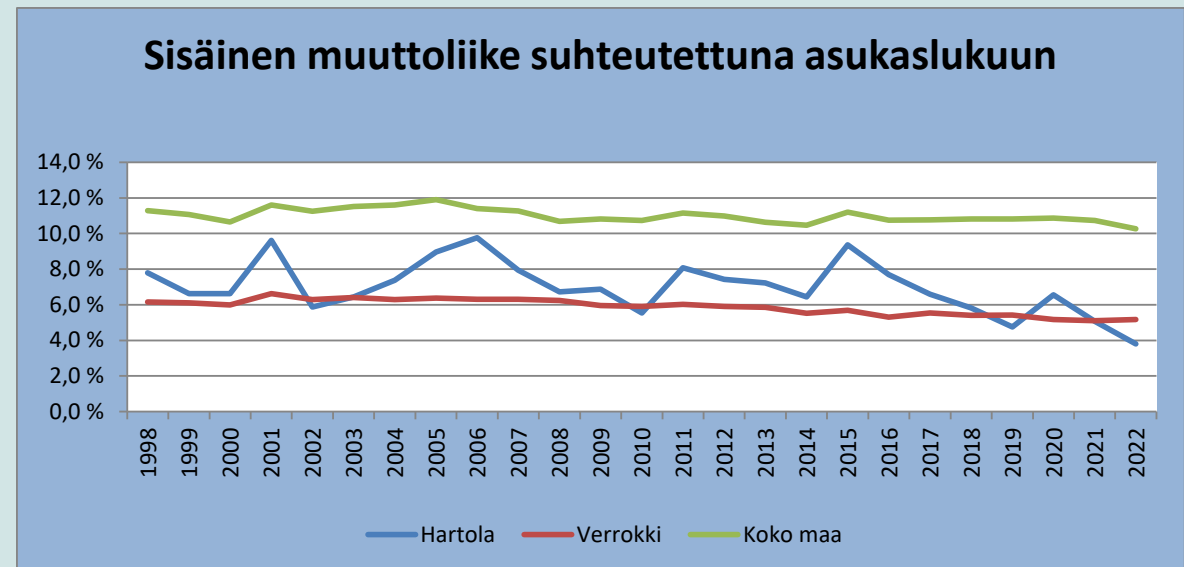
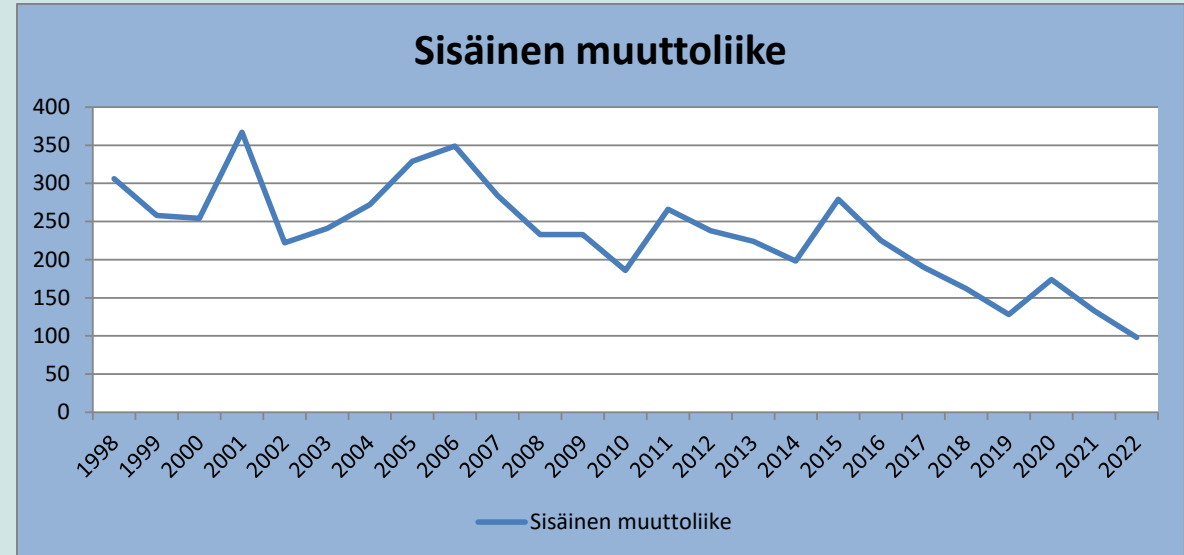

Paljasjalkaisten osuus väestöstä

Sisäinen muuttoliike

- Hartolan sisäinen muuttoliike on maan keskitasoa hiljaisempaa. Se vastaa verrokkiryhmän keskitasoa.
- *Verrokkiryhmä koostuu muista maaseutumaisista kunnista, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.*

Veto ja pito

Vetovoima		2020-2022 keskiarvo		Minimi	2,83
Hartola		Indeksi	Sijoitus	Mediaani	142
		71	63	Maksimi	292

Kuntaan muuttopäätöksen tehneitä										
Hartola	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Asukasluku	3 098	3 071	2 982	2 924	2 882	2 780	2 697	2 655	2 621	2 574
Asukasluku n-1 (vuoden alku)	3 205	3 098	3 071	2 982	2 924	2 882	2 780	2 697	2 655	2 621
Kuntien välinen tulomuutto	159	164	159	157	157	125	124	156	160	128
Maahanmuutto	7	8	10	24	12	5	5	9	9	10
Kuntaan muuttaneet yhteensä	166	172	169	181	169	130	129	165	169	138
<i>Osuus asukasluvusta (varsinainen tunnusluku)</i>	5,2 %	5,6 %	5,5 %	6,1 %	5,8 %	4,5 %	4,6 %	6,1 %	6,4 %	5,3 %
sija (1=paras)	85	58	62	46	59	143	131	58	52	103
Kuntien välinen muutto										
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kunnan asukasluvun osuus koko maasta	0,06 %	0,06 %	0,06 %	0,05 %	0,05 %	0,05 %	0,05 %	0,05 %	0,05 %	0,05 %
Kunnan tulomuuttajien (maan sisäinen muuttoliike) osuus koko maasta	0,06 %	0,06 %	0,06 %	0,06 %	0,05 %	0,04 %	0,04 %	0,05 %	0,05 %	0,04 %
<i>..suhde (varsinainen tunnusluku), jos yli 1, kunta saa suhteellista kokoaan suuremman osuuden kuntaan muuttaneista</i>	1,01	1,08	1,01	1,02	1,03	0,83	0,86	1,08	1,10	0,92
sija (1=paras)	83	56	67	64	61	132	120	56	51	103

- Kaksi ulottuvuutta:
  - Ihmiset, jotka ovat muuttaneet kuntaan (sis. Maahanmuuton)
  - Kunnan saama suhteellinen osuus kuntien välisestä tulomuutosta

Veto ja pito

- Kaksi ulottuvuutta:
- Jostakin syystä muuttavat, jotka ovat valinneet edelleen saman kunnan muuttokohteeseen
- Ihmiset, jotka kokevat toisessa kunnassa elämänsä toimivammaksi – lähtömuuttajat asukasluvuun suhteutettuna.
- Lisäksi: Ihmiset, jotka ovat tyytyväisiä nykytilaan -> Eivät halua muuttaa.

Pitovoima		2020-2022 keskiarvo		Minimi	4,5
Hartola		Indeksi	Sijoitus	Mediaani	149
		229	239	Maksimi	286

Kunnan alueella muuttopäätöksen tehneitä										
Hartola	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Asukasluku	3 098	3 071	2 982	2 924	2 882	2 780	2 697	2 655	2 621	2 574
Asukasluku n-1 (vuoden alku)	3 205	3 098	3 071	2 982	2 924	2 882	2 780	2 697	2 655	2 621
Kuntien välinen lähtömuutto	225	164	231	184	190	181	170	167	162	128
Maastamuutto	0	4	3	8	3	8	5	3	1	3
Kunnan sisäinen muutto	224	198	279	225	190	162	128	174	133	98
Muuttaneet yhteensä	449	366	513	417	383	351	303	344	296	229
Ei lainkaan muuttohalukkuutta	2 756	2 732	2 558	2 565	2 541	2 531	2 477	2 353	2 359	2 392
Niiden osuus, joilla ei ole muuttohalukkuutta	86,0 %	88,2 %	83,3 %	86,0 %	86,9 %	87,8 %	89,1 %	87,2 %	88,9 %	91,3 %
sija (1=paras, vähiten muuttohalukkuutta)	246	182	269	242	224	178	128	210	148	33
Muuttojen osuudet										
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kuntien välinen lähtömuutto kaikista muuttaneista	50,1 %	44,8 %	45,0 %	44,1 %	49,6 %	51,6 %	56,1 %	48,5 %	54,7 %	55,9 %
Maastamuuton suhde kaikkiin muuttaneisiin	0,0 %	1,1 %	0,6 %	1,9 %	0,8 %	2,3 %	1,7 %	0,9 %	0,3 %	1,3 %
Kunnan sisäisen muuton suhde kokonaisuutteen	49,9 %	54,1 %	54,4 %	54,0 %	49,6 %	46,2 %	42,2 %	50,6 %	44,9 %	42,8 %
(Pitovoiman tunnusluku - sisäisten muuttojen osuus kaikista lähtömuuttoista)										
sija (1=paras, muutto kohdistuu omaan kuntaan)	229	192	182	176	210	239	258	201	237	251
Kuntien välinen muutto										
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kunnan asukasluvun osuus koko maasta	0,06 %	0,06 %	0,06 %	0,05 %	0,05 %	0,05 %	0,05 %	0,05 %	0,05 %	0,05 %
Kunnasta lähtömuuttajien osuus koko maasta	0,09 %	0,06 %	0,08 %	0,07 %	0,07 %	0,06 %	0,06 %	0,06 %	0,05 %	0,04 %
Lähtömuuttajien osuus/kunnan asukasluvun osuus	1,43	1,08	1,47	1,20	1,24	1,20	1,18	1,15	1,11	0,92
(Pitovoiman tunnusluku, kertoo halukkuuden lähteä kunnasta suhteessa muihin kuntiin)										
sija (1=paras)	290	209	289	264	273	262	256	254	248	158

Veto ja pito – yhdistelmä

- Indekseissä ja sijoituksissa: 1=paras

Hartola	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ2018–22
Pitovoima	235,1	193,7	192,7	184,8	216,3	241,3	257,8	206,3	238,1	241,7	0,4
..sijoitus	241	196	195	191	217	244	263	214	241	249	5
Vetovoima	84,0	57,0	64,5	55,0	60,0	137,5	125,5	57,0	51,5	103,0	-34,5
..sijoitus	85	56	64	54	57	139	126	56	48	101	-38
Yhdistelmä	163,0	126,0	129,5	122,5	137,0	191,5	194,5	135,0	144,5	175,0	-16,5
..sijoitus	180	82	100	77	119	236	247	103	133	205	-31

Heinola	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ2018–22
Pitovoima	55,8	66,7	52,6	71	49,6	82,6	77,3	86,6	57,1	56,3	-26,3
..sijoitus	48	63	46	63	42	79	77	85	52	55	-24
Vetovoima	129,0	202,0	117,0	161,5	150,5	116,0	121,0	112,5	119,5	127,5	11,5
..sijoitus	128	206	113	161	152	117	121	114	121	128	11
Yhdistelmä	88,0	134,5	79,5	112,0	97,0	98,0	99,0	99,5	86,5	91,5	-6,5
..sijoitus	31	103	30	59	45	49	42	41	28	40	-9

Sysmä	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ2018–22
Pitovoima	175,3	162,8	201,5	152,3	75	199,1	172,5	183,6	207,2	188,5	-10,6
..sijoitus	175	169	207	152	76	205	174	187	209	189	-16
Vetovoima	130,0	173,0	200,5	213,0	257,5	171,5	227,5	118,5	186,5	161,0	-10,5
..sijoitus	131	174	201	217	263	170	229	122	182	161	-9
Yhdistelmä	153,0	171,5	204,0	184,5	169,5	187,5	201,5	154,5	195,5	175,0	-12,5
..sijoitus	149	204	257	233	191	230	258	156	252	205	-25

Veto ja pito – yhdistelmä

- Indekseissä ja sijoituksissa:
1=paras

Padasjoki	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ2018–22
Pitovoima	125,3	171,8	175,1	172,8	182,3	205,8	156,5	119,2	125,2	218,3	12,5
..sijoitus	124	174	179	173	185	210	158	120	127	222	12
Vetovoima	154,5	257,0	236,0	277,5	187,0	240,0	247,5	181,0	210,0	158,5	-81,5
..sijoitus	153	257	235	279	189	242	247	177	212	160	-82
Yhdistelmä	138,5	215,5	207,0	226,0	187,0	226,0	202,5	148,5	169,5	191,0	-35,0
..sijoitus	117	277	261	278	239	278	259	137	207	240	-38

Konnevesi	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ2018–22
Pitovoima	25	51,9	169,8	47,2	83,3	49,4	84,7	87,2	65,6	142,6	93,2
..sijoitus	17	44	170	42	82	44	82	87	63	143	99
Vetovoima	282,0	242,0	226,0	133,0	135,5	274,5	256,0	242,0	156,5	279,5	5,0
..sijoitus	283	241	225	131	136	279	261	244	159	283	4
Yhdistelmä	150,0	142,5	197,5	86,5	109,0	161,5	171,5	165,5	111,0	213,0	51,5
..sijoitus	142	124	251	30	64	185	204	197	65	274	89

Lahti	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ2018–22
Pitovoima	29,1	21,1	23,7	19,3	27,3	20,7	20,1	22,1	25	20,9	0,2
..sijoitus	22	12	15	9	21	12	12	14	16	13	1
Vetovoima	97,5	92,5	92,0	74,5	81,0	71,5	81,0	105,0	113,0	94,5	23,0
..sijoitus	98	89	90	72	81	72	78	103	115	90	18
Yhdistelmä	60,0	50,5	52,5	40,5	51,0	42,0	45,0	58,5	65,5	51,5	9,5
..sijoitus	15	11	13	8	11	9	11	16	15	11	2

Mihin asukasluvun ja väestön ikärakenteen muutos vaikuttaa?

- Asukasluvun muutos (lasku, kasvu) vaikuttaa suoraan kunnan verotuloihin ja valtionosuuteen.
  - Kunnan tulojen kannalta merkittäjä tekijä on muuttajien veronalainen tulotaso, joka vaikuttaa kunnalle tulevaan tai kunnalta lähtevään kunnallisveroon.
  - Valtionosuudet määräytyvät ensisijaisesti asukkaiden ikärakenteen perusteella → kunnan ikärakenteen muutos on merkittävässä roolissa.
  - Kuntaan muuttajankin statuksella on väliä – työttömäksi kuntaan muuttava maksaa kunnalle jopa lähes 500 eur/vuosi.
  - ”Pitkäaikaistyöttömyyden” kustannus kunnille: vuonna 2022 kuntien osarahoittaman työmarkkinatuen kustannus keskimäärin 3 358 euroa/tuen saaja (Kelan tilastotietokanta, 2023)
- Asukasluvun muutoksen aiheuttamat kustannussäästöt tai lisäkustannukset liittyvät kunnan peruspalveluiden kustannuksiin.
  - Asukasluvun laskun mahdollistama kustannussäästö vaatii palvelurakenteen muokkausta, esim. lasten määrän aleneman pitäisi vaikuttaa palveluverkkoon.
- Ikääntyneiden määrän kasvu tuo jatkossa kuntaan edelleen tuloja, mutta sote-uudistus on poistanut kunnalta kustannukset.

FCG.

Tuloslaskelma

- Toimintatuotoissa ja -kuluissa on varsinaiset kunnan järjestämät palvelut. Tämä laskelman ensimmäinen välisumma – toimintakate on kasvanut Hartolassa 10 vuoden aikana noin 2 miljoonaa euroa.
- Verotulot perustuvat kunnan verotusoikeuteen. Verotulot ovat kasvaneet noin 1,8 miljoonaa euroa.
- Valtionosuudet – ei korvamerkittyjä, eivät ylitä palvelun tuottamisesta aiheutuvia menoja. Ne ovat kasvaneet noin 0,8 miljoonaa euroa.
- Vuosikate on säännöllisten tulojen ja menojen jälkeinen välisumma, olisi oltava > poistot ja mieluummin > nettoinvestoinnit + lainan lyhennys.
- Vuosikate ei riittänyt kattamaan poistoja vuosina 2013, 2018, 2019, 2022 eikä riitä tilinpäätösennusteen mukaan 2023.
- ”Kurjuutta” mitataan nykyisin alijäämällä. Alijäämään eivät suoraan vaikuta investoinnit; alijäämää ei voi korjata kassavaroilla.

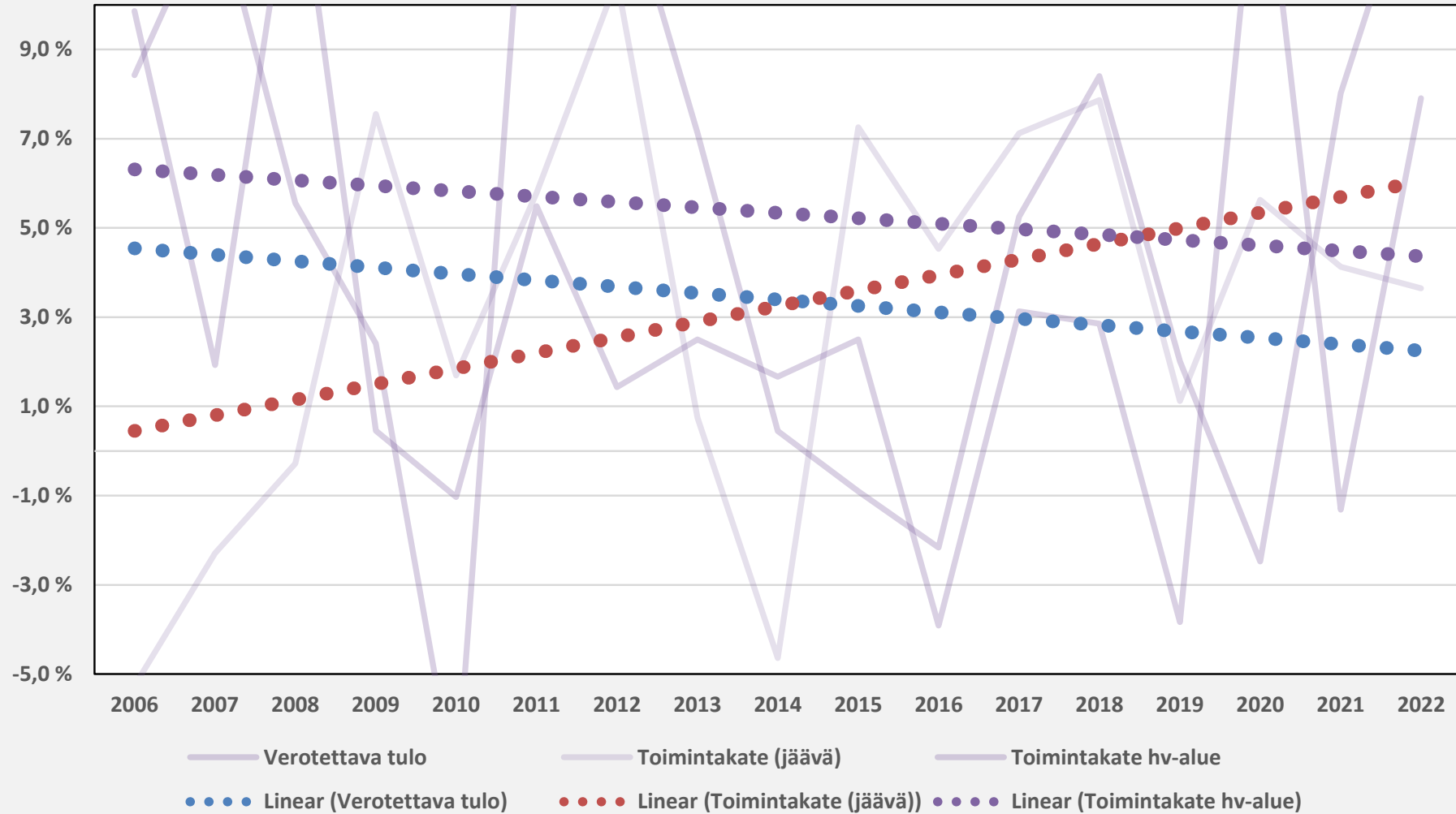
Hartola	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023TPE
Toimintatuotot 1000 €	2 979	3 092	2 992	3 043	2 925	2 650	2 730	2 057	1 677	1 760	1 451
Toimintamenot 1000 €	21 127	20 946	20 545	20 083	20 601	21 133	20 989	19 683	20 465	21 888	7 966
Toimintakate 1000 €	-18 148	-17 854	-17 506	-17 037	-17 675	-18 483	-18 256	-17 621	-18 788	-20 129	-6 515
Kunnallisvero 1000 €	7 397	7 632	7 596	7 157	7 275	7 218	6 734	7 580	7 385	7 826	3 775
Kiinteistövero 1000 €	1 226	1 331	1 338	1 352	1 322	1 318	1 328	1 216	1 350	1 412	1 476
Yhteisövero 1000 €	962	1 126	1 285	1 232	1 391	1 260	1 293	1 467	2 118	1 966	1 108
Muut verotulot 1000 €	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verotulot yhteensä 1000 €	9 585	10 089	10 219	9 741	9 988	9 796	9 355	10 263	10 853	11 203	6 359
Valtionosuudet 1000 €	9 048	9 398	8 788	9 062	9 153	8 888	8 632	10 534	9 467	9 868	712
(josta harkinnanvaraiset 1000 €)	420	355	0	0	0	0	0	370	0	0	0
Rahoitustulot ja -menot netto 1000 €	-113	-139	-137	-129	-113	-86	-53	-3	20	94	-53
Korkotulot 1000 €	20	13	12	10	9	9	9	7	7	7	7
Muut rahoitustulot 1000 €	46	38	31	20	28	34	56	61	85	161	161
Korkomenot 1000 €	179	190	178	159	150	128	118	71	64	74	74
Muut rahoitusmenot 1000 €	0	0	2	0	0	1	0	0	7	0	0
Vuosikate 1000 €	372	1 494	1 364	1 637	1 353	115	-322	3 173	1 552	1 037	502
Poistot 1000 €	558	482	556	656	782	786	750	1 130	994	1 259	701
Satunnaiset tulot 1000 €	0	82	0	566	250	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset menot 1000 €	268	0	0	1 132	500	0	0	0	103	97	97
Tuloslaskelman tulos 1000 €	-454	1 094	808	415	321	-671	-1 072	2 043	455	-319	-199
Poisterojen muutos 1000 €	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Varausten muutos 1000 €	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutos 1000 €	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ali/ylijäämä 1000 €	-454	1 094	808	415	321	-671	-1 072	2 042	455	-319	-199
Kumulat. edell. tilik. ja kuluvan tilikauden jäämät 1000 €	-1 675	-581	227	642	963	292	-780	1 262	1 717	1 839	1 640
Asukasluku	3 098	3 071	2 982	2 924	2 882	2 780	2 697	2 655	2 621	2 574	2 518
Verotettava tulo (laskennallisesti)	35 224	35 498	35 330	33 288	33 837	33 572	31 321	35 256	34 347	36 398	42 604
Veroprosentti	21,00	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50	8,86

- 2023TPE lähde: Valtiokonttori, paitsi verotulojen osalta: Kuntaliiton veroennustekehikko

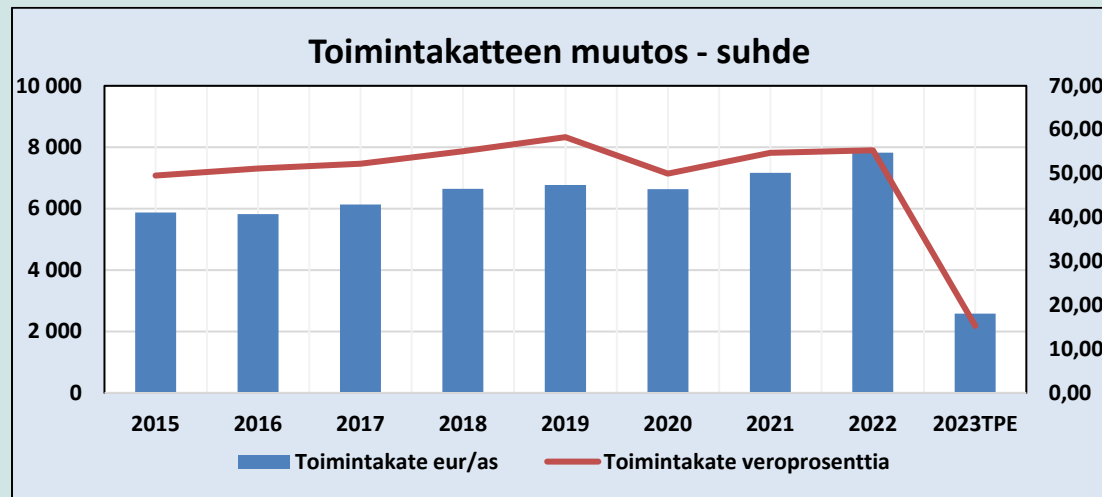
Hartola	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Toimintatuotot 1000 €	2 992	3 043	2 925	2 650	2 730	2 057	1 677	1 760
josta: pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	263	162	122	46	3 855	20	4	36
ja: maa- ja vesialueiden vuokratuotot	45	47	45	50	44	16	17	39
Toimintamenot 1000 €	20 545	20 083	20 601	21 133	20 989	19 683	20 465	21 888
Toimintakate 1000 €	-17 506	-17 037	-17 675	-18 483	-18 256	-17 621	-18 788	-20 129
Toimintakate ilman pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja ja maa	-17 814	-17 246	-17 842	-18 579	-22 155	-17 657	-18 809	-20 204
Verotulot yhteensä 1000 €	10 219	9 741	9 988	9 796	9 355	10 263	10 853	11 203
Valtionosuudet 1000 €	8 788	9 062	9 153	8 888	8 632	10 534	9 467	9 868
Rahoitustulot ja -menot netto 1000 €	-137	-129	-113	-86	-53	-3	20	94
Vuosikate 1000 €	1 364	1 637	1 353	115	-322	3 173	1 552	1 037
Vuosikate ilman pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja ja maanm	1 101	1 475	1 231	69	-4 177	3 153	1 548	1 001
Poistot 1000 €	556	656	782	786	750	1 130	994	1 259
Tuloslaskelman tulos 1000 €	808	415	321	-671	-1 072	2 043	455	-319
Tulos ilman pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja ja maanmyynt	500	206	154	-767	-4 971	2 007	434	-394
Ali/ylijäämä 1000 €	808	415	321	-671	-1 072	2 042	455	-319
Ali/ylijäämä ilman pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja ja maanm	500	206	154	-767	-4 971	2 006	434	-394
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulojen ja maanvuokrauksen osuus toimintatuotoista:								
	10,3 %	6,9 %	5,7 %	3,6 %	142,8 %	1,8 %	1,2 %	4,3 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulojen suhde toimintakatteeseen:								
	1,8 %	1,2 %	0,9 %	0,5 %	21,4 %	0,2 %	0,1 %	0,4 %

- Hartolassa käyttöomaisuuden myynti ja maa- ja vesialueiden vuokratuotot ovat vähäisiä.

Toimintakatteiden ja verotettavan tulon kehitys eur/asukas

- Toimintakate on **negatiivinen** luku, joka on toimintatulojen ja toimintamenojen erotus.
- Toimintakatteeseen sisältyvät kunnan varsinaisen palvelutuotannon tulot ja menot.
- Mitä suurempi toimintakate on, sitä enemmän kunnan on saatava toimintaa rahoittavia tuloja verotuloista ja valtionosuuksista (ja rahoitustuloista jne).
- Hartolan toimintakate oli maan keskitasoa suurempi vuonna 2023 (sija 228).
- Mitä pieni-suuri toimintakate kertoo?

Oma sij.	Toimintakate e/as	2012	2022
	Minimi	3 988	5 014
	25 %	4 850	6 384
	Keskiarvo	5 302	7 084
	75 %	5 678	7 725
	Maksimi	7 742	10 572
228	Hartola	5 585	7 820

Sij.	Toimintakate e/as	2012	2022	Sij.	Toimintakate e/as	2012	2022
1	Oulu	4 281	5 014	291	Puolanka	6 739	9 629
2	Lieto	4 361	5 161	290	Posio	6 559	9 606
3	Rusko	3 988	5 278	289	Vesanto	6 396	9 291
4	Sipoo	4 786	5 279	288	Vaala	6 684	9 226
5	Muurame	4 224	5 331	287	Salla	7 185	9 217
6	Kirkkonummi	4 701	5 408	286	Ristijärvi	6 723	9 181
7	Nurmijärvi	4 306	5 411	285	Pelkosenniemi	7 742	9 178
8	Naantali	4 547	5 412	284	Savukoski	7 504	9 126
9	Espoo	4 658	5 413	283	Enontekiö	7 219	9 117
10	Kaarina	4 389	5 440	282	Ylitornio	6 151	9 116
11	Masku	4 345	5 446	281	Hyrnsalmi	6 605	9 112
12	Nokia	4 196	5 459	280	Rautavaara	6 438	9 076
13	Vihti	4 372	5 462	279	Kannonkoski	5 503	9 036
14	Kontiolahti	4 177	5 523	278	Ilomantsi	6 526	8 969
15	Jyväskylä	4 378	5 616	277	Pello	6 484	8 943
16	Tuusula	4 373	5 626	276	Kuhmoinen	6 144	8 631
17	Lempäälä	4 461	5 661	275	Pertunmaa	5 742	8 624
18	Järvenpää	4 397	5 664	274	Heinävesi	6 205	8 612
19	Kempele	4 238	5 671	273	Puumala	6 620	8 603
20	Pornainen	4 238	5 679	272	Ranua	6 716	8 570

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023TPE
Toimintakate eur/as	5 871	5 827	6 133	6 649	6 769	6 637	7 168	7 820	2 587
Toimintakate veroprosenttia	49,55	51,18	52,24	55,05	58,29	49,98	54,70	55,30	15,29

Oma sij.	Toimintakate e/as	2012	2022
	Minimi	3 988	0
	25 %	4 850	6 375
	Keskiarvo	5 302	7 048
	75 %	5 678	7 723
	Maksimi	7 742	9 629
229	Hartola	5 585	7 820
Sij.	Toimintakate e/as	2012	2022
1	Lestijärvi	6 034	0
2	Oulu	4 281	5 014
3	Lieto	4 361	5 161
4	Rusko	3 988	5 278
5	Sipoo	4 786	5 279
6	Muurame	4 224	5 331
7	Kirkkonummi	4 701	5 408
8	Nurmijärvi	4 306	5 411
9	Naantali	4 547	5 412
10	Espoo	4 658	5 413
11	Kaarina	4 389	5 440
12	Masku	4 345	5 446
13	Nokia	4 196	5 459
14	Vihti	4 372	5 462
15	Kontiolahti	4 177	5 523
16	Jyväskylä	4 378	5 616
17	Tuusula	4 373	5 626
18	Lempäälä	4 461	5 661
19	Järvenpää	4 397	5 664
20	Kempele	4 238	5 671

Sij.	Toimintakate e/as	2012	2022
291	Posio	6 559	9 606
290	Vesanto	6 396	9 291
289	Vaala	6 684	9 226
288	Salla	7 185	9 217
287	Ristijärvi	6 723	9 181
286	Pelkosenniemi	7 742	9 178
285	Savukoski	7 504	9 126
284	Enontekiö	7 219	9 117
283	Ylitornio	6 151	9 116
282	Hyrnsalmi	6 605	9 112
281	Rautavaara	6 438	9 076
280	Kannonkoski	5 503	9 036
279	Ilomantsi	6 526	8 969
278	Pello	6 484	8 943
277	Kuhmoinen	6 144	8 631
276	Pertunmaa	5 742	8 624
275	Heinävesi	6 205	8 612
274	Puumala	6 620	8 603
273	Ranua	6 716	8 570
272	Utajärvi	6 125	8 553

	Toimintakate, e/as	2023			
	Minimi	2 004			
	1. kvartiili	2 513			
	Keskiarvo	2 817			
	Mediaani	2 741			
	3. kvartiili	3 019			
	Maksimi	4 522			
97	Hartola	2 587			
Sijoitus	Toimintakate, e/as	2023	Sijoitus	Toimintakate, e/as	2023
1	Vihti	2 004	290	Utajärvi	4 522
2	Järvenpää	2 115	289	Utsjoki	4 498
3	Hyvinkää	2 143	288	Enontekiö	4 412
4	Kerava	2 159	287	Vaala	4 359
5	Pori	2 190	286	Merijärvi	4 038
6	Pieksämäki	2 193	285	Pelkosenniemi	3 959
7	Naantali	2 197	284	Lestijärvi	3 889
8	Hamina	2 213	283	Pudasjärvi	3 851
9	Karkkila	2 222	282	Pyhäjoki	3 840
10	Koski Tl	2 225	281	Kittilä	3 836
11	Lieksa	2 240	280	Ranua	3 833
12	Sastamala	2 243	279	Taivalkoski	3 821
13	Ruokolahti	2 257	278	Liminka	3 800
14	Rautjärvi	2 258	277	Muonio	3 748
15	Lappeenranta	2 268	276	Kauniainen	3 718
16	Nakkila	2 278	275	Perho	3 663
17	Forssa	2 280	274	Sievi	3 609
18	Joensuu	2 281	273	Kärsämäki	3 589
19	Teuva	2 291	272	Kolari	3 559
20	Hämeenlinna	2 292	271	Lumijoki	3 551

- Vuonna 2023 Hartolan toimintakate asukaslukuun suhteutettuna on noin 2 587 euroa/asukas (sija 97).

Lähde: Kuntien tilinpäätösennusteet, Valtiokonttori.

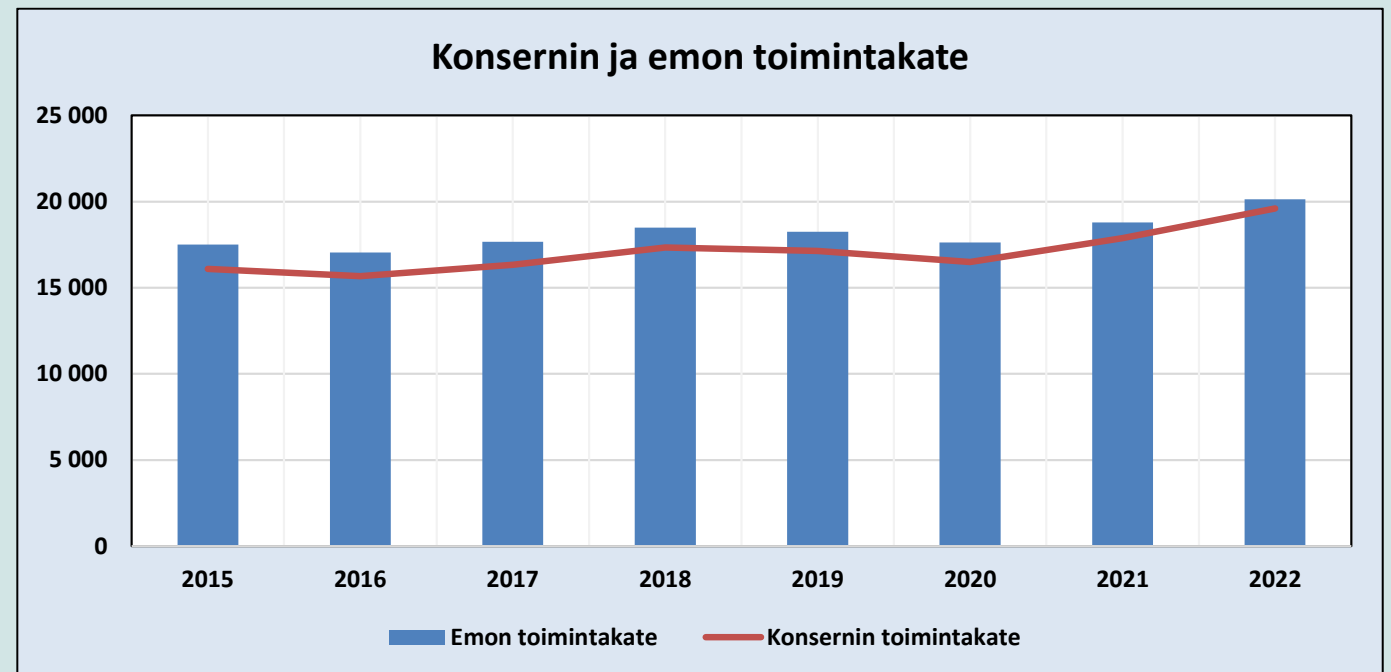
Millainen konserni on?
Mitä konserniin kuuluu?
Yhtiöiden omistus?

Hartola										
Konsernin tuloslaskelma 1000 e	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Muutos-% 2018–2022	2021–2022
Toimintatulot	14 037	14 141	19 841	19 955	20 524	19 937	20 677	21 180	6,1 %	2,4 %
Toimintamenot	30 125	29 815	36 166	37 292	37 663	36 440	38 559	40 764	9,3 %	5,7 %
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	0	0	0	0	6	1	7	-10		-244,2 %
Toimintakate	-16 088	-15 674	-16 325	-17 337	-17 133	-16 502	-17 876	-19 593	13,0 %	9,6 %
Verotulot	10 219	9 741	9 988	9 796	9 355	10 263	10 853	11 203	14,4 %	3,2 %
Valtionosuudet	8 789	9 062	9 153	8 888	8 632	10 534	9 467	9 868	11,0 %	4,2 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-357	-317	13	-199	-161	36	187	-10	-95,2 %	-105,1 %
Korkotulot	13	14	15	14	17	19	209	19	37,8 %	-90,8 %
Muut rahoitustulot	36	28	305	45	84	209	168	243	439,3 %	44,7 %
Korkomenot	395	353	302	253	236	182	176	210	-17,0 %	19,1 %
Muut rahoitusmenot	11	6	5	5	26	10	14	62	1132,3 %	338,5 %
Vuosikate	2 563	2 812	2 829	1 148	693	4 331	2 631	1 469	28,0 %	-44,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	1 634	1 738	1 885	1 861	1 929	2 354	2 514	2 666	43,3 %	6,1 %
Suunnitelman mukaiset poistot	1 632	1 738	1 866	1 870	1 923	1 826	2 514	2 666	42,6 %	6,1 %
Tilikauden tulos	929	508	711	-589	-1 257	2 037	77	-1 086	84,3 %	-1518,5 %
Tilinpäätössiirrot	-5	34	-230	18	9	105	405	3	-83,2 %	-99,3 %
Vähemmistöosuudet yms.	-37	-36	-37	-36	9	105	405	3	-108,4 %	-99,3 %
Tilikauden ali/ylijäämä	887	506	444	-607	-1 286	2 104	443	-1 120	84,5 %	-352,6 %
Asukasluku	2 982	2 924	2 882	2 780	2 697	2 655	2 621	2 574	-7,4 %	-1,8 %

Konsernin toimintakate vs emon toimintakate

- Konsernin merkitys emon talouteen voidaan tarkastella uudella tavalla, verrataan konsernin toimintakatetta emon toimintakatteeseen.
- Jos konsernin toimintakate on pieni (toimintakatteen itseisarvo) verrattuna emon vastaavaan, voidaan olettaa, että konsernin toimintatulot ylittävät sen toimintamenot niin paljon, että kokonaisuus on emolle positiivinen – konserni pystyy tarvittaessa rahoittamaan emoa.
- Hartolan konsernin toimintakate on ollut emon toimintakatetta vähän pienempi.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Emon toimintakate	17 506	17 037	17 675	18 483	18 256	17 621	18 788	20 129
Konsernin toimintakate	16 088	15 674	16 325	17 337	17 133	16 502	17 876	19 593

	Konsernin	Emon	Konserni laskenn.	Emo	Konsernikate/emon kate	
	toimintakate	toimintakate	soten jälkeen	soten jälkeen	2022	2023
	2022	2022	2023	2023		
Kittilä	34 515	52 383	7 080	24 948	-34,1 %	-71,6 %
Pietarsaari	107 201	137 318	22 323	52 441	-21,9 %	-57,4 %
Hanko	46 394	55 748	8 684	18 039	-16,8 %	-51,9 %
Helsinki	3 081 645	3 841 784	728 381	1 488 520	-19,8 %	-51,1 %
Tampere	1 142 197	1 442 528	291 801	592 132	-20,8 %	-50,7 %
Kajaani	208 344	268 816	61 230	121 702	-22,5 %	-49,7 %
Kemi	127 908	147 396	23 905	43 392	-13,2 %	-44,9 %
Kotka	310 733	366 754	79 672	135 693	-15,3 %	-41,3 %
Karvia	13 900	16 140	3 435	5 676	-13,9 %	-39,5 %
Kouvola	496 301	564 122	121 129	188 951	-12,0 %	-35,9 %
Kuhmo	56 988	63 991	14 567	21 569	-10,9 %	-32,5 %
Vantaa	1 184 547	1 394 029	436 095	645 577	-15,0 %	-32,4 %
Rovaniemi	372 041	427 933	116 571	172 463	-13,1 %	-32,4 %
Lappeenranta	389 971	439 334	111 222	160 584	-11,2 %	-30,7 %
Inari	48 249	55 752	17 454	24 957	-13,5 %	-30,1 %
Kokkola	274 150	310 123	89 193	125 166	-11,6 %	-28,7 %
Sodankylä	56 308	63 808	18 698	26 197	-11,8 %	-28,6 %
Vieremä	20 826	23 883	8 332	11 389	-12,8 %	-26,8 %
Keminmaa	47 778	53 194	15 252	20 667	-10,2 %	-26,2 %
Lahti	613 732	695 130	235 682	317 081	-11,7 %	-25,7 %
Kemijärvi	52 365	57 723	15 724	21 082	-9,3 %	-25,4 %
Polvijärvi	28 211	30 741	7 600	10 130	-8,2 %	-25,0 %
Porvoo	273 177	308 510	112 477	147 809	-11,5 %	-23,9 %
Kuopio	695 569	762 832	219 570	286 834	-8,8 %	-23,5 %
Mäntsälä	112 424	124 128	40 299	52 003	-9,4 %	-22,5 %
Naantali	97 800	107 430	33 290	42 921	-9,0 %	-22,4 %
Riihimäki	159 824	172 543	50 551	63 270	-7,4 %	-20,1 %
Mikkeli	334 155	360 007	103 211	129 063	-7,2 %	-20,0 %
Turku	1 118 791	1 225 387	428 442	535 039	-8,7 %	-19,9 %
Kankaanpää	76 930	83 072	24 750	30 892	-7,4 %	-19,9 %

	Konsernin	Emon	Konserni laskenn.	Emo	Konsernikate/emon kate	
	toimintakate	toimintakate	soten jälkeen	soten jälkeen	2022	2023
	2022	2022	2023	2023		
Kuhmoinen	20 259	18 289	8 449	6 479	10,8 %	30,4 %
Ikaalinen	50 406	46 307	20 941	16 842	8,9 %	24,3 %
Lappajärvi	22 617	21 481	8 413	7 276	5,3 %	15,6 %
Jokioinen	32 429	30 674	13 904	12 150	5,7 %	14,4 %
Iisalmi	144 538	136 494	64 471	56 427	5,9 %	14,3 %
Nakkila	35 090	33 397	13 759	12 066	5,1 %	14,0 %
Forssa	113 420	108 383	41 238	36 200	4,6 %	13,9 %
Joensuu	482 921	459 351	194 175	170 605	5,1 %	13,8 %
Huittinen	68 456	65 094	28 438	25 077	5,2 %	13,4 %
Halsua	8 854	8 438	3 518	3 102	4,9 %	13,4 %
Sastamala	159 895	153 136	58 177	51 418	4,4 %	13,1 %
Lieksa	81 828	79 000	25 147	22 319	3,6 %	12,7 %
Mänttä-Vilppula	72 391	69 708	24 553	21 870	3,8 %	12,3 %
Outokumpu	49 110	47 306	16 749	14 946	3,8 %	12,1 %
Varkaus	148 080	142 963	51 924	46 807	3,6 %	10,9 %
Isojoki	15 480	14 959	5 325	4 804	3,5 %	10,8 %
Paimio	69 853	66 596	33 779	30 521	4,9 %	10,7 %
Säkylä	43 848	42 328	16 596	15 076	3,6 %	10,1 %

Tuloslaskelman (viralliset) mittarit

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

- $= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$
  - tunnusluku kuvaa maksurahoituksen osuutta toimintamenoista
  - arvoon vaikuttavat mm. kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen sekä oppilaitosten ylläpitäminen
  - kuntien välinen vertailu hankalaa
  - vertailua voivat vaikeuttaa muutokset toimintojen organisoinnissa, ovat vaikeita oikaista

Vuosikate prosenttia poistoista

- $= 100 * \text{Vuosikate} / (\text{Poistot} + \text{Arvonalentumiset})$
  - tunnusluku mittaa tulorahoituksen riittävyyttä: kun tunnusluvun arvo on yli 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen olevan riittävä
  - tulkinta on pätevä, jos poistot vastaavat korvausinvestointien tasoa
  - poistot kuvaavat kuitenkin ns. historiallisia arvoja eli ne on laskettu toteutuneiden hankintamenojen perustella
  - poistojen tehtävä on jakaa tämä hankintameno hyödykkeen käyttöajalle
  - poistosuunnitelmaa ei saa muuttaa tulokseen vaikuttamisen takia

Tuloslaskelman (viralliset) mittarit

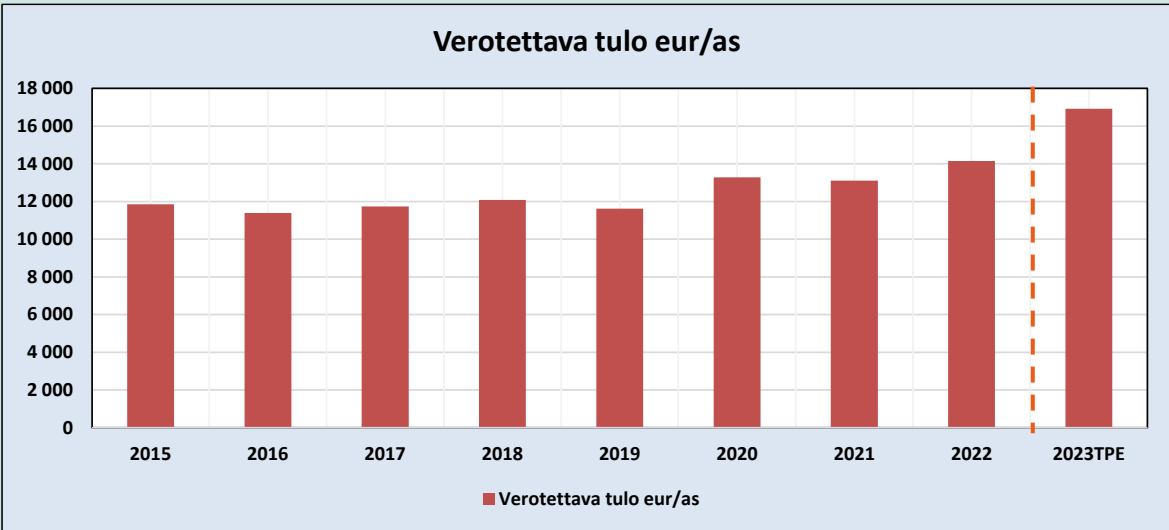
Vuosikate euroa / asukasmäärä 31.12

- asukasta kohden laskettu vuosikatteen määrä on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa ja kuntien keskinäisessä vertailussa
- tunnusluvulle ei voida asettaa yleistä tavoitearvoa, koska tunnusluvun arvoon vaikuttavat veroprosentit ja toimintojen organisointitapa
- heikko vertailukelpoisuus
- toimintojen organisoinnin vaikutusta vaikea oikaista

FCG.

Verorahoitus

Oma sij.	Verotettava tulo €/as	2013	2022		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023TPE
	Minimi	9 715	9 911										
	25 %	11 964	14 182										
	Keskiarvo	14 028	16 377										
	75 %	15 772	18 070										
	Maksimi	34 813	45 913										
224	Hartola	11 370	14 141										
Sij.	Verotettava tulo €/as	2013	2022	Sij.	Verotettava tulo €/as	2013	2022						
1	Kauniainen	34 813	45 913	291	Perho	10 082	11 826						
2	Espoo	24 396	27 020	290	Kinnula	9 760	11 854						
3	Helsinki	21 546	25 338	289	Rautavaara	10 205	11 926						
4	Kirkkonummi	21 710	25 027	288	Ranua	10 716	12 069						
5	Sipoo	20 684	24 204	287	Rääkkylä	9 715	12 132						
6	Tuusula	20 737	23 687	286	Soini	10 070	12 313						
7	Pirkkala	20 216	23 242	285	Polvijärvi	10 727	12 314						
8	Siuntio	19 520	23 095	284	Siikainen	10 382	12 354						
9	Naantali	18 870	22 477	283	Karvia	10 689	12 489						
10	Nurmijärvi	19 882	22 383	282	Pielavesi	10 840	12 569						
11	Porvoo	18 895	22 131	281	Kivijärvi	9 925	12 602						
12	Järvenpää	20 107	22 124	280	Vesanto	10 719	12 602						
13	Kaarina	19 499	21 904	279	Juuka	10 832	12 642						
14	Inkoo	18 284	21 844	278	Karjoki	11 175	12 663						
15	Kustavi	15 250	21 840	277	Kannonkoski	10 681	12 671						
16	Vihti	18 503	21 562	276	Pudasjärvi	10 703	12 686						
17	Hyvinkää	18 537	21 353	275	Kärsämäki	9 991	12 780						
18	Rauma	18 931	21 192	274	Tuusniemi	10 955	12 839						
19	Kerava	19 738	20 988	273	Siikalatva	10 985	12 869						
20	Masku	17 219	20 940	272	Posio	11 336	12 962						

- Hartolan verotettava tulo asukasta kohden oli vuonna 2022 maan keskitasoa pienempi (sija 224).
- Vuoden 2023 kehitykseen vaikuttavat nk. **verohännät**. Vuosi ei ole vertailukelpoinen edellisiin.
- Vuosien 2019 ja 2020 väliseen kehitykseen voivat vaikuttaa laskennalliset tekijät kuten vuoden 2019 tulorekisterin käyttöönotosta viivästyneet verotulokertymät.

Kunnan tulovero – veroprosentti

Oma sij.	Veroprosentti	2012	2023	2024
	Minimi	16,50	4,36	4,40
	25 %	19,50	8,11	8,30
	Keskiarvo	19,87	8,50	8,67
	75 %	20,50	9,11	9,40
	Maksimi	21,75	10,86	10,80
138	Hartola	20,50	8,86	8,90
Sij.	Veroprosentti	2012	2023	2024
1	Kauniainen	16,50	4,36	4,40
2	Espoo	17,75	5,36	5,30
3	Helsinki	18,50	5,36	5,30
4	Kustavi	19,25	5,36	5,30
5	Eurajoki	18,63	5,36	5,40
6	Vantaa	19,00	6,36	6,40
7	Inari	19,00	6,36	6,40
8	Luhanka	19,00	5,86	6,40
9	Naantali	17,75	6,36	6,40
10	Sysmä	19,00	6,36	6,40
11	Puumala	21,00	6,86	6,60
12	Sipoo	19,25	6,61	6,60
13	Kerava	18,75	6,61	6,90
14	Lieto	18,71	6,86	6,90
15	Muurame	19,50	6,86	6,90
16	Taivassalo	20,00	6,86	6,90
17	Tervola	19,50	7,36	6,90
18	Turku	18,75	6,86	6,90
19	Kirkkonummi	19,00	7,11	7,10
20	Kemiönsaari	19,75	7,11	7,10
Sij.	Veroprosentti	2012	2023	2024
293	Halsua	21,00	10,86	10,80
292	Ylivieska	21,00	10,36	10,30
291	Urjala	21,00	9,36	10,30
290	Kaskinen	20,00	10,36	10,30
289	Haapajärvi	21,00	9,86	10,20
288	Ähtäri	20,75	9,86	10,10
287	Oulainen	21,00	9,36	10,00
286	Merijärvi	20,50	9,86	10,00
285	Virolahti	20,00	8,86	9,90
284	Tyrnävä	20,50	9,36	9,90
283	Tervo	19,75	8,86	9,90
282	Reisjärvi	21,00	9,86	9,90
281	Rautalampi	20,50	9,86	9,90
280	Pomarkku	19,75	8,86	9,90
279	Petäjävesi	20,50	9,11	9,90
278	Nivala	21,00	9,36	9,90
277	Mänttä-Vilppula	21,00	9,86	9,90
276	Myrskylä	20,00	8,86	9,90
275	Lemi	19,50	9,36	9,90
274	Laukaa	20,25	8,86	9,90

- Kunnalla on verotusoikeus (rajaamaton). Tuloveron määrä perustuu kuntalaisten tulotasoon, tuloverosta tehtäviin vähennyksiin (efektiivinen vero) ja veroprosenttiin.
- Kunnan tulovero on silti enemmän suhteellinen kuin progressiivinen.
- Hartolan tuloveroprosentti vuonna 2024 (8,90 %) on Manner-Suomen keskitasoa (8,67 %) korkeampi.
- Hartolan veroprosentti oli vuonna 2022 1,26-kertainen Kauniaisiin nähden, vuonna 2024 se on 2,02-kertainen.

Kunnan tulovero – efektiivinen veroprosentti

Oma sij.	Eff.veroprosentti	2012	2022**
	Minimi	11,70	11,85
	25 %	13,08	13,47
	Keskiarvo	13,78	14,13
	75 %	14,52	14,83
	Maksimi	16,25	16,22
74	Hartola	13,12	13,47

Sij.	Eff.veroprosentti	2012	2022**
1	Luhanka	11,71	11,85
2	Polvijärvi	11,70	11,85
3	Ranua	12,38	11,86
4	Sysmä	12,21	11,95
5	Karvia	12,20	11,95
6	Rääkkylä	12,70	12,38
7	Pyhäntä	13,24	12,41
8	Juuka	12,80	12,49
9	Tervo	11,70	12,55
10	Rautavaara	11,94	12,56
11	Koski TI	12,56	12,61
12	Salla	12,57	12,62
13	Eurajoki	13,29	12,64
14	Merijärvi	12,84	12,69
15	Taivalkoski	12,87	12,71
16	Ylitornio	12,78	12,72
17	Kustavi	13,16	12,73
18	Utajärvi	12,51	12,74
19	Enonkoski	12,59	12,74
20	Soini	12,75	12,74

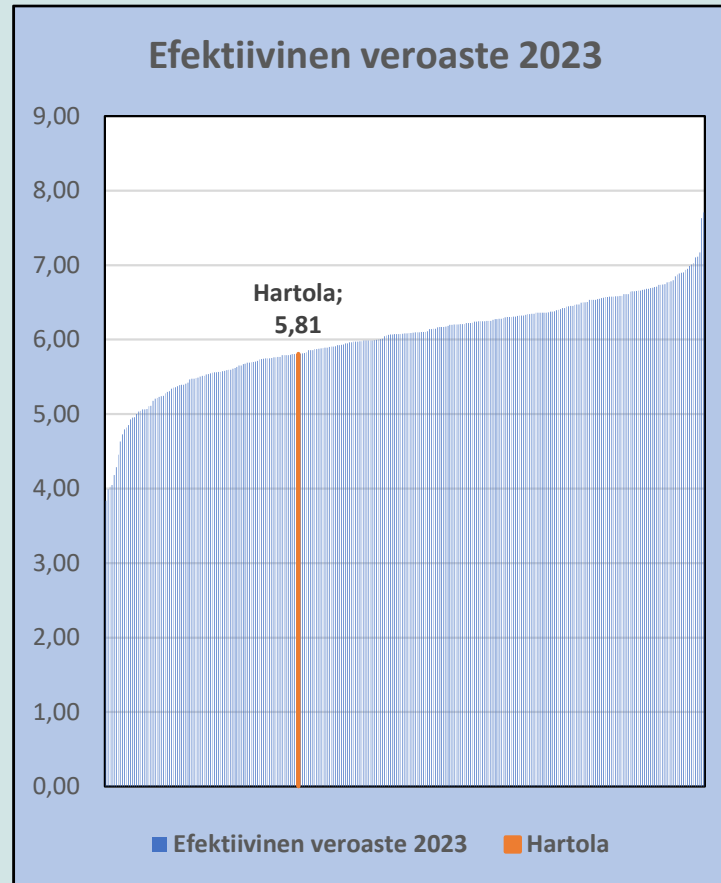

Sij.	Eff.veroprosentti	2012	2022**
293	Hanko	15,89	16,22
292	Kaskinen	14,72	16,18
291	Kotka	14,82	16,09
290	Ylivieska	16,25	15,93
289	Pirkkala	16,02	15,87
288	Siuntio	16,07	15,85
287	Kemi	15,51	15,83
286	Siilinjärvi	15,17	15,82
285	Mänttä-Vilppula	15,46	15,81
284	Keminmaa	15,37	15,61
283	Liminka	14,61	15,55
282	Mikkeli	14,24	15,52
281	Raasepori	15,40	15,52
280	Kangasala	15,25	15,46
279	Vesilahti	14,52	15,46
278	Nokia	15,15	15,45
277	Raahe	15,11	15,43
276	Kaarina	14,54	15,41
275	Ulvila	14,73	15,39
274	Kirkkonummi	15,34	15,38

- Efektiivinen veroprosentti kuvaa keskimäärin kunnan tuloveroprosenttia vähennysten jälkeen.
- Kuntaveron merkittävimmät vähennykset ovat ansiotulovähennys ja perusvähennys.
- Kuntalainen alkaa kerryttää kotikunnalleen tuloja kunnallisveron muodossa vasta, kun vuoden ansiotulot ylittävät noin 17 650 euroa (vuoden 2023 verotuksessa)
- Jos kunta nostaa veroprosenttiaan, *joku* maksaa veroprosentin efektiivisyydestä huolimatta veron, **joku** maksaa veroa lähempänä valtuuston päättämää veroprosenttia ja **joku toinen** kauempana.
- Vuonna 2022 Hartolan efektiivinen veroprosentti oli 13,47

Efektiivinen veroprosentti soteuudistuksen jälkeen

- Hartolan efektiivisen veroasteen arvioidaan olevan vuonna 2023 noin 5,81, joka on Manner-Suomen 94:nneksi pienin.
- Ennuste on peräisin Kuntaliiton veroennustekehikosta.

20 pienintä		20 suurinta	
Kauniainen	3,84	Ylivieska	7,71
Eurajoki	3,99	Kaskinen	7,63
Kustavi	4,02	Mänttä-Vilppula	7,17
Luhanka	4,05	Siilinjärvi	7,11
Sysmä	4,18	Kotka	7,11
Helsinki	4,29	Hanko	7,03
Espoo	4,46	Raasepori	7,01
Ranua	4,63	Vesilahti	6,99
Inari	4,73	Mikkeli	6,95
Puumala	4,79	Halsua	6,93
Polvijärvi	4,82	Ähtäri	6,90
Taivassalo	4,85	Haapajärvi	6,90
Koski Tl	4,93	Akaa	6,89
Karvia	4,95	Kemi	6,87
Pyhäntä	4,96	Muhos	6,85
Hirvensalmi	5,00	Liminka	6,80
Vantaa	5,03	Tyrnävä	6,78
Kemiönsaari	5,04	Hämeenkyrö	6,77
Naantali	5,07	Laihia	6,77
Salla	5,07	Savonlinna	6,74

Oma sij.	Kiinteistövero e/as	2012	2022		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023TPE
	Minimi	79	150										
	25 %	153	281										
	Keskiarvo	225	394										
	75 %	236	431										
	Maksimi	1 510	2 588										
31	Hartola	370	549										
Sij.	Kiinteistövero e/as	2012	2022	Sij.	Kiinteistövero e/as	2012	2022						
1	Eurajoki	1 420	2 588	292	Tyrnävä	108	150						
2	Pelkosenniemi	1 510	2 105	291	Liminka	87	155						
3	Kustavi	1 315	1 610	290	Lumijoki	79	164						
4	Utajärvi	746	1 208	289	Laihia	146	200						
5	Vaala	706	1 183	288	Rusko	141	200						
6	Kittilä	708	1 138	287	Nousiainen	144	201						
7	Pyhäjoki	118	1 109	286	Kontiolahti	136	207						
8	Tervola	689	1 013	285	Uurainen	99	215						
9	Sodankylä	549	1 007	284	Isokyrö	120	221						
10	Kolari	704	998	283	Masku	168	221						
11	Luhanka	374	925	282	Hausjärvi	132	222						
12	Puumala	583	884	281	Aura	128	223						
13	Pyhäntä	170	817	280	Kaarina	172	225						
14	Simo	121	801	279	Hämeenkyrö	190	225						
15	Kuhmoinen	466	762	278	Paimio	136	225						
16	Taivassalo	501	759	277	Pedersöre	136	227						
17	Ristijärvi	448	740	276	Lapua	145	229						
18	Inari	536	706	275	Polvijärvi	137	229						
19	Kaskinen	233	701	274	Toholampi	161	229						
20	Hirvensalmi	412	676	273	Ylöjärvi	206	230						

- Kunta perii verotuloa myös sen alueella olevista kiinteistöistä.
- Pääasiallinen kiinteistövero peritään
  - maapohjasta jne.,
  - vakituista asunnoista ja
  - muista asuinrakennuksista (vapaa-ajan asunnot).
- Olemassa myös voimalaitosvero ja rakentamattomien tonttien vero.
- Toisin kuin kunnan tuloveroprosentti, kiinteistövero ei ole alarajaltaan rajaamaton.
- Kiinteistöveroprosenttien taso on noussut jopa enemmän kuin tuloveroprosentti.
- Hartolan kiinteistöverotuotot asukasta kohden vuonna 2022 olivat maan keskitasoa suuremmat (sija 31).

Kiinteistövero		Hartola		
Hartola	2013	2023E	2024E	
Kiinteistöverot 1000 €	1 226	1 412		
€/as	396	549		
Verotusarvo yl-rak 1000 €	60 472	68 940		
Verotusarvot eur/as	19 520	27 377		
Laskennallinen kiinteistövero yl-rak	605	689		
Kiinteistövero yl-rak	1,00 %	1,00 %		1,00 %
Minimi	0,60 %	0,93 %		0,93 %
Maan ka	0,92 %	1,11 %		1,13 %
Maksimi	1,35 %	1,90 %		1,90 %
Verotusarvo yl-maapohja 1000 €		44 545		
Verotusarvot eur/as		17 689		
Laskennallinen kiinteistövero yl-maa		445		
Kiinteistövero yl-maa		1,00 %		1,30 %
Minimi		0,93 %		1,30 %
Maan ka		1,11 %		1,32 %
Maksimi		1,90 %		2,00 %
Verotusarvo vak. as. 1000 €	57 457	70 684		
Vakituiset asunnot, eur/as	18 546	28 069		
Laskennallinen kiinteistövero vak. as.	287	353		
Kiinteistövero vak. as.	0,50 %	0,50 %		0,50 %
Minimi	0,32 %	0,41 %		0,41 %
Maan ka	0,45 %	0,53 %		0,54 %
Maksimi	0,65 %	1,00 %		1,00 %
Verotusarvo muu as. 1000 €	29 884	40 821		
Muut asunnot, eur/as	9 646	16 210		
Laskennallinen kiinteistövero muu as.	329	449		
Kiinteistövero muu as.	1,10 %	1,10 %		1,10 %
Minimi	0,60 %	0,93 %		0,70 %
Maan ka	1,00 %	1,20 %		1,21 %
Maksimi	1,35 %	2,00 %		2,00 %

Kunnan kiinteistöverot – muutokset 2013-2024

- Kunnanvaltuusto määrittelee kunnan kiinteistöveroprosentit. Laki kuitenkin määrittelee kiinteistöveroprosenteille ala- ja ylärajat.
- Yleisen kiinteistöveroprosentin tulee olla väliltä 0,93–2,00 %, vakituisten asuntojen kiinteistöveroprosenttien väliltä 0,41–1,00 % ja muiden kuin vakituisten asuntojen väliltä 0,93–2,00 %. Yhdelläkään kunnalla ei ole käytössä suurinta sallittua yleistä kiinteistöveroprosenttia vuonna 2023.
- Näiden lisäksi kunta voi määrätä erilliset kiinteistöveroprosentit rakentamattomille rakennuspaikoille, yleishyödyllisille yhteisöille sekä voimalaitoksille.
- Hartolan kiinteistöveroprosentit ovat maan keskitasoa vähän pienempiä.

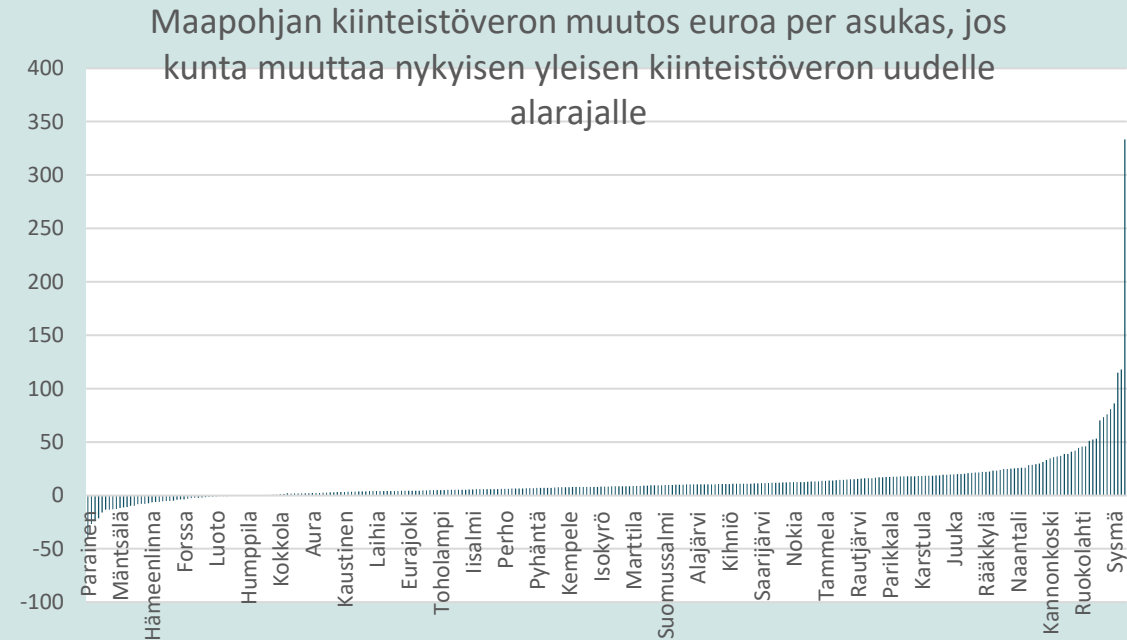
- Yleinen kiinteistöveroprosentti on Hartolaa pienempi Padasjoella ja Sulkavalla. Vakituisten asuntojen sekä muiden kuin vakituisten asuntojen kiinteistöveroprosentit ovat Hartolaa pienemmät Sulkavalla. Muihin verrokkeihin verrattuna Hartolan kiinteistöveroprosentit ovat matalat.
- Hartolan kiinteistöveropohjat ovat suuret, tässä verrokkiryhmässä kaikissa verolajeissa suurin tai toiseksi suurin.

	Hartola	Padasjoki	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Tuusniemi	Sulkava
Tuloveroprosentti 2024	8,90 %	8,40 %	9,80 %	8,90 %	9,40 %	9,40 %	8,40 %
Laskennallinen verotettava tulo eur/as, 2022	14 141	14 522	14 140	15 559	14 832	12 839	13 409
Tulovero eur/as (2022)	3 040	3 050	3 111	3 345	3 115	2 825	2 816
Yleinen rakennusten kiinteistöveroprosentti 2024	1,00 %	0,93 %	1,30 %	1,10 %	1,30 %	1,15 %	0,93 %
Yleinen maapohjien kiinteistöveroprosentti 2024	1,30 %	1,30 %	1,30 %	1,30 %	1,30 %	1,30 %	1,30 %
Vakituisten asuntojen kiinteistöveroprosentti 2024	0,50 %	0,60 %	0,55 %	0,57 %	0,50 %	0,65 %	0,45 %
Muut kuin vakituiset asunnot 2024	1,10 %	1,20 %	1,20 %	1,20 %	1,65 %	1,25 %	1,05 %
Yhteisövero eur/as (2022)	764	635	507	368	438	539	777
YI kiinteistöveropohja eur/as (2023E)	27 377	24 809	11 843	14 781	10 055	12 792	20 001
Vakit asuinrakennus, veropohja eur/as (2023E)	28 069	25 018	23 477	21 531	26 916	26 380	25 747
Muu kuin vakit asuinrakennus, veropohja eur/as (2023E)	16 210	17 872	8 147	2 677	6 819	10 114	15 321
Veroprosentilla tuloja 1000 e (2022)	364	399	356	392	357	307	318

	Hartola	Sysmä	Heinola	Hämeenkyrö	Pertunmaa	Joutsa	Luhanka
Tuloveroprosentti 2024	8,90 %	6,40 %	8,20 %	9,36 %	8,90 %	9,00 %	6,40 %
Laskennallinen verotettava tulo eur/as, 2022	14 141	14 523	17 463	16 989	13 248	13 687	15 895
Tulovero eur/as (2022)	3 040	2 759	3 580	3 738	2 848	2 874	2 941
Yleinen rakennusten kiinteistöveroprosentti 2024	1,00 %	0,95 %	1,30 %	0,95 %	1,05 %	1,30 %	1,30 %
Yleinen maapohjien kiinteistöveroprosentti 2024	1,30 %	1,30 %	1,30 %	1,30 %	1,30 %	1,30 %	1,30 %
Vakituisten asuntojen kiinteistöveroprosentti 2024	0,50 %	0,50 %	0,60 %	0,48 %	0,65 %	0,70 %	0,50 %
Muut kuin vakituiset asunnot 2024	1,10 %	1,00 %	1,30 %	1,15 %	1,30 %	1,30 %	1,30 %
Yhteisövero eur/as (2022)	764	631	276	311	756	565	671
Yl kiinteistöveropohja eur/as (2023E)	27 377	32 040	19 127	8 540	24 210	16 457	24 920
Vakit asuinrakennus, veropohja eur/as (2023E)	28 069	28 021	29 187	23 754	24 457	26 507	27 333
Muu kuin vakit asuinrakennus, veropohja eur/as (2023E)	16 210	20 795	4 543	1 824	17 175	10 252	23 072
Veroprosentilla tuloja 1000 e (2022)	364	509	3 166	1 743	212	571	110

Maapohjan kiinteistöveron alarajan nosto

- Petteri Orpon hallitusohjelmassa ja VM:n vuoden 2024 budjettiesityksessä on esitys yleisen maapohjan kiinteistöveron alaraja korottamisesta 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin vuodesta 2024 alkaen.
- Esitetty toimenpide edellyttäisi maapohjan veroprosentin eriyttämistä yleisestä kiinteistöveroprosentista. Jatkossa maapohjan kiinteistöveron vaihteluväli olisi siten 1,30–2,00 %.
- Korotus vaikuttaa hyvin eri tavoin eri kuntiin, sekä maapohjien arvostuksen ja nykyisten veroprosenttien takia. Noin kolmannekselle kunnista muutos ei lisää verotuloja ja kolmannekselle muutos lisää verotuloja yli 20 euroa per asukas

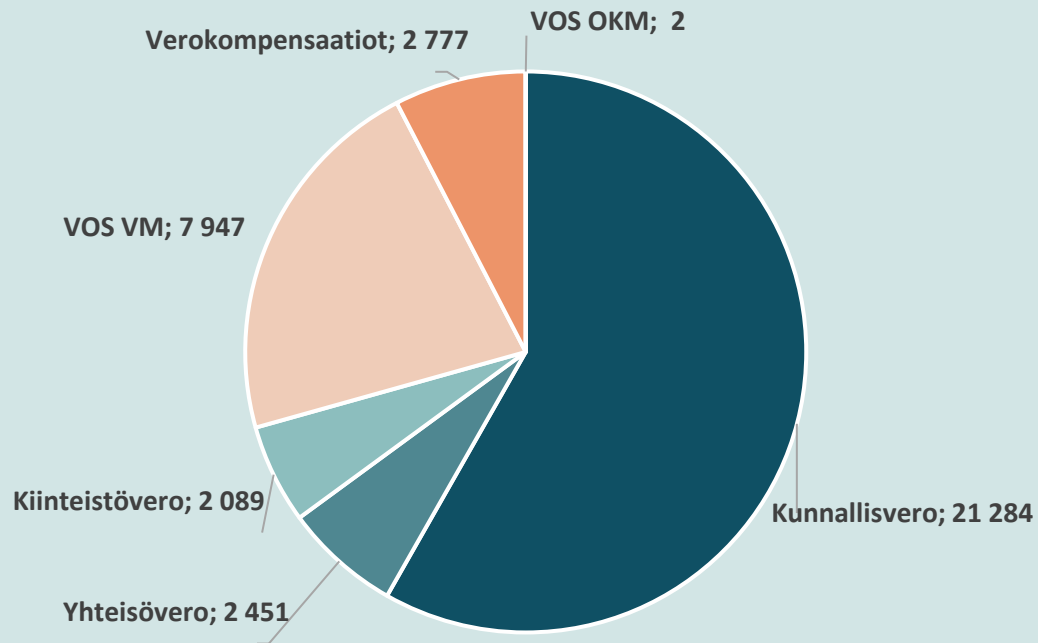
- Kunnat saavat valtiolta oman osuutensa yritysten tuottaman yhteisöveron tuotosta. Tämä kuntien ja valtion välinen jako-osuus sovitaan (vuosittain).
- Yhteisöveron keskinäinen jako kunnille perustuu useassa kunnassa toimivien yritysten osalta kunnan työpaikkojen sijainteihin. Yhteisöveron piiriin kuuluu myös alueelliset puun kantorahatulot, jotka jaetaan kunnille pinta-alan perusteella.
- Kuntien keskinäinen osuus yhteisöverosta perustuu kunnassa yritysten ja yritysten työpaikkojen määrän ja yritysten verotettavan tulon perusteella.
- Hartolan yhteisöverot asukasta kohden olivat vuonna 2022 maan 27:nneksi suurimmat

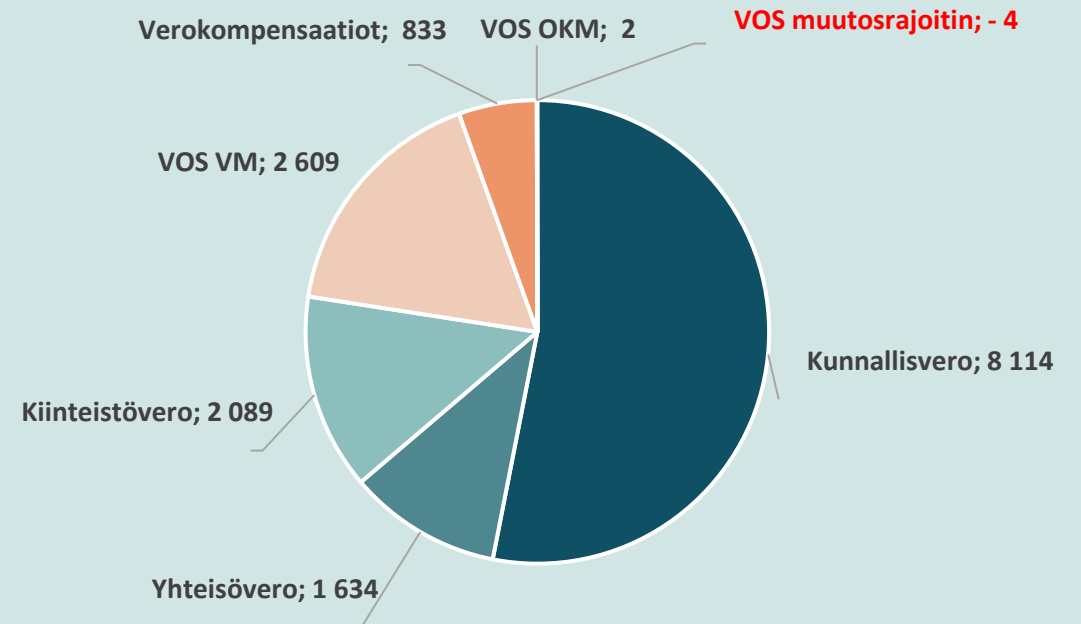
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023TPE
Yhteisöverotulo eur/as	431	421	483	453	479	553	808	764	440
Yhteisöverotulo veroprosenttia	3,64	3,70	4,11	3,75	4,13	4,16	6,17	5,40	2,60

Oma sij.	Yhteisövero e/as	2012	2022
	Minimi	44	121
	25 %	114	294
	Keskiarvo	166	460
	75 %	190	566
	Maksimi	681	1 813
27	Hartola	229	764
Sij.	Yhteisövero e/as	2012	2022
1	Harjavalta	215	1 813
2	Savukoski	533	1 595
3	Rautavaara	398	1 576
4	Porvoo	295	1 451
5	Vieremä	222	1 414
6	Kyyjärvi	232	1 200
7	Helsinki	436	1 168
8	Multia	339	1 134
9	Heinävesi	338	1 062
10	Puumala	350	1 042
11	Hamina	146	1 035
12	Kaskinen	355	1 029
13	Rautjärvi	120	1 002
14	Kivijärvi	266	967
15	Ilomantsi	318	957
16	Sievi	281	935
17	Turku	384	913
18	Sonkajärvi	232	909
19	Pyhäjärvi	601	894
20	Puolanka	261	861
Sij.	Yhteisövero e/as	2012	2022
292	Luoto	47	121
291	Nousiainen	70	126
290	Tyrnävä	54	129
289	Lumijoki	46	145
288	Liminka	44	151
287	Pornainen	48	152
286	Utsjoki	63	154
285	Akaa	75	162
284	Simo	66	166
283	Muhos	187	169
282	Alavieska	65	181
281	Laihia	126	191
280	Siuntio	70	191
279	Järvenpää	97	191
278	Hailuoto	62	193
277	Ypäjä	76	194
276	Liperi	66	194
275	Nakkila	89	196
274	Vesilahti	54	199
273	Vihti	104	209

- Kuntien verorahoitus nykymallilla (miljoonaa euroa), yhteensä 36,55 mrd. euroa

- Kuntien verorahoitus uudistuksen jälkeen (miljoonaa euroa), yhteensä 15,28 mrd. euroa

Kaupunkien ja kuntien verorahoituksen muutos sote-uudistuksessa

- **Tuloverot**

- Veroprosentti on muuttunut – kaikkien kuntien veroprosentti laski 12,64 yksikköä
- Verotuksen efektiivisyys paranee vähennysjärjestelmien yhdenmukaistamisen (kunnat – valtio) seurauksesta.
- 2023 ja 2024 tulo- ja yhteisöveroon kohdistuu poikkeuksellisia tilityksiä, kun ennen vuotta 2023 kerätyt verot tilittyvät vanhoilla korkeammilla veroprosenteilla vuosina 2023 ja 2024.

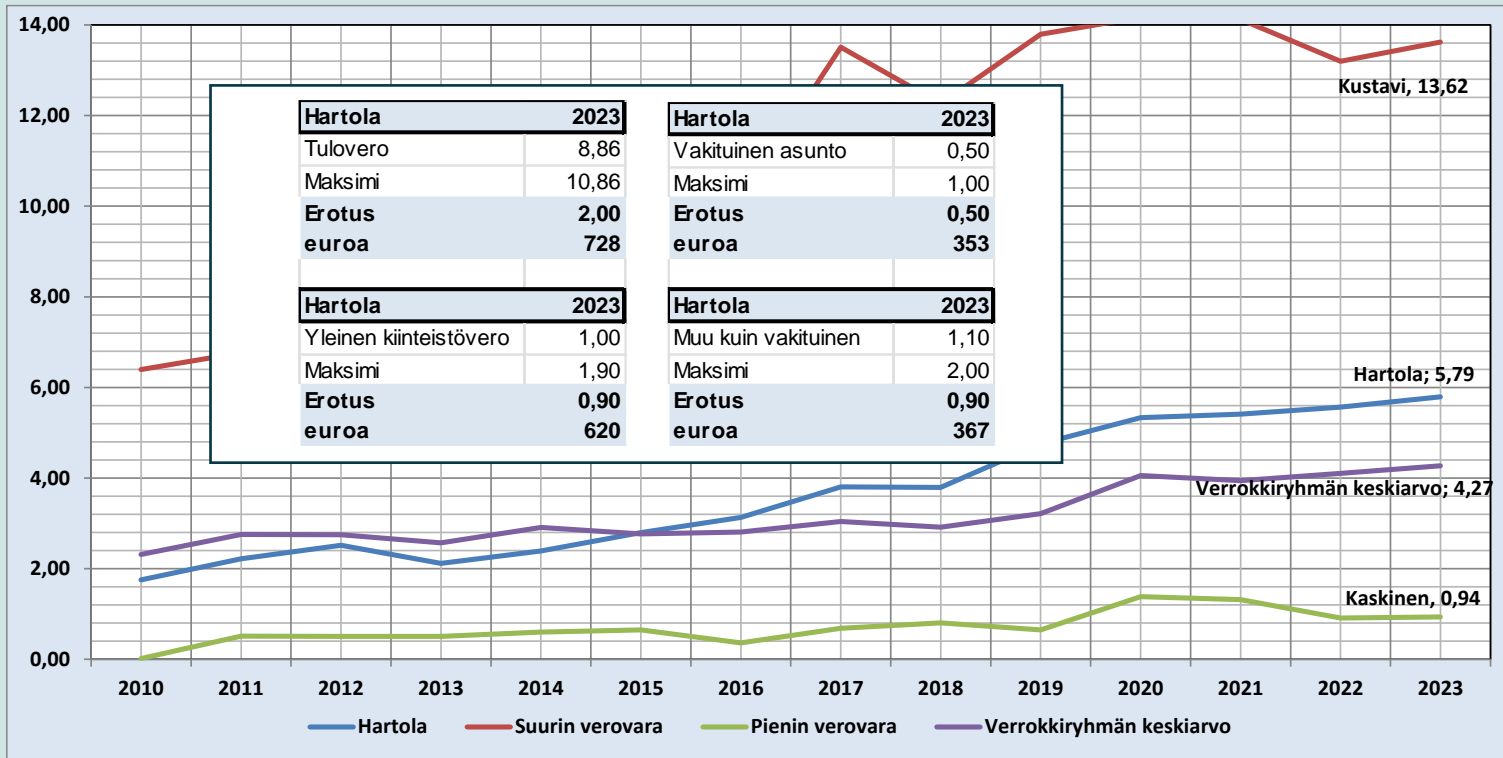
- **Yhteisövero**

- Yhteisöveroista poistuu ~1/3 pienentämällä kuntaryhmän jako-osuutta
- Myös yhteisöveroissa on kunnallisverojen kanssa yhtenäinen ilmiö, kun aikaisempien vuosien kertymää tilitetään vielä uudistuksen jälkeisinä vuosina korkeammalla kuntaryhmän jakosuhteella

- **Kiinteistöverot**

- Ei suoraa muutosta sote-uudistuksen yhteydessä
- Kiinteistöverot tuodaan osaksi verotulojen tasausta (50% kiinteistöverosta)
- Tällä voi olla suurikin vaikutus joidenkin kiinteistöveroa nauttivien kuntien talouteen – osa näistä kunnista ”pelastui” arviointimenettelyltä.

Verovara – veroprosentit

- Verovara kertoo kuinka kaukana kunnan veroprosentit (tulo-, kiinteistö- ja yhteisö) on koko maan maksimiprosenteista.
- Laskettu ensin veroerät yhteen euroina ja sen jälkeen summa on muutettu veroprosentiksi.
- Hartolan verovara on verrokkiryhmän keskiarvoa suurempi

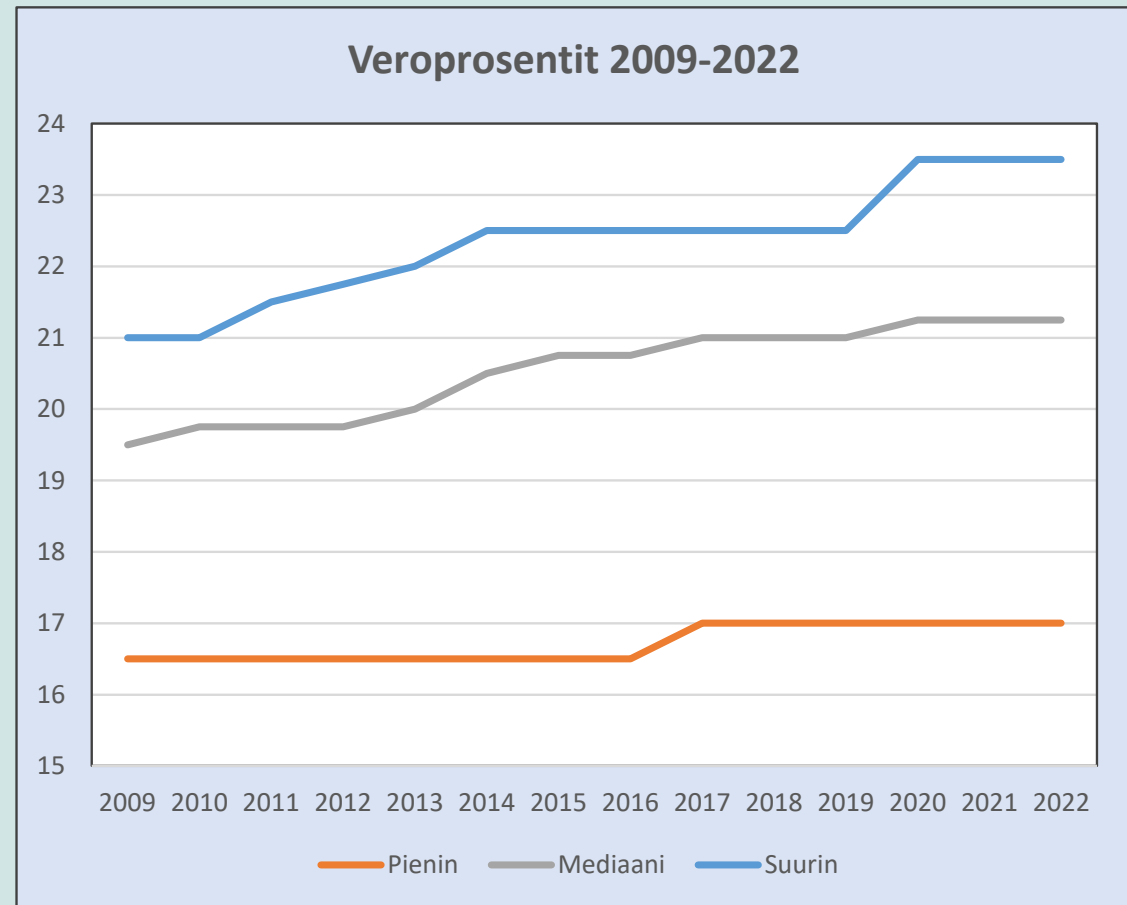
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Hartola	1,75	2,22	2,52	2,12	2,39	2,80	3,13	3,81	3,80	4,75	5,34	5,41	5,57	5,79
Erotus maksimiin eur	610	799	896	746	849	988	1 042	1 289	1 274	1 489	1 881	1 858	2 027	2 108

- Verrokkiryhmä koostuu muista maaseutumaisista kunnista, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.

Verovara – veroprosentit

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Sija
Kustavi	6,58	7,25	8,36	9,14	11,10	11,43	11,74	12,73	13,88	14,12	14,50	1
Puumala	3,10	3,42	3,96	4,96	5,29	6,90	6,78	8,06	8,86	9,07	9,24	2
Kolari	4,53	4,75	5,23	5,91	6,49	7,04	7,01	8,06	8,52	8,66	8,29	3
Kittilä	5,06	5,33	5,63	6,36	5,52	6,58	6,13	6,88	8,21	7,91	8,04	4
Kauniainen	6,17	6,21	7,14	6,75	6,69	6,60	6,79	6,61	7,35	7,75	7,82	5
Hirvensalmi	4,13	4,29	5,46	5,80	6,34	6,05	5,95	6,85	7,43	7,62	7,79	6
Luhanka	3,97	3,70	4,62	5,81	5,29	7,63	5,77	6,80	6,91	7,60	7,75	7
Helsinki	4,25	4,64	5,20	5,33	5,52	5,55	6,06	6,14	7,41	7,43	7,52	8
Espoo	5,12	5,59	5,84	5,61	5,82	5,92	5,99	5,98	7,18	7,19	7,28	9
Inari	2,87	3,18	4,00	4,15	4,47	4,85	5,28	5,62	6,71	6,72	6,85	10
Kemiönsaari	2,86	3,45	3,89	4,37	4,36	5,39	5,09	5,59	6,68	6,68	6,83	11
Eurajoki	3,80	4,51	5,20	4,26	5,49	6,10	5,75	6,11	6,21	6,58	6,69	12
Taivassalo	2,68	3,38	3,85	3,59	3,19	3,68	3,83	4,03	5,15	5,42	6,56	13
Kuusamo	3,50	3,19	3,48	3,81	3,96	4,78	4,62	5,20	6,08	6,15	6,30	14
Sipoo	2,91	3,26	3,98	4,02	4,27	4,65	4,55	4,97	5,74	5,94	6,05	15

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Sija
Kaskinen	2,59	1,85	2,51	2,50	2,01	1,46	1,48	0,63	2,04	2,12	0,88	293
Ylivieska	1,29	0,85	1,38	1,34	1,35	1,59	1,55	1,31	2,28	1,32	1,46	292
Halsua	1,93	1,78	2,06	2,42	2,55	2,21	1,90	1,96	1,44	1,39	1,58	291
Haapajärvi	0,73	1,00	1,53	0,66	0,69	0,89	0,88	0,69	1,62	1,66	1,80	290
Kyyjärvi	3,33	3,56	2,92	3,62	3,14	2,89	1,69	2,13	2,13	2,04	2,22	289
Reisjärvi	1,48	1,44	0,85	1,18	1,15	1,51	0,90	1,15	1,97	2,03	2,26	288
Akaa	2,39	1,72	1,82	1,64	1,62	1,73	1,25	0,94	1,90	1,93	2,30	287
Teuva	2,02	1,27	1,29	1,40	1,36	1,53	0,76	1,04	2,06	2,15	2,30	286
Siilinjärvi	1,83	2,08	1,43	1,52	1,56	1,69	1,69	1,88	2,13	2,19	2,31	285
Tyrnävä	1,54	1,77	2,36	2,47	2,47	2,61	1,94	1,24	2,12	2,20	2,33	284
Kärkölä	1,31	1,53	1,93	1,10	1,09	1,36	1,29	1,22	2,33	2,26	2,38	283
Mänttä-Vilppula	1,34	0,53	1,18	1,32	1,38	1,50	1,48	1,76	2,80	2,26	2,40	282
Vehmaa	1,84	2,08	1,82	2,06	2,09	1,48	1,39	1,72	2,81	2,26	2,42	281
Kotka	2,47	1,72	2,34	2,41	2,47	1,65	1,58	1,82	2,79	2,84	2,45	280
Kaavi	1,82	1,58	2,45	1,64	1,58	1,85	1,16	1,38	2,21	2,27	2,45	279

FCG.

Valtionosuudet

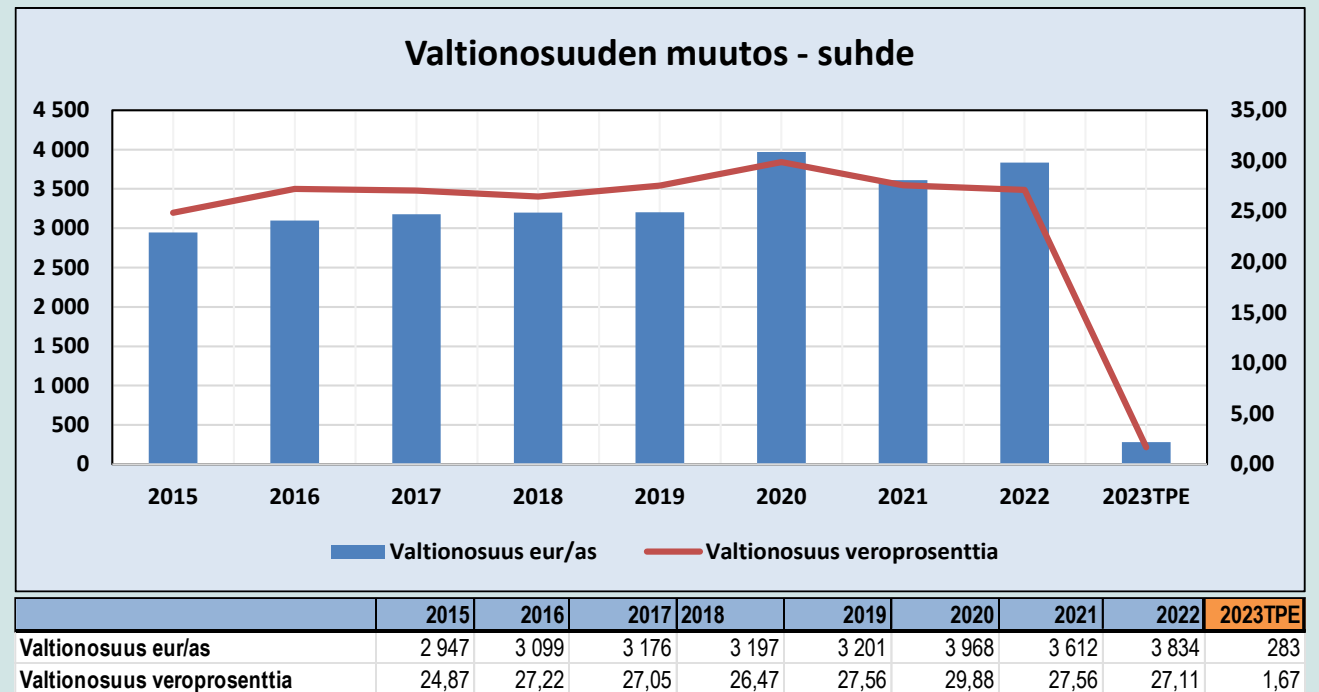
Valtionosuuden määrä

Oma sij.	vos veroprosenttia	2013	2022
	Minimi	0,6	0,8
	25 %	11,0	12,6
	Keskiarvo	19,6	21,7
	75 %	26,6	30,3
	Maksimi	50,0	49,4
193	Hartola	25,7	27,1
Sij.	vos veroprosenttia	2013	2022
1	Kauniainen	1,0	0,8
2	Espoo	0,6	2,0
3	Helsinki	2,1	2,2
4	Kirkkonummi	2,8	3,5
5	Sipoo	4,3	3,5
6	Tuusula	2,9	3,8
7	Pirkkala	3,5	4,1
8	Järvenpää	3,2	4,5
9	Siuntio	4,3	4,6
10	Nurmijärvi	3,4	4,6
11	Naantali	5,6	4,7
12	Kerava	2,7	5,2
13	Kaarina	4,7	5,3
14	Masku	5,6	5,3
15	Vantaa	3,6	5,7
16	Vihti	4,6	5,8
17	Porvoo	5,6	5,9
18	Rusko	6,0	6,1
19	Lempäälä	6,5	6,3
20	Pornainen	7,2	6,4

Sij.	vos veroprosenttia	2013	2022
290	Posio	36,5	47,8
289	Rautavaara	45,5	47,8
288	Vesanto	42,3	47,2
287	Salla	42,2	44,9
286	Merijärvi	36,2	44,6
285	Pielavesi	35,3	44,1
284	Perho	37,7	43,6
283	Hyrnsalmi	34,3	43,1
282	Utsjoki	37,3	42,4
281	Kinnula	44,0	42,4
280	Vaala	33,3	42,2
279	Rääkkylä	37,7	41,9
278	Pudasjärvi	40,8	41,5
277	Kivijärvi	45,3	40,5
276	Juuka	36,2	40,2
275	Kannonkoski	38,7	40,1
274	Kärsämäki	39,8	39,4
273	Enontekiö	36,9	38,8
272	Siikalatva	34,6	38,8
271	Taivalkoski	38,0	38,4

- Esitys kuvaa valtionosuuden määrää veroprosenttiyksiköiksi muutettuna – mitä suurempi luku, sitä riippuvaisempi kunta on valtionosuudesta. Nousu merkitsee valtionosuusriippuvuuden lisääntymistä, lasku valtionosuusriippuvuuden vähentymistä.
- Hartolan valtionosuudet tulopohjaan suhteutettuna olivat vuonna 2022 maan keskitasoa suuremmat.

- Vuonna 2023 Hartolan valtionosuudet ovat Manner-Suomen 36:nneksi pienimmät: ne vastaavat noin 1,7 veroprosenttiyksikön tuottoa.

Oma sij.	vos veroprosenttia	2013	2022
	Minimi	0,6	0,8
	25 %	11,0	12,6
	Keskiarvo	19,6	21,7
	75 %	26,6	30,3
	Maksimi	50,0	49,4
193	Hartola	25,7	27,1
Sij.	vos veroprosenttia	2013	2022
1	Kauniainen	1,0	0,8
2	Espoo	0,6	2,0
3	Helsinki	2,1	2,2
4	Kirkkonummi	2,8	3,5
5	Sipoo	4,3	3,5
6	Tuusula	2,9	3,8
7	Pirkkala	3,5	4,1
8	Järvenpää	3,2	4,5
9	Siuntio	4,3	4,6
10	Nurmijärvi	3,4	4,6
11	Naantali	5,6	4,7
12	Kerava	2,7	5,2
13	Kaarina	4,7	5,3
14	Masku	5,6	5,3
15	Vantaa	3,6	5,7
16	Vihti	4,6	5,8
17	Porvoo	5,6	5,9
18	Rusko	6,0	6,1
19	Lempäälä	6,5	6,3
20	Pornainen	7,2	6,4

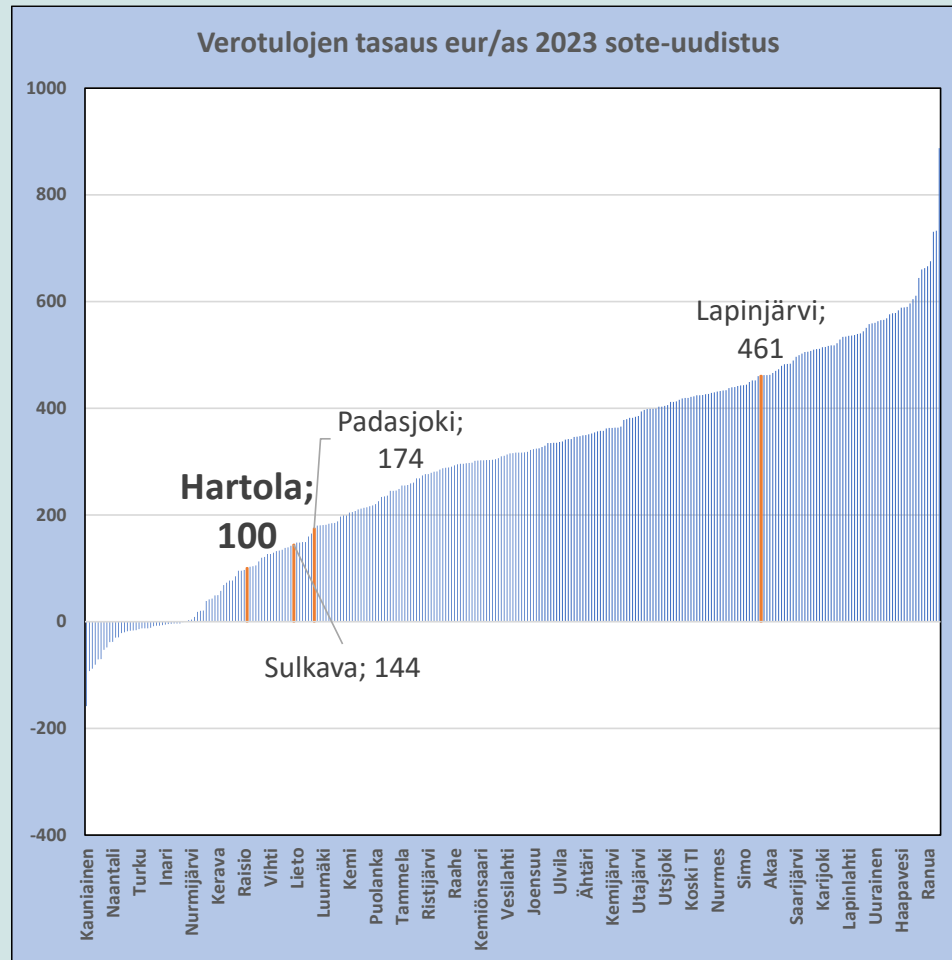
Sij.	vos veroprosenttia	2013	2022
290	Posio	36,5	47,8
289	Rautavaara	45,5	47,8
288	Vesanto	42,3	47,2
287	Salla	42,2	44,9
286	Merijärvi	36,2	44,6
285	Pielavesi	35,3	44,1
284	Perho	37,7	43,6
283	Hyrnsalmi	34,3	43,1
282	Utsjoki	37,3	42,4
281	Kinnula	44,0	42,4
280	Vaala	33,3	42,2
279	Rääkkylä	37,7	41,9
278	Pudasjärvi	40,8	41,5
277	Kivijärvi	45,3	40,5
276	Juuka	36,2	40,2
275	Kannonkoski	38,7	40,1
274	Kärsämäki	39,8	39,4
273	Enontekiö	36,9	38,8
272	Siikalatva	34,6	38,8
271	Taivalkoski	38,0	38,4

	Vos veroprosenttia	2023
	Minimi	-4,32
	1. kvartiili	2,56
	Keskiarvo	4,79
	Mediaani	4,19
	3. kvartiili	6,67
	Maksimi	15,70
36	Hartola	1,67
Sijoitus	Vos veroprosenttia	2023
1	Kaskinen	-4,32
2	Eurajoki	-1,86
3	Pertunmaa	-1,26
4	Kustavi	-1,15
5	Harjavalta	-0,81
6	Tuusniemi	-0,38
7	Hanko	0,05
8	Kaavi	0,09
9	Kemi	0,10
10	Mänttä-Vilppula	0,28
11	Hamina	0,55
12	Ruokolahti	0,85
13	Hirvensalmi	0,86
14	Helsinki	0,87
15	Luumäki	0,87
16	Hämeenlinna	0,87
17	Tampere	0,90
18	Kouvola	0,91
19	Mikkeli	0,96
20	Pelkosenniemi	1,04
Sijoitus	Vos veroprosenttia	2023
290	Ranua	15,70
289	Kärsämäki	15,29
288	Utsjoki	15,14
287	Taivalkoski	14,31
286	Merijärvi	14,18
285	Perho	14,14
284	Utajärvi	13,51
283	Pudasjärvi	13,01
282	Lumijoki	11,84
281	Kivijärvi	11,46
280	Toholampi	11,37
279	Vaala	11,33
278	Puolanka	11,21
277	Tyrnävä	10,81
276	Reisjärvi	10,68
275	Siikalatva	10,55
274	Uurainen	10,55
273	Enontekiö	10,48
272	Evijärvi	10,40
271	Kuortane	10,38

Vuosi 2022		Vuosi 2023		Muutos-%
Valtionosuusprosentti:	23,59 %	Valtionosuusprosentti	22,09 %	
Omarahoitusosuus	4 291,07	Omarahoitusosuus	1 359,93	-68,3 %
Ikäryhmähinnat:		Ikäryhmähinnat:		
Ikä 0–5	9 713,30	Ikä 0–5	8 010,94	-17,5 %
Ikä 6	10 305,71	Ikä 6	8 499,51	-17,5 %
Ikä 7–12	8 596,30	Ikä 7–12	7 071,51	-17,7 %
Ikä 13–15	14 733,47	Ikä 13–15	12 129,17	-17,7 %
Ikä 16–18	4 728,28	Ikä 16+	62,57	-98,7 %
Ikä 19–64	1 157,20			
Ikä 65–74	2 306,18			
Ikä 75–84	6 457,36			
Ikä 85+	22 359,22			
Hinnat:		Hinnat:		
Sairastavuus	1 329,61	Sairastavuus		
Työttömyysaste	103,34	Työttömyysaste	67,78	-34,4 %
Kaksikielisyys I (koko väestö)	318,56	Kaksikielisyys I (koko väestö)	287,68	-9,7 %
Kaksikielisyys II, (ruotsink.)	318,56	Kaksikielisyys II, (ruotsink.)	287,68	-9,7 %
Vieraskielisyys	2 237,64	Vieraskielisyys	1 680,57	-24,9 %
Asukastiheys	45,00	Asukastiheys	40,64	-9,7 %
Saaristo	438,47	Saaristo	395,97	-9,7 %
Saaristo-osakunta	320,75	Saaristo-osakunta	289,65	-9,7 %
Koulutustausta	457,42	Koulutustausta	27,82	-93,9 %
Hinnat:		Hinnat:		
Syrjäisyys	226,40	Syrjäisyys	61,24	-73,0 %
Saamen kotiseutu	2 875,50	Saamen kotiseutu	895,43	-68,9 %
Työpaikkaomavaraisuus	68,71	Työpaikkaomavaraisuus	12,82	-81,3 %
		HYTE-kerroin	18,89	
		Väestön kasvu	10,02	

- Valtionosuudet muuttuivat huomattavasti uudistuksen yhteydessä
- Muuttuneet kertoimet
  - Ikäryhmissä 16-vuotta täyttäneet korvasi kaikki aikaisemmat yli 16 vuotiaiden ikäluokat
  - Sairastavuus poistui
  - Vieraskielisten laskenta kertoimesta vieraskielisten määrään
  - Syrjäisyyskertoimen laskenta muuttui kokonaan (kerroin lasketaan tiestön mukaisesti)
  - Koulutustaustaan uusi kerroin (suhteutus koko maan kertoimeen)
  - Työpaikkaomavaraisuuteen uusi kerroin (suhteutus koko maan kertoimeen)
  - Omarahoitusosuus – ennen 4 291 euroa/asukas
→ Hartolassa noin 11 M€
  - Omarahoitusosuus vuonna 2023 on noin 1 360 euroa/asukas
→ Hartolassa noin 3,6 M€
  - Vuonna 2024 omarahoitusosuus on noin 1 400 euroa/asukas
→ Hartolassa noin 3,6 M€

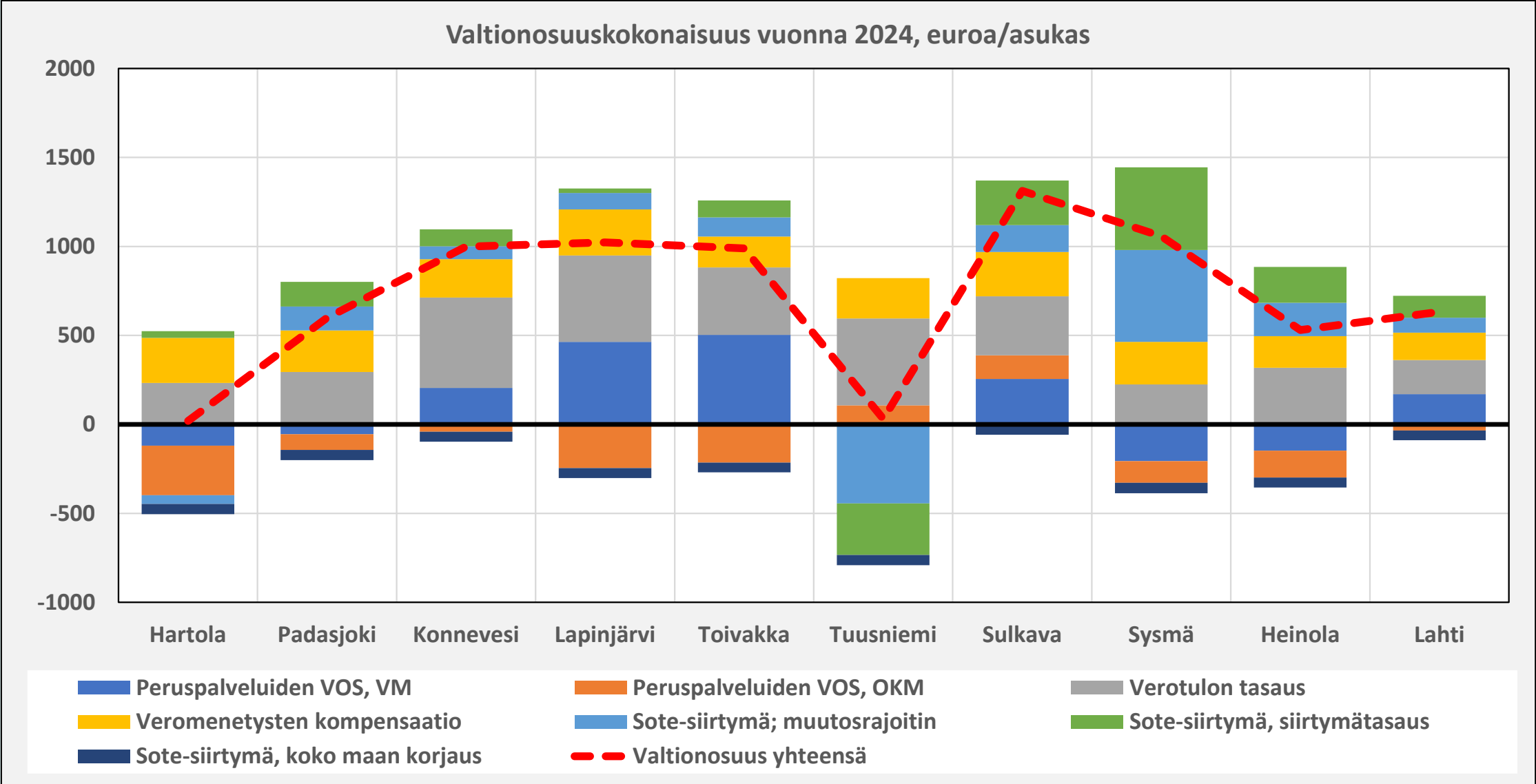
Verotulojen tasaus sote-uudistuksen jälkeen

- Uudessa verotulojen tasausjärjestelmässä tasaukseen huomioidaan tuloverot, yhteisöverot ja puolet kiinteistöverosta.
- Voimalaitoksista huomioidaan kuitenkin vain ydinvoimala, ei tuulivoimaa.
- Myös uusi järjestelmä maksaa noin 800 miljoonaa euroa, mutta tasausta maksavat kunnat maksavat vain noin 100 miljoonaa euroa tasausta.
- Kun uudessa verotulojen tasausjärjestelmässä kunnan laskennalliset verotulot ylittävät tasausrajan (maan keskiarvo), maksaa kunta ylittävältä osuudelta 10 % tasausta.
- Mikäli kunnan laskennallinen asukaskohtainen verotulo on pienempi kuin tasausraja, kunta saa tasauslisää 90 prosentin osuuden kunnan laskennallisen verotulon ja tasausrajan erotuksesta.
- Hartola saa verotulon tasausta noin 100 €/asukas → noin 274 000€

Sote-uudistuksen jälkeen eur/as	
Kauniainen	-159
Helsinki	-92
Porvoo	-88
Espoo	-81
Kustavi	-71
Harjavalta	-70
Puumala	-53
Savukoski	-49
Vieremä	-39
Naantali	-38
Kaskinen	-30
Sipoo	-30
Kittilä	-22
Rautavaara	-20
Tuusula	-18
Eurajoki	-17
Kirkkonummi	-17
Vantaa	-16
Turku	-14
Inkoo	-13
Sodankylä	-13
Rauma	-12
Pirkkala	-11
Hamina	-9
Pyhäjärvi	-8
Merikarvia	-8
Hanko	-7
Inari	-6
Hyvinkää	-4
Pelkosenniemi	-4
Heinävesi	-4
Jämsä	-3
Juupajoki	-3
Ruokolahti	-1
Multia	-0

Mitä valtionosuus tarkoittaa 2024?

Sote-uudistuksessa huomioitavaa

- Suora talousvaikutus on vain osatotuus ja usein pieni sellainen. Suorat talousvaikutukset rajataan siirtymätasauksella +/- 60 eur/as. Merkityksellisempää on se, miten kuntaan jäävien palveluiden tarve ja kustannustaso kehittyy suhteessa kunnille jäävään rahoitusjärjestelmään.
- Tasapainotilan pysyvyys
  - Uudistus ei pelasta kunnan heikkoa taloustilannetta. Jos kunta on *selvästi* alijäämäinen ennen uudistusta, on se alijäämäinen myös uudistuksen jälkeen. Sopeuttamismahdollisuudet ovat selvästi pienemmät.
- Kuntien käyttötaloustilastoinnin erityiskysymykset
  - Kuntien tapa kohdistaa menoja vaihtelee merkittävästi. Tilastoinnissa on myös ollut aikaisempina vuosina selviä puutteita.
- Verotulot vuosina 2023 ja 2024
  - Kunnille maksetaan aikaisempien verovuosien tilitykset vanhoilla veroperusteilla ja korkeammilla veroprosenteilla
- Verorahoituksen rakenne muuttuu
  - Verorahoituksen rakenne ja siten verorahoituksen kasvuvauhti/ennakoitavuus muuttuvat kuntakohtaisesti eri tavoin
- Kiinteistöt
  - Sairaanhoidopiirien ja erityishuoltopiirien kiinteistöt siirtyvät, mutta kuntien ja muiden kuntayhtymien eivät

	Hartola	Padasjoki	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Tuusniemi	Sulkava	Sysmä	Heinola	Lahti
Asukasluku	2 468	2 666	2 452	2 477	2 399	2 307	2 284	3 365	17 728	120 482
euroa	2024	2024	2024	2024	2024	2024	2024	2024	2024	2024
Toimintakate	-6 684 800	-6 479 437	-6 986 113	-7 877 548	-6 944 803	-5 737 547	-7 499 898	-10 373 449	-45 645 183	-329 581 907
Tuloverotulot	3 665 679	3 810 084	3 821 425	3 991 559	3 671 586	3 418 651	3 037 488	3 599 650	28 948 630	210 194 480
kiinteistövero	1 606 199	1 772 402	910 153	813 850	830 137	1 056 053	1 167 500	2 495 667	7 157 186	47 009 430
Yhteisövero	942 044	830 196	636 496	436 590	525 600	632 391	805 101	1 122 090	2 998 356	28 581 255
Verotulot yhteensä	6 213 922	6 412 683	5 368 074	5 242 000	5 027 322	5 107 095	5 010 089	7 217 407	39 104 172	285 785 165
VM ja OKM valtionosuus	-407 889	400 359	1 648 847	1 744 487	1 603 242	1 372 780	1 644 174	-350 844	356 913	39 551 617
Veromenetysten kompensatio	624 950	621 951	526 161	641 302	415 272	523 866	568 151	803 871	3 139 714	18 522 389
Sote-siirtymä; muutosrajoitin	-117 748	361 375	180 098	227 084	257 015	-1 025 632	344 064	1 737 560	3 327 906	10 140 172
Sote-siirtymä, siirtymätasaus	92 245	367 402	234 560	61 486	230 344	-667 579	573 866	1 565 804	3 579 389	14 703 261
Sote-siirtymä, koko maan korjaus	-143 323	-153 123	-140 372	-140 205	-134 024	-133 301	-132 243	-195 107	-1 009 555	-6 691 481
Valtionosuus yhteensä	48 235	1 597 964	2 449 294	2 534 154	2 371 848	70 135	2 998 013	3 561 284	9 394 366	76 225 958
Verorahoitus yhteensä	6 262 156	8 010 647	7 817 368	7 776 153	7 399 171	5 177 230	8 008 101	10 778 691	48 498 539	362 011 123
Poistot ja arvonalentumiset	1 185 672	1 203 928	958 771	599 322	846 690	931 091	586 147	#DIV/0!	9 235 727	46 351 979
euroa/asukas	2024	2024	2024	2024	2024	2024	2024	2024	2024	2024
Toimintakate	-2 709	-2 430	-2 849	-3 180	-2 895	-2 487	-3 284	-3 083	-2 575	-2 736
Tuloverotulot	1 485	1 429	1 558	1 611	1 530	1 482	1 330	1 070	1 633	1 745
kiinteistövero	651	665	371	329	346	458	511	742	404	390
Yhteisövero	382	311	260	176	219	274	352	333	169	237
Verotulot yhteensä	2 518	2 405	2 189	2 116	2 096	2 214	2 194	2 145	2 206	2 372
VM ja OKM valtionosuus	-165	150	672	704	668	595	720	-104	20	328
Veromenetysten kompensatio	253	233	215	259	173	227	249	239	177	154
Sote-siirtymä; muutosrajoitin	-48	136	73	92	107	-445	151	516	188	84
Sote-siirtymä, siirtymätasaus	37	138	96	25	96	-289	251	465	202	122
Sote-siirtymä, koko maan korjaus	-58	-57	-57	-57	-56	-58	-58	-58	-57	-56
Valtionosuus yhteensä	20	599	999	1 023	989	30	1 313	1 058	530	633
Verorahoitus yhteensä	2 537	3 005	3 188	3 139	3 084	2 244	3 506	3 203	2 736	3 005
Poistot ja arvonalentumiset	480	452	391	242	353	404	257	#DIV/0!	521	385
Tuloveroprosentti	8,90	8,40	9,40	8,90	8,40	9,40	8,40	6,40	7,90	8,10
Veroprosentilla euroa	411 874	453 581	406 535	448 490	437 094	363 686	361 606	562 445	3 664 384	25 949 936
Yleinen kiinteistövero	1,00	0,93	1,10	1,10	1,10	1,15	0,93	0,95	1,00	1,35
Vakituinen asuinrakennus	0,50	0,60	0,55	0,60	0,45	0,65	0,45	0,50	0,50	0,60
Muu kuin vakit.asuinrakennus	1,10	1,20	1,20	1,20	1,55	1,25	1,05	1,00	1,00	1,35
Voimalaitos	3,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,10	1,50	3,10
Yleishyödyllinen yhteisö	0,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,60
Rakentamaton rakennuspaikka	0,00	0,00	0,00	0,00	3,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,00

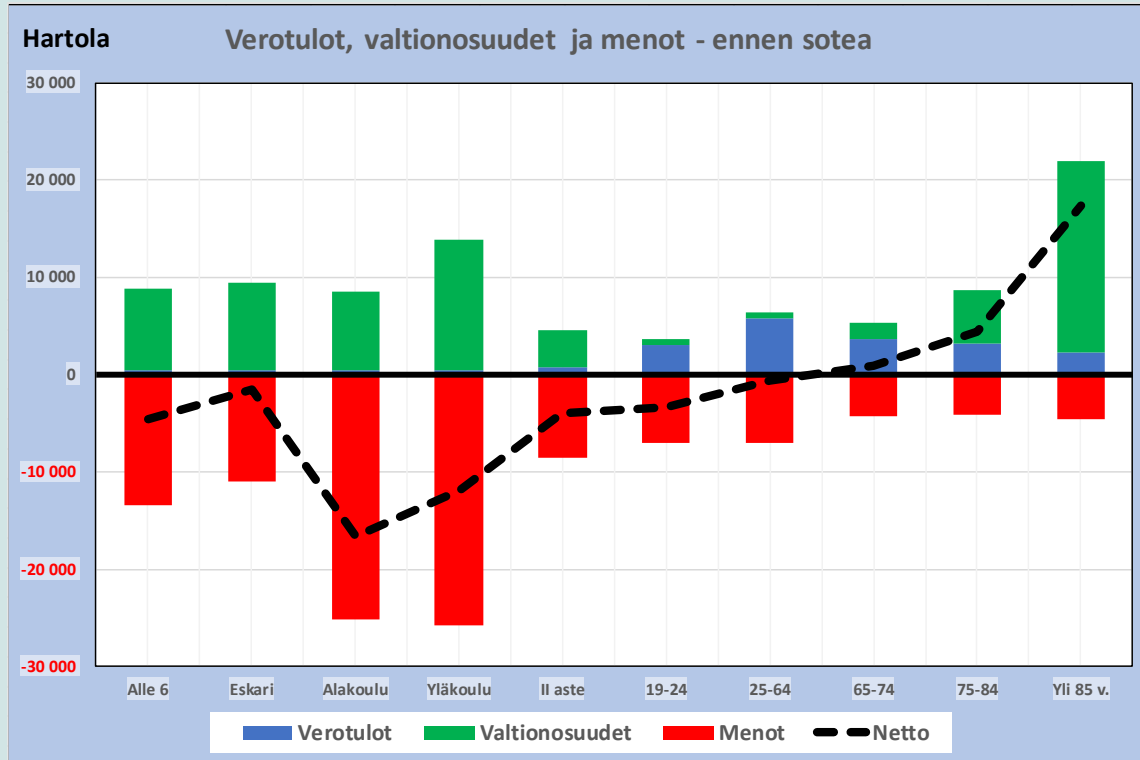
FCG.

Kunta ennen ja jälkeen

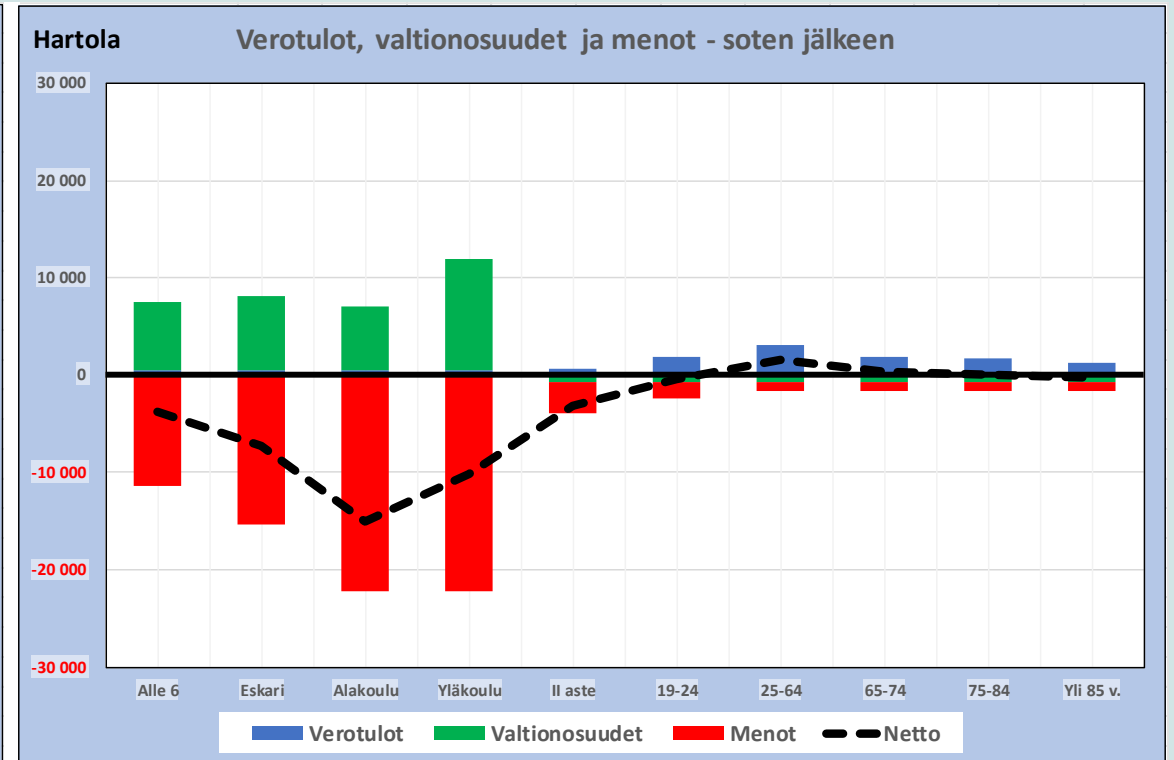
Kuinka paljon palvelurakenteen myötä muuttoliike maksaa?

Hartola	Ulkoiset toimintakulut				
Yleishallintopalvelut	384 936	Asumisen viranomaispalvelut	0	Erittelemätön lastensuojelun sijaishuolto	Perustason lääkinällinen avokuntoutus
Vaalien järjestäminen	5 370	Asumisen kehittämisen koordinointi	0	Lastensuojelun ammatillinen perhehoito	Perustason vastaanottopalvelut
Päiväkotitoiminta	247 626	Ympäristönsuojelun kehittämis- ja edistäm	0	Lastensuojelun laitospalvelu	Työterveyshuolto
Perhepäivähoito	298 588	Ympäristönsuojelun lupa- ja valvontatehtä	36 771	Lastensuojelun perhehoito	Äitiys- ja lastenneuvolapalvelut
Muu varhaiskasvatus	142 144	Kadut ja yleiset alueet	143 720	Lastensuojelun avohuolto	Erittelemätön suun terveydenhuolto
Esiopetus	169 169	Pysäköinnin järjestäminen ja valvonta	0	Erittelemättömät lapsiperheiden palvelut	Suun terveydenhuollon erityistason palvelut
Perusopetus	1 807 539	Puistot ja viheralueet	52 351	Lapsiperheiden sosiaalityö ja -ohjaus	Suun terveydenhuollon perustason palvelut
Aamu- ja iltapäivätoiminta	28 837	Lomituspalvelut		Lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö	Perustason vuodeosastohoito
Lukiokoulutus	0	Kunnallinen rakennuttaminen	0	Kasvatus- ja perheneuvonta	Erittelemätön erikoissairaanhoito
Ammatillinen koulutus, valtionosuusrahoit	0	Tilavuokrauspalvelut	456 931	Ensi- ja turvakotipalvelu	Aikuispsykiatrin erikoissairaanhoito
Ammatillinen koulutus, muu toiminta	0	Asuntojen vuokrauspalvelut	203 570	Perheoikeudelliset palvelut	Somaattinen erikoissairaanhoito
Kansalaisopistokoulutus	58 561	Maaomaisuuden hallinta	209	lääkäiden laitospalvelu	Ensihoitokeskus
Kansalaisopistokoulutuksen maksullinen p	0	Tukipalvelu	1 404 345	lääkäiden tehostettu palveluasuminen	Ensihoitopalvelu
Kansalaisopiston kotoutumissuunnitelmak	0	Elinkeinojen edistäminen	114 699	Erittelemättömät ikääntyneiden palvelut	Lastentautien yksikössä annettu somaattinen erikois
Taiteen perusopetus	0	Työllisyyspalvelut	201 449	lääkäiden keskitetty asiakas- ja palveluohjaus	Lastenpsykiatrin ja nuorisopsykiatrin erikoissair
Taiteen perusopetusta tukeva toiminta	0	Työllisyyden edistäminen	166 203	lääkäiden palveluasuminen ja perhehoito	Ympäri vuorokautiset päivystyspalvelut
Kansanopistokoulutus	0	Maaseutupalvelut	23 019	Sosiaalihuoltolain mukainen liikkumista tukeva palv	Erittelemätön sosiaali- ja terveystoiminta
Kesäyliopistokoulutus	786	Kotoutumisen edistämisen ja maahanmuuton palvelut		Vammaisten laitospalvelu	Oppilas- ja opiskelijahuollon kuraattori- ja psykologi
Liikunnan koulutuskeskuksen antama koul	0	Vesihuollon järjestäminen ja kehittäminen	0	Vammaisten tehostettu palveluasuminen	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijap
Kotoutumiskoulutus	0	Vesihuoltopalvelun tuottaminen, talousve	110 887	Erittelemättömät vammaisten palvelut	Sosiaalipäivystys
Muu opetus- ja kasvatustoiminta	0	Vesihuoltopalvelun tuottaminen, jätevesi	237 330	Henkilökohtainen apu	Työikäisten sosiaalityö ja -ohjaus
Kirjastopalvelut	163 075	Hulevesijärjestelmän hallinta	0	Vammaisten asumisen muu tuki ja palvelut kuin ym	Sosiaali- ja potilasasiamiespalvelut
Kirjaston alueellinen kehittämistehtävä	0	Vesihuollon järjestäminen, hulevesiviemä	0	Vammaisten liikkumista tukeva palvelu	Työelämäosallisuutta tukevat palvelut
Kirjaston valtakunnallinen kehittämistehtä	0	Energiahuoltopalvelut	-502	Vammaisten perhehoito	Lastensuojelu, lapsiperheiden ja perheoikeudelliset
Liikunta- ja ulkoilupalvelut	223 299	Jätehuollon palvelutehtävät	51 892	Vammaisten sosiaalityö ja -ohjaus ja päiväaikainen t	Erittelemättömät kulut summataso
Nuorisopalvelut	235 848	Jätehuollon viranomaispalvelut	0	Muiden kuin lapsiperheiden kotihoito sekä iäkkäide	Ikäimisten palvelut summataso
Museopalvelut	0	Joukkoliikenne ja muut liikkumisen palvelu	43 278	Erittelemätön perustason päihde- ja mielenterveyst	Vammaisten palvelut summataso
Visuaalisen taiteen palvelut	14 003	Maa- ja metsätaloustuotteet	14 945	Päihdekuntoutujien asumispalvelu	Erittelemätön sosiaali- ja terveystoiminta summatas
Teatteri-, tanssi- ja sirkuspalvelut	0	Löytöeläimet	2 730	Päihdekuntoutujien laitoshoido	Päihde- ja mielenterveyspalvelut summataso
Musiikkipalvelut	500	Alueiden kehittäminen	0	Päihde- ja mielenterveysongelmaisten avun, tuen, h	Psykiatrin erikoissairaanhoito
Yleisen kulttuuritoiminnan palvelut	27 695	Erittelemätön ympäristöterveydenhuolto	77 151	Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelu	
Asemakaavoitus	39 359	Elintarvikevalvonta ja -neuvonta	0	Mielenterveyskuntoutujien ympärivuorokautinen as	Erittelemätön pelastustoimi
Yleiskaavoitus	3 043	Eläinlääkäripalvelut	7 905	Erittelemätön perusterveydenhuollon avohoito	Pelastustoiminta
Paikkatietopalvelut	80 641	Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvont	0	Kotisairaalahoito	Tulipalojen ja onnettomuuksien ehkäiseminen
Kiinteistön muodostaminen	0	Terveydensuojelun edistäminen ja valvont	0	Kouluterveydenhuollon palvelut	Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonta
Rakennusvalvonta	12 744	Tupakkalain valvonta	0	Opiskeluterveydenhuollon palvelut	Öljyntorjunta

Kunta ennen ja soten jälkeen

Hartola	Alle 6	Eskari	Alakoulu	Yläkoulu	II aste	19-24	25-64	65-74	75-84	Yli 85 v.	Yht
Verotulot	515	515	515	515	760	3 004	5 747	3 598	3 215	2 274	4 038
Valtionosuudet	8 361	8 884	7 968	13 295	3 863	638	638	1 671	5 402	19 691	3 578
Menot	-13 420	-10 981	-25 120	-25 785	-8 590	-7 051	-7 008	-4 322	-4 159	-4 645	-7 233
Netto	-4 544	-1 582	-16 637	-11 975	-3 967	-3 409	-623	947	4 458	17 320	382

Hartola	Alle 6	Eskari	Alakoulu	Yläkoulu	II aste	19-24	25-64	65-74	75-84	Yli 85 v.	Yht
Verotulot	549	549	549	549	700	1 940	3 153	1 931	1 665	1 343	2 239
Valtionosuudet	7 053	7 531	6 490	11 366	-732	-732	-732	-732	-732	-732	57
Menot	-11 363	-15 302	-22 149	-22 149	-3 186	-1 600	-846	-846	-846	-846	-2 562
Netto	-3 762	-7 222	-15 110	-10 234	-3 218	-392	1 575	352	86	-236	-266

- Vasemmalla on eri ikäryhmien kunnalle tuottamat tulot sekä menot ennen sote-uudistusta. Oikealla on vastaava kuvio sote-uudistuksen jälkeen.

Hyte erittäin lyhyesti

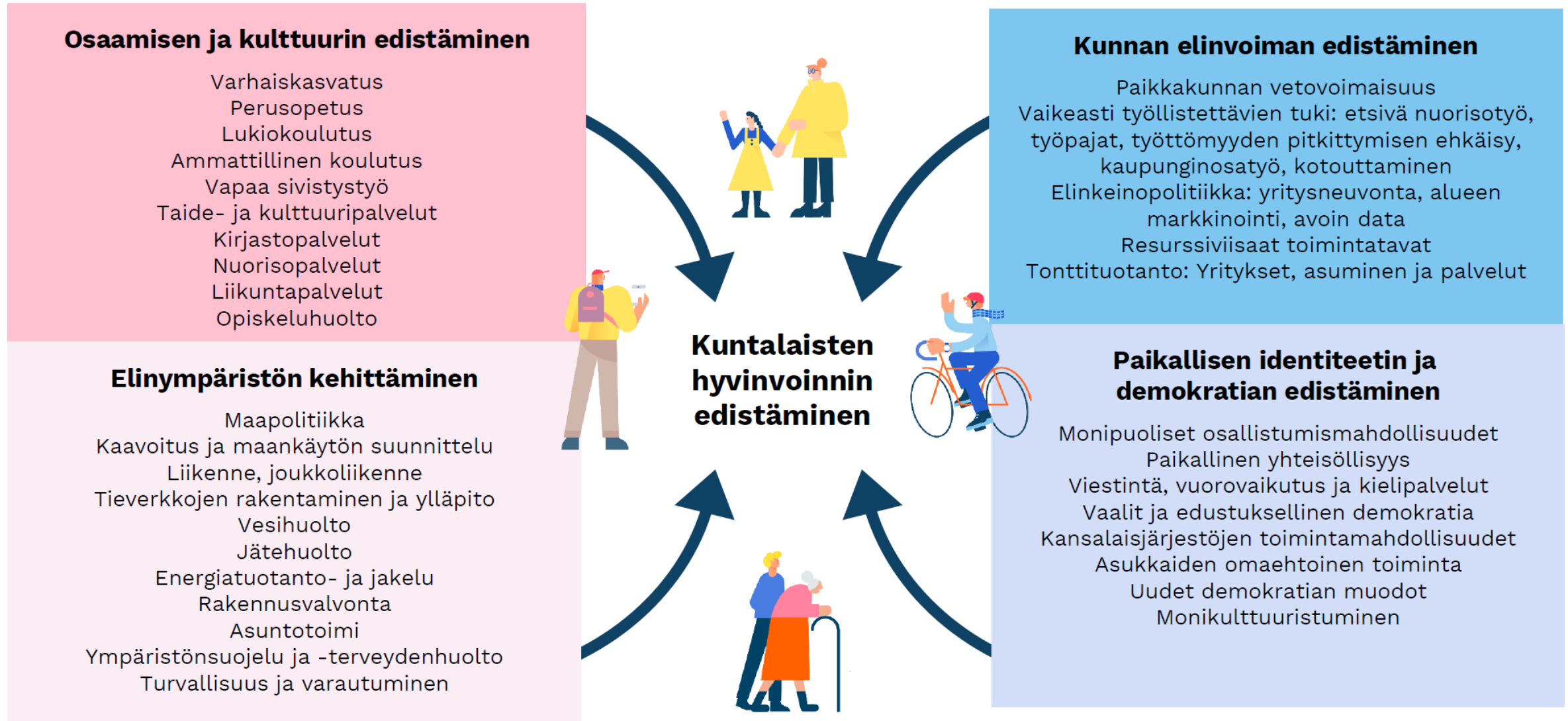
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen voidaan määritellä tarkoittamaan kaikkea toimintaa, joka tähtää parantamaan ihmisten asukkaiden hyvinvointia.

- Laki sanoo mm. näin:
  - *”Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla.” (Kuntalaki 310/2015, 1 § Lain tarkoitus)*
  - *”Kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:
1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen; ---” (Kuntalaki 310/2015, 37 § Kuntastrategia)*

Kunta tekee hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä laaja-alaisesti

- Kansalaisopistotoiminta, liikuntapaikkojen tai ulkoilureittien ylläpito, panostukset opetukseen, panostukset kouluruokailuun, kirjastot
- Järjestötoiminnan tukeminen, harrastusmahdollisuuksien tukeminen
- Työllistymisen tuki, työnhakijoiden palvelut, tukityöllistäminen
- Vesihuolto, jätehuolto, asuntotoimi
- **Hyvinvointialue on uusi kumppani hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä.**
- Valtio ”palkitsee” kuntia onnistuneesta hyte-työstä, jos hyte-toiminta sattuu vaikuttamaan tiettyihin hyte-indikaattoreihin. Hyte-kertoimen perusteella jaetaan noin 3 % valtionosuuspotista vuonna 2024.

Mitä kunta tekee tulevaisuudessa?

Mitä hyvinvointialue tekee tulevaisuudessa

Lähde: Sami Niemi, Maria Salenius, "Hyte nyt ja tulevaisuudessa", 29.8.2023

Sosiaalihuolto

- Sosiaalityö
- Sosiaaliohjaus
- Sosiaalinen kuntoutus
- Perhehoito
- Perhetyö
- Kotipalvelu
- Kotihoito
- Asumispalvelut
- Laitospalvelut
- Liikkumista tukevat palvelut
- Päihdetyö
- Mielenterveystyö
- Kasvatus- ja perheneuvonta
- Perheoikeudelliset palvelut
- Vammaispalvelut (sis. erityishuolto)
- Ennaltaehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki
- Sosiaalinen luototus
- Kuntouttava työtoiminta
- Omaishoidon tuki
- Lastensuojelu
- Opiskeluhoillon kuraattoripalvelut

Asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen

Pelastustoimi

- Pelastustoiminta
- Öljyntorjunta
- Palontutkinta
- Väestön varoittaminen
- Vaaratiedottaminen
- Turvallisuusviestintä
- Valvontatoiminta
- Kemikaalivalvonta
- Ohjaus- ja neuvonta
- Väestönsuojeluun varautuminen

Terveydenhuolto

Terveyden- ja hyvinvoinnin edistäminen, perusterveydenhuolto, erikoissairaanhoido

- Terveystarkastukset
- Neuvolapalvelut
- Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto
- Opiskeluhoillon psykologipalvelut
- Seulonnat
- Avosairaanhoito
- Kotisairaanhoito
- Lääkinnällinen kuntoutus
- Mielenterveystyö
- Päihdetyö
- Suun terveydenhuolto
- Merenkulkijoiden terveydenhuolto
- Työterveyshuolto
- Ensihoito
- Päivystys
- Sairaala-/vuodeosastotoiminta
- Opetus- ja tutkimustoimintaa

Tuloslaskelmasta muita rahoittavat palvelut sekä rahoitustulot ja -menot

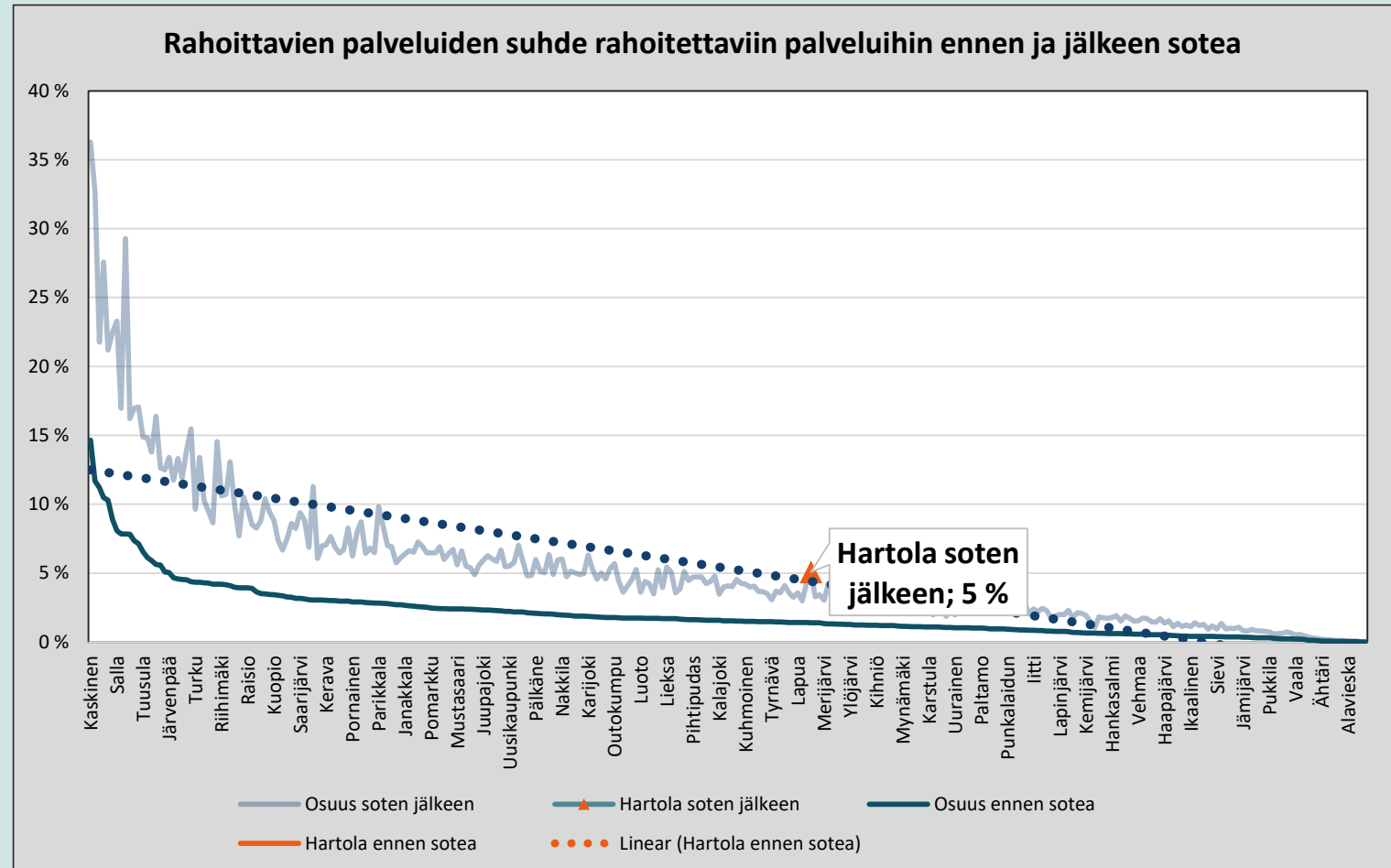
Sijoitus	Rahoitustulot vpy	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1	Enontekiö	4,32	3,74	2,80	2,25	2,13	2,15	2,78	2,30	2,65	2,49	1,86	4,86	10,33
2	Kemijärvi	2,02	1,73	1,58	1,40	1,26	1,27	1,77	1,62	1,93	4,16	1,70	3,61	7,83
3	Haapavesi	0,86	0,40	1,05	0,65	0,49	0,96	1,01	1,43	1,29	1,07	1,89	1,18	5,34
4	Tervola	1,79	1,73	1,45	1,27	1,16	0,91	1,27	1,06	1,35	1,13	0,83	2,13	4,62
5	Kurikka	2,83	2,84	3,81	5,17	3,45	3,41	3,37	3,56	3,95	4,21	4,44	4,10	4,22
6	Sotkamo	0,56	0,76	0,93	0,91	0,95	1,09	1,09	1,07	1,13	11,53	1,31	2,95	3,20
7	Kittilä	1,61	1,58	1,55	1,56	0,96	1,47	1,13	1,41	1,46	1,53	1,53	1,35	2,95
8	Kajaani	0,80	0,95	1,13	1,04	1,17	1,07	1,12	1,20	1,25	9,96	1,72	4,45	2,85
9	Tervo	2,24	1,41	2,26	1,56	3,30	1,59	1,31	2,12	1,71	1,77	1,36	1,83	2,82
10	Reisjärvi	3,56	0,88	1,82	1,78	2,13	1,55	4,73	0,76	0,60	2,48	2,96	2,07	2,47
11	Rautavaara	1,47	1,10	1,35	1,73	1,53	2,20	2,89	1,67	1,92	1,84	1,90	1,90	2,40
12	Suomussalmi	0,46	0,31	0,85	0,93	0,27	1,60	0,42	0,47	0,34	0,55	0,26	0,29	2,40
13	Outokumpu	0,28	0,50	0,55	0,71	0,63	0,61	0,79	0,63	0,64	0,96	34,31	0,95	2,24
14	Heinola	1,42	1,29	1,18	1,21	1,40	1,74	1,42	1,55	0,99	1,64	2,54	2,23	2,18
15	Sodankylä	1,10	1,10	1,11	0,97	0,59	1,08	0,95	1,17	1,08	1,11	1,09	1,01	2,16
16	Rovaniemi	0,67	0,69	0,70	0,60	0,72	1,02	1,10	1,28	1,27	1,24	1,26	1,12	1,96
17	Kangasala	1,75	3,57	3,85	1,91	1,61	1,59	1,22	0,56	0,82	0,55	0,55	0,74	1,81
18	Posio	1,05	0,87	1,56	0,92	1,38	1,22	0,42	0,90	0,41	0,44	0,57	0,67	1,81
19	Merijärvi	0,81	1,39	1,00	1,53	1,42	1,48	1,56	0,66	1,64	0,96	0,94	0,99	1,69
20	Salla	0,19	0,18	0,16	0,13	0,11	0,12	0,14	0,13	0,13	0,41	0,12	0,17	1,53
116	Hartola	0,17	0,21	0,18	0,19	0,14	0,12	0,09	0,11	0,13	0,21	0,19	0,27	0,46
50	Konnevesi	0,63	0,52	0,58	0,72	0,64	0,57	0,34	0,65	0,70	0,72	0,71	3,58	0,95
73	Lapinjärvi	2,27	2,18	2,05	2,86	2,04	2,08	2,20	2,19	2,35	2,30	2,69	2,34	0,74
174	Toivakka	0,23	0,24	0,14	0,16	0,12	0,10	0,06	0,31	0,19	0,23	0,26	0,25	0,22
92	Tuusniemi	1,11	1,06	1,04	0,99	0,84	0,82	0,63	0,66	0,73	0,59	0,66	0,46	0,62
83	Sulkava	0,71	0,89	0,72	0,45	0,97	0,34	0,38	0,57	0,60	0,73	0,81	0,78	0,67
103	Sysmä	0,22	0,24	0,31	0,35	0,27	0,25	0,26	0,33	0,45	0,98	0,67		0,52
14	Heinola	1,42	1,29	1,18	1,21	1,40	1,74	1,42	1,55	0,99	1,64	2,54	2,23	2,18

Rahoitusmenot – korkomenot ja muut rahoitusmenot FCG.

Sijoitus	Rahoitusmenot vpy	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1	Outokumpu	0,38	0,43	0,42	0,29	0,31	0,26	0,37	0,17	0,14	0,11	0,10	0,19	6,65
2	Haapavesi	0,88	0,88	0,77	0,78	0,63	0,47	0,48	0,57	1,31	0,62	1,85	0,54	6,04
3	Reisjärvi	2,67	2,11	0,78	0,67	0,67	0,43	4,53	0,92	2,80	1,49	2,03	2,70	4,48
4	Heinola	1,06	1,84	0,81	0,70	0,58	0,90	0,59	0,31	0,90	0,34	1,72	0,54	3,02
5	Perho	0,42	1,21	0,24	0,14	0,13	0,10	0,06	0,27	0,90	-0,23	1,17	0,43	2,52
6	Kajaani	0,46	0,34	0,25	0,24	0,25	0,23	0,20	0,53	0,51	0,80	0,87	0,51	2,30
7	Tervo	0,63	1,14	0,82	0,38	1,58	0,55	0,26	0,33	0,55	0,26	0,23	0,24	2,30
8	Haapajärvi	1,21	1,36	1,00	0,96	0,69	0,67	0,62	0,76	1,16	0,59	0,89	0,54	1,96
9	Kangasala	1,13	4,40	4,01	1,76	1,38	1,35	1,14	0,22	0,61	0,03	0,18	0,12	1,83
10	Oulainen	0,58	1,20	0,85	0,37	0,45	0,34	0,25	0,35	0,93	0,28	0,39	0,19	1,78
11	Kärsämäki	0,92	1,18	1,28	0,78	0,49	0,57	0,58	0,24	1,04	0,22	0,27	0,23	1,67
12	Kuhmo	0,32	0,55	0,34	0,29	0,44	0,34	0,52	0,35	1,16	0,92	1,03	0,30	1,64
13	Evijärvi	0,38	0,32	0,20	0,20	0,13	0,07	0,06	0,08	1,11	0,28	1,58	0,15	1,59
14	Pyhäjoki	0,63	1,50	0,50	0,44	0,40	0,46	0,28	0,14	0,51	0,17	0,02	0,12	1,57
15	Enontekiö	1,58	1,55	1,49	1,34	1,13	1,11	1,50	1,07	1,05	1,05	0,87	1,13	1,53
16	Merijärvi	0,83	1,44	0,92	0,44	0,40	0,37	0,35	0,22	1,31	-0,26	0,51	0,12	1,50
17	Alavus	0,33	0,39	0,32	0,27	0,26	0,20	0,14	0,19	0,34	0,08	0,22	0,25	1,44
18	Konnevesi	0,44	0,39	0,53	0,46	0,47	0,36	0,46	0,68	0,78	0,82	1,41	0,59	1,43
19	Sotkamo	0,08	0,10	0,11	0,14	0,14	0,30	0,30	0,21	0,24	0,30	0,52	0,59	1,37
20	Posio	0,78	1,22	1,53	0,87	0,72	0,66	0,65	0,48	0,87	0,58	0,40	0,36	1,29
116	Hartola	0,38	0,72	0,63	0,42	0,37	0,34	0,41	0,29	0,44	0,39	0,30	0,20	0,23
50	Konnevesi	0,44	0,71	0,38	0,35	0,41	0,33	0,31	0,28	0,55	0,36	0,39	0,16	0,58
73	Lapinjärvi	0,33	0,52	0,49	0,55	0,65	0,65	0,47	0,48	0,46	0,41	0,50	0,30	0,33
174	Toivakka	0,07	0,04	0,03	0,10	0,27	0,43	0,26	0,19	0,81	0,15	0,15	0,10	0,15
92	Tuusniemi	0,37	0,39	0,33	0,39	0,33	0,37	0,39	0,37	0,32	0,30	0,29	0,28	0,27
83	Sulkava	1,04	1,46	1,05	0,85	0,75	0,97	0,33	0,39	0,29	0,22	0,19	0,16	0,30
103	Sysmä	0,25	0,23	0,27	0,27	0,29	0,27	0,24	0,24	0,11	0,05	0,08	0,06	0,25
14	Heinola	0,63	1,50	0,50	0,44	0,40	0,46	0,28	0,14	0,51	0,17	0,02	0,12	1,57

- Kuntien toiminnoista osa tuottaa rahaa kunnalle, eli auttaa rahoittamaan muita palveluita, joihin rahaa kuluu.
- Hartolassa ulkoisen toimintakatteen mukaan mitaten tuottavia palveluita ovat asumisen turvaaminen (sis. mm. vuokra-asuntopalvelut), maaomaisuuden hallinta (tonttien myynti ja vuokraus), vesihuolto, energiahuolto, jätehuolto sekä maa- ja metsätilat (metsäalueiden vuokraus- ja myynti) Euromäärät ovat kuitenkin melko pieniä.
  - Asumisen turvaamiseen kohdentuu kuitenkin myös vuokra-asuntojen poistot, jotka ovat ulkoista toimintakatetta suuremmat.

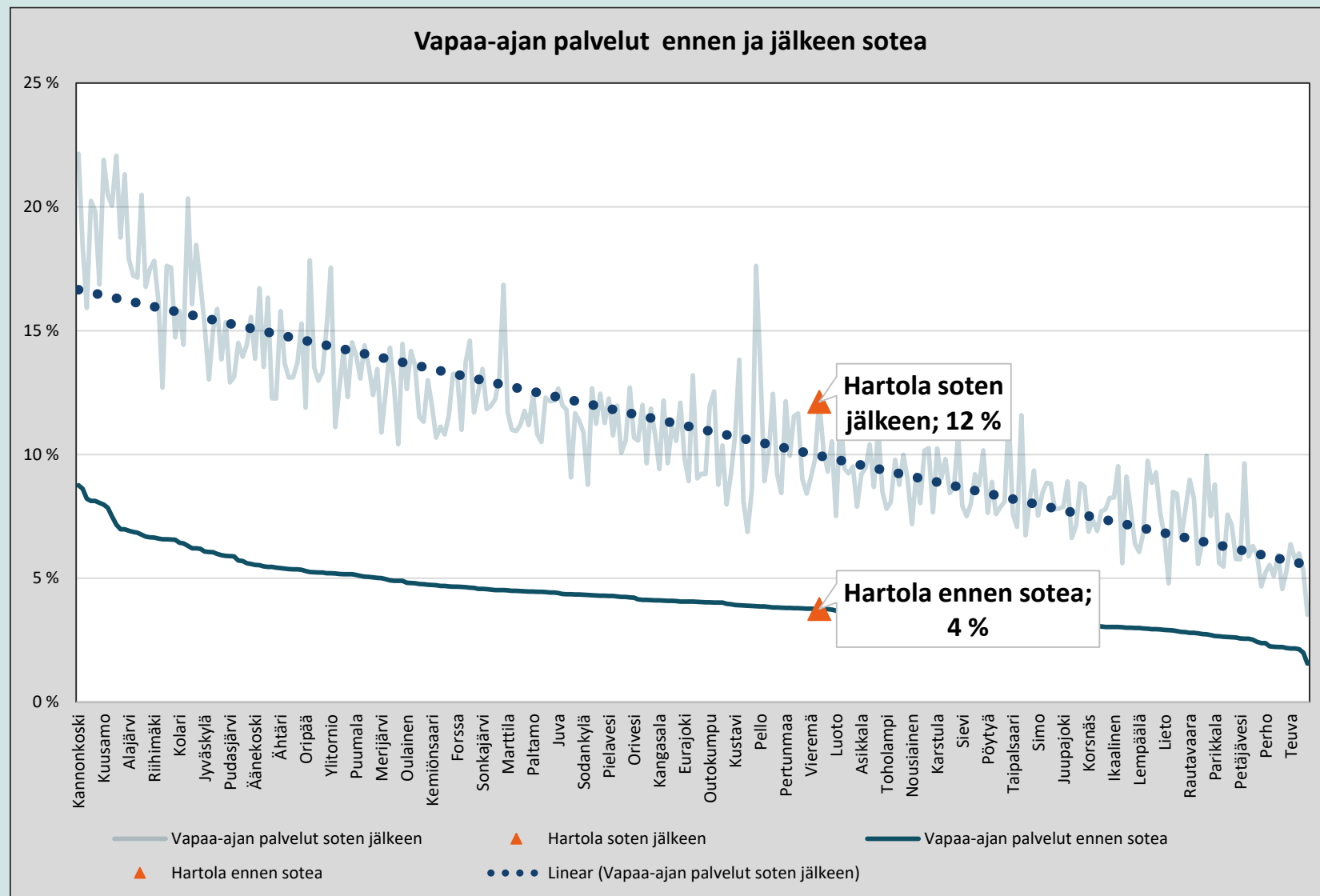
Rahoittavat palvelut, Hartola	Ulkoinen toimintakate
Asumisen turvaaminen	79
Maaomaisuuden hallinta	61
Vesihuolto	61
Energiahuolto	7
Jätehuolto	19
Maa- ja metsätilat	59
Rahoittavat palvelut yhteensä	287
Kaikki palvelut	-5 349
Rahoittavien suhde rahoittaviin	5 %
Sijoitus suhteen mukaan	115

Ulkoisen toimintakate, 1000e	Rahoittavat palvelut yhteensä	Verotuloa veroprosenttiy ksiköllä	Rahoittavat palvelut, veroprosenttiy ksikköä	Rahoittavat palvelut					
				Asumisen turvaaminen	Maaomaisuud en hallinta	Vesihuolto	Energiahuolto	Jätehuolto	Maa- ja metsätilat
Hartola	287	364	0,79	79	61	61	7	19	59
Konnevesi	307	356	0,86	-11	-8	114	19	0	173
Lapinjärvi	140	392	0,36	14	55	70	0	-6	0
Toivakka	491	357	1,38	12	224	111	0	-1	144
Tuusniemi	229	307	0,75	18	102	109	0	-5	0
Sulkava	63	318	0,20	-12	50	0	-47	-6	13
Sysmä	172	509	0,34	-431	8	163	0	-139	0
Heinola	3 167	3 166	1,00	-270	1 664	1 058	0	0	373
Joutsa	602	571	1,05	-41	158	96	0	19	0
Luhanka	161	110	1,47	43	0	-0	-11	-51	118
Pertunmaa	167	212	0,79	-3	-4	6	0	13	141
Humppila	119	314	0,38	21	98	-19	0	-0	-5

- Kunnan palvelut voidaan luokitella vapaaehtoisein ja pakollisiin palveluihin.

Nettokäyttökustannus	Hartola
Muut opetuspalvelut, kulttuuripalvelut ja vapaa-aika	
Kansalaisopistokoulutus	24 727
Kansalaisopistokoulutuksen maksullinen	0
Kansalaisopiston kotoutumissuunnitel	0
Taiteen perusopetus	0
Taiteen perusopetusta tukeva toiminta	0
Kansanopistokoulutus	0
Kesäyliopistokoulutus	786
Kotoutumiskoulutus	0
Liikunnan koulutuskeskuksen antama k	0
Muu opetus- ja kasvatustoiminta	0
Kirjastopalvelut	217 171
Kirjaston alueellinen kehittämissihtä	0
Kirjaston valtakunnallinen kehittämiss	0
Liikunta ja ulkoilu	328 987
Nuorisotoiminta	159 820
Museopalvelut	0
Musiikkipalvelut	500
Teatteri-, tanssi- ja sirkuspalvelut	0
Visuaalisen taiteen palvelut	10 215
Yleisen kulttuuritoiminnan palvelut	62 426
Yhteensä:	804 633
Euroa per asukas	313

	Ennen	Jälkeen	1000 euroa	euroa/asukas
Minimi	1,6 %	3,5 %	162	97
1. neljännes	3,3 %	8,4 %	795	240
Mediaani	4,1 %	10,8 %	1 701	305
Keskiarvo	4,3 %	11,1 %	6 718	319
3. neljännes	5,0 %	13,1 %	4 531	377
Maksimi	8,8 %	22,1 %	280 324	870

	Ennen	Jälkeen	1000 euroa	euroa/asukas
Minimi	1,6 %	3,5 %	162	97
1. neljännes	3,3 %	8,4 %	795	240
Mediaani	4,1 %	10,8 %	1 701	305
Keskiarvo	4,3 %	11,1 %	6 718	319
3. neljännes	5,0 %	13,1 %	4 531	377
Maksimi	8,8 %	22,1 %	280 324	870

	Ennen	Jälkeen	1000 euroa	euroa/asukas
Helsinki	7 %	17 %	280 324	422
Espoo	7 %	13 %	121 861	399
Tampere	7 %	19 %	102 751	413
Turku	7 %	17 %	81 888	414
Oulu	7 %	15 %	75 429	356
Vantaa	5 %	11 %	69 167	285
Lahti	9 %	18 %	64 457	536
Jyväskylä	6 %	15 %	53 618	368
Kuopio	7 %	18 %	53 408	436
Vaasa	8 %	20 %	32 995	485
Kouvola	5 %	14 %	29 842	376
Joensuu	6 %	15 %	28 004	361
Lappeenranta	6 %	15 %	27 141	374
Pori	5 %	13 %	26 003	313
Seinäjoki	6 %	14 %	24 011	368
Kotka	6 %	18 %	23 956	473
Rovaniemi	5 %	12 %	21 984	341
Hämeenlinna	5 %	13 %	21 856	321
Porvoo	6 %	13 %	20 805	406
Kajaani	7 %	17 %	17 731	488
Mikkeli	4 %	12 %	17 095	329
Kokkola	5 %	14 %	17 026	355
Rauma	6 %	16 %	16 194	419
Hyvinkää	5 %	15 %	15 841	339
Salo	5 %	12 %	15 423	303

	Ennen	Jälkeen	1000 euroa	euroa/asukas
Lestijärvi	3 %	5 %	162	233
Kivijärvi	3 %	9 %	267	251
Karjajoki	3 %	10 %	283	235
Taivassalo	3 %	6 %	304	180
Luhanka	5 %	12 %	308	445
Kustavi	4 %	11 %	313	329
Pyhäranta	2 %	6 %	318	162
Kyyjärvi	3 %	11 %	325	272
Jämijärvi	3 %	6 %	336	200
Pukkila	3 %	7 %	344	190
Halsua	4 %	11 %	370	352
Lemi	2 %	5 %	381	132
Hailuoto	5 %	14 %	385	401
Juupajoki	3 %	8 %	387	219
Siikainen	4 %	9 %	399	305
Sauvo	2 %	5 %	400	137
Rautavaara	3 %	9 %	400	271
Savukoski	4 %	11 %	413	418
Myrskylä	3 %	8 %	416	236
Merijärvi	5 %	11 %	421	395
Vesilahti	2 %	4 %	437	97
Multia	3 %	10 %	439	297
Enonkoski	4 %	12 %	452	337
Kihniö	3 %	10 %	462	261
Lumijoki	3 %	7 %	467	235

Vapaa-ajan palvelut

Aidot kulttuuripalvelut:

Taiteen perusopetus, Taiteen perusopetusta tukeva toiminta, Museopalvelut, Visuaalisen taiteen palvelut, Teatteri-, tanssi- ja sirkuspalvelut, Musiikkipalvelut, Yleisen kulttuuritoiminnan palvelut

Muut vapaa-ajan palvelut:

Kansalaisopistokoulutus, Kansalaisopistokoulutuksen maksullinen palvelutoiminta, Kansalaisopiston kotoutumissuunnitelmakoulutus, Kansanopistokoulutus, Kesäyliopistokoulutus, Liikunnan koulutuskeskuksen antama koulutus, Kirjastopalvelut, Kirjaston alueellinen kehittämistehtävä, Kirjaston valtakunnallinen kehittämistehtävä, Liikunta- ja ulkoilupalvelut, Nuorisopalvelut

Vapaa-ajan palveluiden merkitys

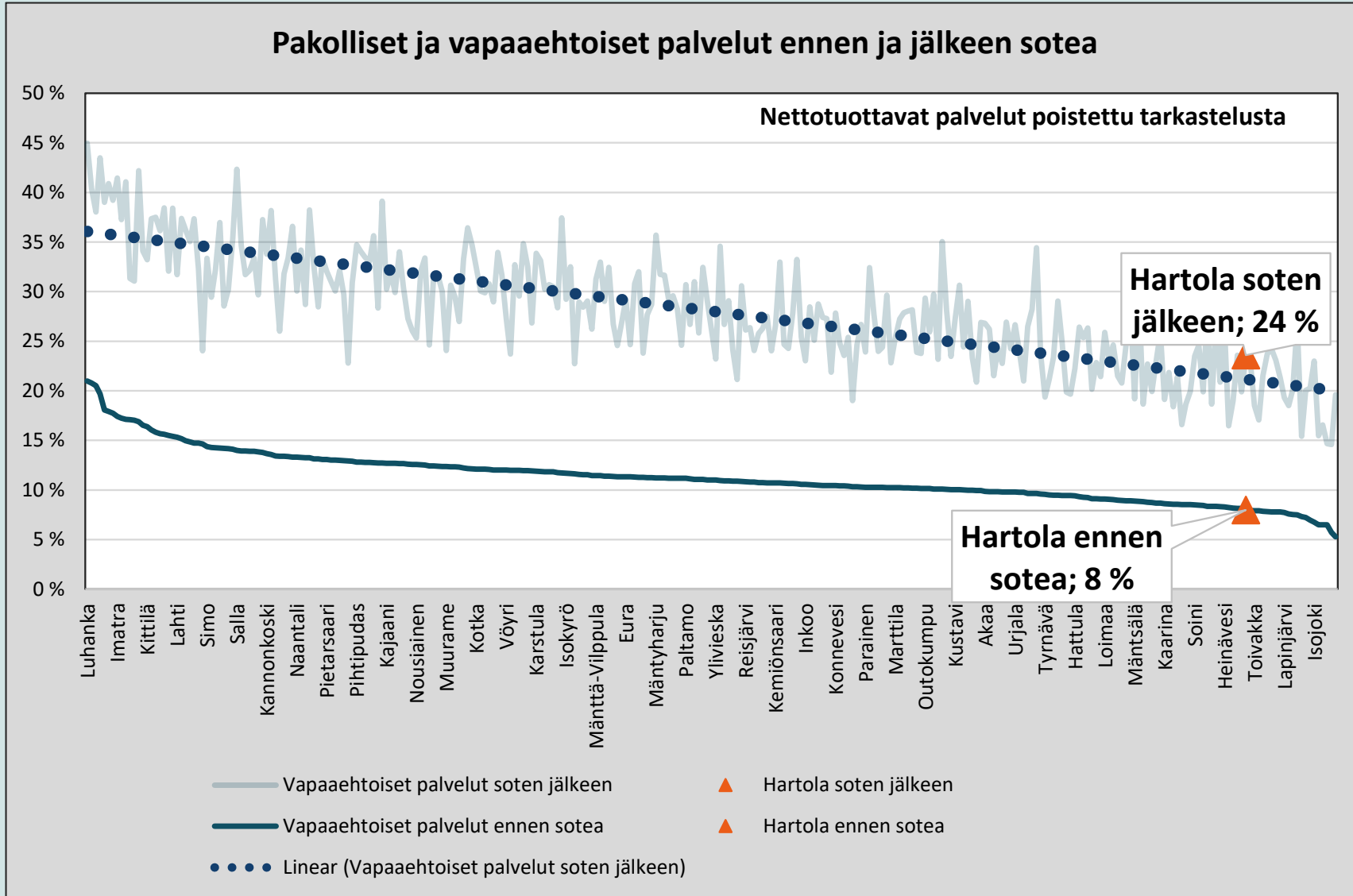
	Ennen	Jälkeen	1000 euroa	euroa/asukas
Minimi	1,6 %	3,5 %	162	97
1. neljännes	3,3 %	8,4 %	795	240
Mediaani	4,1 %	10,8 %	1 701	305
Keskiarvo	4,3 %	11,1 %	6 718	319
3. neljännes	5,0 %	13,1 %	4 531	377
Maksimi	8,8 %	22,1 %	280 324	870

	Ennen	Jälkeen	1000 euroa	euroa/asukas
Kannonkoski	9 %	22 %	1 104	870
Sulkava	8 %	20 %	1 643	692
Kittilä	8 %	17 %	4 479	675
Kauniainen	8 %	16 %	6 552	637
Kemijärvi	7 %	20 %	4 122	589
Kuusamo	8 %	22 %	8 749	578
Enontekiö	6 %	14 %	1 033	570
Laitila	8 %	20 %	4 679	559
Valkeakoski	8 %	20 %	11 572	559
Kolari	6 %	16 %	2 187	547
Kemi	7 %	21 %	10 649	546
Tohmajärvi	7 %	17 %	2 260	543
Lahti	9 %	18 %	64 457	536
Alajärvi	7 %	18 %	4 912	535
Hamina	7 %	22 %	10 363	530
Pudasjärvi	6 %	13 %	3 970	522
Merikarvia	6 %	17 %	1 522	513
Nurmes	6 %	16 %	4 718	510
Lieksa	6 %	20 %	5 218	503
Pelkosenniemi	5 %	18 %	473	499
Ylitornio	5 %	18 %	1 875	495
Pietarsaari	7 %	18 %	9 461	493
Kajaani	7 %	17 %	17 731	488
Vaasa	8 %	20 %	32 995	485
Kotka	6 %	18 %	23 956	473

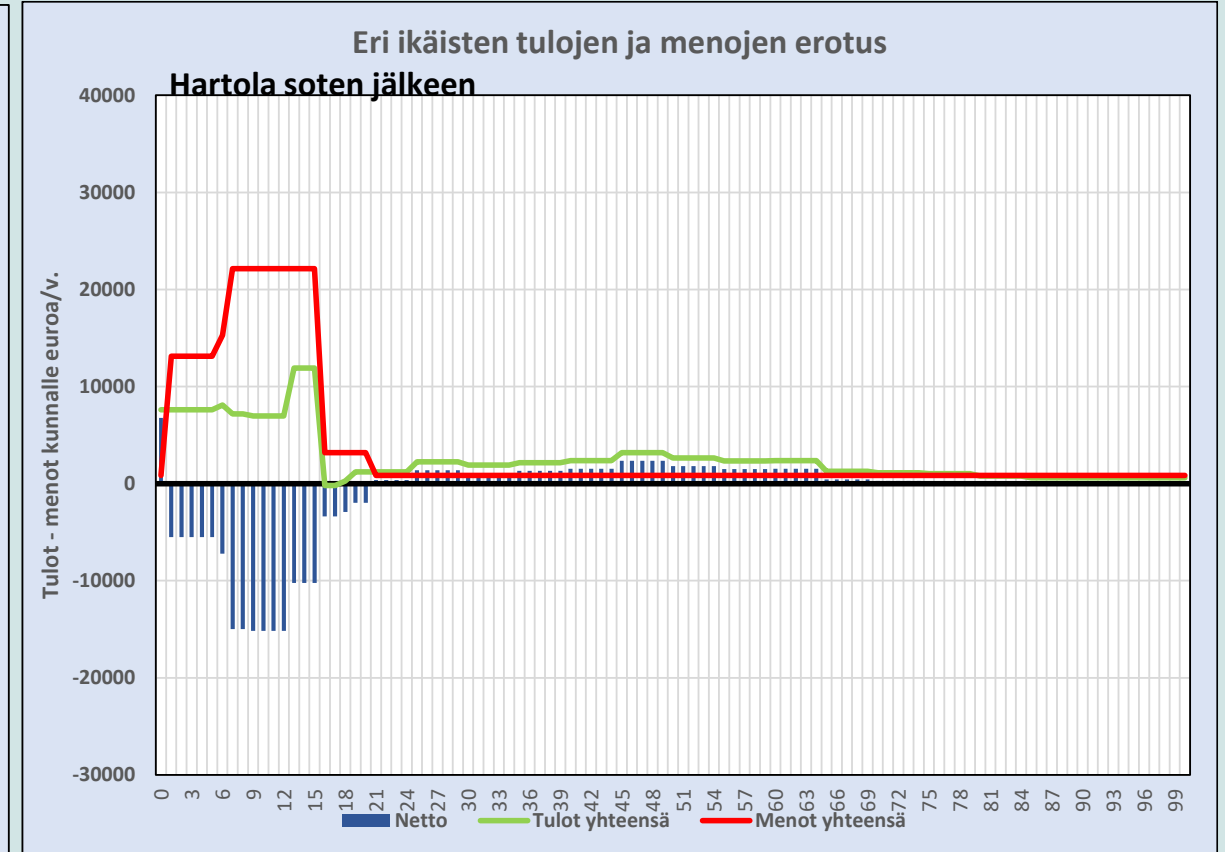
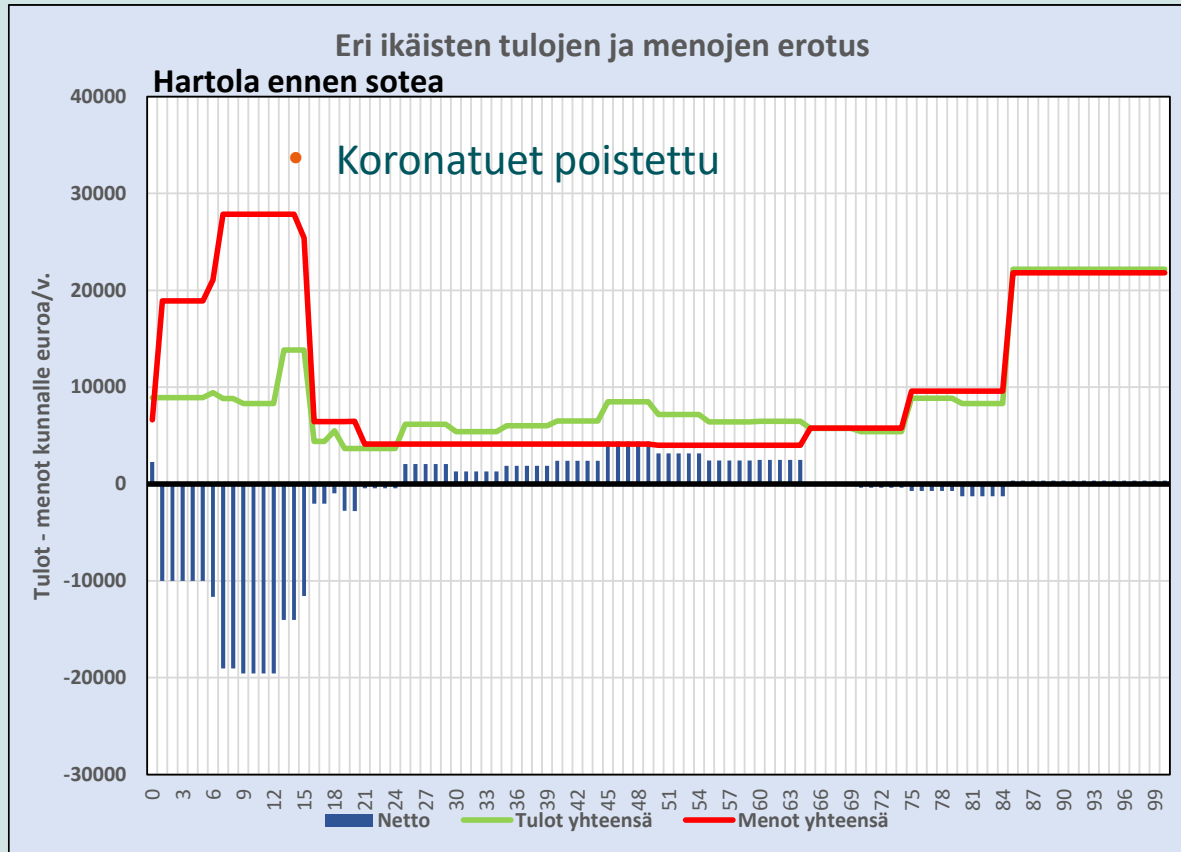
	Ennen	Jälkeen	1000 euroa	euroa/asukas
Minimi	1,6 %	3,5 %	162	97
1. neljännes	3,3 %	8,4 %	795	240
Mediaani	4,1 %	10,8 %	1 701	305
Keskiarvo	4,3 %	11,1 %	6 718	319
3. neljännes	5,0 %	13,1 %	4 531	377
Maksimi	8,8 %	22,1 %	280 324	870

	Ennen	Jälkeen	1000 euroa	euroa/asukas
Vesilahti	2 %	4 %	437	97
Aura	2 %	5 %	516	130
Lemi	2 %	5 %	381	132
Sauvo	2 %	5 %	400	137
Mynämäki	2 %	6 %	1 094	145
Tyrnävä	2 %	5 %	980	149
Siuntio	2 %	5 %	940	151
Keminmaa	2 %	6 %	1 193	154
Pornainen	3 %	5 %	795	159
Lieto	3 %	7 %	3 298	161
Teuva	2 %	6 %	785	161
Mäntsälä	3 %	6 %	3 379	162
Pyhäranta	2 %	6 %	318	162
Rusko	3 %	6 %	1 071	167
Kempele	3 %	6 %	3 245	168
Polvijärvi	2 %	6 %	692	169
Akaa	3 %	7 %	2 797	170
Vihti	3 %	7 %	5 027	174
Taivassalo	3 %	6 %	304	180
Masku	3 %	7 %	1 748	181
Lempäälä	3 %	6 %	4 483	182
Hämeenkyrö	3 %	7 %	1 913	186
Pukkila	3 %	7 %	344	190
Reisjärvi	2 %	6 %	507	192
Petäjävesi	3 %	6 %	705	193

	Ennen	Jälkeen	1000 euroa	euroa/asukas	Sijoitus
Kuopio	7 %	18 %	53 408	436	36
Helsinki	7 %	17 %	280 324	422	44
Turku	7 %	17 %	81 888	414	53
Tampere	7 %	19 %	102 751	413	54
Espoo	7 %	13 %	121 861	399	63
Kouvola	5 %	14 %	29 842	376	75
Lappeenranta	6 %	15 %	27 141	374	78
Jyväskylä	6 %	15 %	53 618	368	83
Oulu	7 %	15 %	75 429	356	92
Hämeenlinna	5 %	13 %	21 856	321	128
Pori	5 %	13 %	26 003	313	137
Vantaa	5 %	11 %	69 167	285	168

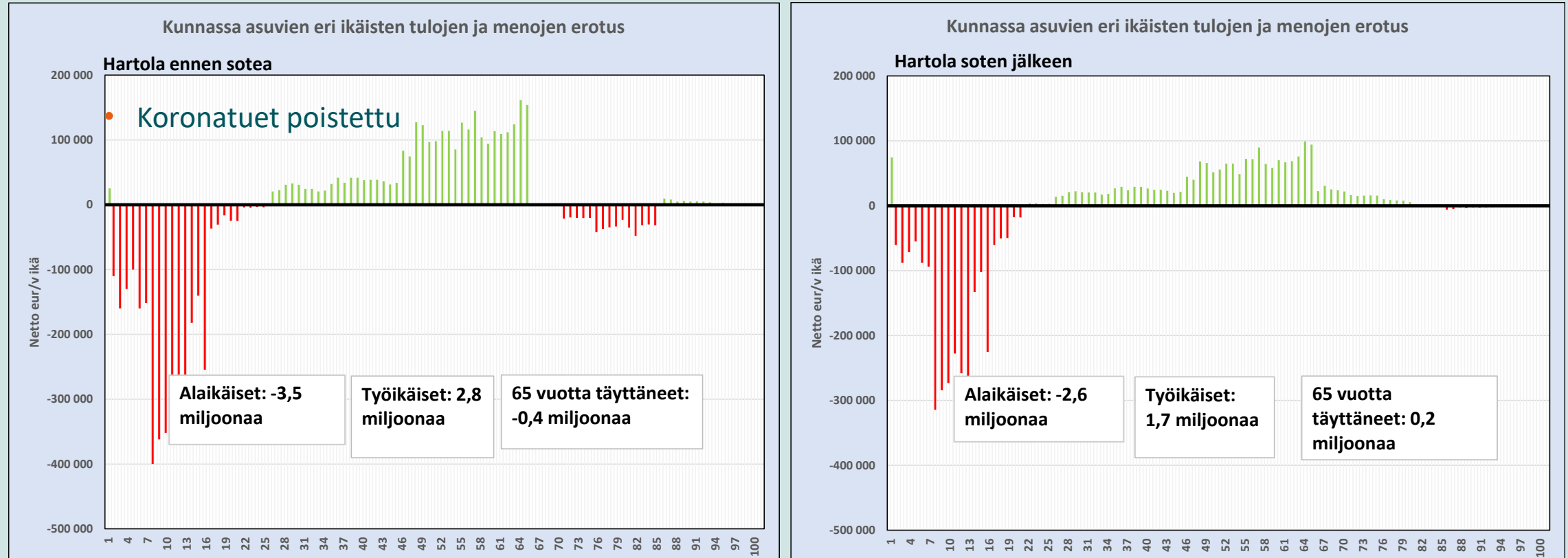

Eri ikäisten tulot, menot ja netto vuonna 2022

- Vasemmalla on eri ikäryhmien kunnalle tuottamat tulot sekä menot ennen sote-uudistusta. Oikealla on vastaava kuvio sote-uudistuksen jälkeen.
- Sote-uudistuksen seurauksena koko käyttötalous supistui merkittävästi ja painottuu pienemmälle määrälle ikäluokkia.

Väestön nettotalousvaikutus kunnalle

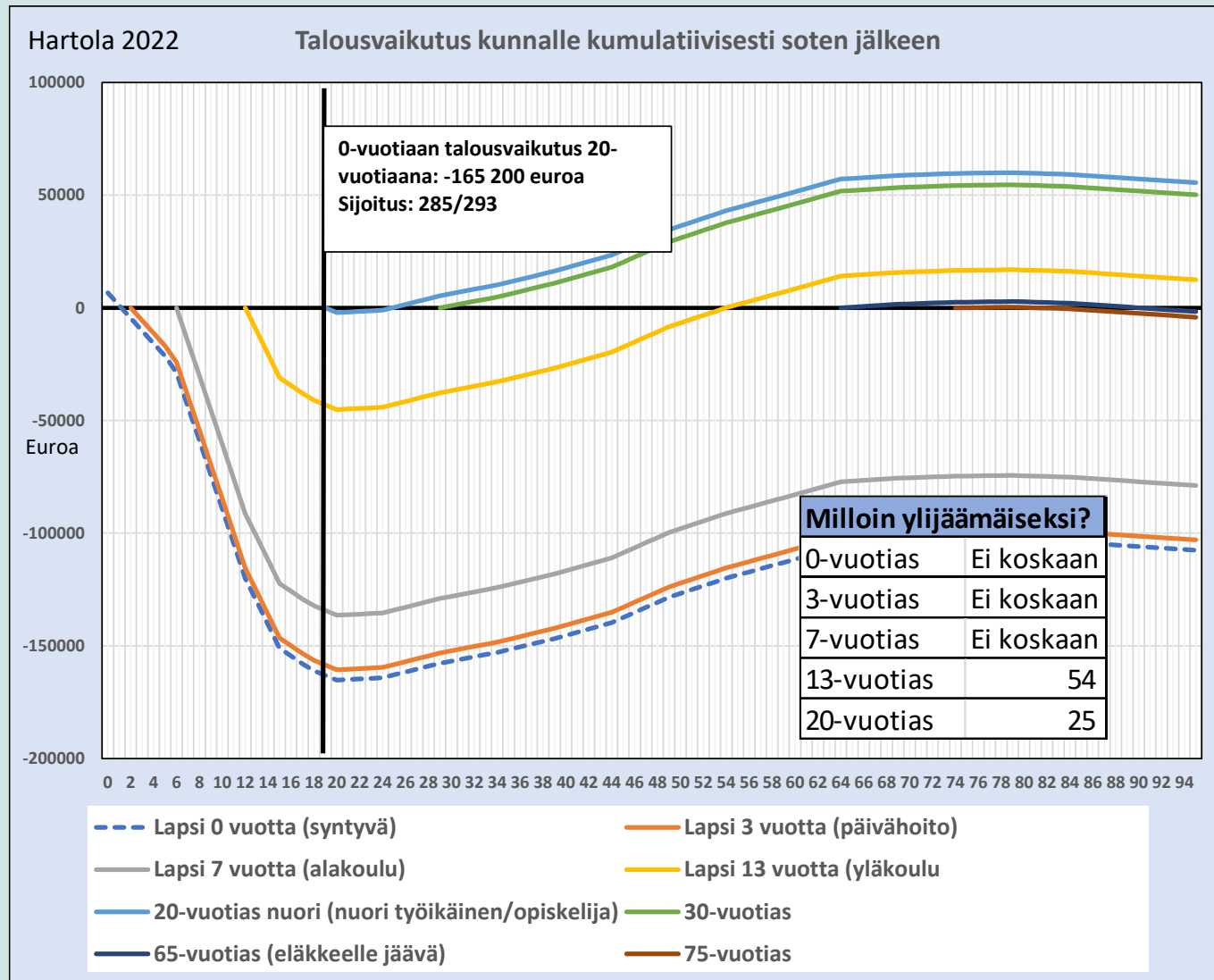

- Kuvioissa on kerrottu kunkin ikäisten talousvaikutus kunnalle ikäluokan lukumäärällä. Laskelmassa nollavuotiaille ei kohdisteta varhaiskasvatuksen kuluja, joten nollavuotiaat ovat kunnalle talousvaikutukseltaan ylijäämäisiä.
- Uudistuksen jälkeen eläkeikäiset ovat useissa kunnissa nettomaksajia. Mitä palveluita "extra" kunta tulee järjestämään eläkeikäisille sote-uudistuksen jälkeen?

FCG.

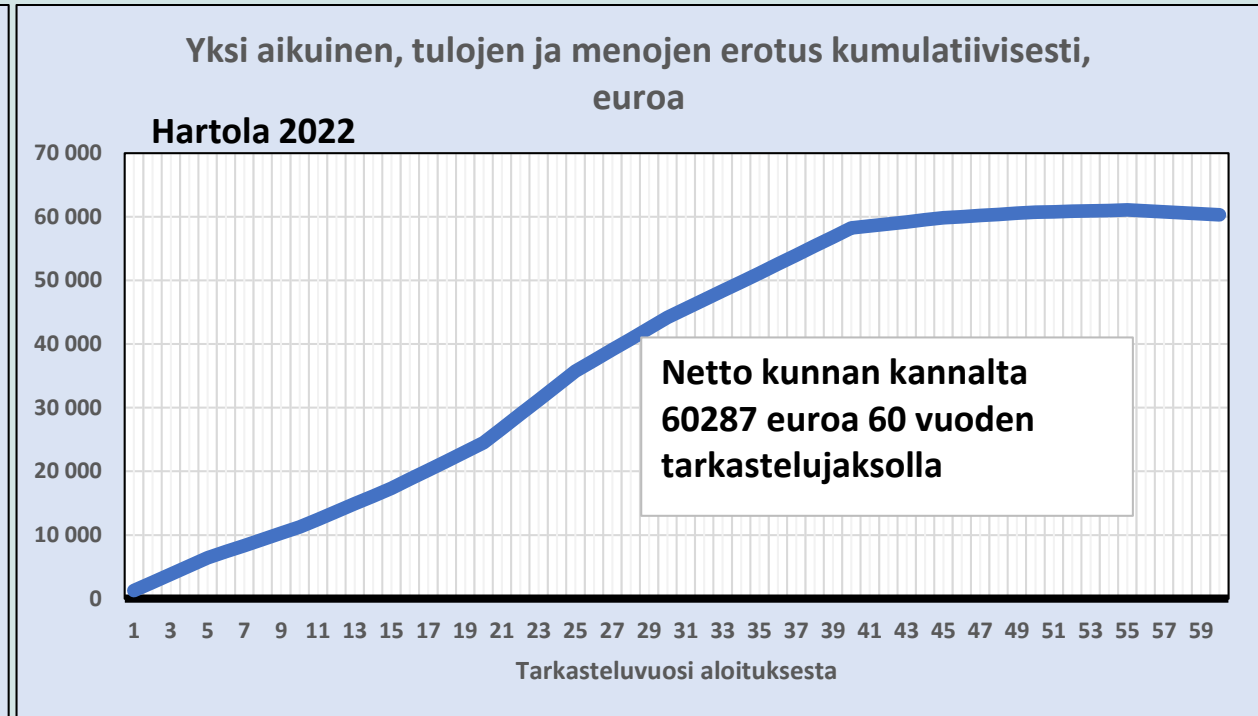
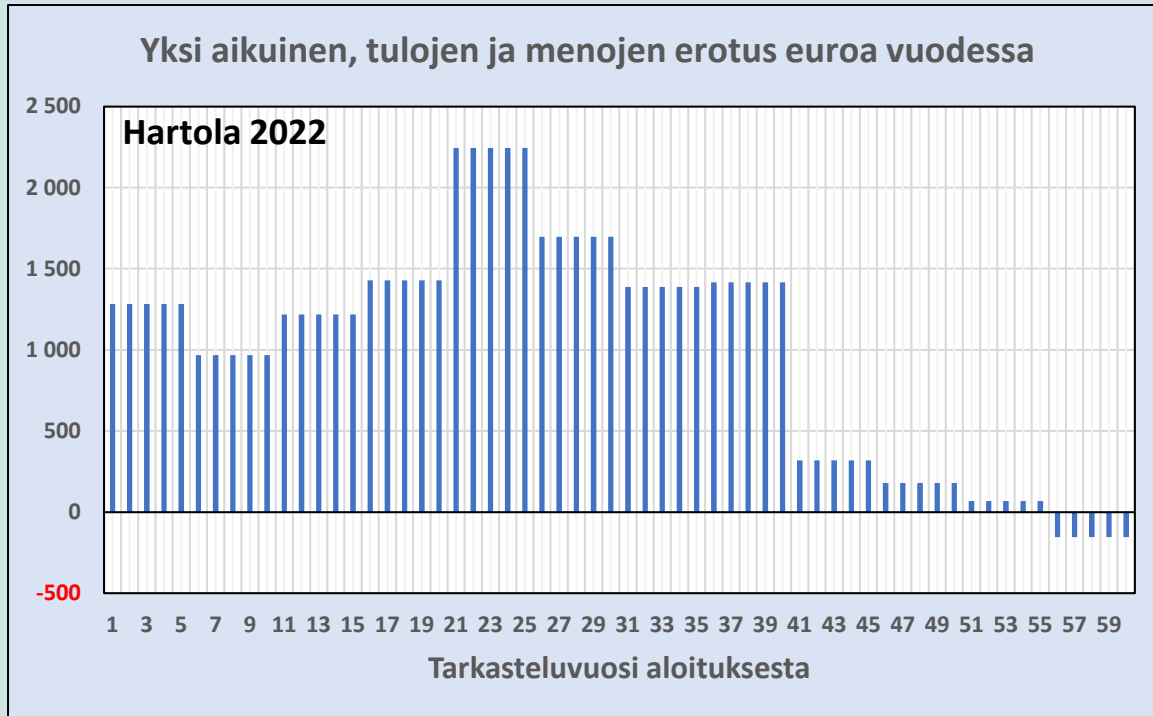
Kasvun hinta

Kuinka paljon palvelurakenteen myötä muuttoliike maksaa?

- Sote-uudistuksen jälkeinen tarkastelu perustuen vuoden 2021 käyttötaloustietoihin
  - Arvioitu jokaisen kunnan omalla kustannusrakenteella olettamalla kuntaan muuttavan ikä ja asumisaika
  - Jokainen muuttava aiheuttaa muuttaessaan kuntaan tulojen- ja menojen muutoksen kunta- ja ikäryhmäkohtaisen **keskiarvon** mukaisesti.
  - Tulot ja menot kumuloiduvat ikäluokkien mukaisesti
    - Sote-uudistukseen liittyvät rajoittimet puhdistettu kuitenkin tarkastelusta pois, koska muuttavalla ihmisellä ei uudistuksen jälkeen ole vaikutusta näiden tasoon → valtionosuudessa vain puhdas valtionosuusjärjestelmä
- Voidaan tarkastella eri ikäluokkien suoraan taloudellista vaikutusta kunnan kannalta asumisaikanaan
- Ei ota huomioon mahdollisia dynaamisia vaikutuksia (esim. yleinen taloudellinen toimeliaisuuden kasvu) eikä kerrannaisvaikutuksia (esimerkiksi lasten saanti kunnassa asumisen aikana)

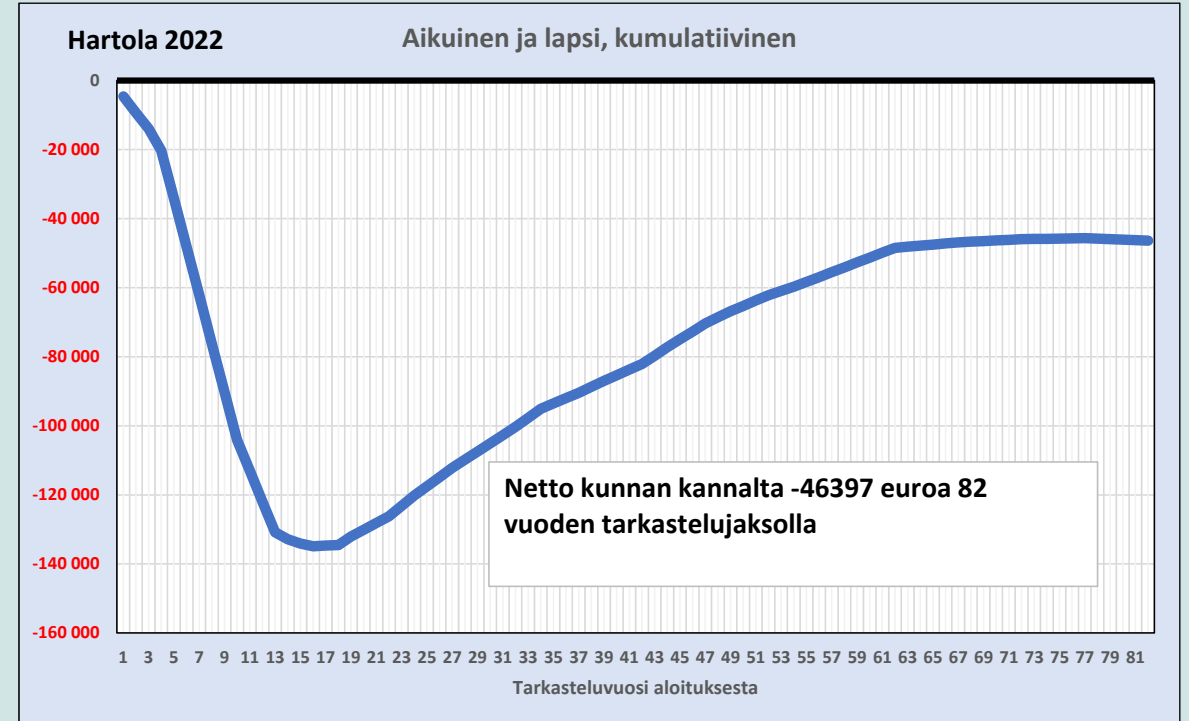
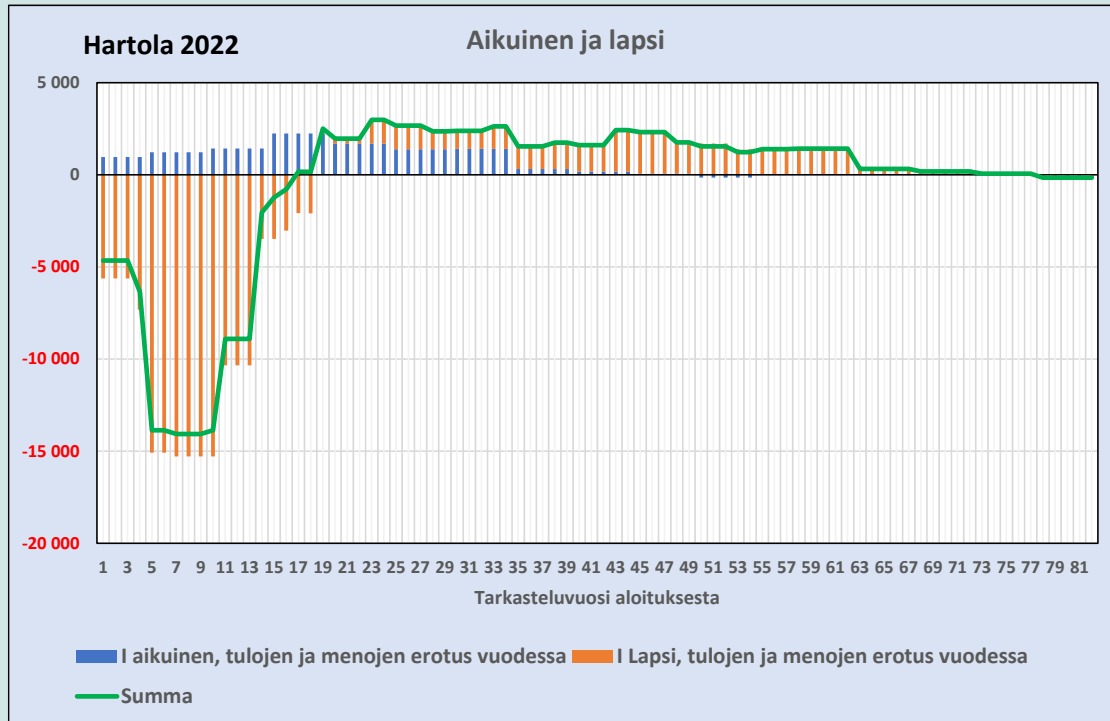
Työikäinen muuttaa Hartolaan

Muuttava Kokoonpano	Minkä ikäinen muuttaessaan	Montako vuotta asuu	Muuttaa pois	
1+0	1+0	25	60	85

- 1 työikäinen muuttaa 25-vuotiaana
  - Kaikki yksittäiset vuodet ovat ylijäämäisiä.
  - Koko elinkaaren aikana vaikutus kunnan taloudelle on reaalisesti noin 60 000 euroa.

Aikuinen ja lapsi muuttavat Hartolaan

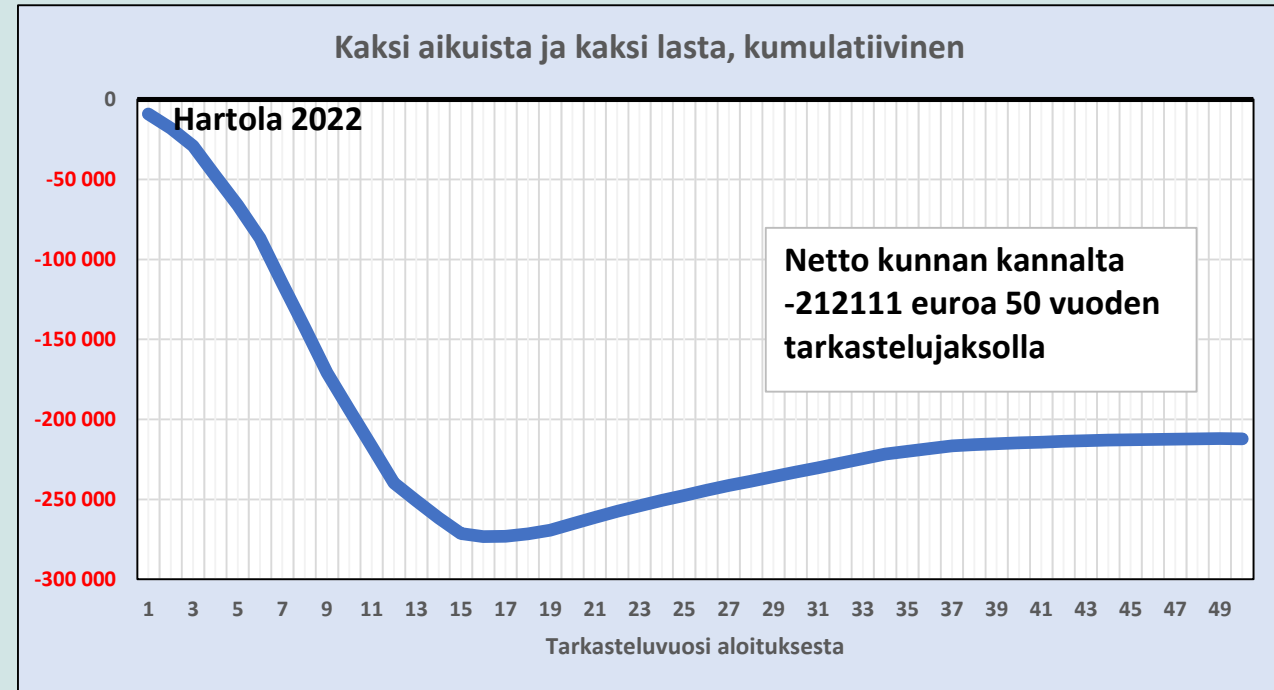
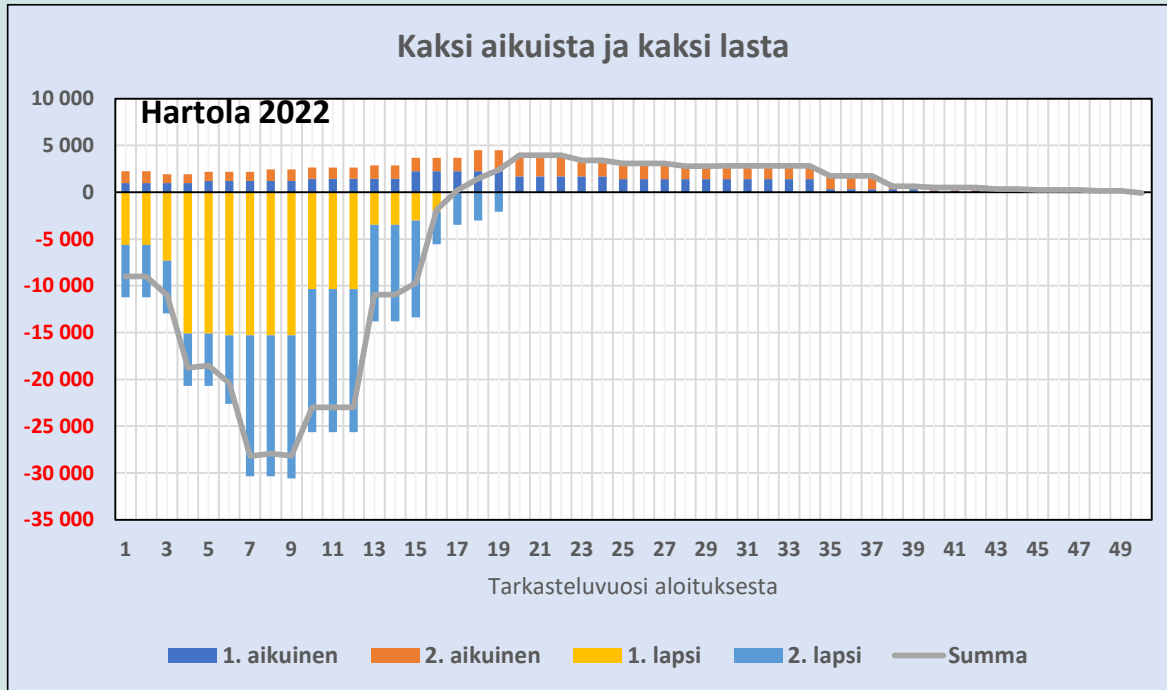

Muuttava Kokoonpano	Minkä ikäinen muuttaessaan	Montako vuotta asuu	Muuttaa pois
1+1	1+0	31	54
	0+1	3	82
			85

- Aikuinen muuttaa 31-vuotiaana 3-vuotiaan lapsen kanssa
  - Oletuksena, että lapsi jää asumaan kuntaan.
  - Koko elinkaaren talousvaikutus on kunnalle 46 000 euroa **alijäämäinen**
  - Entä jos lapsi muuttaakin pois?

2 aikuista ja 2 lasta muuttavat Hartolaan

Tarkasteluaika rajattu 50 vuoteen

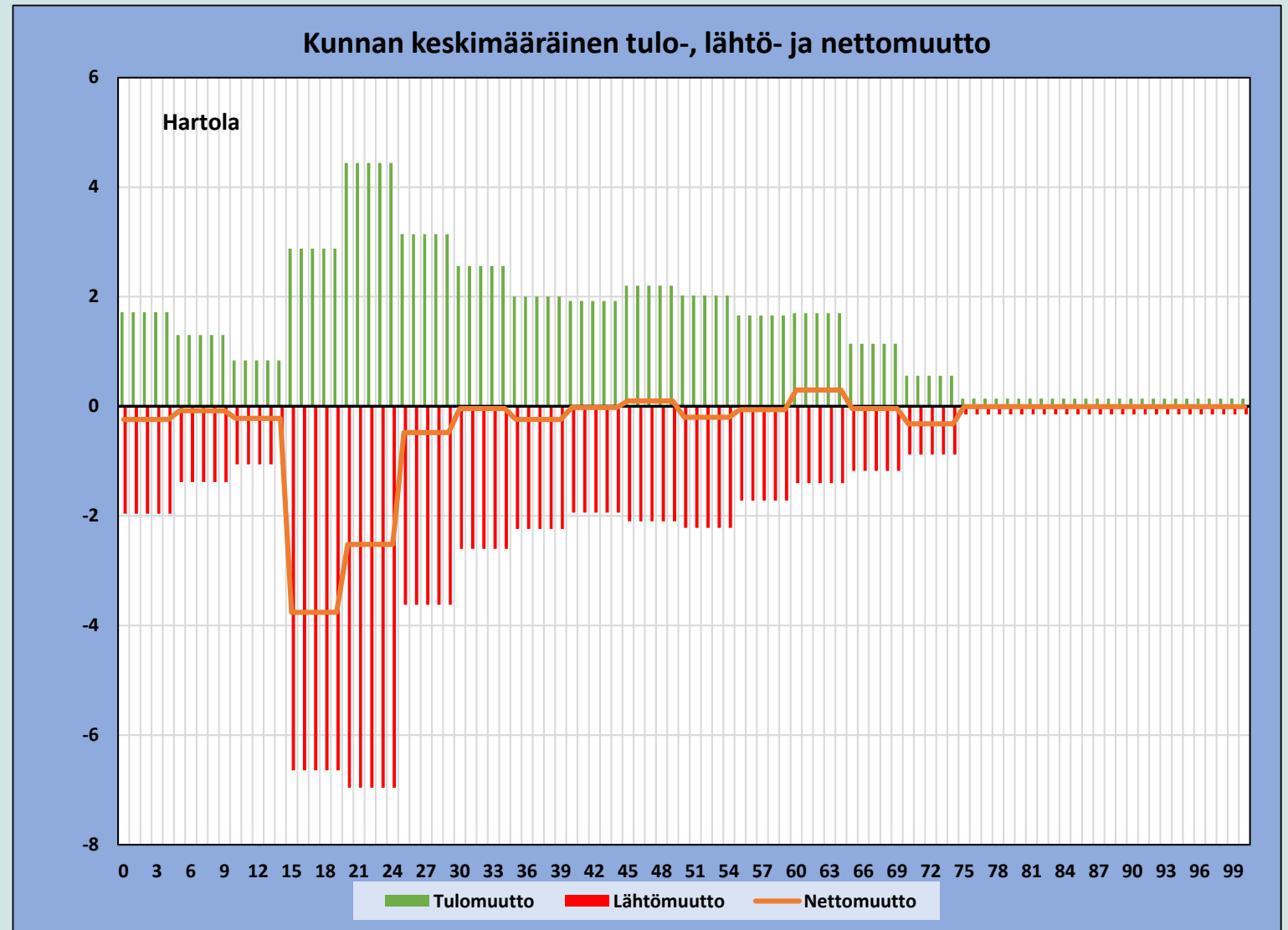

Muuttava Koonpano	Minkä ikäinen muuttaessa	Montako vuotta asuu	Muuttaa pois
2+2	1+0	31	50
	2+0	28	50
	0+1	4	16
	0+2	1	19

- 2 aikuista (31 ja 28 vuotta) ja kaksi lasta (1 ja 4 vuotta) muuttavat kuntaan.
  - Lapset poistuvat kunnasta täytettyään 20.
  - Alijäämää kertyy lasten asuessa kunnassa.
  - Koko elinkaaren ajalta vaikutus kaupungin talouteen **noin 212 000 euroa alijäämäinen**, 50 vuoden tarkastelujaksolla.

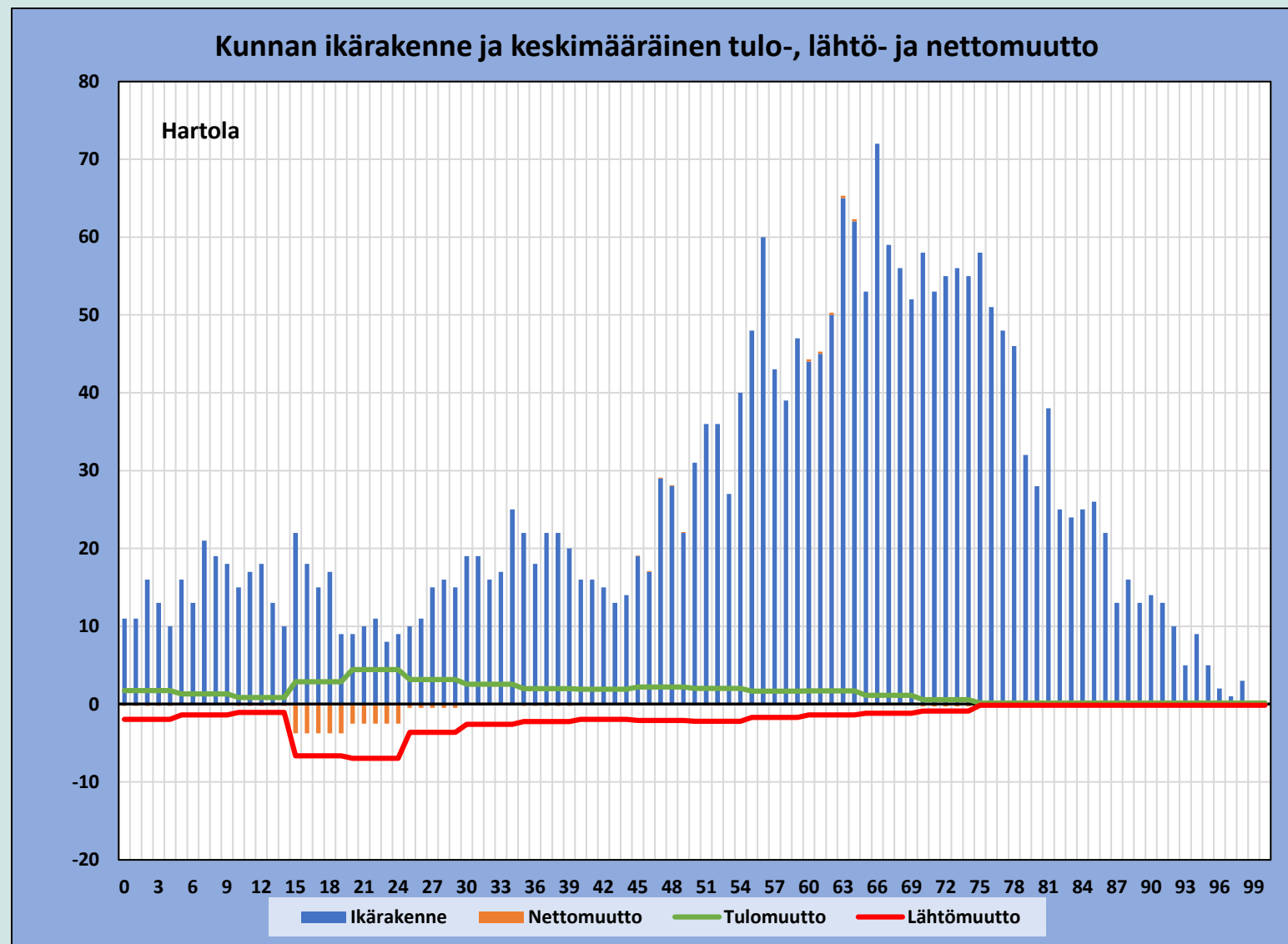
Tulo-, lähtö- ja nettomuutto

- Esityksessä tarkastellaan keskimääräistä vuosittaista muuttoliikettä vuosien 2013–2022 tietojen perusteella.

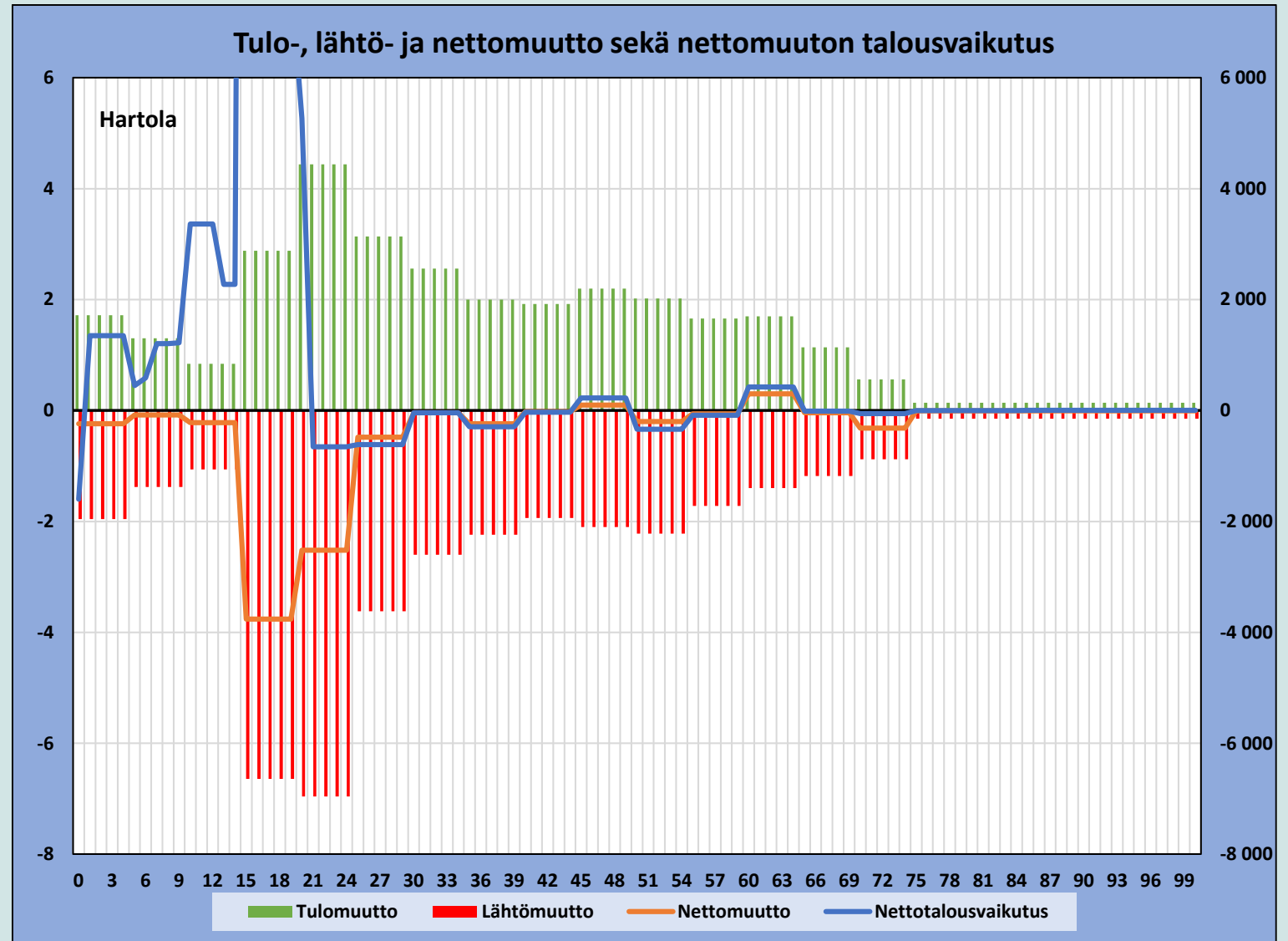
- Hartolan nettomuuttotase erittäin vahvasti negatiivinen 16–24-vuotiaiden ikäryhmissä.

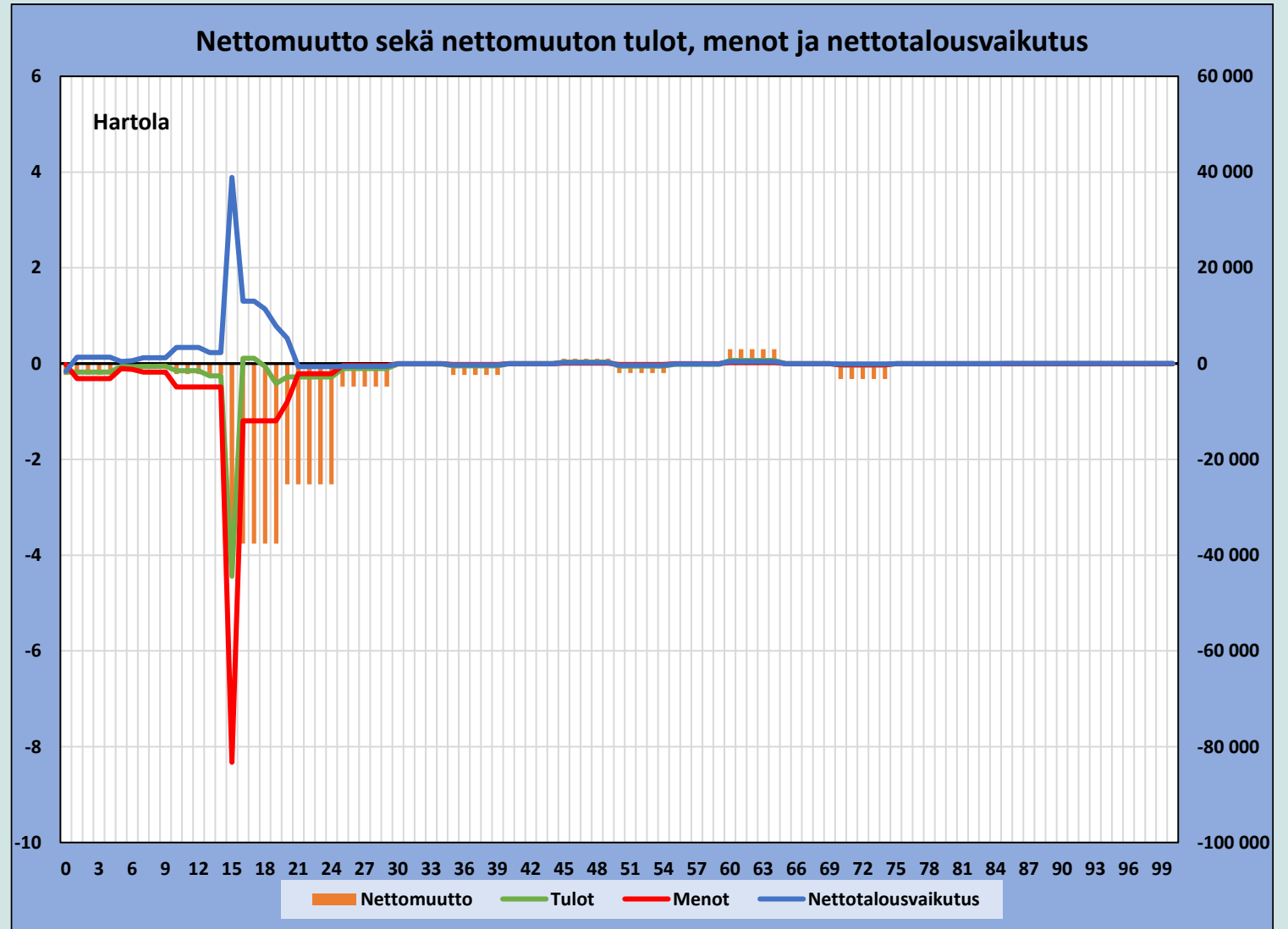
	Nettomuutto vuodessa	Asukaslu ku 2022	Nettomu utto, %
0-6v	-1	90	-1,5 %
7-15v	-5	153	-3,3 %
16-18v	-11	50	-22,6 %
19-24v	-16	56	-29,2 %
25-34v	-3	163	-1,6 %
35-64v	-1	966	-0,1 %
65-74v	-2	569	-0,3 %
75v ja yli	-0	527	0,0 %
Yhteensä	-39	2 574	-1,5 %

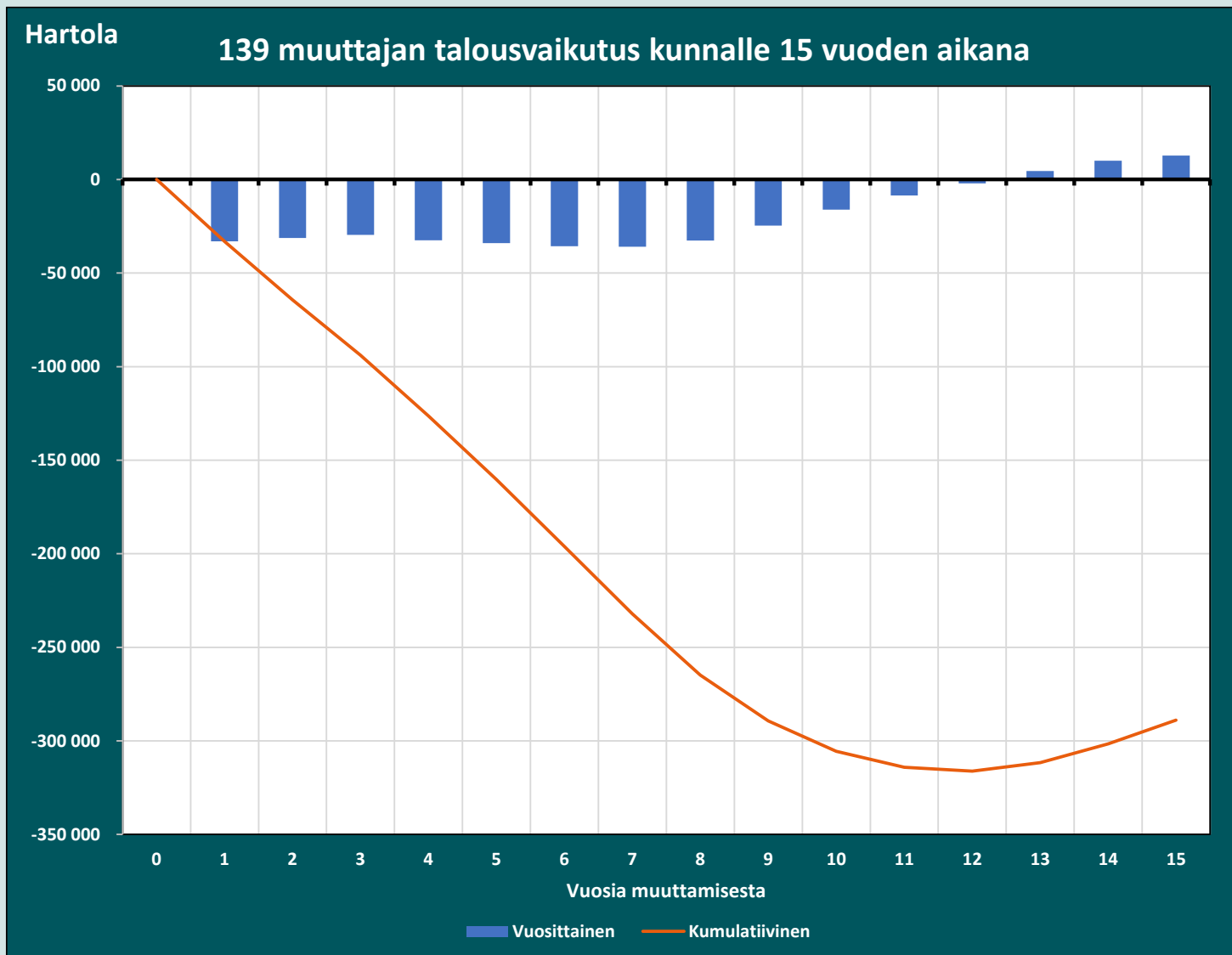

- Hartolan muuttoliikkeen nettotalousvaikutus on vuositasolla lievästi positiivinen.
- Nuorten pois muutto aiheuttaa sen, että kunnasta poistuu enemmän kuluja kuin tuloja.

	Nettomuutto	
	vuodessa	Talousvaikutus
0-6v	-1	4 829
7-15v	-5	57 134
16-18v	-11	37 473
19-24v	-16	10 459
25-34v	-3	-3 274
34-64v	-1	-472
65-74v	-2	-350
75v ja yli	-0	45
Yhteensä	-39	105 844

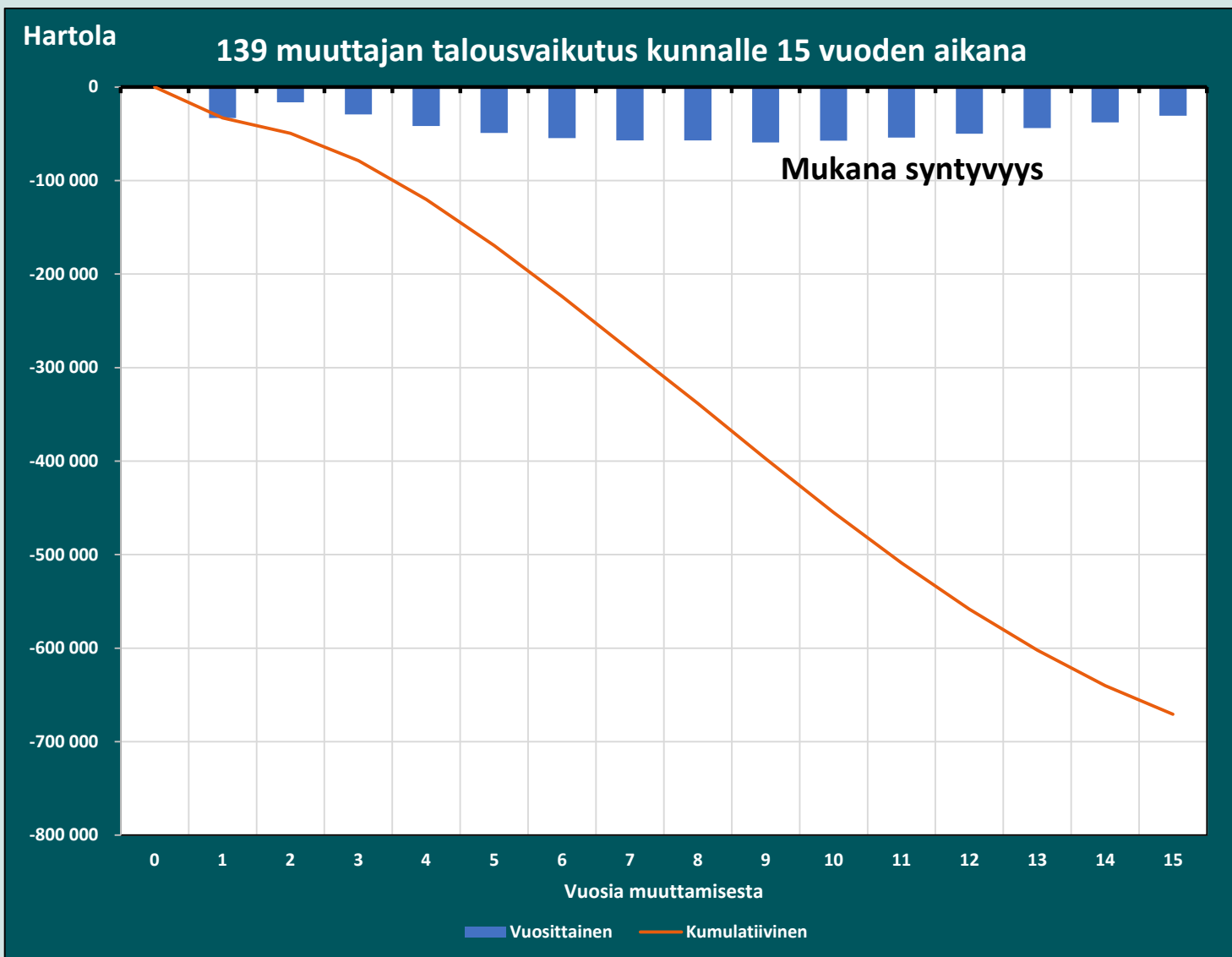

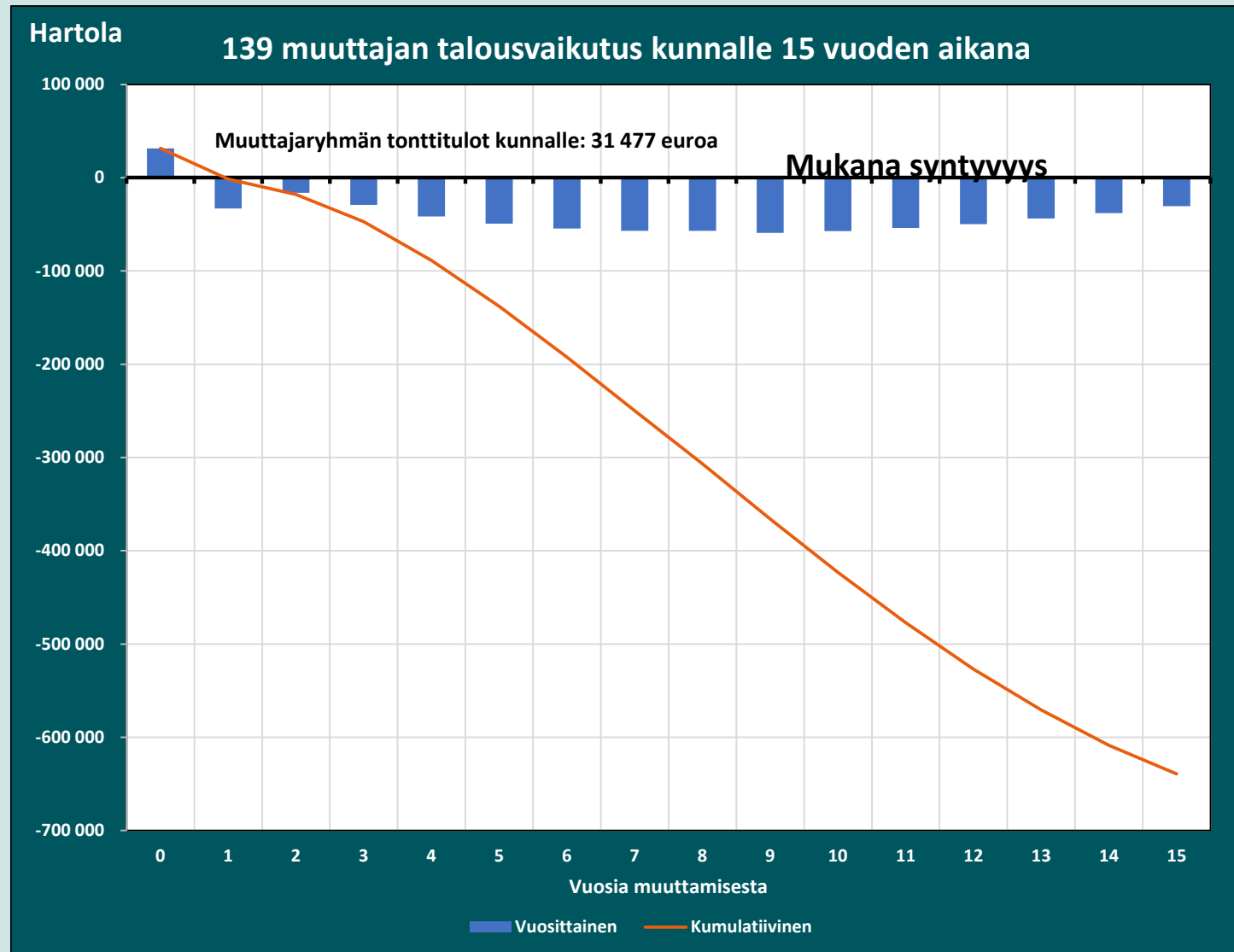
- Kuntaan tulee vuosittaisen keskimääräisen tulomuuton suuruinen ryhmä muuttajia. Muuttajien ikä vastaa vuosien 2018-2022 tulomuuton ikärakennetta.
- Kunnasta poistuu joka vuosi osa muuttaneista ihmisistä vuosien 2018-2022 keskimääräisen kuolleisuuden, lähtö- ja maastamuuttoalttiuden mukaisesti.
- Tässä ei huomioida esimerkiksi lasten saantia kunnassa asuessa.
- Muuttajaryhmän vuosittainen talousvaikutus on negatiivinen ensimmäiset 12 vuotta.

Vuosi	Vuosittainen talousvaikutus	Kumulatiivinen talousvaikutus	Muuttaneita vielä kunnassa
0	0 €	0 €	139
1	-33 101 €	-33 101 €	117
2	-31 194 €	-64 295 €	101
3	-29 651 €	-93 945 €	90
4	-32 460 €	-126 406 €	81
5	-34 049 €	-160 454 €	74
6	-35 703 €	-196 157 €	68
7	-35 973 €	-232 130 €	63
8	-32 661 €	-264 791 €	58
9	-24 606 €	-289 396 €	54
10	-16 154 €	-305 550 €	51
11	-8 525 €	-314 076 €	48
12	-2 135 €	-316 211 €	45
13	4 529 €	-311 682 €	42
14	10 062 €	-301 620 €	39
15	12 743 €	-288 876 €	37

- Laskelmaan on tässä lisätty syntyvyys Hartolan keskimääräisen syntyvyyden mukaan.
- Syntyvyyden huomioiminen kääntää laskelman voimakkaammin negatiiviseksi

Vuosi	Vuosittainen talousvaikutus	Kumulatiivinen talousvaikutus	Muuttaneita vielä kunnassa
0	0 €	0 €	139
1	-33 101 €	-33 101 €	119
2	-16 361 €	-49 462 €	105
3	-29 284 €	-78 746 €	94
4	-41 546 €	-120 292 €	86
5	-49 222 €	-169 514 €	79
6	-54 601 €	-224 115 €	73
7	-57 039 €	-281 155 €	68
8	-57 078 €	-338 233 €	63
9	-59 182 €	-397 415 €	59
10	-57 357 €	-454 772 €	55
11	-53 947 €	-508 720 €	52
12	-49 796 €	-558 516 €	49
13	-43 750 €	-602 266 €	46
14	-37 867 €	-640 133 €	43
15	-30 608 €	-670 742 €	40

- Laskelmaan on lisätty oletus, että muuttajat ostavat kunnalta tontteja vuosien 2018–2022 keskimääräisen tonttimyynnin mukaan, kun tonttimyynnit jaetaan muuttajille. Taloudellinen vaikutus on vähäinen.

Vuosi	Vuosittainen talousvaikutus	Kumulatiivinen talousvaikutus	Muuttaneita vielä kunnassa
0	31 477 €	31 477 €	139
1	-33 101 €	-1 624 €	119
2	-16 361 €	-17 985 €	105
3	-29 284 €	-47 268 €	94
4	-41 546 €	-88 815 €	86
5	-49 222 €	-138 037 €	79
6	-54 601 €	-192 638 €	73
7	-57 039 €	-249 677 €	68
8	-57 078 €	-306 755 €	63
9	-59 182 €	-365 938 €	59
10	-57 357 €	-423 295 €	55
11	-53 947 €	-477 243 €	52
12	-49 796 €	-527 039 €	49
13	-43 750 €	-570 789 €	46
14	-37 867 €	-608 656 €	43
15	-30 608 €	-639 264 €	40

FCG.

Emon ja konsernin rahoitus ja tase

Rahoituslaskelman (viralliset) mittarit

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

- kertoo miten suuri osa investointien omahankintamenosta on katettu tuottojen ja kulujen erotuksena kertyvällä tulorahoituksella
- investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelmaninvestointimenoja vähennettynä rahoitusosuuksilla (mutta ei siis luovutustuloilla)
- vertailtavuutta vaikeuttavat mm. toimintojen uudelleenjärjestely ja investointien vuotuinen vaihtelu
- toimintojen organisoinnin vaikutuksen voi eliminoida esim. vähentämällä yhtiöittämisen yhteydessä merkittyjen osakkeiden hankintameno investoinneista

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

- kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun
- Tulorahoitus on riittävä lainojen hoitoon, jos lainanhoitokate on 1 tai suurempi
- Jos lainanhoitokate on alle 1, vieraan pääoman hoito vaatii lisälainan ottamista, kunnan omaisuuden realisoimista tai kassavarojen määrän vähentämistä

Rahoituslaskelman (viralliset) mittarit

Rahavarat 31.12.

= rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

- kuvaa edellisten, kassavarojen ja kassasta maksujen, keskinäistä suhdetta eli sitä, kuinka monen päivän rahan käyttö voidaan kattaa kassavaroilla
- ongelmana rahavarojen suuruuden "sattumanvaraisuus" tilinpäätöshetkellä → kertoo vain sen hetken tilanteen

Pääomamenojen tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$

- kertoo vuosikatteen eli tulorahoituksen osuuden investointienomahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä – loppu on katettava uusilla lainoilla tai esimerkiksi kassavaroilla
- vertailtavuutta vaikeuttavat samat tekijät kuin investointientulorahoituksen kohdalla
- toimintojen organisoinnin vaikutuksen voi eliminoida esim. vähentämällä yhtiöittämisen yhteydessä merkittyjen osakkeiden hankintameno investoinneista ja yhtiölle annetut lainat

Tuloslaskelman tulot kasvattavat kassaa – ja samalla tuloksen kautta muuttavat ali- tai ylijäämää.

Tuloissa voi olla mukana myös sellainen omaisuuden myyminen, jossa myyntihinta ylittää tasearvon.

Tämän vuoksi kassaan kertyneet rahavarat eivät voi purettaessa uudestaan vaikuttaa tulokseen.

(Varsinaisen toiminnan)
TULOSLASKELMA

Tuloslaskelman ja rahoituksen vaikutus kunnan kassaan
Kunnan kassa
(tai tarkemmin rahavarat)

(Investointien ja velanmaksun)
RAHOITUS

Tuloslaskelman menot pienentävät kassaa – ja samalla tuloksen kautta muuttavat ali- tai ylijäämää.

Menoissa voi olla mukana myös sellainen omaisuuden myyminen, jossa myyntihinta alittaa tasearvon.

JOS kassasta maksetaan lainaa takaisin, puhutaan rahoituksesta. Tämä ei ole ali- tai ylijäämään vaikuttavaa menoa.

Kun kassa vahvistuu nostettavasta lainasta, puhutaan rahoituksesta. Tämä ei ole ali- tai ylijäämään vaikuttavaa tuloa.

Lainakannan muutos vaikuttaa tulokseen (tuloslaskelma) korkomenon muutoksena.

Investointeja ja velanmaksua rahoittavat tuloslaskelman eristä vuosikate ja satunnaiset tulot ja **menot**)

Kassan muutos vaikuttaa tulokseen korkotulon muutoksena, mutta ei vaikuta ali- tai ylijäämään.

Jos kassasta maksetaan investointimenoja, puhutaan rahoituksesta. Omaisuuden muuttuminen muodosta toiseen ei muuta ali- tai ylijäämää.

Investointi vaikuttaa tulokseen (tuloslaskelma) poistojen kautta.

- Vuosikate on säännöllisten tulojen ja menojen jälkeinen välisumma, olisi *minimissään* oltava > poistot. (Parasta olisi, jos vuosikate > nettoinvestoinnit + lainan lyhennys.)
- Mikä on oikea poistojen taso? –poistojen tason pitäisi vastata omaisuuden kulumista ja/tai sitä vuotuista hyötyä, mikä omaisuudesta saadaan.
- Samoin – kun nettoinvestoinnit ovat usein suuremmat kuin poistot, vuosikatteen tulisi olla suurempi kuin nettoinvestoinnit.
- Muuten kunta velkaantuu tai myy omaisuuttaan.
- Parasta olisi, jos tämän päälle voitaisiin kerätä tulorahoituksena esim. 1/10 – lainakannasta, jolloin lainakin lyhentyisi.

- Kassavarojen purkaminen ei muuta tuloslaskelman ali-/ylijäämää, kassavarat ovat etukäteistä veronkantoa.
- Kassavarat – tai rahavarat – koostuvat helposti likvidiksi muutettavasta omaisuudesta.
- Kaikki rahavarat eivät ole kunnan ”omia”, vain osa on etukäteistä veronkantoa.
- Rahavarojen kooksi suositellaan noin 20 maksupäivää.

- Mikä on yksityisen yrityksen ja kunnan maksuvalmiuden ero?
- Koska velkaantuminen on perusteltua? → sukupolvien välinen yhteys ja kuntaan muuttavat.
- Lainanottaminen rahoitetaan jälkeinpäin veronkannolla.

- Kunta ja lomautus
- Poistot kunnassa ja yrityksessä

Rahoituslaskelma

Hartola	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vuosikate 1000 €	1 353	115	-322	3 173	1 552	1 037
Satunnaiset tuotot 1000 €	250	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut 1000 €	500	0	0	0	103	97
Tulorahoituksen korjauserät 1000 €	-64	86	-1	-19	14	-164
Investoinnit						
Inv estointimenot 1000 €	511	641	555	1 674	3 423	612
Rahoitusosuudet inv estointeihin 1000 €	0	0	52	13	0	102
Investointien omahankintamenot	511	641	503	1 661	3 423	510
Inv estointihyödykkeiden myyntitulot 1000 €	122	46	3 855	20	48	52
Nettoinvestoinnit 1000 €	389	595	-3 352	1 641	3 374	458
Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta, netto 1000 €	650	-394	3 029	1 513	-1 912	318
Nettoantolainaus 1000 €	21	10	3	8	11	53
Lainakannan muutos, netto 1000 €	-1 928	-912	-1 397	109	2 388	-2 803
Muut maksuvalmiuden muutokset, netto	2 003	465	-723	-541	-69	803
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	96	-437	-2 117	-424	2 330	-1 507
Rahavarat 1.1. 1000 €	438	1 183	355	1 267	2 356	2 775
Rahavarojen muutos 1000 €	745	-828	912	1 089	418	-1 188
Rahavarat 31.12. 1000 €	1 183	355	1 267	2 356	2 775	1 586
Vuosikate - nettoinvestoinnit	964	-480	3 030	1 532	-1 822	579
...kumulatiivinen	964	484	3 514	5 046	3 224	3 803
Vuosikate - poistot	571	-671	-1 072	2 043	558	-222
...kumulatiivinen	571	-100	-1 172	871	1 429	1 207
Investointien tulorahoitus-%	348 %	19 %	10 %	193 %	46 %	227 %
Pääomamenojen tulorahoitus-%	73 %	6 %	-21 %	116 %	34 %	61 %
Lainanhoitokate	0,91	0,16	-0,04	2,79	1,34	0,81

Konsernin rahoitus

Konsernin rahoituslaskelma 1000 e	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Toiminnan rahavirta	2 357	2 195	2 541	1 359	605	4 333	3 631	1 850
Vuosikate rahoituslaskelmassa	2 563	2 812	2 829	1 148	693	4 331	2 631	1 469
Satunnaiset erät rahoituslaskelmassa	0	-566	-233	124	-21	60	-40	112
Tulorahoituksen korjauserät	-206	-51	-55	87	-67	-58	1 041	270
Investointien rahavirta	-3 362	-2 664	-720	-1 008	2 813	-2 430	-4 136	261
Investointimenot	5 200	3 834	931	1 103	1 116	2 535	4 337	1 725
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 503	961	29	19	71	17	2	106
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	335	209	182	76	3 858	88	199	1 880
Toiminnan ja investointien rahavirta +/-	-1 005	-469	1 821	351	3 418	1 903	-505	2 111
Rahoituksen rahavirta +/-	1 000	-636	-507	-1 135	-3 276	191	1 400	-3 620
Antolainauksen muutokset +/-	177	191	-11	8	7	368	112	59
Antolainasaamisten lisäys	9	1	32	2	5	9	-99	0
Antolainasaamisten vähennys	186	192	21	10	12	377	13	59
Lainakannan muutokset +/-	825	306	-2 897	-1 696	-2 232	-645	1 411	-4 395
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 849	2 616	759	25	1 647	2 325	3 312	3 809
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 585	2 279	2 496	2 285	5 900	1 868	6 636	1 572
Lyhytaikaisten lainojen muutos +/-	561	-31	-1 160	564	2 021	-1 102	4 734	-6 632
Oman pääoman muutokset +/-	-55	73	-93	12	0	-18	269	451
Muut maksuvalmiuden muutokset +/-	53	-1 206	2 494	541	-1 051	486	-392	266
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset +/-	78	-30	6	-5	-32	1	-15	-9
Vaihto-omaisuuden muutos +/-	-3	4	-12	-4	9	-99	10	29
Saamisten muutos +/-	-51	-630	1 243	473	-169	200	-402	-660
Korottomien velkojen muutos +/-	29	-550	1 257	77	-859	384	16	906
Rahavarojen muutos +/-	-5	-1 104	1 315	-784	142	2 095	895	-1 509
Rahavarat 31.12.	2 912	1 805	3 120	2 336	2 478	4 574	5 449	3 931
Rahavarat 1.1.	2 917	2 909	1 805	3 120	2 336	2 479	4 554	5 440
Asukasluku	2 982	2 924	2 882	2 780	2 697	2 655	2 621	2 574

Investoinnit

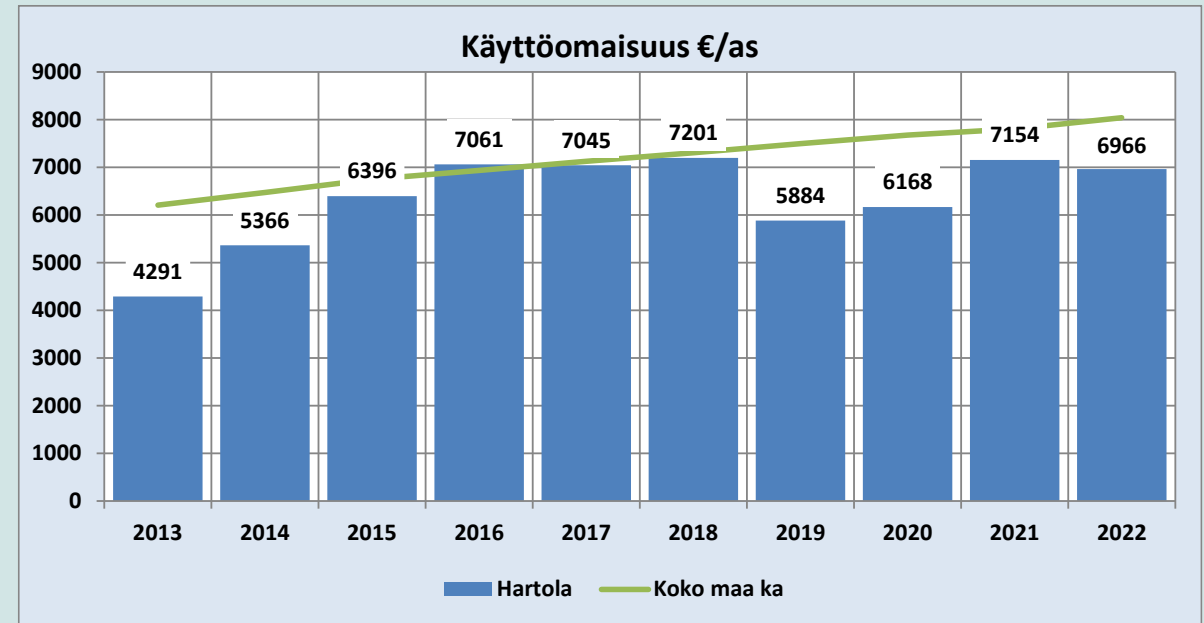
- Mikä on investointi? Entä nettoinvestointi?
- Miten käyttömenot ja investointimenot rahoitetaan?
- Miten investoinnit näkyvät tuloslaskelmassa ja rahoituslaskelmassa?
- Kun säästetään, voidaanko samalla investoida?

- Perusvirhe on, että investointeja ja investointien käyttötalousvaikusta ei soviteta yhteen talousarviovaiheessa.
  - Kunnalla on vain yhdet rahavarat
  - Taloustarkastelussa ja rahoituksen kestävyys arvioinnissa tulee huomioida kunnan ja kuntakonsernin rahoituksen kokonaisuus, investoinnit ovat mukana kokonaisarviossa

Investoinnit – elinvoimahankkeet

Investoinnit/hankkeet elinvoiman kasvattajana

- Pitäisi muistaa palveluiden kori & elinvoiman kori
- (Elinvoima)investoinnit ja -hankkeet – tehdään liitoksen pelossa; paljon Tiebout'ia
- Elinvoimahankkeet
- Kehityksen pyörän kääntäminen – onnistuuko? Keneltä?
  - Riskien hallintaa.
- Hankeautomaatit
- Riskinä hankkeiden jääminen rakenteisiin – saneerattavaksi
- Mikä investointi turvaa elinvoiman, mikä ei; mikä investointi tuo lisää kuntaan muuttajia; eikö käytöllä voi rahoittaa myös investointia
- Koulu, vanhusten palvelulaitos
- Liikuntahalli
- Jäähalli, kulttuuritalo, uimahalli
- Elinkeinopoliittinen investointi – kylpylä
- Vastuiden ottaminen
- Elinkeinopoliittinen hanke – asuntomessut tms.
- Hissiyhtiöt – missä päin Suomea
- Miten investoinnit vaikuttavat käyttötalouteen?
- Vaikuttaako kunnallinen investointi ihmisten kuntaan muuttamiseen?

Hartola	Hartola		
	2013...2015	2016...2019	2020...2022
	Vuodessa	Vuodessa	Vuodessa
Asukasluku	3 019	2 788	2 617
Bruttoinvestoinnit eur/as	1 325	454	727
...koko maa keskimäärin	871	668	755
Nettoinvestoinnit eur/as	828	-5	494
...koko maa keskimäärin	415	471	552
Vuosikate euroa/asukas	353	247	734
...koko maa keskimäärin	377	445	680
Poistot eur/as	174	264	431
...koko maa keskimäärin	380	401	438
Poistot käyttöomaisuudesta %:ia	2,7 %	4,5 %	6,2 %
...koko maa keskimäärin	4,4 %	4,3 %	4,4 %
Ali/ylijäämä eur/as	271	-397	-124
...koko maa keskimäärin	30	-24	203
Vuosikate - Nettoinvestoinnit eur/a	-475	251	240
...koko maa keskimäärin	-38	-25	128
Käyttöomaisuuden arvo eur/as	6 396	5 884	6 966
...koko maa keskimäärin	6 940	7 679	8 041

- (Brutto)investoinnit per asukas ovat olleet Hartolassa maan keskitasoa suurempia.
- Poistojen määrä (sis. alaskirjaukset) suhteessa käyttöomaisuuteen on ollut maan keskitasoa vähän suurempi.
- Käyttöomaisuus asukasta kohden on maan keskitasoa vähän pienempi, mutta on kasvanut maan kehitystä nopeammin kymmenen vuoden aikana.
- Vuosikate on riittänyt investointeihin, paitsi 2010-luvun alkupuolella, jolloin Hartola investoi paljon. Mitä investointeja on tehty?
  - Ovatko investoinnit kohdistuneet käyttöomaisuuden kasvuun?
  - Investointien vaikutus käyttökustannuksiin?
  - **Missä isoimmat paineet uusissa investoinneissa?**

Investointimenot eur/as	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Summa
Koko maa	1 187	1 278	1 339	1 456	1 619	1 668	1 555	1 751	11 853
Hartola	1 744	1 311	323	397	414	955	1 655	658	7 457
Padasjoki	856	1 335	794	617	907	828	734	655	6 727
Tuusniemi	1 025	554	529	579	852	824	772	685	5 819
Sulkava	243	239	541	878	782	847	1 075	657	5 262
Konnevesi	2 320	2 594	1 531	1 082	720	578	768	996	10 590
Lapinjärvi	375	382	851	1 605	1 237	390	494	427	5 760
Toivakka	1 244	1 547	1 156	1 349	796	968	388	331	7 779

Vuokravastuut 1000 e	2019	2020	2021	2022	Muutos	e/as	2019	2020	2021	2022	Muutos
Koko maa	6 170 415	7 234 678	7 584 369	8 314 024	8 314 024		1 123	1 315	1 375	1 507	384
Hartola	27 583	782	738	827	827		10 227	295	282	316	-9 912
Padasjoki	8 165	7 030	7 457	8 276	8 276		2 819	2 457	2 651	2 942	123
Tuusniemi	680	785	732	780	780		275	323	303	322	48
Sulkava	805	707	690	1 965	1 965		323	285	284	809	486
Konnevesi	292	132	408	135	135		111	51	158	52	-59
Lapinjärvi	1 323	1 444	1 145	1 282	1 282		508	551	444	497	-11
Toivakka	1 485	1 405	1 798	1 330	1 330		622	585	753	557	-65

- Suurimmat investoinnit – brutto – ovat olleet verrokkiryhmästä Konnevedellä. Koko verrokkiryhmä jää alle maan keskitason.

Hartola	Maa- ja vesialueet								2015-2022 yhteensä	
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022		
Maa- ja vesialueiden myynti 1000 e	263	0	78	46	0	20	39	52	498	
Maa ja vesialueiden vuokra 1000 e	45	47	45	50	44	16	17	39	303	
Yhteensä	308	47	123	96	44	36	56	92	802	
euroa/asukas	103	16	43	35	16	14	21	36	283	
Investoinnit 1000 eur	4 678	3 410	511	641	555	1 674	3 423	612	15 504	
euroa/asukas	1 569	1 166	177	231	206	631	1 306	238	5 523	
Myynti ja vuokrat investoinneista %:ia	6,6 %	1,4 %	24,1 %	15,0 %	7,9 %	2,2 %	1,6 %	15,0 %	5,2 %	
Veroprosenttia per vuosi	0,00	0,14	0,36	0,29	0,14	0,10	0,16	0,25	1,45	
									Tulot/investoinnit	5,2 %

Koko maa	Maa- ja vesialueet								2015-2022 yhteensä	
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022		
Maa- ja vesialueiden myynti 1000 e	423 010	582 465	471 932	483 583	518 130	459 838	474 305	415 939	3 829 201	
Maa ja vesialueiden vuokra 1000 e	269 479	286 023	296 772	304 301	320 136	330 735	350 140	371 635	2 529 221	
Yhteensä	692 489	868 488	768 704	787 884	838 266	790 573	824 445	787 574	6 358 423	
euroa/asukas	127	159	140	144	153	144	149	142	1 157	
Investoinnit 1000 eur	3 603 012	3 468 321	3 490 721	3 649 545	4 048 365	4 312 042	3 964 696	4 221 234	30 757 936	
euroa/asukas	660	634	637	665	737	783	719	763	5 597	
Myynti ja vuokrat investoinneista %:ia	19,2 %	25,0 %	22,0 %	21,6 %	20,7 %	18,3 %	20,8 %	18,7 %	20,7 %	
Veroprosenttia per vuosi	0,75	0,92	0,81	0,84	0,87	0,78	0,80	0,73	6,50	
									Tulot/investoinnit	20,7 %

Padasjoki	Maa- ja vesialueet								2015-2022 yhteensä	
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022		
Maa- ja vesialueiden myynti 1000 e	0	23	3	2	365	78	0	6	477	
Maa ja vesialueiden vuokra 1000 e	9	9	9	9	10	9	9	9	73	
Yhteensä	9	32	12	11	375	87	9	15	550	
euroa/asukas	3	10	4	4	129	30	3	6	190	
Investoinnit 1000 eur	2 047	1 631	1 594	1 300	1 983	1 285	693	629	11 161	
euroa/asukas	651	531	527	439	685	449	246	229	3 756	
Myynti ja vuokrat investoinneista %:ia	0,4 %	2,0 %	0,8 %	0,8 %	18,9 %	6,8 %	1,3 %	2,4 %	4,9 %	
Veroprosenttia per vuosi	0,00	0,08	0,03	0,03	1,03	0,23	0,02	0,04	1,46	
									Tulot/investoinnit	4,9 %

Heinola	Maa- ja vesialueet								2015-2022 yhteensä	
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022		
Maa- ja vesialueiden myynti 1000 e	286	61	219	3 543	550	869	1 503	1 140	8 171	
Maa ja vesialueiden vuokra 1000 e	1 134	1 134	1 230	1 185	636	1 161	675	735	7 890	
Yhteensä	1 420	1 195	1 449	4 728	1 186	2 030	2 178	1 875	16 061	
euroa/asukas	73	62	76	250	64	110	119	103	856	
Investoinnit 1000 eur	8 080	11 574	15 276	14 833	20 643	31 482	22 339	25 399	149 626	
euroa/asukas	413	598	799	785	1 106	1 702	1 218	1 401	8 021	
Myynti ja vuokrat investoinneista %:ia	17,6 %	10,3 %	9,5 %	31,9 %	5,7 %	6,4 %	9,8 %	7,4 %	10,7 %	
Veroprosenttia per vuosi	0,00	0,39	0,49	1,62	0,41	0,65	0,72	0,59	4,89	
									Tulot/investoinnit	10,7 %

Konnevesi	Maa- ja vesialueet								2015-2022 yhteensä	
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022		
Maa- ja vesialueiden myynti 1000 e	27	203	10	23	100	50	22	2	437	
Maa ja vesialueiden vuokra 1000 e	9	8	9	14	9	14	12	15	90	
Yhteensä	36	211	19	37	109	64	34	17	527	
euroa/asukas	13	77	7	14	41	25	13	7	197	
Investoinnit 1000 eur	5 965	5 979	3 169	1 117	258	214	1 426	1 271	19 399	
euroa/asukas	2 164	2 172	1 153	414	98	83	551	504	7 139	
Myynti ja vuokrat investoinneista %:ia	0,6 %	3,5 %	0,6 %	3,3 %	42,2 %	29,9 %	2,4 %	1,3 %	2,7 %	
Veroprosenttia per vuosi	0,00	0,62	0,06	0,11	0,34	0,20	0,10	0,05	1,48	
									Tulot/investoinnit	2,7 %

Lahti	Maa- ja vesialueet								2015-2022 yhteensä	
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022		
Maa- ja vesialueiden myynti 1000 e	3 531	2 594	3 885	5 896	9 451	6 245	13 723	5 010	50 335	
Maa ja vesialueiden vuokra 1000 e	11 448	11 571	12 194	12 551	12 507	12 985	12 985	15 174	101 415	
Yhteensä	14 979	14 165	16 079	18 447	21 958	19 230	26 708	20 184	151 750	
euroa/asukas	126	119	134	154	183	160	223	168	1 267	
Investoinnit 1000 eur	96 407	63 551	67 950	117 711	102 365	94 469	69 188	87 543	699 184	
euroa/asukas	812	532	568	981	854	787	576	728	5 840	
Myynti ja vuokrat investoinneista %:ia	15,5 %	22,3 %	23,7 %	15,7 %	21,5 %	20,4 %	38,6 %	23,1 %	21,7 %	
Veroprosenttia per vuosi	0,00	0,73	0,83	0,96	1,13	0,92	1,28	0,93	6,79	
									Tulot/investoinnit	21,7 %

Veroprosentteina summa 2016-2022					Rahan tarve	Vuosikatteet pl		Rahoitus			Lyhytaikaine		Verojen lisäys	Rahoitus	
	Brutto investoinnit	Antolainan antaminen	Ottolainan lyhennys	Korjauseurat		veronkorotus	Satunnaiset	Omaisuu- den myynti	osuudet investoin- teihin	Antolainan lyhennys	Lainan ottaminen	n laina, muutos			
Hartola	-31,84	-0,01	-37,63	-0,68	-70,17	25,13	-2,99	13,28	3,23	0,89	33,82	-4,41	0,00	68,95	
Padasjoki	-23,55	-0,52	-29,46	-1,39	-54,92	33,84	0,00	1,55	1,19	0,43	21,50	-1,55	1,30	58,26	
Konnevesi	-40,12	0,00	-46,68	1,45	-85,35	6,41	0,00	1,93	0,88	0,94	65,11	7,27	2,76	85,30	
Lapinjärvi	-20,97	-0,03	-12,80	-9,37	-43,17	11,93	10,04	18,88	0,44	0,05	5,39	-4,04	3,01	45,70	
Toivakka	-26,96	-0,40	-15,84	-2,27	-45,48	7,36	0,00	2,47	0,33	0,55	30,57	3,24	3,94	48,47	
Tuusniemi	-16,54	0,00	-14,39	-0,69	-31,62	15,07	-0,06	1,40	2,60	0,37	6,58	0,00	0,00	25,96	
Sulkava	-26,21	-0,05	-17,68	-0,84	-44,77	36,41	-0,45	2,91	1,08	0,02	6,58	5,60	-0,78	51,37	
Sysmä	-48,65	0,00	-11,58	-2,48	-62,70	24,88	0,45	7,36	0,11	0,02	4,97	11,93	0,78	50,51	
Heinola	-47,06	-0,50	-22,84	-2,59	-72,99	27,16	3,03	3,29	2,07	0,17	40,73	4,17	0,00	80,62	
Joutsa	-27,32	-0,06	-20,07	0,61	-46,85	17,05	-1,99	1,75	0,30	0,18	8,43	17,49	0,60	43,81	
Luhanka	-29,40	-1,34	-14,30	0,52	-44,53	23,78	-9,76	0,56	-0,04	1,18	26,39	0,00	7,84	49,96	
Pertunmaa	-24,30	-0,54	-12,53	1,01	-36,35	1,01	-5,67	3,65	0,88	0,17	0,43	12,56	11,05	3,42	26,49
Lahti	-29,99	-11,18	-16,36	-5,20	-62,74	18,74	0,20	7,69	0,46	13,86	18,99	1,29	3,38	64,61	
Asikkala	-24,10	-0,01	-0,09	-0,89	-25,10	26,05	-0,14	2,79	0,44	0,12	0,00	-13,30	1,34	17,30	
Hollola	-20,88	-0,56	-14,98	-1,08	-37,50	25,73	0,40	3,41	0,12	0,31	7,87	-1,07	-0,25	36,52	
Kärkölä	-38,54	-0,00	-6,11	-0,37	-45,02	15,17	7,18	2,50	0,94	1,88	20,31	-2,25	1,01	46,75	
Orimattila	-35,10	-3,49	-24,10	-1,05	-63,74	13,77	0,00	3,15	0,65	3,33	41,87	-2,05	3,42	64,13	
Iitti	-10,66	-0,25	-8,80	-0,39	-20,09	10,98	0,18	1,47	3,06	0,00	4,86	0,00	6,02	26,56	
Mäntyharju	-25,37	-2,12	-15,12	-0,31	-42,92	15,43	-0,03	1,37	1,12	0,96	24,89	-2,45	4,14	45,42	
Hirvensalmi	-17,99	-0,44	-2,47	-0,14	-21,05	18,38	3,37	7,40	2,44	0,05	0,00	0,00	6,43	38,07	
Humpplila	-15,34	-0,03	-15,02	0,50	-29,88	0,77	2,17	4,37	0,83	0,40	16,40	-2,62	6,74	29,07	
Ypäjä	-15,09	0,00	-0,68	-1,21	-16,99	11,75	0,00	1,96	3,59	0,36	1,89	-2,37	7,29	24,47	
Tammela	-13,27	0,00	-5,63	0,19	-18,71	8,63	0,00	0,66	0,73	0,14	5,22	-1,88	8,19	21,69	
Hausjärvi	-15,59	0,00	-23,23	-2,06	-40,88	13,05	0,00	1,55	0,58	0,07	15,66	3,78	3,53	38,21	
Loppi	-20,38	0,00	-19,04	-2,39	-41,81	12,58	0,00	1,93	0,74	0,90	20,14	-1,25	7,09	42,13	
Lahti	-29,99	-11,18	-16,36	-5,20	-62,74	18,74	0,20	7,69	0,46	13,86	18,99	1,29	3,38	64,61	
Hämeenlinna	-19,20	-0,06	-20,13	-4,64	-44,03	8,98	0,81	4,84	0,22	0,43	24,24	-0,52	3,83	42,84	
Kouvola	-17,50	-4,57	-14,02	-1,11	-37,20	4,33	0,11	1,74	1,06	0,65	16,32	7,16	4,82	36,19	
Jyväskylä	-19,76	-0,07	-12,62	-10,29	-42,75	12,19	6,04	8,71	0,34	0,57	5,33	4,55	1,65	39,37	
Min	-117,28	-15,73	-74,72	-57,60	-206,55	-23,64	-13,39	-0,42	-0,04	-1,94	0,00	-27,72	-9,78	13,93	
25 %	-31,88	-1,28	-20,73	-2,82	-36,96	11,11	0,00	1,65	0,42	0,06	8,43	-1,37	0,92	35,98	
Mediaani	-25,06	-0,30	-14,68	-1,25	-25,71	16,27	0,00	3,15	0,86	0,40	16,40	0,00	2,92	46,33	
Keskiarvo	-27,05	-1,32	-16,34	-2,39	-28,18	17,79	1,12	4,90	1,36	1,02	19,26	1,05	3,51	50,00	
75 %	-19,29	-0,03	-9,12	-0,44	-16,46	23,58	0,40	5,91	1,62	1,14	25,13	3,05	5,33	58,78	
Maksimi	-5,61	0,17	0,00	17,27	21,79	61,94	57,05	61,92	18,08	14,04	177,80	26,17	33,33	186,96	

Edellisen keskiarvot

	Lainan						Omaisuuden osuudet				Antol	Lainan	n laina,	Verojen	
	Br	Antolainaus	lyhennys	Korjauserät	Rahan tarve	Vuosikatteet	Satunnaiset	myynti	investointeihin	lyhennys	ottaminen	muutos	lisäys	Rahoitus	
Taantuvat	2 085 077	-8 131 573	-461 173	-5 818 983	-811 094	-15 222 822	5 097 805	437 976	1 492 004	326 395	343 708	6 800 884	495 890	1 041 236	16 035 899
Kasvavat	3 448 534	-19 023 351	-2 133 717	-7 399 072	-3 813 825	-32 369 964	13 992 160	770 552	4 970 970	672 570	1 511 591	8 878 907	525 479	908 165	32 230 394
Yhteensä	5 533 611	-27 154 924	-2 594 890	-13 218 054	-4 624 919	-47 592 787	19 089 965	1 208 527	6 462 975	998 965	1 855 299	15 679 792	1 021 369	1 949 400	48 266 293
	Br	Antolainaus	lyhennys	Korjauserät	Rahan tarve	Vuosikatteet	Satunnaiset	Omaisuuden myynti	Rahoitus- osuudet investointeihin	Antol lyhennys	Lainan ottaminen	Lyhytaikainen laina, muutos	Verojen lisäys	Rahoitus	
Taantuvat eur/as	-3 900	-221	-2 791	-389	-7 301	2 445	210	716	157	165	3 262	238	499	7 691	
Kasvussa eur/as	-5 516	-619	-2 146	-1 106	-9 387	4 057	223	1 441	195	438	2 575	152	263	9 346	
	Br	Antolainaus	lyhennys	Korjauserät	Rahan tarve	Vuosikatteet	Satunnaiset	Omaisuuden myynti	Rahoitus- osuudet investointeihin	Antol lyhennys	Lainan ottaminen	Lyhytaikainen laina, muutos	Verojen lisäys	Rahoitus	
Taantuvat vero-% yks	-24,5	-1,4	-17,5	-2,4	-45,8	15,3	1,3	4,5	1,0	1,0	20,4	1,5	3,1	48,2	
Kasvussa vero-% yks	-29,0	-3,3	-11,3	-5,8	-49,4	21,4	1,2	7,6	1,0	2,3	13,6	0,8	1,4	49,2	
Hartola	-31,8	0,0	-37,6	-0,7	-70,2	25,1	-3,0	13,3	3,2	0,9	33,8	-4,4	0,0	69,0	
						6,0	-0,1	3,1							
	Br	Antolainaus	lyhennys	Korjauserät	Rahan tarve	Vuosikatteet	Satunnaiset	Omaisuuden myynti	Rahoitus- osuudet investointeihin	Antol lyhennys	Lainan ottaminen	Lyhytaikainen laina, muutos	Verojen lisäys	Rahoitus	
Keskiarvo	-25,2	-1,3	-16,2	-1,8	-44,6	15,8	0,8	4,1	1,0	1,5	17,4	1,3	3,3	45,3	
Hartola	-31,8	0,0	-37,6	-0,7	-70,2	25,1	-3,0	13,3	3,2	0,9	33,8	-4,4	0,0	69,0	

Taseen (viralliset) mittarit

Omavaraisuusaste, %

- $= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$
  - Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä.
  - Tunnusluvun hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta, 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste on heikko ja merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

- $(\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$
  - Tunnusluku osoittaa, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.
  - Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella.
  - Omavaraisuusastetta vertailukelpoisempi tunnusluku – pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon.

Taseen (viralliset) mittarit

- Taseen muita virallisia mittareita (alla) käsitellään tulevilla dioilla
  - Kertynyt ylijäämä (alijäämä); kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa/asukas
  - Lainakanta 31.12; lainat euroa/asukas
  - Lainat ja vuokravastuut 31.12; Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas
  - Lainasaamiset 31.12

Hartola	Hartola	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	€1 000	8 215	12 218	14 152	15 397	13 468	12 556	11 159	11 269	13 657	10 854
	€/as	2 652	3 979	4 746	5 266	4 673	4 517	4 138	4 244	5 210	4 217
	Verrokut ka €/as	2 161	2 273	2 414	2 530	2 683	2 750	2 995	3 050	3 103	2 972
	Maan ka €/as	2 341	2 479	2 633	2 755	2 853	2 969	3 313	3 410	3 432	3 324
	Järjestys	195	259	277	281	268	256	223	213	252	202
	Ero verrokeihin	1 521	5 239	6 953	7 998	5 736	4 910	3 082	3 170	5 523	3 203
	Ero maan ka	964	4 604	6 302	7 340	5 244	4 301	2 223	2 216	4 660	2 297
	Vero-%	23,3	34,4	40,1	46,3	39,8	37,4	35,6	32,0	39,8	29,8
	Verrokut ka vero-%	18,3	18,9	19,6	21,1	22,0	23,0	24,0	23,7	23,0	21,2
	Maan ka vero-%	17,3	18,1	18,9	20,0	20,6	21,7	23,4	23,2	22,7	20,9
	Järjestys	229	271	284	287	278	265	254	232	264	232
	Ero verrokeihin	1 783	5 502	7 229	8 387	6 017	4 825	3 644	2 908	5 751	3 136
	Ero maan ka	2 138	5 793	7 466	8 732	6 496	5 267	3 842	3 080	5 871	3 246

- Hartolan lainakanta oli vuonna 2022 asukaslukuun suhteutettuna maan keskitasoa suurempi.
- Myös tulopohjaan suhteutettuna lainakanta on vertailten suuri.
- *Verrokkiryhmä koostuu muista maaseutumaisista kunnista, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.*

Katso taseesta staattinen luku ja kehitys – lainakanta FCG.

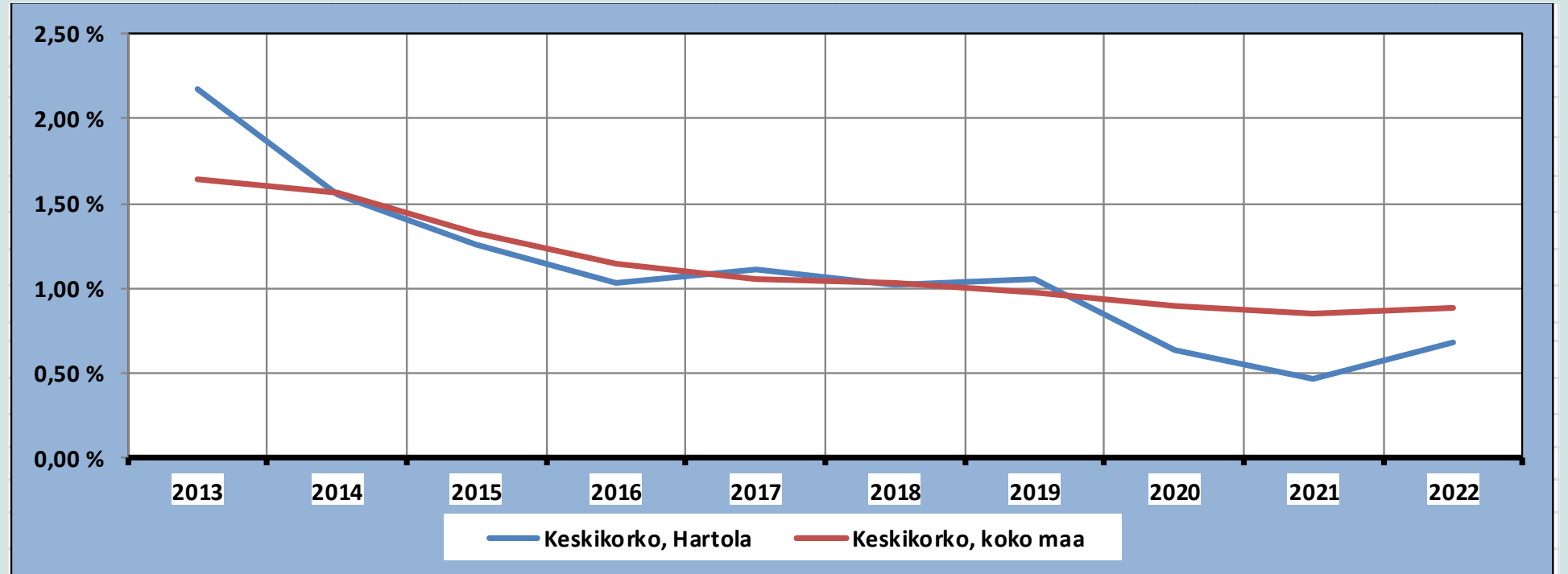
- Koska kunta on liian velkainen? Entä vähävelkainen? Korkoriski on otettava huomioon.
- Johdannaiset, koska hyvä, koska toimialaan sopimatonta.
- Konsernin lainakanta vs. peruskunnan lainakanta.
- Lainakanta eur/as – paljonko lainaa on jokaista kuntalaista kohden.
- Hartolan lainakanta (eur/asukas) oli vuonna 2022 maan keskiarvoa suurempi (sija 202).

Oma sij	Lainakanta €/as	2013	2022
	Minimi	0	0
	25 %	1 541	1 997
	Keskiarvo	2 341	3 324
	75 %	2 915	4 480
	Maksimi	6 111	10 795
202	Hartola	2 652	4 217
Sij.	Lainakanta €/as	2013	2022
1	Siikainen	1 516	0
2	Multia	1 833	0
3	Kauniainen	110	0
4	Isojoki	976	0
5	Hirvensalmi	414	0
6	Enonkoski	499	0
7	Puumala	1 460	24
8	Koski Tl	165	135
9	Kitee	2 181	255
10	Naantali	1 987	277
11	Lieksa	1 293	316
12	Saarijärvi	2 750	416
13	Leppävirta	1 063	521
14	Ypäjä	753	614
15	Isokyrö	1 530	616
16	Lapinjärvi	1 772	621
17	Ranua	711	648
18	Karvia	198	775
19	Eurajoki	1 105	791
20	Tammela	1 285	796
Sij.	Lainakanta €/as	2013	2022
292	Reisjärvi	5 803	10 795
291	Utsjoki	2 972	9 598
290	Kyyjärvi	5 763	8 946
289	Konnevesi	3 212	8 091
288	Ylivieska	3 707	7 760
287	Kaustinen	4 105	7 648
286	Virolahti	3 587	7 504
285	Kannonkoski	6 111	7 331
284	Pelkosenniemi	2 938	7 319
283	Jämijärvi	1 980	7 191
282	Raahel	5 544	6 870
281	Lahti	5 048	6 770
280	Kemi	3 591	6 656
279	Vehmaa	2 358	6 522
278	Heinola	2 392	6 510
277	Haapavesi	2 979	6 462
276	Perho	2 212	6 445
275	Haapajärvi	4 025	6 418
274	Paltamo	3 566	6 371
273	Hanko	5 701	6 210

- Lainakanta veroprosenttiyksikköinä – kuvaa, kuinka paljon veroprosenttia olisi nostettava (vuodeksi), jos kunta haluaa maksaa lainan yhdellä kertaa pois.

Oma sij	Lainakanta vpyksikköä	2013	2022				
	Minimi	0,0	0,0				
	25 %	10,6	12,0				
	Keskiarvo	17,3	21,0				
	75 %	22,5	28,6				
	Maksimi	57,2	82,5				
232	Hartola	23,3	29,8				
Sij.	Lainakanta vpyksikköä	2013	2022	Sij.	Lainakanta vpyksikköä	2013	2022
1	Enonkoski	4,5	0,0	292	Reisjärvi	49,4	82,5
2	Hirvensalmi	3,5	0,0	291	Kyyjärvi	50,5	66,8
3	Isojoki	9,1	0,0	290	Kannonkoski	57,2	57,9
4	Kauniainen	0,3	0,0	289	Konnevesi	26,5	57,2
5	Multia	17,5	0,0	288	Utsjoki	21,0	57,2
6	Siikainen	14,6	0,0	287	Perho	21,9	54,5
7	Puumala	11,8	0,1	286	Virolahti	27,9	52,6
8	Koski Tl	1,3	0,9	285	Kaustinen	30,2	51,7
9	Naantali	10,5	1,2	284	Jämijärvi	16,0	51,1
10	Kitee	17,7	1,9	283	Ylivieska	26,8	48,4
11	Lieksa	10,1	2,2	282	Pelkosenniemi	22,0	47,2
12	Saarjärvi	22,8	3,0	281	Haapavesi	25,0	46,9
13	Leppävirta	7,4	3,1	280	Toholampi	46,2	45,2
14	Ypäjä	5,4	3,6	279	Nivala	39,3	44,6
15	Isokyrö	11,3	3,8	278	Haapajärvi	33,8	43,3
16	Lapinjärvi	13,1	4,0	277	Vehmaa	17,7	42,5
17	Eurajoki	6,5	4,1	276	Paltamo	29,9	42,4
18	Pyhäranta	0,8	4,4	275	Pihtipudas	37,0	41,0
19	Tammela	8,9	4,4	274	Muhos	22,0	39,9
20	Säkylä	7,8	4,7	273	Kurikka	15,5	39,9

- Millainen lainakanta on nyt?
- Suojaukset?
- Pitkät korot?

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Korkomeno 1000 €	179	190	178	159	150	128	118	71	64	74
Korkomeno koko maa 1000 €	200 399	215 077	193 799	176 766	170 103	165 878	163 632	164 607	162 089	170 010
Lainakanta 1000 €	8 215	12 218	14 152	15 397	13 468	12 556	11 159	11 269	13 657	10 854
Lainakanta koko maa 1000 €	12 212 446	13 786 842	14 670 640	15 504 296	16 088 917	16 125 610	16 729 981	18 420 037	19 033 385	19 118 865
Keskikorko, Hartola	2,18 %	1,56 %	1,26 %	1,03 %	1,11 %	1,02 %	1,06 %	0,63 %	0,47 %	0,68 %
Keskikorko, koko maa	1,64 %	1,56 %	1,32 %	1,14 %	1,06 %	1,03 %	0,98 %	0,89 %	0,85 %	0,89 %
Korkoriski 1% + korkomenot	261	312	320	313	285	254	230	184	201	182
Veroprosentilla euroja					338	336	313	353	343	364

	6270 Korkojohdannaisiin liittyvät korkokulut				Korkokulut/ lainakanta	Johdannaiset/ lainakanta	Kokonais- korko%
	6200-6299 Korkokulut	6255 Korkokulut lainoista ulkopuolisilta	ja -tuotot (kuluja suojaava)	Lainakanta			
Tampere	15 757 973	3 380 771	12 377 201	925 885 418	0,4 %	1,3 %	1,7 %
Oulu	9 477 922	4 095 263	5 382 659	584 435 918	0,7 %	0,9 %	1,6 %
Turku	6 518 269	1 634 649	4 883 620	716 424 823	0,2 %	0,7 %	0,9 %
Jyväskylä	5 278 574	1 538 991	3 739 583	339 485 614	0,5 %	1,1 %	1,6 %
Kotka	2 919 158	360 071	2 559 087	267 622 921	0,1 %	1,0 %	1,1 %
Espoo	8 136 932	5 967 667	2 169 265	1 286 426 987	0,5 %	0,2 %	0,6 %
Kokkola	2 508 164	958 870	1 549 295	235 633 329	0,4 %	0,7 %	1,1 %
Lahti	11 584 374	10 121 786	1 462 587	813 547 173	1,2 %	0,2 %	1,4 %
Ylöjärvi	1 636 098	367 864	1 268 234	90 830 000	0,4 %	1,4 %	1,8 %
Kuopio	3 464 739	2 260 254	1 204 485	453 004 955	0,5 %	0,3 %	0,8 %
Mikkeli	2 866 089	1 713 368	1 152 721	320 551 577	0,5 %	0,4 %	0,9 %
Lappeenranta	2 371 240	1 620 565	750 675	189 818 577	0,9 %	0,4 %	1,2 %
Pori	2 646 850	1 977 435	669 415	359 571 400	0,5 %	0,2 %	0,7 %
Pirkkala	927 343	286 062	641 281	66 275 000	0,4 %	1,0 %	1,4 %
Akaa	832 308	311 719	520 589	81 662 728	0,4 %	0,6 %	1,0 %
Hämeenkyrö	540 653	205 487	335 166	41 247 447	0,5 %	0,8 %	1,3 %
Naantali	354 485	43 327	311 158	5 500 000	0,8 %	5,7 %	6,4 %
Mäntsälä	455 092	156 315	298 777	96 391 417	0,2 %	0,3 %	0,5 %
Pietarsaari	1 232 775	949 506	283 269	66 500 000	1,4 %	0,4 %	1,9 %
Raasepori	746 724	475 054	271 670	108 358 209	0,4 %	0,3 %	0,7 %
Hanko	434 526	188 994	245 532	48 636 674	0,4 %	0,5 %	0,9 %
Kemi	917 157	698 116	219 040	129 778 571	0,5 %	0,2 %	0,7 %
Kauhajoki	560 998	353 768	207 229	65 867 456	0,5 %	0,3 %	0,9 %
Loppi	257 831	86 560	171 271	15 896 875	0,5 %	1,1 %	1,6 %
Urjala	202 094	51 174	150 919	10 589 672	0,5 %	1,4 %	1,9 %
Haapavesi	453 271	310 024	143 247	42 592 000	0,7 %	0,3 %	1,1 %
Mustasaari	351 388	222 559	128 829	88 071 432	0,3 %	0,1 %	0,4 %
Ruovesi	146 412	18 769	127 643	6 815 766	0,3 %	1,9 %	2,1 %
Kankaanpää	404 045	280 661	123 384	59 421 470	0,5 %	0,2 %	0,7 %

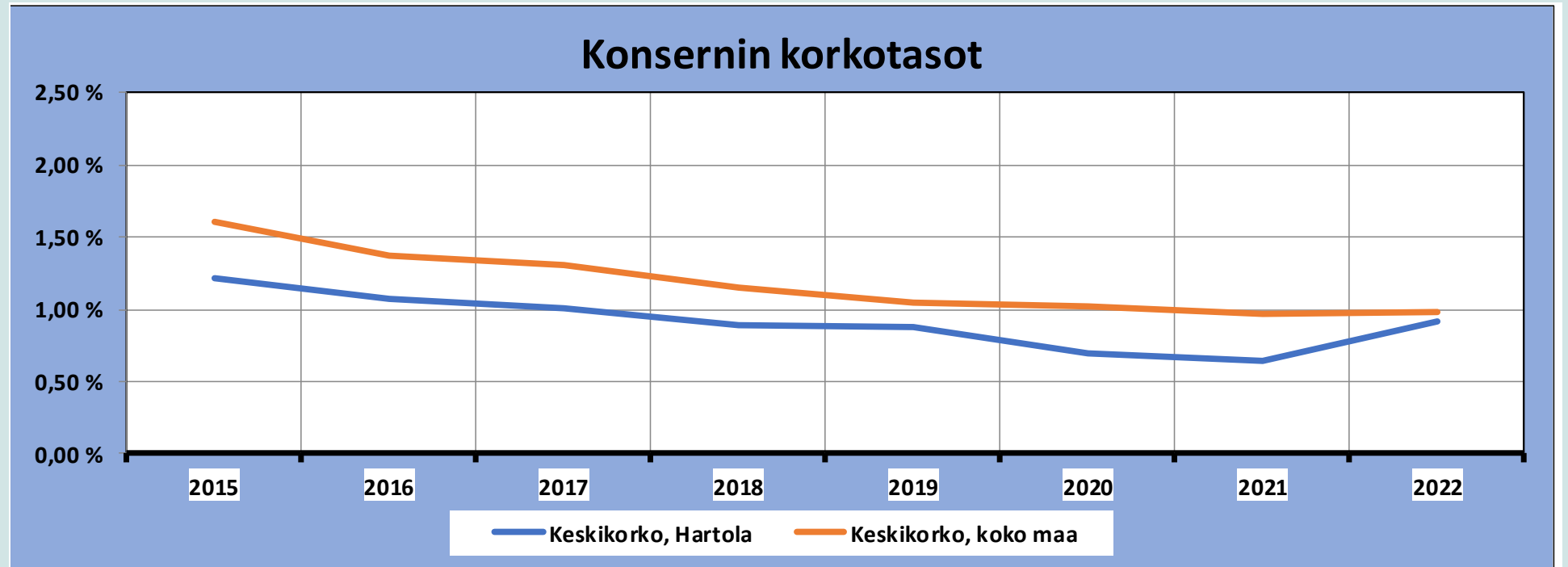
- Vuonna 2022 lainakorot olivat 125,9 me – tämä vastasi 0,67%:n kesikorkoa lainakannasta 18,7 mrd euroa
- Samana vuonna johdannaiset maksoivat 44 me – tämä vastasi 0,24%:n kesikorkoa.
- Lainakannasta maksettiin korkokuluja yhteensä 170 me.
- Suojauksia oli 44:llä kunnalla.
- Kunnat, joiden lainapositiona ei oltu suojattu 2022 eivät todennäköisesti ole enää (merkittävässä määrin) saaneet suojattua (kasvavaa) lainapositionaan

	Aito korkomeno euroa		Riski	Vero- prosenttiyksikköä	
Nykytila	169 828 776		0,16		
+1%	230 962 006	61 133 229	0,21	0,06	
+2%	336 058 110	166 229 334	0,31	0,15	
+3%	441 154 214	271 325 438	0,41	0,25	

Hartola	Hartola	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Konsernin lainakanta	€1 000	27 752	31 397	32 378	32 865	29 984	28 289	26 820	26 176	27 527	22 931
	€/as	8 958	10 224	10 858	11 240	10 404	10 176	9 944	9 859	10 502	8 909
	Verrokut ka €/as	3 702	3 877	3 982	4 123	4 425	4 650	5 060	5 284	5 459	5 634
	Maan ka €/as	4 134	4 314	4 493	4 650	4 857	5 089	5 612	5 880	6 027	6 129
	Järjestys	288	290	292	292	286	283	279	273	277	243
	Ero verrokeihin	16 283	19 491	20 504	20 808	17 231	15 363	13 173	12 146	13 218	8 430
	Ero maan ka	14 945	18 148	18 980	19 268	15 986	14 142	11 684	10 566	11 730	7 154
	Vero-%	78,8	88,4	91,6	98,7	88,6	84,3	85,6	74,2	80,1	63,0
	Verrokut ka vero-%	31,2	32,3	32,3	34,2	36,3	38,9	40,6	41,2	40,5	40,3
	Maan ka vero-%	30,3	31,3	32,1	33,6	34,9	37,2	39,6	40,1	39,8	38,4
	Järjestys	292	293	292	291	289	288	285	274	280	256
	Ero verrokeihin	16 771	19 932	20 952	21 495	17 712	15 213	14 105	11 645	13 630	8 268
	Ero maan ka	17 086	20 270	21 024	21 681	18 163	15 813	14 419	12 032	13 855	8 966
	Konsernin vuokravastuu (leasing) 1000 e								27 583	782	738
Konsernin vuokravastuu (leasing) e/asukas								10 227	295	282	321

- Hartolan konsernin lainakanta on sekä asukaslukuun että tulopohjaan suhteutettuna suuri, maan 50 suurimman joukossa.
- Konsernin lainakantaan lisätään nykyisin vuokravastuu. Hartolan vuokravastuu oli vuonna 2022 noin 321 €/asukas.

- Millainen lainakanta on nyt?
- Suojaukset?
- Pitkät korot?

Konsernit:	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Korkomeno 1000 €	395	353	302	253	236	182	176	210
Korkomeno koko maa 1000 €	523 095	461 415	449 809	413 842	410 649	420 489	408 655	427 248
Lainakanta 1000 €	32 378	32 865	29 984	28 289	26 820	26 176	27 527	22 931
Lainakanta koko maa 1000 €	32 552 043	33 722 590	34 624 459	35 989 235	39 046 656	41 172 486	42 383 338	43 441 360
Keskikorko, Hartola	1,22 %	1,07 %	1,01 %	0,89 %	0,88 %	0,70 %	0,64 %	0,92 %
Keskikorko, koko maa	1,61 %	1,37 %	1,30 %	1,15 %	1,05 %	1,02 %	0,96 %	0,98 %
Korkoriski 1% + korkomenot	719	682	602	536	504	444	451	439

Konsernin lainakanta

- Hartolan konsernivelka (8 909 €/asukas) oli vuonna 2022 Manner-Suomen 50 suurimman joukossa (sija 242).

Oma sij	Konsenivelka eur/as	2013	2022
	Minimi	0	538
	25 %	2 781	4 065
	Keskiarvo	4 134	6 193
	75 %	5 069	7 981
	Maksimi	10 514	19 080
242	Hartola	8 958	8 909

Sij.	Konsenivelka eur/as	2013	2022
1	Siikainen	1 570	538
2	Koski Tl	1 324	1 121
3	Enonkoski	1 984	1 391
4	Merikarvia	1 060	1 410
5	Eurajoki	1 596	1 494
6	Ypäjä	1 971	1 607
7	Pornainen	2 356	1 690
8	Pyhäranta	890	1 690
9	Isojoki	1 601	1 777
10	Tammela	2 049	1 796
11	Marttila	2 097	1 855
12	Tervola	3 045	1 927
13	Säkylä	3 649	2 186
14	Nakkila	2 329	2 190
15	Kitee	3 742	2 268
16	Rusko	1 835	2 271
17	Sysmä	1 333	2 369
18	Ylitornio	1 350	2 420
19	Hollola	3 078	2 423
20	Iitti	3 434	2 426

Sij.	Konsenivelka eur/as	2013	2022
290	Lestijärvi	2 969	19 080
289	Kajaani	8 217	18 513
288	Espoo	7 222	14 401
287	Kyyjärvi	7 990	14 223
286	Halsua	6 414	13 505
285	Kaustinen	7 580	12 660
284	Nivala	8 720	12 531
283	Raahe	9 825	12 286
282	Reisjärvi	6 155	11 965
281	Utsjoki	4 500	11 938
280	Kannonkoski	6 770	11 822
279	Virolahti	6 101	11 660
278	Mikkeli	7 796	11 579
277	Konnevesi	5 166	11 454
276	Pudasjärvi	3 982	11 303
275	Varkaus	7 452	11 266
274	Kemi	5 856	11 112
273	Pyhäjärvi	1 948	10 753
272	Pyhäntä	5 125	10 719
271	Kauhava	4 782	10 673

Konsernin lainakanta + vuokravastuut

- Hartolan konsernivelka + vuokravastuut ovat merkittävän suuret, yli 9 000 €/asukas

Oma s	Konsernivelka eur/as	2019	2022
	Minimi	623	1 121
	25 %	4 319	4 706
	Keskiarvo	6 318	7 237
	75 %	7 779	9 037
	Maksimi	20 172	49 772
222	Hartola	20 172	9 230

Sij.	Konsernivelka + vuokravast	2019	2022
	Koski TI	623	1 121
	Siikainen	1 644	1 256
	Merikarvia	1 704	1 527
	Urpäjä	2 484	1 607
	Enonkoski	921	1 687
	Urajoki	1 592	1 851
	Tammela	2 737	1 885
	Pyhäranta	2 148	2 017
	Marttila	2 415	2 158
	Tervola	2 528	2 181
	Pornainen	3 219	2 250
	Ääkylä	2 996	2 266
	Vakkila	2 581	2 347
	Sysmä	5 229	2 369
	Rusko	2 548	2 504
	Ritornio	2 367	2 566
	Simo	3 042	2 607
	Uitee	2 226	2 663
	Puumala	2 710	2 703
	Geminmaa	3 459	2 896

Sij.	Konsernivelka eur/a	2019	2022
287	Sauvo	4 884	49 772
286	Siikalatva	6 836	27 050
285	Kajaani	16 721	18 903
284	Espoo	15 205	17 563
283	Pudasjärvi	14 606	17 533
282	Kyyjärvi	15 950	15 126
281	Kotka	14 000	14 749
280	Varkaus	11 838	14 464
279	Kauhava	8 965	14 376
278	Lahti	10 661	14 030
277	Halsua	17 568	13 923
276	Paltamo	8 628	13 286
275	Kaustinen	12 200	12 970
274	Nivala	9 717	12 715
273	Kannonkoski	10 084	12 660
272	Vaasa	9 086	12 653
271	Karstula	7 659	12 600
270	Raahe	11 175	12 522
269	Kaskinen	6 426	12 312
268	Utsjoki	8 751	12 205

Kunnan ja konsernin rahoitusvarallisuus

Hartola	Hartola	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kunnan rahoitusvarallisuus	Rahoitusv. 1000 €	2 113	3 973	4 208	3 928	3 067	1 857	2 626	4 296	4 627	3 381
	Rahoitusv. €/as	682	1 294	1 411	1 343	1 064	668	974	1 618	1 765	1 313
	Rahoitusv. Vero-%	6,00	11,19	11,91	11,80	9,06	5,53	8,38	12,19	13,47	9,29
	Verrokkit ka €/as	1 171	1 183	1 232	1 318	1 485	1 569	1 545	1 843	2 085	2 145
	Verrokkit ka vero-%	9,99	9,94	10,11	11,06	12,21	13,25	12,45	14,34	15,46	15,24
	Maan ka €/as	1 030	1 046	1 053	1 116	1 210	1 242	1 288	1 567	1 669	1 697
	Maan ka vero-%	7,78	7,86	7,83	8,40	8,97	9,42	9,38	11,03	11,37	11,06
Hartola	Hartola	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Konsernin rahoitusvarallisuus	Rahoitusv. 1000 €	4 387	6 874	6 939	6 452	6 509	5 255	5 563	7 450	8 750	7 839
	Rahoitusv. €/as	1 416	2 238	2 327	2 207	2 259	1 890	2 063	2 806	3 338	3 045
	Rahoitusv. Vero-%	12,45	19,36	19,64	19,38	19,24	15,65	17,76	21,13	25,47	21,54
	Verrokkit ka €/as	1 803	1 887	1 952	2 048	2 313	2 449	2 452	2 818	3 247	3 393
	Verrokkit ka vero-%	15,37	15,88	15,99	17,11	18,98	20,63	19,71	21,95	23,39	24,18
	Maan ka €/as	1 636	1 700	1 752	1 847	2 027	2 083	2 164	2 506	2 759	2 864
	Maan ka vero-%	12,39	12,78	12,97	13,85	15,03	15,76	15,70	17,59	18,51	18,48

- Hartolan rahoitusvarallisuus (€/asukas) on keskimääräistä pienempi.
- Konsernin rahoitusvarallisuus on vähän maan keskiarvoa suurempi, mutta verrokkiryhmän keskiarvoa pienempi.
- Verrokkiryhmä koostuu muista maaseutumaisista kunnista, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.

Oma sij	Lainakanta €/as	2013	2022
	Minimi	0	0
	25 %	1 541	1 957
	Keskiarvo	2 341	3 313
	75 %	2 915	4 479
	Maksimi	6 111	10 795
203	Hartola	2 652	4 217
Sij.	Lainakanta €/as	2013	2022
1	Siikainen	1 516	0
2	Multia	1 833	0
3	Lestijärvi	2 406	0
4	Kauniainen	110	0
5	Isojoki	976	0
6	Hirvensalmi	414	0
7	Enonkoski	499	0
8	Puumala	1 460	24
9	Koski TI	165	135
10	Kitee	2 181	255
11	Naantali	1 987	277
12	Liekksa	1 293	316
13	Saarijärvi	2 750	416
14	Leppävirta	1 063	521
15	Ypäjä	753	614
16	Isokyrö	1 530	616
17	Lapinjärvi	1 772	621
18	Ranua	711	648
19	Karvia	198	775
20	Eurajoki	1 105	791

Sij.	Lainakanta €/as	2013	2022
293	Reisjärvi	5 803	10 795
292	Utsjoki	2 972	9 598
291	Kyyjärvi	5 763	8 946
290	Konnevesi	3 212	8 091
289	Ylivieska	3 707	7 760
288	Kaustinen	4 105	7 648
287	Virolahti	3 587	7 504
286	Kannonkoski	6 111	7 331
285	Pelkosenniemi	2 938	7 319
284	Jämijärvi	1 980	7 191
283	Raahe	5 544	6 870
282	Lahti	5 048	6 770
281	Kemi	3 591	6 656
280	Vehmaa	2 358	6 522
279	Heinola	2 392	6 510
278	Haapavesi	2 979	6 462
277	Perho	2 212	6 445
276	Haapajärvi	4 025	6 418
275	Paltamo	3 566	6 371
274	Hanko	5 701	6 210

Oma sij	Rahavarat eur/as	2013	2022
	Minimi	0	8
	25 %	175	303
	Keskiarvo	614	1 162
	75 %	735	1 611
	Maksimi	3 534	8 880
160	Hartola	297	616
Sij.	Rahavarat eur/as	2013	2022
1	Outokumpu	214	8 880
2	Kyyjärvi	3 301	5 882
3	Heinola	3 362	5 881
4	Hirvensalmi	2 347	5 649
5	Kajaani	160	5 472
6	Enontekiö	37	5 293
7	Espoo	3 000	5 078
8	Enonkoski	1 688	4 689
9	Vieremä	218	4 390
10	Kärsämäki	2 969	4 086
11	Taivassalo	2 329	3 960
12	Puumala	469	3 884
13	Kuhmo	1 899	3 809
14	Tervola	1 947	3 801
15	Sotkamo	91	3 791
16	Reisjärvi	3 283	3 602
17	Kannonkoski	1 396	3 415
18	Evijärvi	185	3 365
19	Luhanka	232	3 232
20	Kivijärvi	125	3 186

Sij.	Rahavarat eur/as	2013	2022
291	Rautalampi	230	8
290	Järvenpää	3	16
289	Oripää	281	17
288	Pomarkku	0	20
287	Hamina	452	22
286	Lapinlahti	160	27
285	Tohmajärvi	439	29
284	Ilmajoki	63	31
283	Nousiainen	6	50
282	Siuntio	4	52
281	Kangasniemi	91	53
280	Kerava	118	61
279	Jokioinen	85	66
278	Pieksämäki	7	74
277	Kotka	0	74
276	Tuusula	75	74
275	Hanko	74	75
274	Ähtäri	339	79
273	Vaasa	204	87
272	Taipalsaari	689	88

Nettolaina

- Kun lainakannan suuruutta tarkastellaan niin, että otetaan vähentävänä tekijänä huomioon kunnan rahavarat, puhutaan nettolainasta.
- Jos nettolaina-tunnusluvun arvo on negatiivinen, kunnalla on enemmän rahavaroja kuin sen lainakanta on.
- Hartolan nettolaina oli 3 600 euroa per asukas vuonna 2022. Se on maan keskiarvoa suurempi (sija 220).

Oma sij.	Nettolaina eur/as	2013	2022				
	Minimi	-3 395	-6 961				
	25 %	879	761				
	Keskiarvo	1 726	2 141				
	75 %	2 479	3 600				
	Maksimi	5 627	8 946				
220	Hartola	2 354	3 600				
Sij.	Nettolaina eur/as	2013	2022	Sij.	Nettolaina eur/as	2013	2022
1	Outokumpu	1 941	-6 961	291	Utsjoki	2 770	8 946
2	Hirvensalmi	-1 934	-5 649	290	Konnevesi	2 528	7 923
3	Enonkoski	-1 189	-4 689	289	Ylivieska	3 624	7 599
4	Puumala	991	-3 860	288	Kaustinen	3 867	7 386
5	Siikainen	1 003	-3 107	287	Reisjärvi	2 520	7 193
6	Enontekiö	2 446	-2 912	286	Virolahti	3 273	7 039
7	Tervola	-1 012	-2 816	285	Jämijärvi	1 827	7 036
8	Vieremä	352	-2 658	284	Kemi	3 457	6 429
9	Ranua	-1 177	-2 447	283	Pelkosenniemi	2 312	6 285
10	Eurajoki	-1 310	-2 349	282	Hanko	5 627	6 135
11	Luumäki	-3 395	-1 988	281	Keuruu	2 965	5 808
12	Kauniainen	-509	-1 985	280	Muhos	2 559	5 631
13	Isojoki	769	-1 926	279	Laukaa	2 520	5 582
14	Koski Tl	-670	-1 909	278	Karkkila	4 393	5 574
15	Sotkamo	1 383	-1 499	277	Mikkeli	3 107	5 545
16	Ylitornio	-3 383	-1 455	276	Järvenpää	1 144	5 493
17	Kitee	2 025	-1 426	275	Toholampi	5 517	5 487
18	Savukoski	2 568	-1 302	274	Mynämäki	1 114	5 406
19	Lestijärvi	1 958	-1 294	273	Kaskinen	1 838	5 366
20	Kolari	2 924	-1 291	272	Ilmajoki	3 336	5 286

Kunnan ja konsernin antolainat

Hartola	Hartola	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kunnan antolainat	Antolainat 1000 €	291	244	211	27	24	22	22	22	19	19
	Riskiantol. 1000 €				27	24	22	22	22		
	Osuus-%				100 %	100 %	100 %	100 %	100 %		
	Antolainat €/as	94	79	71	9	8	8	8	8	7	8
	Antolainat vero-%	0,83	0,69	0,60	0,08	0,07	0,07	0,07	0,06	0,06	0,05
	Verrokkit ka €/as	174	201	219	238	236	234	242	274	286	276
	Verrokkit ka vero-%	1,46	1,66	1,79	1,94	1,91	1,92	1,92	2,10	2,11	1,97
	Maan ka €/as	264	318	338	362	369	368	368	375	391	393
	Maan ka vero-%	1,86	2,21	2,32	2,48	2,52	2,53	2,46	2,42	2,46	2,36
Hartola	Hartola	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Konsernin antolainat	Antolainat 1000 €	296	84	67	31	59	57	53	-308	-434	-638
	Antolainat €/as	96	27	22	11	20	21	20	-116	-166	-248
	Antolainat vero-%	0,84	0,24	0,19	0,09	0,17	0,17	0,17	-0,87	-1,26	-1,75
	Verrokkit ka €/as	44	63	44	37	39	38	38	49	53	45
	Verrokkit ka vero-%	0,38	0,55	0,38	0,31	0,32	0,33	0,31	0,39	0,40	0,33
	Maan ka €/as	56	66	55	66	69	70	59	62	62	57
	Maan ka vero-%	0,40	0,48	0,38	0,46	0,48	0,49	0,40	0,40	0,39	0,34

- Hartolan kunnan antolainat ovat vähäiset.
- Konsernin antolainat ovat merkittävästi negatiiviset. (Lähde: Tilastokeskus, –2020; Valtiokonttori, 2021–2022)
- Verrokkiryhmä koostuu muista maaseutumaisista kunnista, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.

Kenelle kuntaa saa antaa antolainaa ja takauksia?

- Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta **ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa.**
  - Eli – kunta ei voi myöntää takausta tai muuta vakuutta kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yksityisen yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta
  - Poikkeuksena yllä olevaan, kunta voi antaa takauksen tai vakuuden liikuntalain, kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain, museolain tai nuorisolain mukaisien tehtävien edistämiseen.
  - Lisäksi kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden, jos se perustuu lain perusteella hyväksytyyn tukiohjelmaan tai yksittäiseen tukeen tai liittyy yhteisölle tai säätiölle annettuun palveluvelvoitteeseen (esim. sosiaalinen asuntotuotanto).
- **Kuntien tulee huomioida EU:n valtioneuvoston päätökset kaikissa antolainoihin, takauksiin ja vakuuksiin liittyvissä tilanteissa – myös kun kyseessä olevia myönnetään kuntakonserniin kuuluville yhtiöille**
- Käytännössä kuntien mahdollisuus antaa antolainaa ja takauksia on hyvin rajallinen

Muuta taseesta

Taseen riskit:

- Antolainasaamiset – kunta saa vieläkin antaa antolainaa hyvin rajatusti lähipiirissä oleville organisaatioille. Antolainasaamisia on käytetty instrumentteina omaisuuden ”järjestelyissä”. Ei enää suositeltu tapa toimia.
- Takaukset – kunta saa vieläkin antaa takauksia hyvin rajatusti lähipiirissä oleville organisaatioille. Takaukset olivat kaataa Karkkilan ja kaatoivat Juankosken. Ei enää suositeltu tapa toimia.
- Sijoitukset – kuntien sijoitukset ovat yleensä kuntayhtymä tms. sijoituksia (kunnan toimialaan liittyviä sijoituksia).
- Valuuttaluotot – kunnat eivät ota enää entiseen tapaan valuuttaluottoa. Valuuttaluottoa on enää hyvin harvan kunnan taseessa (10-15 kuntaa).
- **Suojaukset**
- **Leasing-sopimukset – käyttö erityisesti omistusjärjestelyissä – kunta ei velkaannu, vaikka asiallisesti ottaen laina on järjestelty leasing-velaksi, josta maksetaan myös korko.**
- **Kikat – selviävät taseesta tai sen liitetiedoista**

Hartola	Hartola	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kunnan sijoitukset	Sijoitukset 1000 €				5 860	4 372	4 064	4 058	4 473	4 416	3 787
	Riskisij. 1000 €				4 516	3 028	2 720	2 714	3 129		
	Osuus-%				77 %	69 %	67 %	67 %	70 %		
	Sijoitukset €/as				2 004	1 517	1 462	1 505	1 685	1 685	1 471
	Sijoitukset vero-%				17,60	12,92	12,11	12,96	12,69	12,86	10,41
	Verrokit ka €/as				1 852	1 997	2 091	2 161	2 236	2 285	2 292
	Verrokit ka vero-%				15,51	16,37	17,65	17,44	17,53	17,12	16,45
	Maan ka €/as				1 768	1 836	1 884	1 961	2 051	2 111	2 078
	Maan ka vero-%				13,04	13,42	14,06	14,12	14,29	14,22	13,42
Hartola	Hartola	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kunnan takaukset	Takaukset 1000 €	8 285	8 275	6 935	6 494	5 843	5 428	5 608	5 082	16 112	13 838
	Ei konserni 1000 €					491	397	274	168		
	Osuus-%					8 %	7 %	5 %	3 %		
	Takaukset €/as	2 674	2 695	2 326	2 221	2 027	1 953	2 079	1 914	6 147	5 376
	Takaukset vero-%	23,52	23,31	19,63	19,51	17,27	16,17	17,90	14,41	46,91	38,02
	Verrokit ka €/as	1 014	1 043	1 184	1 219	1 176	1 154	1 176	1 028	1 659	1 441
	Verrokit ka vero-%	8,59	8,69	9,63	10,10	9,65	9,64	9,40	7,99	12,35	10,27
	Maan ka €/as	1 161	1 218	1 277	1 304	1 326	1 313	1 279	1 198	1 815	1 492
	Maan ka vero-%	8,51	8,84	9,18	9,47	9,57	9,59	9,02	8,10	12,05	9,42

- Hartolan sijoitusten määrä (euroa/asukas) on lähellä verrokkiryhmän sekä koko maan keskitasoa pienempi.
- **Hartolan takausten määrä on merkittävästi keskitasoa suurempi.**
- *Verrokkiryhmä koostuu muista maaseutumaisista kunnista, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.*

Katso taseesta staattinen luku ja kehitys – ali/ylijäämä

- Tuloslaskelman alijäämä osoittaa, että säännöllisellä rahoituksella –vuosikatteella – ei ole pystytty kattamaan poistoja (pääsääntö).
- Taseen ali- tai ylijäämä osoittaa tuloslaskelman vuotuiset yhteenlasketut ali- ja ylijäämät.
- Ylijäämä EI OLE sama asia kuin kassassa olevat rahat.
- Hartolassa oli kumulatiivista ylijäämää 714 euroa/asukas vuonna 2022 (sija 203).

Oma sij.	Kumulat ali/ylily eur/as	2013	2022
	Minimi	1	-2 553,8
	25 %	74	615
	Keskiarvo	147	1 640,2
	75 %	221	2 322
	Maksimi	294	10 865
203	Hartola	241	714
Sij.	Kumulat ali/ylily eur/as	2013	2022
1	Helsinki	31	10 865
2	Eurajoki	13	8 418
3	Enontekiö	6	7 366
4	Tervola	8	6 727
5	Enonkoski	3	6 695
6	Rautavaara	202	6 617
7	Puumala	5	5 958
8	Pelkosenniemi	286	5 917
9	Kauniainen	26	5 423
10	Kittilä	27	5 349
11	Kannonkoski	268	5 199
12	Taivassalo	51	5 061
13	Sotkamo	18	4 928
14	Pyhäjoki	49	4 921
15	Kajaani	21	4 827
16	Oulu	88	4 706
17	Kolari	19	4 646
18	Viitasaari	42	4 426
19	Taivalkoski	58	4 200
20	Utsjoki	292	4 190

Sij.	Kumulat ali/ylily eur/as	2013	2022
292	Kyyjärvi	227	-2 554
291	Pertunmaa	277	-2 148
290	Kemi	281	-967
289	Haapajärvi	248	-901
288	Mikkeli	270	-785
287	Toivakka	217	-671
286	Lemi	141	-518
285	Kauhajoki	228	-221
284	Mänttä-Vilppula	218	-211
283	Jämsä	94	-182
282	Laukaa	278	-145
281	Muhos	285	-96
280	Multia	35	-74
279	Lapinlahti	259	-73
278	Oulainen	187	-52
277	Urjala	146	-15
276	Kouvola	215	-6
275	Liperi	242	19
274	Lumijoki	224	22
273	Akaa	249	29

Katso taseesta staattinen luku ja kehitys – käyttöomaisuus

- Käyttöomaisuuteen kirjataan kaikenlainen kunnan omaisuus – kiinteä ja irtain.
- Käyttöomaisuuden arvo EI ole välttämättä eikä todennäköisestikään sama kuin omaisuuden reaaliarvo (metsäomistus, sähköyhtiöiden omistus jne.), mutta summa osoittaa hyvin omistuksen suuruusluokan.
- Hartolan käyttöomaisuus per asukas on Manner-Suomen keskiarvoa pienempi (sija 194).

Oma sij.	Käyttöomaisuus eur/as	2013	2022
	Minimi	3 115	4 129
	25 %	5 127	6 623
	Keskiarvo	6 205	8 041
	75 %	6 974	9 216
	Maksimi	16 952	21 147
194	Hartola	4 291	6 966
Sij.	Käyttöomaisuus eur/as	2013	2022
1	Helsinki	16 952	21 147
2	Pelkosenniemi	10 235	17 285
3	Utsjoki	5 028	15 958
4	Hanko	11 381	14 162
5	Rautavaara	9 956	13 719
6	Kannonkoski	13 050	13 048
7	Konnevesi	7 616	12 585
8	Sipoo	8 952	12 306
9	Miehikkälä	7 131	12 206
10	Virolahti	7 471	11 942
11	Reisjärvi	6 755	11 835
12	Keuruu	7 953	11 612
13	Juva	9 297	11 477
14	Varkaus	7 931	11 402
15	Hailuoto	9 103	11 345
16	Kaskinen	13 201	11 297
17	Lappajärvi	8 191	11 239
18	Vaasa	8 506	11 205
19	Kemijärvi	8 650	11 151
20	Mäntsälä	7 065	11 135

Sij.	Käyttöomaisuus eur/as	2013	2022
292	Multia	4 088	4 129
291	Nakkila	3 654	4 407
290	Hirvensalmi	4 605	4 511
289	Lemi	3 982	4 513
288	Pyhäranta	3 115	4 530
287	Savukoski	4 860	4 569
286	Iitti	5 133	4 602
285	Aura	4 029	4 700
284	Ypäjä	4 577	4 834
283	Humppila	4 212	4 896
282	Saarijärvi	6 610	4 901
281	Kitee	4 320	5 106
280	Loimaa	5 065	5 115
279	Taipalsaari	3 788	5 186
278	Ulvila	4 849	5 249
277	Simo	4 814	5 252
276	Pornainen	5 043	5 317
275	Ruovesi	4 443	5 333
274	Hankasalmi	4 788	5 344
273	Orivesi	5 091	5 406

FCG.

Käyttötalous palveluittain

Metatietoja:

- Vertailussa: Hartola, Padasjoki, Konnevesi, Lapinjärvi, Toivakka, Tuusniemi, Sulkava
- Vuosien 2021–2022 käyttötaloustietojen lähde on Kunnan ja kuntayhtymien tilinpäätöstiedot palveluluokkakohtaisesti –tiedonkeruu (lyh. KKTPP). Tiedonkeruu on Valtiokonttorin järjestämä.
- Aiempien vuosien tiedot ovat peräisin Tilastokeskukselta. Aikasarjat on rakennettu yhdistämällä uusi tehtäväluokitus vanhaan palveluluokitukseen AURA-käsikirjan liitteenä olevan ohjeen mukaisesti.
- Lukiokoulutuksen oppilaiden määrät ovat peräisin Opetushallituksen tilastopalvelu Vipusesta. Ikäluokkien koot sekä perusopetuksen että esiopetuksen oppilaiden määrät on saatu Tilastokeskuksesta.
- Värytskirjatarkasteluissa *kuntatyypin*-sarake tarkoittaa maaseutumaisia kuntia, joissa yli 50 000 asukasta.
- Aikasarjatarkasteluissa verrokkiryhmä-rivi tarkoittaa muita maaseutumaisia kuntia, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.
- Vuoden 2021 muutokset palveluluokituksessa aiheuttaa katkoksen useiden palveluiden aikasarjoissa.

Palveluluokitus

- Käyttötalouden uusin palveluluokitus on kuvattu alla. Tässä tarkastelu tehdään pääasiassa karkeammalla tasolla, jossa yksi luokka sisältää useita palveluluokkia. Esimerkiksi Elinkeinoelämän edistäminen sisältää tehtäväluokat Alueiden kehittäminen, Elinkeinojen edistäminen ja Maaseutupalvelut.
- Palveluluokkien kuvaukset löytyvät AURA-käsikirjasta liitteenä.

<ul style="list-style-type: none"> ☐ Elinkeinoelämän edistäminen ☐ Kirjastotoiminta ☐ Museo- ja näyttelytoiminta ☐ Musiikkitoiminta ☐ Muu kulttuuritoiminta ☐ Teatteri-, tanssi- ja sirkustoiminta ☐ Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö ☐ Muu opetustoiminta ☐ Taiteen perusopetus ☐ Liikunta ja ulkoilu ☐ Muu toiminta ☐ Nuorisotoiminta ☐ Yleishallinto ☐ Perusopetus ☐ Ympäristöterveydenhuolto 	<ul style="list-style-type: none"> Alueiden kehittäminen Elinkeinojen edistäminen Maaseutupalvelut Kirjaston alueellinen kehittämistehtävä Kirjaston valtakunnallinen kehittämistehtävä Kirjastopalvelut Museopalvelut Musiikkipalvelut Teatteri-, tanssi- ja sirkuspalvelut Yleisen kulttuuritoiminnan palvelut Visuaalisen taiteen palvelut Kansalaisopistokoulutuksen maksullinen palvelutoiminta Kansalaisopistokoulutus Kansalaisopiston kotoutumissuunnitelmakoulutus Kansanopistokoulutus Kesäyliopistokoulutus Kotoutumiskoulutus Liikunnan koulutuskeskuksen antama koulutus Muu opetus- ja kasvatustoiminta Taiteen perusopetus Taiteen perusopetusta tukeva toiminta Liikunta- ja ulkoilupalvelut Löytöeläimet Nuorisopalvelut Vaalien järjestäminen Yleishallintopalvelut Aamu- ja iltapäivätoiminta Perusopetus Eläinlääkäripalvelut Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta Elintarvikevalvonta ja -neuvonta Erittelemätön ympäristöterveydenhuolto Terveydensuojelun edistäminen ja valvonta Tupakkalain valvonta 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Lukiokoulutus ☐ Tila- ja vuokrauspalvelut ☐ Tukipalvelut ☐ Työllisyyspalvelut ☐ Esiopetus ☐ Varhaiskasvatus ☐ Asumisen turvaaminen ☐ Liikenneväylät ☐ Maaomaisuuden hallinta ☐ Puistot ja yleiset alueet ☐ Rakennusvalvonta ☐ Vesihuolto ☐ Yhdyskuntasuunnittelu ☐ Ympäristönsuojelu ☐ Energiahuolto ☐ Jätehuolto ☐ Joukkoliikenne ☐ Maa- ja metsätilat ☐ Vesihuolto 	<ul style="list-style-type: none"> Lukiokoulutus Tilavuokrauspalvelut Tukipalvelu Työllisyyspalvelut Työllisyyden edistämisen rahoituspalvelut Esiopetus Muu varhaiskasvatus Päiväkotitoiminta Perhepäivähoito Asuntojen vuokrauspalvelut Kunnallinen rakennuttaminen Kadut ja yleiset alueet Pysäköinnin järjestäminen ja valvonta Maaomaisuuden hallinta Puistot ja viheralueet Rakennusvalvonta Vesihuollon järjestäminen ja kehittäminen Asemakaavoitus Asumisen kehittämisen koordinointi Asumisen viranomaispalvelut Kiinteistön muodostaminen Paikkatietopalvelut Yleiskaavoitus Ympäristönsuojelun kehittämis- ja edistämistehtävät Ympäristönsuojelun lupa- ja valvontatehtävät Energiahuoltopalvelut Jätehuollon palvelutehtävät Jätehuollon viranomaispalvelut Joukkoliikenne ja muut liikkumisen palvelut Maa- ja metsätaloustuotteet Hulevesijärjestelmän hallinta Vesihuollon järjestäminen, hulevesiviemärinti Vesihuoltopalvelun tuottaminen, jätevesi Vesihuoltopalvelun tuottaminen, talousvesi
---	--	--	---

- Seuraavissa ”värityskirjoissa” käytetään oheisenmukaista tilikarttaa.
- **Ulkoiset toimintakulut:** kuvaavat kunnan kassasta ulkopuolelle virtaavia euroja: palkat menevät työntekijöille, ulkoiset palvelujen ostot ovat palvelujen ostoja esimerkiksi yrityksiltä, kuntayhtymiltä tai muilta kunnilta, ulkoiset vuokrat ovat muilta kuin kunnalta itseltään vuokrattujen tilojen (tai laitteiden) vuokria.
- **Sisäiset toimintakulut** ovat kuluja, joissa eurot liikkuvat vain kunnan sisällä. Sisäiset palvelujen ostot voivat olla esimerkiksi ICT- tai ravitsemuspalveluiden kuluja, kun ne on tuotettu kunnan omissa tukipalveluissa. Sisäiset vuokrat ovat vuokria kunnan omilta tilapalveluilta.
  - Sisäiset toimintakulut näkyvät jollain toisella palveluluokalla, esimerkiksi tukipalveluissa tai tila- ja vuokrauspalveluissa sisäisinä toimintatuottoina.
- **Vyörytyskulut** ovat vaihtoehtoinen tapa kohdistaa sisäisiä toimintakuluja toisille palveluluokille, ja osa kunnista käyttää sisäisen laskutuksen sisään vain vyörytyksiä.
  - Vyörytyskulut näkyvät jollain toisella palveluluokalla vyörytystuottoina.
- **Ulkoiset toimintatuotot** ovat esimerkiksi tuottoja palvelun myynnistä toisille kunnille, maksutuottoja palvelun käyttäjiltä sekä palveluun saatuja avustuksia, esimerkiksi palkkatukea.
- **Poistot ja arvonalentumiset** kuvaavat palvelussa käytettävän kaluston tai tilojen kulumista ja arvonalenemaa. Poistoja ei yleensä tehdä tiloista suoraan esimerkiksi varhaiskasvatuksessa, jos tilat on vuokrattu ulkoiselta toimijalta tai kunnan omilta tilapalveluilta, vaan tällöin poistot sisältyvät vuokraan ja poistot tehdään tila- ja vuokrauspalveluissa, jos tilat on vuokrattu kunnan omista tilapalveluista.
- **Valmistus omaan käyttöön** –tiliä käytetään, kun kunta tuottaa jonkin hyödykkeen pääasiallisesti omaa henkilökuntaa käyttäen. Tiliä käytetään esimerkiksi itse toteutettujen rakennushankkeiden kulujen taseeseen aktiivoinnissa.
- Koska kunnat käyttävät sisäistä laskutusta ja vyörytyksiä vaihtelevasti, on jonkin palvelun kokonaiskustannusten vertailussa usein hedelmällistä vertailla **käyttökuluja, käyttötuottoja ja nettokäyttökustannusta**
  - **Käyttökulut** sisältävät ulkoiset toimintakulut, sisäiset toimintakulut, poistot ja arvonalentumiset sekä vyörytyskulut.
  - **Käyttötuotot** sisältävät ulkoiset toimintatuotot, sisäiset toimintatuotot, valmistuksen omaan käyttöön sekä vyörytystuotot
  - **Nettokäyttökustannus on käyttökulut miinus käyttötuotot.**

Varhaiskasvatus Hartola	
Ulkoiset toimintakulut:	
Henkilöstökulut	450 041
Asiakaspalvelujen ostot	54 985
Muiden palvelujen ostot	20 541
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	16 067
Avustukset	139 223
Vuokratulot	6 723
Muut kulut	777
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	688 357
Sisäiset toimintakulut:	
Sisäiset palvelujen ostot	10 713
Sisäiset vuokrat	97 004
Sisäiset toimintakulut yhteensä	108 230
Poistot ja arvonalentumiset	19 802
Vyörytyskulut	68 360
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	884 750
Ulkoiset toimintatuotot:	
Myyntituotot	238
Maksutuotot	41 100
Tuet ja avustukset	32 761
Vuokratuotot	0
Muut tuotot	0
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	74 099
Sisäiset toimintatuotot	0
Valmistus omaan käyttöön	0
Vyörytystuotot	0
Käyttötuotot yhteensä (sis + ulk)	74 099
Nettokäyttökustannus	810 651

Koko käyttötalous, 2017-2022

Hartola							
Nettokäyttökulut (1000€)	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Kuntaan jääneet palvelut	5 977	6 219	6 101	6 344	6 521	6 638	11 %
Hyvinvointialueille siirtyneet	12 480	13 050	12 915	12 399	13 222	14 749	18 %
Siirtyneiden osuus, %	68 %	68 %	68 %	66 %	67 %	69 %	

Hartola							
Kuntaan jääneet palvelut	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Käyttökulut (1000 €)	11 303	11 443	11 424	10 973	10 517	11 008	-3 %
Käyttötuotot (1000 €)	5 326	5 224	5 323	4 629	3 996	4 370	-18 %
Nettokäyttökulut (1000€)	5 977	6 219	6 101	6 344	6 521	6 638	11 %
Asukasluku	2 882	2 780	2 697	2 655	2 621	2 574	-11 %
Nettokäyttökulut per asukas	2 074	2 237	2 262	2 389	2 488	2 579	24 %

- Kuntiin jääneiden palveluiden nettokäyttökustannus on kasvanut Hartolassa noin 11 % vuoden 2017 tasoon nähden.
- Asukasluvun muutokset huomioiden kuntaan jääneiden palveluiden nettokäyttökustannus on kasvanut noin 24 % verrattuna vuoden 2017 tasoon.

Sivistyspalveluiden osuus käyttötaloudesta

Hartola							
Nettokäyttökustannus ennen sotea	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Sivistyspalvelut, 1000 €	3 626	3 720	3 628	3 936	4 118	4 259	17 %
Kaikki palvelut sis sote, 1000 €	18 457	19 269	19 016	18 743	19 743	21 387	16 %
Sivistyspalveluiden osuus, %	20 %	19 %	19 %	21 %	21 %	20 %	
Kuntaan jääneistä palveluista	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Sivistyspalvelut, 1000 €	3 626	3 720	3 628	3 936	4 118	4 259	17 %
Muut kuin sivistyspalvelut, 1000 €	2 351	2 499	2 473	2 408	2 403	2 379	1 %
Sivistyspalveluiden osuus, %	61 %	60 %	59 %	62 %	63 %	64 %	

- Sivistyspalveluiden kustannukset ovat kasvaneet Hartolassa noin 17 % verrattuna vuoden 2017 tasoon. Muiden kuntaan jääneiden palveluiden kustannukset ovat kasvaneet vain vähän.
- *Tässä sivistyspalveluilla tarkoitetaan varhaiskasvatusta, esiopetusta, perusopetusta ja lukiota.*

Väestörakenne 2022

	Kpl/käryhmä Verrokkitarkastelu							Koko
	Hartola	Padasjok	Tuusnien	Sulkava	Konneve:	Lapinjärv	Toivakka	
Alle 6 -vuotiaat	77	83	65	68	97	123	123	288 780
6-vuotiaat	13	13	12	19	19	36	23	54 718
Alakoulu	108	109	112	96	141	140	205	365 967
Yläkoulu	45	74	64	35	90	91	99	187 852
II aste 16-18 v.	50	74	66	65	73	73	85	184 142
19-24	56	75	48	88	85	84	66	363 434
25-64	1 129	1 146	1 086	1 000	1 124	1 190	1 102	2 801 447
65-74	569	621	553	519	466	399	382	689 858
75-84	375	396	280	345	288	274	238	439 210
85-...	152	159	108	140	138	108	84	158 203
Kaikki yht	2 574	2 750	2 394	2 375	2 521	2 518	2 407	5 533 611

Osuus väestöstä	Hartola	Padasjok	Tuusnien	Sulkava	Konneve:	Lapinjärv	Toivakka	Koko maa
Alle 6 -vuotiaat	3,0 %	3,0 %	2,7 %	2,9 %	3,8 %	4,9 %	5,1 %	5,2 %
6-vuotiaat	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,8 %	0,8 %	1,4 %	1,0 %	1,0 %
Alakoulu	4,2 %	4,0 %	4,7 %	4,0 %	5,6 %	5,6 %	8,5 %	6,6 %
Yläkoulu	1,7 %	2,7 %	2,7 %	1,5 %	3,6 %	3,6 %	4,1 %	3,4 %
II aste 16-18 v.	1,9 %	2,7 %	2,8 %	2,7 %	2,9 %	2,9 %	3,5 %	3,3 %
19-24	2,2 %	2,7 %	2,0 %	3,7 %	3,4 %	3,3 %	2,7 %	6,6 %
25-64	43,9 %	41,7 %	45,4 %	42,1 %	44,6 %	47,3 %	45,8 %	50,6 %
65-74	22,1 %	22,6 %	23,1 %	21,9 %	18,5 %	15,8 %	15,9 %	12,5 %
75-84	14,6 %	14,4 %	11,7 %	14,5 %	11,4 %	10,9 %	9,9 %	7,9 %
85-...	5,9 %	5,8 %	4,5 %	5,9 %	5,5 %	4,3 %	3,5 %	2,9 %
Kaikki yht	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

- Hartolan väestön ikärakenne on ikääntynyttä verrattuna koko maan keskitasoon: eläkeikäisten osuus on suuri, lasten ja nuorten osuudet ovat pieniä. Myös työikäisiä on maan keskitasoa vähemmän.
- Verrokkikunnista Padasjoen, Tuusniemen ja Sulkavan ikärakenteet vastaavat Hartolaa melko hyvin.
- Toivakassa, Konnevedellä ja Lapinjärvellä lasten osuudet ovat vähän suurempia ja eläkeikäisten osuudet pienempiä.

Kuntaan jääneet palvelut

Koko kunnan palvelurakenne ilman sotea ja pelastustoimintaa:									
	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyyppi
Varhaiskasvatus, perusopetus ja lukio	1 655	1 411	1 420	1 780	1 925	1 952	1 975	1 853	1 906
Muut opetuspalvelut, kulttuuripalvelut ja vapaa-aika	313	329	235	692	239	223	219	356	297
Yleishallinto ja muut palvelut	612	849	711	944	736	712	600	452	769
Yhteensä:	2 579	2 588	2 367	3 417	2 900	2 887	2 794	2 660	2 972

- Varhaiskasvatus, perusopetus ja lukio kattaa valtaosan kaikkien kuntien kuluista. Väestön ikärakenne on selittävä tekijä näiden palveluiden kustannuksissa asukasta kohden.
- Koko käyttötaloutta vertaillaessa myös mm. lukiot vääristävät tarkastelua. Tästä verrokkiryhmästä kunnan ylläpitämä lukio on Padasjoella, Tuusniemellä, Sulkavalla ja Konnevedellä.

Opetustoimi ja varhaiskasvatus

Nettokäyttökustannus per lapsi/opiskelija Varhaiskasvatus, perusopetus ja lukio	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyyppi
Varhaiskasvatus	9 007	8 554	8 355	10 158	9 457	10 242	8 577	9 575	9 117
Esiopetus	14 466	13 114	12 805	7 552	11 731	9 591	7 938	6 905	8 510
Perusopetus ja ap-ip-toiminta	21 308	13 532	10 951	19 738	12 814	13 195	10 738	10 418	12 394
Vaka + esiopetus + perusopetus per 0-15-v	17 526	12 431	10 718	16 573	12 402	12 606	10 566	10 561	11 874
Lukiokoulutus		12 463	12 068	22 794	20 367			8 576	12 773

- Varhaiskasvatuksen jakajana on 0–6-vuotiaat kuntalaiset. Perusopetuksen jakajana on 7–15-vuotiaat kuntalaiset.
- Esiopetuksen jakajana on esiopetuksen oppilaat kunnassa. Tietojen lähde on Tilastokeskus.
- Lukiokoulutuksen jakajana on opiskelijat kunnan ylläpitämissä lukioissa. Tietojen lähde on opetushallituksen tilastopalvelu Vipunen

Varhaiskasvatus

0-6-vuotiaat kunnassa	90	96	77	87	116	159	146	343 498	14 170
Varhaiskasvatus, euroa per lapsi	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyyppi
Ulkoiset toimintakulut:									
Henkilöstökulut	5 000	7 145	5 932	6 659	7 555	6 266	6 233	5 549	6 321
Asiakaspalvelujen ostot	611	0	116	527	1	98	803	1 033	430
Muiden palvelujen ostot	228	576	558	101	606	238	145	623	361
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	179	253	342	108	317	133	219	92	135
Avustukset	1 547	886	702	1 365	667	574	674	878	795
Vuokratulot	75	26	116	552	0	27	334	51	76
Muut kulut	9	6	15	22	22	19	17	19	23
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	7 648	8 893	7 781	9 333	9 168	7 355	8 425	8 244	8 141
Sisäiset toimintakulut:									
Sisäiset palvelujen ostot	119	0	749	186	531	319	863	701	732
Sisäiset vuokrat	1 078	611	0	0	0	1 009	627	1 044	686
Sisäiset toimintakulut yhteensä	1 203	611	754	207	555	2 750	1 490	1 815	1 519
Poistot ja arvonalentumiset	220	6	600	262	14	916	111	63	91
Vyörytyskulut	760	0	0	875	852	0	0	403	352
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	9 831	9 509	9 135	10 677	10 589	11 021	10 026	10 525	10 104
Ulkoiset toimintatuotot:									
Myyntituotot	3	0	0	489	12	7	668	52	123
Maksutuotot	457	531	690	5	393	692	484	641	509
Tuet ja avustukset	364	424	90	0	219	79	297	194	255
Vuokratuotot	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Muut tuotot	0	0	0	0	0	0	0	5	4
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	823	955	780	494	624	778	1 449	893	891
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	509	0	0	20	57
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	4	0
Vyörytystuotot	0	0	0	25	0	0	0	32	39
Käyttötuo	823	955	780	519	1 133	778	1 449	949	988
Nettokäyttökustannus	9 007	8 554	8 355	10 158	9 457	10 242	8 577	9 575	9 117

Hartola							
Varhaiskasvatus	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Käyttökulut (1000 €)	876	909	965	909	852	885	1 %
Käyttötuotot (1000 €)	75	80	125	118	88	74	-1 %
Nettokäyttökulut (1000€)	801	829	840	791	764	811	1 %
0-6-vuotiaat kunnassa	120	110	105	103	101	90	-25 %
Nettokäyttökulut per lapsi	6 675	7 536	8 000	7 680	7 567	9 007	35 %
Verrokkiryhmä	5 705	6 337	7 115	7 238	7 964	9 186	61 %
Koko maa	6 750	7 345	7 948	8 178	8 768	9 577	42 %
Erotus (1000 €)							
verrokkiryhmään	116	132	93	45	-40	-16	-114 %
koko maahan	-9	21	5	-51	-121	-51	470 %
Varhaiskasvatus, nettokäyttökustannus per							
0–6-vuotiaat	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Hartola	6 675	7 536	8 000	7 680	7 567	9 007	35 %
Padasjoki	6 033	7 186	8 082	7 059	8 054	8 554	42 %
Tuusniemi	4 824	5 817	6 315	5 843	6 847	8 355	73 %
Sulkava	6 940	9 500	9 627	10 449	10 138	10 158	46 %
Konnevesi	5 429	5 965	7 914	7 847	8 314	9 457	74 %
Lapinjärvi	8 675	9 161	10 781	9 561	9 833	10 242	18 %
Toivakka	5 614	6 011	6 614	6 296	6 045	8 577	53 %

- Vuoden 2017 tasoon peilaten:
- 0–6-vuotiaiden määrä on pienentynyt Hartolassa 25 %
- Nettokäyttökulut ovat kasvaneet vain 1 %
- **Yksikkökustannus on kasvanut 35 %.**
- Erotus-rivit kuvaavat, mikä ero olisi Hartolan kokonaiskustannuksissa, jos palvelun yksikkökustannus vastaisi verrokkiryhmän tai koko maan keskitasoa.
- Jos yksikkökustannus vastaisi koko maan keskiarvoa, Hartolan varhaiskasvatuksen kulut olisivat noin 51 000 euroa suuremmat, tai 16 000 euroa suuremmat verrokkiryhmän keskiarvolla.

- *Aikasarjatarkasteluissa verrokkiryhmä-rivi tarkoittaa muita maaseutumaisia kuntia, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.*

Osallistuminen varhaiskasvatukseen

Osallistuminen varhaiskasvatukseen	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa
0-2-vuotiaita	38	44	32	38	45	53	56	141516
0-2-vuotiaita lapsia varhaiskasvatuksessa	9	15	3	15	15	24	15	56 340
Osallistumisaste, 0-2-vuotiaat	24 %	34 %	9 %	39 %	33 %	45 %	27 %	40 %
3-5-vuotiaita	39	39	33	30	52	70	67	147 264
3-5-vuotiaita lapsia varhaiskasvatuksessa	30	27	12	21	48	66	54	131 190
Osallistumisaste, 3-5-vuotiaat	77 %	69 %	36 %	70 %	92 %	94 %	81 %	89 %
6-vuotiaita	13	13	12	19	19	36	23	54 718
6-vuotiaita lapsia varhaiskasvatuksessa	9	9	6	12	12	24	18	43 659
Osallistumisaste	69 %	69 %	50 %	63 %	63 %	67 %	78 %	80 %

- Varhaiskasvatukseen osallistuneiden lasten lukumäärien lähde: Vipunen

Varhaiskasvatuksen eri järjestämismuodot

Varhaiskasvatuksen oma toiminta	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa
Oma toiminta pl. maksu- ja myyntituotot, 1000 €	658	787	633	762	1 067	1 633	1 205	2 871 207
Maksutuotot, 1000 €	41	51	53	0	46	110	71	220 093
Netto, 1000 €	617	736	580	762	1 021	1 523	1 134	2 651 114
Lapset kunnallisessa varhaiskasvatuksessa	57	54	39	48	75	117	81	190 092
Euroa per lapsi:								
Oman toiminnan kulut	11 540	14 576	16 243	15 878	14 220	13 955	14 874	15 104
Maksutuotot	721	944	1 361	9	608	940	872	1 158
Netto	10 819	13 632	14 882	15 868	13 612	13 015	14 002	13 946

- Varhaiskasvatuksen oma toiminta: kaupungin omat päiväkodit, perhepäivähoito, avoin varhaiskasvatus. Ei sisällä palvelusetelihoitoa eikä yksityisen hoidon tai kotihoidon tukia.
- Oman toiminnan kulut
= Nettokäyttökustannus – (asiakaspalvelujen ostot + avustukset) + (Maksutuotot + myyntituotot)
- Tiedot varhaiskasvatuksen lapsimääristä ovat peräisin tilastopalvelu Vipusesta. Tieto on 31.12. poikkileikkaustieto, joka ei välttämättä aina kuvaa koko kuluneen vuoden toimintaa.

Päiväkotitoiminta	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa
Oma toiminta pl. maksu- ja myyntituotot, 1000 €	299	663	0	679	586	1 570	1 170	2 645 211
Maksutuotot, 1000 €	19	44	0	0	23	110	70	203 768
Netto, 1000 €	280	620	0	679	563	1 460	1 101	2 441 443
Lapset kunnallisessa päiväkodissa	36	51	0	45	57	117	81	180 579
Euroa per lapsi:								
Oman toiminnan kulut	8 301	13 009		15 096	10 283	13 421	14 448	14 648
Maksutuotot	523	857		10	398	940	858	1 128
Netto	7 778	12 152		15 086	9 885	12 481	13 590	13 520
Perhepäivähoito	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa
Oma toiminta pl. maksu- ja myyntituotot, 1000 €	356	121	633	72	478	59	34	156 960
Maksutuotot, 1000 €	22	7	53	0	23	0	0	11 974
Netto, 1000 €	334	113	580	72	455	59	34	144 985
Lapset kunnallisessa perhepäivähoidossa	30	3	39	3	18	0	0	9 708
Euroa per lapsi:								
Oman toiminnan kulut	11 868	40 231	16 243	23 886	26 567			16 168
Maksutuotot	743	2 428	1 361	0	1 272			1 233
Netto	11 125	37 802	14 882	23 886	25 295			14 935

- Tiedot varhaiskasvatuksen lapsimääristä ovat peräisin tilastopalvelu Vipusesta. Tieto on 31.12. poikkileikkaustieto, joka ei välttämättä aina kuvaa koko kuluneen vuoden toimintaa.

Varhaiskasvatuksen eri järjestämismuodot

Palvelusetelipäivähoito	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa
Palveluseteli, 1000 €	0	0	0	0	0	0	83	283 420
Lapset palvelusetelillä	0	0	0	0	0	0	3	32 109
Palveluseteli per lapsi palvelusetelillä							27 718	8 827
Palvelusetelin hinta per lapsi / 11 kk							2 520	802
Oma päiväkotihoito, netto per lapsi	7 778	12 152		15 086	9 885	12 481	13 590	13 520
Oma perhepäivähoito, netto per lapsi	11 125	37 802	14 882	23 886	25 295			14 935
Muu varhaiskasvatus	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa
Oma toiminta pl. maksu- ja myyntituotot, 1000 €	3	3	0	11	2	3	1	69 036
Maksutuotot, 1000 €	0	0	0	0	0	0	1	4 350
Netto, 1000 €	3	3	0	11	2	3	-1	64 686
0-6-vuotiaat kunnassa	293	353	319	283	420	463	535	1 081 459
Euroa per lapsi:								
Oman toiminnan kulut	10	8	0	39	5	7	1	64
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	2	4
Netto	10	8	0	39	5	7	-1	60

- Vain Toivakassa lapsia hoidetaan palvelusetelillä. Vuoden lopun lapsimäärä ei välttämättä kuvaa koko vuoden tilannetta. Lapsimäärän lähde on Vipunen.

Varhaiskasvatuksen järjestäminen	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa
Lapsia 31.12. (lähde: Vipunen)								
Kunnallisissa päiväkodeissa	36	51	0	45	57	117	81	180 579
Kunnallisessa perhepäivähoidossa	30	3	39	3	18	0	0	9 708
Palvelusetelillä	0	0	0	0	0	0	3	32 109
Yksityisen hoidon tuella	0	0	0	0	0	0	0	8 934
Varhaiskasvatus, euroa per lapsi	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa
Päiväkodit, oma toiminta	7 778	12 152		15 086	9 885	12 481	13 590	13 520
Perhepäivähoito, oma toiminta	11 125	37 802	14 882	23 886	25 295			14 935
Palvelusetelipäivähoito							27 718	8 827
Yksityisen hoidon tuki + kuntalisä per lapsi								6 716

- Tiedot lapsimääristä ovat peräisin tilastopalvelu Vipusesta. Tieto on 31.12. poikkileikkaustieto, joka ei välttämättä aina kuvaa koko kuluneen vuoden toimintaa.

Kotihoidon tuki

Kotihoidon tuki	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa
Kotihoidon tuki, 1000 €	116	85	54	0	77	91	98	202 718
Kotihoidon tuen kuntalisä, 1000 €	23	0	0	0	0	0	0	11 444
Kotihoidon tukea vuoden aikana saaneet lapset	45	44	28	29	31	41	55	101 335
0-2-vuotiaat	38	44	32	38	45	53	56	141 516
Osuus 0-2-vuotiaista	118 %	100 %	88 %	76 %	69 %	77 %	98 %	72 %
Kotihoidon tuki per tukea saanut lapsi	2 580	1 934	1 930	0	2 495	2 226	1 789	2 000
Kuntalisä per tukea saanut lapsi	514	0	0	0	0	0	0	113

- Kotihoidon tuella hoidetut lapset ovat lapset, jotka ovat saaneet kotihoidon tukea vuoden aikana. Lapsi voi olla täten siis osan vuodesta kotihoidon tuella, mutta kirjautua vuoden lopussa esimerkiksi päiväkodin asiakkaaksi. Kotihoidon tukea voi myös saada yli 2-vuotias lapsi, jos tukea saa myös nuorempi sisarus, mistä syystä Hartolassa suhde on yli 100 %.
- Kotihoidon tukea vuoden aikana saaneiden lasten määrän lähde: Kelasto
- Sulkavan tiedoista kotihoidon tuen kulut puuttuvat niille tarkoitetulta tililtä.

Oppilaita esiopetuksessa	13	13	11	19	21	25	30	60 508	2 925
Esiopetus, euroa per lapsi	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konneves	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyyppi
Ulkoiset toimintakulut:									
Henkilöstökulut	8 594	8 763	7 669	3 849	4 773	6 004	2 946	4 210	5 254
Asiakaspalvelujen ostot	1 744	0	469	976	0	25	52	327	141
Muiden palvelujen ostot	2 251	5 441	1 707	1 423	1 763	1 732	1 396	676	1 221
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	421	580	698	103	423	79	301	95	131
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	13	1
Vuokratulot	3	12	188	281	8	13	790	47	73
Muut kulut	0	14	20	0	7	13	1	10	13
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	13 013	14 810	10 751	6 632	6 973	7 865	5 485	5 378	6 835
Sisäiset toimintakulut:									
Sisäiset palvelujen ostot	878	8	2 863	425	732	850	961	598	826
Sisäiset vuokrat	2 228	3	0	0	0	1 092	1 640	923	832
Sisäiset toimintakulut yhteensä	3 106	11	2 873	425	740	2 613	2 601	1 603	1 783
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	5	0	0	0	170	28	48
Vyörytyskulut	469	0	0	496	4 750	0	0	295	387
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	16 587	14 821	13 629	7 552	12 463	10 479	8 256	7 304	9 052
Ulkoiset toimintatuotot:									
Myyntituotot	573	0	827	0	0	596	316	40	84
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	70	14
Tuet ja avustukset	1 548	1 702	-3	0	0	292	2	192	415
Vuokratuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	-0
Muut tuotot	0	5	0	0	0	0	0	3	8
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	2 121	1 708	824	0	0	888	318	306	521
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	732	0	0	41	20
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	7	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0	0	46	2
Käyttötuotot yhteensä (sis + ulk)	2 121	1 708	824	0	732	888	318	400	542
Nettokäyttökustannus	14 466	13 114	12 805	7 552	11 731	9 591	7 938	6 905	8 510

Esiopetus

- Esiopetuksen tiedot eivät välttämättä ole vertailukelpoisia kuntien välillä johtuen erilaisista tavoista kohdentaa tai olla kohdentamatta osa kuluista päivähoitoon tai perusopetukseen.
- Lisäksi 2-vuotisen esiopetuksen kokeilu vaikuttaa kustannuksiin osassa kunnista

Opetustunnit esiopetuksessa	748	740	815	1 400	752	2 172	1 339	3 679 752	191 636
Esiopetus, euroa per opetustunti	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyyppi
Ulkoiset toimintakulut:									
Henkilöstökulut	149	154	104	52	133	69	66	69	80
Asiakaspalvelujen ostot	30	0	6	13	0	0	1	5	2
Muiden palvelujen ostot	39	96	23	19	49	20	31	11	19
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	7	10	9	1	12	1	7	2	2
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuokratulot	0	0	3	4	0	0	18	1	1
Muut kulut	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	226	260	145	90	195	91	123	88	104
Sisäiset toimintakulut:									
Sisäiset palvelujen ostot	15	0	39	6	20	10	22	10	13
Sisäiset vuokrat	39	0	0	0	0	13	37	15	13
Sisäiset toimintakulut yhteensä	54	0	39	6	21	30	58	26	27
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	4	0	1
Vyörytyskulut	8	0	0	7	133	0	0	5	6
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	288	260	184	102	348	121	185	120	138
Ulkoiset toimintatuotot:									
Myyntituotot	10	0	11	0	0	7	7	1	1
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Tuet ja avustukset	27	30	-0	0	0	3	0	3	6
Vuokratuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	-0
Muut tuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	37	30	11	0	0	10	7	5	8
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	20	0	0	1	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Käyttötuotot yhteensä (sis + ulk)	37	30	11	0	20	10	7	7	8
Nettokäyttökustannus	251	230	173	102	328	110	178	114	130
Opetustunteja per oppilas	58	57	74	74	36	87	45	61	66

Esiopetus – euroa per opetustunti

- Jakajana tässä on opettajien antamat opetustunnit (lähde: OPH)

Hartola							
Esiopetus	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Käyttökulut (1000 €)	150	152	152	145	167	216	44 %
Käyttötuotot (1000 €)	0	1	0	2	10	28	
Nettokäyttökulut (1000€)	150	151	152	143	157	188	25 %
Esioppilaat	12	12	18	16	21	13	8 %
Nettokäyttökulut per oppilas	12 500	12 583	8 444	8 938	7 497	14 466	16 %
Verrokkiryhmä	7 447	6 854	7 917	8 022	8 588	9 435	27 %
Koko maa	5 815	5 885	6 215	6 072	6 906	6 906	19 %
Erotus (1000 €)							
verrokkiryhmään	61	69	9	15	-23	65	8 %
koko maahan	80	80	40	46	12	98	23 %
Esiopetus, nettokäyttökustannus per lapset esiopetuksessa							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Hartola	12 500	12 583	8 444	8 938	7 497	14 466	16 %
Padasjoki	5 125	3 650	4 214	5 733	82 536	13 114	156 %
Tuusniemi	7 667	7 350	11 667	5 818	9 987	12 805	67 %
Sulkava	6 563	7 077	6 273	10 000	10 610	7 552	15 %
Konnevesi	7 440	9 158	8 571	8 350	11 636	11 731	58 %
Lapinjärvi	5 833	790	7 435	5 679	7 931	9 591	64 %
Toivakka	6 178	7 270	7 531	6 452	4 678	7 938	29 %

- Aikasarjatarkasteluissa verrokkiryhmä-rivi tarkoittaa muita maaseutumaisia kuntia, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.

	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konneves	Lapinjärvi	Toivakka
Oppilaita perusopetuksessa	145	184	240	141	239	240	329
7-15-vuotiaat kunnassa	153	183	176	131	231	231	304

7-15-vuotiaat kunnassa	153	183	176	131	231	231	304	553 819	27 312
Perusopetus ja ap-ip-toiminta, euroa per lapsi	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konneves	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyyppi
Ulkoiset toimintakulut:									
Henkilöstökulut	7 535	9 213	9 049	11 734	8 754	4 287	6 672	5 889	7 312
Asiakaspalvelujen ostot	2 557	510	675	2 070	233	4 557	573	713	703
Muiden palvelujen ostot	1 359	1 949	2 886	3 475	2 303	1 542	1 530	895	1 681
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	351	738	1 174	602	490	424	415	290	432
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	49	6
Vuokratulot	11	237	403	2 285	31	169	283	106	138
Muut kulut	0	25	11	2	21	8	16	15	21
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	11 814	12 671	14 199	20 169	11 832	10 987	9 490	7 956	10 292
Sisäiset toimintakulut:									
Sisäiset palvelujen ostot	17	11	2 810	140	675	928	1 247	751	987
Sisäiset vuokrat	5 305	1 319	0	0	0	915	1 485	1 842	1 304
Sisäiset toimintakulut yhteensä	5 325	1 333	2 822	140	682	2 373	2 732	2 702	2 472
Poistot ja arvonalentumiset	3 412	76	456	424	0	346	60	143	199
Vyörytyskulut	1 438	0	0	1 909	1 910	0	0	359	526
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	21 989	14 079	17 477	22 643	14 424	13 707	12 282	11 160	13 490
Ulkoiset toimintatuotot:									
Myyntituotot	296	172	6 155	2 069	576	252	1 192	315	631
Maksutuotot	69	56	44	50	0	71	35	53	58
Tuet ja avustukset	183	315	163	547	359	188	313	279	248
Vuokratuotot	0	1	5	8	0	0	0	5	5
Muut tuotot	133	2	153	8	0	1	3	21	28
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	681	547	6 520	2 682	936	512	1 543	672	970
Sisäiset toimintatuotot	0	0	6	84	674	0	0	26	95
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	9	0
Vyörytystuotot	0	0	0	138	0	0	0	36	32
Käyttötuo- tuotot yhteensä (sis + ulk)	681	547	6 526	2 904	1 609	512	1 543	743	1 096
Nettokäyttökustannus	21 308	13 532	10 951	19 738	12 814	13 195	10 738	10 418	12 394

Perusopetus

- Kustannuksissa jakajana on ikäryhmän (7–15-v) koko.
- Muissa kunnissa koulua käyvien lasten kotikuntakorvauksen kulut näkyvät asiakaspalveluiden ostoissa ja kotikuntakorvauksen tuotot myyntituotoissa, kun kunnassa koulua käy toisen kunnan lapsia.
- Oppilaiden määrän lähde: OPH

	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka
Oppilaita perusopetuksessa	145	184	240	141	239	240	329
7-15-vuotiaat kunnassa	153	183	176	131	231	231	304

7-15-vuotiaat kunnassa	153	183	176	131	231	231	304	553 819	27 312
Perusopetus ja ap-ip-toiminta, euroa per lapsi	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyyppi
Ulkoiset toimintakulut:									
Henkilöstökulut	7 535	9 213	9 049	11 734	8 754	4 287	6 672	5 889	7 312
Asiakaspalvelujen ostot	2 557	510	675	2 070	233	4 557	573	713	703
Muiden palvelujen ostot	1 359	1 949	2 886	3 475	2 303	1 542	1 530	895	1 681
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	351	738	1 174	602	490	424	415	290	432
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	49	6
Vuokratulot	11	237	403	2 285	31	169	283	106	138
Muut kulut	0	25	11	2	21	8	16	15	21
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	11 814	12 671	14 199	20 169	11 832	10 987	9 490	7 956	10 292
Sisäiset toimintakulut:									
Sisäiset palvelujen ostot	17	11	2 810	140	675	928	1 247	751	987
Sisäiset vuokrat	5 305	1 319	0	0	0	915	1 485	1 842	1 304
Sisäiset toimintakulut yhteensä	5 325	1 333	2 822	140	682	2 373	2 732	2 702	2 472
Poistot ja arvonalentumiset	3 412	76	456	424	0	346	60	143	199
Vyörytyskulut	1 438	0	0	1 909	1 910	0	0	359	526
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	21 989	14 079	17 477	22 643	14 424	13 707	12 282	11 160	13 490
Ulkoiset toimintatuotot:									
Myyntituotot	296	172	6 155	2 069	576	252	1 192	315	631
Maksutuotot	69	56	44	50	0	71	35	53	58
Tuet ja avustukset	183	315	163	547	359	188	313	279	248
Vuokratuotot	0	1	5	8	0	0	0	5	5
Muut tuotot	133	2	153	8	0	1	3	21	28
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	681	547	6 520	2 682	936	512	1 543	672	970
Sisäiset toimintatuotot	0	0	6	84	674	0	0	26	95
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	9	0
Vyörytystuotot	0	0	0	138	0	0	0	36	32
Käyttötuo- tuotot yhteensä (sis + ulk)	681	547	6 526	2 904	1 609	512	1 543	743	1 096
Nettokäyttökustannus	21 308	13 532	10 951	19 738	12 814	13 195	10 738	10 418	12 394

Perusopetus

- Kustannuksissa jakajana on ikäryhmän (7–15-v) koko.
- Muissa kunnissa koulua käyvien lasten kotikuntakorvauksen kulut näkyvät asiakaspalveluiden ostoissa ja kotikuntakorvauksen tuotot myyntituotoissa, kun kunnassa koulua käy toisen kunnan lapsia.
- Oppilaiden määrän lähde: OPH

Opetustunnit perusopetuksessa	12 939	17 782	18 575	19 849	19 507	12 811	24 775	39 192 487	2 297 691
Perusopetus ja ap-ip-toiminta, euroa per op Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyyppi	
Ulkoiset toimintakulut:									
Henkilöstökulut	89	95	86	77	104	77	82	83	87
Asiakaspalvelujen ostot	30	5	6	14	3	82	7	10	8
Muiden palvelujen ostot	16	20	27	23	27	28	19	13	20
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4	8	11	4	6	8	5	4	5
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Vuokrakulut	0	2	4	15	0	3	3	1	2
Muut kulut	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	140	130	135	133	140	198	116	112	122
Sisäiset toimintakulut:									
Sisäiset palvelujen ostot	0	0	27	1	8	17	15	11	12
Sisäiset vuokrat	63	14	0	0	0	16	18	26	15
Sisäiset toimintakulut yhteensä	63	14	27	1	8	43	34	38	29
Poistot ja arvonalentumiset	40	1	4	3	0	6	1	2	2
Vyörytyskulut	17	0	0	13	23	0	0	5	6
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	260	145	166	149	171	247	151	158	160
Ulkoiset toimintatuotot:									
Myyntituotot	3	2	58	14	7	5	15	4	8
Maksutuotot	1	1	0	0	0	1	0	1	1
Tuet ja avustukset	2	3	2	4	4	3	4	4	3
Vuokratuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	2	0	1	0	0	0	0	0	0
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	8	6	62	18	11	9	19	10	12
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	1	8	0	0	0	1
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Käyttötuo tuotot yhteensä (sis + ulk)	8	6	62	19	19	9	19	10	13
Nettokäyttökustannus	252	139	104	130	152	238	132	147	147
Opetustunteja per oppilas	85	97	106	152	84	55	81	71	84

Perusopetus – euroa per opetustunti

- Jakajana tässä on opettajien antamat opetustunnit (lähde: OPH)

Perusopetus, 2017–2022

Hartola							
Perusopetus	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Käyttökulut (1000 €)	2 873	2 931	2 829	3 174	3 328	3 364	17 %
Käyttötuotot (1000 €)	198	191	193	172	132	104	-47 %
Nettokäyttökulut (1000€)	2 675	2 740	2 636	3 002	3 196	3 260	22 %
7-15-vuotiaat	190	179	167	159	156	153	-19 %
Nettokäyttökulut per oppilas	14 079	15 307	15 784	18 881	20 489	21 308	51 %
Verrokkiryhmä	10 974	11 308	11 518	11 310	11 925	12 995	18 %
Koko maa	8 881	9 140	9 488	9 540	10 007	10 494	18 %
Erotus (1000 €)							
verrokkiryhmään	590	716	712	1 204	1 336	1 272	116 %
koko maahan	988	1 104	1 051	1 485	1 635	1 655	68 %
Perusopetus, nettokäyttökustannus per 7-15-vuotiaat							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Hartola	14 079	15 307	15 784	18 881	20 489	21 308	51 %
Padasjoki	10 457	10 511	11 083	11 398	12 778	13 532	29 %
Tuusniemi	12 319	13 114	10 631	9 500	10 147	10 951	-11 %
Sulkava	12 500	12 342	14 277	17 000	17 642	19 738	58 %
Konnevesi	9 801	10 408	10 673	11 306	12 010	12 814	31 %
Lapinjärvi	11 880	10 517	11 549	11 724	12 354	13 195	11 %
Toivakka	9 663	9 813	9 633	9 400	7 731	10 738	11 %

- Aikasarjatarkasteluissa verrokkiryhmä-rivi tarkoittaa muita maaseutumaisia kuntia, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.

Perusopetuksen käyttökustannukset toiminnoittain

Käyttökustannukset toiminnoittain	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konneves	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa
Oppilasmäärä	140	186	233	141	233	152	330	518 342
Opetus	8 500	9 226	5 845	7 975	6 985	6 181	5 570	5 528
Majoitus ja kuljetus	1 249	1 604	1 461	2 579	1 872	1 924	1 313	405
Oppilasruokailu	1 008	887	1 055	1 326	1 578	1 357	692	572
Muu oppilashuolto	1 044	44	231	1 458	850	891	788	522
Sisäinen hallinto	1 597	717	1 388	3 458	887	1 035	216	675
Kiinteistöjen ylläpito	8 924	1 037	1 285	2 724	1 582	1 365	2 095	2 443
Yhteensä ilman pieniä hankkeita	22 322	13 515	11 267	19 521	13 754	12 752	10 673	10 145
Pienet hankkeet	59	191	0	0	0	298	0	130
Kuljetus ja ruokailu								
	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konneves	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa
Majoitus ja kuljetus, 1000 €	175	0	340	362	435	291	433	206 554
Majoitus- ja kuljetusoppilaat	60	0	172	95	129	107	137	103 202
Majoitus ja kuljetus, e/oppilas	2 915	0	1 979	3 815	3 387	2 737	3 170	2 001
Oppilasmäärä (9-v. oppivelvollisuus)	140	186	233	141	233	152	330	518 342
Kuljetusoppilaiden osuus, %	43 %	0 %	74 %	68 %	55 %	70 %	41 %	20 %
Laskennallinen ruokailu, e/oppilas/päivä	5,30	4,67	5,56	6,98	8,30	7,14	3,64	3,01

- Tässä esitettyjen tietojen lähde: OPH

Tukipäätökset perusopetuksessa

Tukipäätökset perusopetuksessa, %	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konneves	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa
Oppilaita perusopetuksessa	158	184	249	161	261	210	358	549 935
TEHOSTETTUA TUKEA SAANEITA OPPILAITA YHTEENSÄ	18 %	5 %	14 %	11 %	15 %	12 %	13 %	14 %
Tehostettu tuki sisältäen osa-aikaista erityisopetusta	18 %		14 %	2 %	10 %	9 %	9 %	11 %
Tehostettu tuki sisältäen tukiovetusta	4 %		12 %	11 %	10 %	5 %	7 %	8 %
Tehostettu tuki sisältäen avustajapalveluita	18 %		13 %	1 %	0 %	0 %	3 %	5 %
Tehostettu tuki sisältäen tulkitsemispalveluita	0 %		0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Tehostettu tuki sisältäen erityisiä apuvälineitä	0 %		2 %	0 %	0 %	0 %	4 %	1 %
ERITYISTÄ TUKEA SAANEET OPPILAAT YHTEENSÄ	8 %	10 %	13 %	8 %	6 %	0 %	7 %	10 %
Erityinen tuki sisältäen osa-aikaista erityisopetusta	8 %	4 %	13 %	4 %	3 %		6 %	4 %
Erityinen tuki sisältäen tukiovetusta	6 %	5 %	13 %	8 %	1 %		3 %	4 %
Erityinen tuki sisältäen avustajapalveluja	8 %	8 %	14 %	2 %	0 %		3 %	6 %
Erityinen tuki sisältäen tulkitsemispalveluja	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %		0 %	0 %
Erityinen tuki sisältäen erityisiä apuvälineitä	0 %	1 %	1 %	0 %	0 %		2 %	1 %
TEHOSTETTU JA ERITYINEN TUKI YHTEENSÄ	25 %	15 %	27 %	19 %	21 %	12 %	20 %	24 %

Koulun keskimääräinen koko

Peruskoulut, ala-, ylä- ja yhtenäiskoulut	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa
Oppilaitokset, yhteensä	1	1	1	1	3	2	2	2 012
Oppilaitokset, 1-19 opiskelijaa	0	0	0	0	0	0	0	32
Oppilaitokset, 20-49 opiskelijaa	0	0	0	0	2	0	1	244
Oppilaitokset, 50-99 opiskelijaa	0	0	0	0	0	1	0	316
Oppilaitokset, 100-299 opiskelijaa	1	1	1	1	1	1	0	701
Oppilaitokset, 300-499 opiskelijaa	0	0	0	0	0	0	1	402
Oppilaitokset, 500-999 opiskelijaa	0	0	0	0	0	0	0	298
Oppilaitokset, 1000- opiskelijaa	0	0	0	0	0	0	0	19
Peruskoulun oppilaita yhteensä	146	180	239	138	240	155	329	549 935
Keskimääräinen koulukoko:	146	180	239	138	80	78	165	273

Koulut

Hartola				Oppilaita							
	Omistajatyyppi	Oppilaitostyyppi	Kieli	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Hartolan Yhtenäiskoulu (07204)	Kunta	Peruskoulut	suomi	216	207	210	192	171	162	159	159
Padasjoki				Oppilaita							
Padasjoen yhtenäiskoulu (07521)	Kunta	Peruskoulut	suomi	243	246	231	246	225	153	192	180
Tuusniemi				Oppilaita							
Tuusniemen yhtenäiskoulu (04961)	Kunta	Peruskoulut	suomi	258	258	255	276	288	285	258	249
Sulkava				Oppilaita							
Sulkavan yhtenäiskoulu (07692)	Kunta	Peruskoulut	suomi	216	201	186	180	159	165	156	156
Konnevesi				Oppilaita							
Hytölän koulu (04916)	Kunta	Peruskoulut	suomi	54	54	51	48	45	42	36	30
Istumäen koulu (04917)	Kunta	Peruskoulut	suomi	27	24	21	24	30	33	36	30
Lapunmäen yhtenäiskoulu (04918)	Kunta	Peruskoulut	suomi	132	129	132	120	114	192	192	201
Lapunmäen yhtenäiskoulu (04919)	Kunta	Peruskoulut	suomi	75	84	87	99	87	0	0	0
Lapinjärvi				Oppilaita							
Hilda Käkikosken koulu (07248)	Kunta	Peruskoulut	suomi	81	87	81	96	93	93	54	102
Hilda Käkikosken koulu (07249)	Kunta	Peruskoulut	suomi	33	39	39	45	48	30	51	0
Kapellby skola (07647)	Kunta	Peruskoulut	ruotsi	81	84	78	75	69	63	66	78
Toivakka				Oppilaita							
Kankaisten kyläkoulu (04570)	Kunta	Peruskoulut	suomi	51	45	45	48	48	45	48	45
Toivakan koulukeskus (04573)	Kunta	Peruskoulut	suomi	264	285	309	312	318	309	324	312

Varhaiskasvatus, euroa per 0-6-vuotiaat						Esiopetus, euroa per 6-vuotiaat						Perusopetus, euroa per 7-15-vuotiaat					
Sijoitus	Kunta	Vertailuarvo	Sijoitus	Kunta	Vertailuarvo	Sijoitus	Kunta	Vertailuarvo	Sijoitus	Kunta	Vertailuarvo	Sijoitus	Kunta	Vertailuarvo	Sijoitus	Kunta	Vertailuarvo
118	Hartola	9 007	Minimi	Pyhäntä	4 699	267	Hartola	14 466	Minimi	Lestijärvi	0	290	Hartola	21 308	Minimi	Liminka	7 658
Erotus mediaaniin: -400			1. kvartiili	Joroinen	8 401	Erotus mediaaniin: 5 451			1. kvartiili	Hankasalmi	6 987	Erotus mediaaniin: 10 049			1. kvartiili	Lapua	10 354
			Mediaani	Tuusula	9 407				Mediaani	Kittilä	9 016				Mediaani	Pyhäjärvi	11 259
			Keskiarvo		9 369				Keskiarvo		9 630				Keskiarvo		12 051
			3. kvartiili	Jämijärvi	10 147				3. kvartiili	Joroinen	11 677				3. kvartiili	Juupajoki	13 161
			Maksimi	Luhanka	16 723				Maksimi	Hailuoto	28 069				Maksimi	Puumala	24 283
Sijoitus	Kunta	Vertailuarvo	Sijoitus	Kunta	Vertailuarvo	Sijoitus	Kunta	Vertailuarvo	Sijoitus	Kunta	Vertailuarvo	Sijoitus	Kunta	Vertailuarvo	Sijoitus	Kunta	Vertailuarvo
1	Pyhäntä	4 699	293	Luhanka	16 723	1	Lestijärvi	0	293	Hailuoto	28 069	1	Liminka	7 658	293	Puumala	24 283
2	Luoto	5 457	292	Kaskinen	13 885	2	Polvijärvi	0	292	Salla	27 867	2	Tyrnävä	7 966	292	Utsjoki	23 116
3	Multia	5 693	291	Kuhmoine	13 798	3	Pelkosenniemi	1 498	291	Halsua	23 898	3	Muurame	8 171	291	Lestijärvi	22 605
4	Siikajoki	5 969	290	Kemijärvi	13 663	4	Utsjoki	1 653	290	Multia	21 647	4	Paimio	8 236	290	Hartola	21 308
5	Muhos	5 991	289	Korsnäs	13 624	5	Isokyrö	2 000	289	Kustavi	19 932	5	Kaustinen	8 413	289	Savukoski	21 011
6	Tyrnävä	6 015	288	Karjajoki	13 121	6	Rauma	2 462	288	Sauvo	19 609	6	Järvenpää	8 415	288	Puolanka	19 817
7	Pedersöre	6 307	287	Kittilä	13 035	7	Keuruu	3 390	287	Siikainen	19 004	7	Lieto	8 427	287	Sulkava	19 738
8	Liminka	6 467	286	Kauniainen	12 756	8	Ristijärvi	3 574	286	Jämijärvi	17 801	8	Muhos	8 736	286	Enontekiö	19 366
9	Keminmaa	6 479	285	Enontekiö	12 710	9	Raisio	3 848	285	Liminka	17 772	9	Kangasala	8 737	285	Inari	18 971
10	Merikarvia	6 668	284	Parainen	12 410	10	Pori	4 332	284	Rautavaara	17 702	10	Rusko	8 762	284	Pelkosenniemi	18 603
11	Sievi	6 705	283	Luumäki	12 372	11	Rusko	4 458	283	Posio	17 472	11	Laihia	8 939	283	Kustavi	17 968
12	Kannonko	6 796	282	Utajärvi	12 254	12	Parkano	4 527	282	Kaavi	17 222	12	Vantaa	8 980	282	Hyrnsalmi	17 737
13	Pöytyä	6 821	281	Siikainen	12 156	13	Kangasniemi	4 637	281	Sodankylä	16 601	13	Hattula	8 999	281	Vesanto	17 442
14	Kinnula	7 057	280	Eurajoki	12 087	14	Ruovesi	4 678	280	Siikajoki	16 443	14	Nokia	9 022	280	Sysmä	17 391
15	Aura	7 073	279	Savitaipale	12 037	15	Vesilahti	4 703	279	Kemiönsaari	16 033	15	Janakkala	9 118	279	Heinävesi	17 311
16	Reisjärvi	7 081	278	Vesanto	11 953	16	Kristiinankangas	4 902	278	Pedersöre	15 941	16	Raisio	9 127	278	Kuhmoine	17 246
17	Lumijoki	7 089	277	Puumala	11 722	17	Ylöjärvi	4 925	277	Sotkamo	15 760	17	Seinäjoki	9 158	277	Jämijärvi	17 098
18	Uurainen	7 118	276	Myrskylä	11 714	18	Mäntsälä	4 952	276	Siikalatva	15 674	18	Riihimäki	9 178	276	Ristijärvi	17 062
19	Alajärvi	7 184	275	Jämsä	11 693	19	Mustasaari	5 061	275	Ruokolahti	15 524	19	Ii	9 231	275	Kannonko	17 022
20	Ikaalinen	7 211	274	Petäjävesi	11 664	20	Järvenpää	5 063	274	Savukoski	15 458	20	Orivesi	9 266	274	Pertunmaa	16 970

Muut opetus- ja kulttuuripalvelut

Nettokäyttökustannus per asukas	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyypit
Muut opetuspalvelut, kulttuuripalvelut ja vapaa-aika									
Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö	10	5	35	261	10	20	41	26	40
Taiteen perusopetus yhteensä	0	2	0	6	4	14	0	15	9
Muu opetustoiminta	0	-0	0	0	0	0	3	2	1
Kirjastotoiminta	84	90	88	141	63	72	69	63	76
Liikunta ja ulkoilu	128	178	59	235	126	66	79	132	112
Nuorisotoiminta	62	40	44	30	25	33	23	37	37
Kulttuuripalvelut	28	13	10	20	12	18	3	82	22
Yhteensä:	313	329	235	692	239	223	219	356	297
Euroa per asukas:									
OKM:n kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiden valtionosuudet yhteensä	4	5	4	194	5	5	5	36	26
Kunnan rahoitus	308	324	231	498	234	218	214	320	271
OKM vos, % nettokäyttökustannuksesta	1 %	1 %	2 %	28 %	2 %	2 %	2 %	10 %	9 %

Muut opetus- ja kulttuuripalvelut, tarkempi palvelujako

Nettokäyttökustannus per asukas	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyyppi
Muut opetuspalvelut, kulttuuripalvelut ja vapaa-aika									
Kansalaisopistokoulutus	10	5	35	261	10	20	41	25	39
Kansalaisopistokoulutuksen maksullinen palvelu	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Kansalaisopiston kotoutumissuunnitelma	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Taiteen perusopetus	0	2	0	6	4	14	-0	14	9
Taiteen perusopetusta tukeva toiminta	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Kansanopistokoulutus	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Kesäyliopistokoulutus	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kotoutumiskoulutus	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liikunnan koulutuskeskuksen antama koulutus	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muu opetus- ja kasvatustoiminta	0	-0	0	0	0	0	3	1	1
Kirjastopalvelut	84	90	88	141	63	72	69	61	76
Kirjaston alueellinen kehittämistehtävä	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Kirjaston valtakunnallinen kehittämistehtävä	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liikunta ja ulkoilu	128	178	59	235	126	66	79	132	112
Nuorisotoiminta	62	40	44	30	25	33	23	37	37
Museopalvelut	0	4	2	8	2	0	0	25	4
Musiikkipalvelut	0	3	0	0	0	0	0	16	1
Teatteri-, tanssi- ja sirkuspalvelut	0	1	0	0	0	0	0	18	0
Visuaalisen taiteen palvelut	4	1	0	0	0	0	0	2	0
Yleisen kulttuuritoiminnan palvelut	24	4	8	12	10	18	2	21	16
Yhteensä:	313	329	235	692	239	223	219	356	297

Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö, euroa	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maaseutu	Kuntatyyppi
Ulkoiset toimintakulut:									
Henkilöstökulut	8	0	5	308	1	0	1	20	27
Asiakaspalvelujen ostot	15	0	75	10	9	18	24	2	7
Muiden palvelujen ostot	0	5	0	26	0	0	0	3	6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	1	6	0	0	0	1	1
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuokratulut	0	0	1	14	0	2	0	1	2
Muut kulut	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	23	5	82	366	10	20	25	26	43
Sisäiset toimintakulut:									
Sisäiset palvelujen ostot	0	0	4	7	0	0	0	1	2
Sisäiset vuokrat	9	0	1	6	0	0	16	5	4
Sisäiset toimintakulut yhteensä	9	0	5	12	0	1	16	6	6
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vyörytyskulut	0	0	0	34	0	0	0	1	1
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	32	5	87	412	10	21	41	33	50
Ulkoiset toimintatuotot:									
Myyntituotot	0	0	0	90	0	0	0	1	4
Maksutuotot	0	0	11	51	0	0	0	5	5
Tuet ja avustukset	0	0	41	3	0	0	0	1	1
Vuokratuotot	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Muut tuotot	23	0	0	0	0	0	0	0	0
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	23	0	52	144	0	1	0	7	10
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	7	0	0	0	0	0
Käyttötuotot yhteensä (sis + ulk)	23	0	52	151	0	1	0	8	10
Nettokäyttökustannus	10	5	35	261	10	20	41	26	40

Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö

Hartola							
Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Käyttökulut (1000 €)	43	56	70	74	101	83	92 %
Käyttötulot (1000 €)	11	11	13	13	13	58	428 %
Nettokäyttökulut (1000€)	32	45	57	61	88	25	-23 %
Asukasluku	2 882	2 780	2 697	2 655	2 621	2 574	-11 %
Nettokäyttökulut per asukas	11	16	21	23	34	10	-13 %
Verrokkiryhmä	37	38	39	37	34	40	8 %
Koko maa	24	24	25	24	24	26	8 %
Erotus (1000 €)							
verrokkiryhmään	-76	-62	-48	-36	-2	-79	4 %
koko maahan	-36	-23	-10	-3	26	-41	14 %
Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö, nettokäyttökustannus per asukas							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Hartola	11	16	21	23	34	10	-13 %
Padasjoki	3	2	3	3	3	5	75 %
Tuusniemi	48	51	50	41	41	35	-27 %
Sulkava	201	211	223	213	251	261	30 %
Konnevesi	9	9	11	9	10	10	10 %
Lapinjärvi	24	26	21	21	12	20	-19 %
Toivakka	39	34	29	39	22	41	5 %

- Aikasarjatarkasteluissa verrokkiryhmä-rivi tarkoittaa muita maaseutumaisia kuntia, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.

Kirjastotoiminta

Kirjastotoiminta, euroa per asukas	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyö
Ulkoiset toimintakulut:									
Henkilöstökulut	41	59	3	50	35	43	29	32	37
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	70	1	0	0	0	0	4
Muiden palvelujen ostot	4	10	2	6	11	6	6	5	8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	18	8	4	14	14	11	9	8	13
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuokratulut	0	1	0	32	0	1	0	1	2
Muut kulut	0	0	-0	0	0	0	0	0	0
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	63	78	79	104	60	61	44	47	63
Sisäiset toimintakulut:									
Sisäiset palvelujen ostot	0	0	4	17	0	0	2	3	4
Sisäiset vuokrat	12	14	0	0	0	13	24	14	12
Sisäiset toimintakulut yhteensä	12	14	4	17	-0	17	25	17	16
Poistot ja arvonalentumiset	1	-0	5	11	2	3	0	2	1
Vyörytyskulut	9	0	0	10	15	0	0	2	3
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	85	92	88	142	77	80	69	67	84
Ulkoiset toimintatuotot:									
Myyntituotot	0	0	0	1	0	1	0	1	4
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	1	0	0	13	8	0	2	2
Vuokratuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	1	1	0	0	0	0	0	1	1
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	1	2	0	1	14	9	0	4	6
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Käyttötuotot yhteensä (sis + ulk)	1	2	0	1	14	9	0	5	8
Nettokäyttökustannus	84	90	88	141	63	72	69	63	76

Hartola							
Kirjastotoiminta	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Käyttökulut (1000 €)	260	234	227	199	209	219	-16 %
Käyttötuotot (1000 €)	15	14	13	2	2	2	-87 %
Nettokäyttökulut (1000€)	245	220	214	197	207	217	-11 %
Asukasluku	2 882	2 780	2 697	2 655	2 621	2 574	-11 %
Nettokäyttökulut per asukas	85	79	79	74	79	84	-1 %
Verrokkiryhmä	72	73	77	74	77	82	14 %
Koko maa	57	58	60	59	60	63	9 %
Erotus (1000 €)							
verrokkiryhmään	37	17	8	0	7	6	-85 %
koko maahan	80	58	52	41	51	56	-30 %
Kirjastotoiminta, nettokäyttökustannus per asukas							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Hartola	85	79	79	74	79	84	-1 %
Padasjoki	83	89	76	72	88	90	9 %
Tuusniemi	85	86	84	84	84	88	3 %
Sulkava	97	101	93	106	121	141	46 %
Konnevesi	57	59	57	51	57	63	10 %
Lapinjärvi	60	58	64	51	57	72	19 %
Toivakka	80	87	81	82	39	69	-14 %

- Aikasarjatarkasteluissa verrokkiryhmä-rivi tarkoittaa muita maaseutumaisia kuntia, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.

Liikunta ja ulkoilu, euroa per asukas	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyö
Ulkoiset toimintakulut:									
Henkilöstökulut	28	97	5	6	93	14	18	33	28
Asiakaspalvelujen ostot	20	0	1	119	0	0	0	2	2
Muiden palvelujen ostot	20	21	13	15	31	7	10	18	25
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	15	13	7	0	14	3	11	11	10
Avustukset	4	12	5	2	0	6	0	11	5
Vuokratulot	1	4	0	81	8	7	1	5	4
Muut kulut	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	87	146	31	223	146	38	41	80	74
Sisäiset toimintakulut:									
Sisäiset palvelujen ostot	11	0	16	2	0	2	6	10	10
Sisäiset vuokrat	44	50	1	0	0	37	39	48	32
Sisäiset toimintakulut yhteensä	54	50	17	2	3	41	45	62	43
Poistot ja arvonalentumiset	13	12	17	0	11	10	24	14	14
Vyörytyskulut	1	0	0	21	4	0	0	6	4
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	155	208	65	246	164	89	110	162	135
Ulkoiset toimintatuotot:									
Myyntituotot	3	18	0	9	11	7	3	5	5
Maksutuotot	5	0	0	0	0	0	0	8	3
Tuet ja avustukset	19	4	0	0	22	4	0	2	4
Vuokratuotot	0	4	0	-0	5	0	0	6	2
Muut tuotot	0	3	6	0	0	0	0	1	1
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	27	29	6	9	38	11	3	22	15
Sisäiset toimintatuotot	0	2	0	2	0	12	28	4	9
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Käyttötuotot yhteensä (sis + ulk)	27	31	6	11	38	23	31	30	24
Nettokäyttökustannus	128	178	59	235	126	66	79	132	112

Liikunta ja ulkoilu

Hartola							
Liikunta ja ulkoilu	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Käyttökulut (1000 €)	265	343	385	279	339	398	50 %
Käyttötuotot (1000 €)	47	101	141	80	14	69	48 %
Nettokäyttökulut (1000€)	218	242	244	199	325	329	51 %
Asukasluku	2 882	2 780	2 697	2 655	2 621	2 574	-11 %
Nettokäyttökulut per asukas	76	87	90	75	124	128	69 %
Verrokkiryhmä	87	88	96	97	107	115	33 %
Koko maa	104	109	113	119	129	132	26 %
Erotus (1000 €)							
verrokkiryhmään	-32	-4	-14	-60	45	32	-202 %
koko maahan	-83	-61	-61	-117	-14	-11	-87 %
Liikunta ja ulkoilu, nettokäyttökustannus per asukas	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Hartola	76	87	90	75	124	128	69 %
Padasjoki	123	134	140	157	182	178	44 %
Tuusniemi	68	60	59	62	60	59	-13 %
Sulkava	93	96	116	170	143	235	152 %
Konnevesi	53	63	72	59	117	126	135 %
Lapinjärvi	18	11	19	20	44	66	273 %
Toivakka	88	79	80	79	71	79	-10 %

- Aikasarjatarkasteluissa verrokkiryhmä-rivi tarkoittaa muita maaseutumaisia kuntia, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.

0-29-vuotiaat	416	505	416	441	589	641	669	1 788 408	69 285
Nuorisotoiminta, euroa per alle 30-vuoti: Hartola Padasjoki Tuusniemi Sulkava Konnevesi Lapinjärvi Toivakka Koko maa Kuntatyyppi									
Ulkoiset toimintakulut:									
Henkilöstökulut	443	212	237	81	209	132	101	76	130
Asiakaspalvelujen ostot	18	0	0	16	0	4	0	3	7
Muiden palvelujen ostot	61	40	14	15	34	33	3	13	22
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	20	22	6	1	15	11	3	5	13
Avustukset	20	0	18	11	0	0	16	5	9
Vuokratkulut	3	1	23	32	0	0	0	2	4
Muut kulut	1	0	-0	1	2	1	4	1	1
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	567	275	298	158	260	181	127	106	186
Sisäiset toimintakulut:									
Sisäiset palvelujen ostot	0	0	11	0	0	0	2	5	9
Sisäiset vuokrat	53	41	4	0	0	19	13	21	22
Sisäiset toimintakulut yhteensä	54	41	16	0	0	30	15	28	32
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	2	0	0	0	2	2	2
Vyörytyskulut	52	0	0	15	45	0	0	5	7
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	672	316	316	172	305	211	144	141	228
Ulkoiset toimintatuotot:									
Myyntituotot	7	10	0	8	0	1	0	3	7
Maksutuotot	12	0	0	0	3	0	1	1	1
Tuet ja avustukset	264	79	29	0	192	78	60	21	56
Vuokratuotot	0	0	1	3	2	0	0	1	1
Muut tuotot	5	7	14	0	0	0	0	1	8
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	288	96	44	11	197	79	61	25	73
Sisäiset toimintatuotot	0	0	21	0	0	0	0	1	2
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Käyttötuotot yhteensä (sis + ulk)	288	96	65	12	197	79	61	27	75
Nettokäyttökustannus	384	220	251	161	108	132	83	113	153

Nuorisotoiminta

Nuorisotoiminta, euroa per alle 30-vuotiaat					
Sijoitus	Kunta	Vertailuarvo	Sijoitus	Kunta	Vertailuarvo
289	Hartola	384	Minimi	Luhanka	2
Erotus mediaaniin:		267	1. kvartiili	Kokkola	91
			Mediaani	Pietarsaar	117
			Keskiarvo		144
			3. kvartiili	Oripää	173
			Maksimi	Kannonko	1 836
Sijoitus	Kunta	Vertailuarvo	Sijoitus	Kunta	Vertailuarvo
1	Luhanka	2	293	Kannonko	1 836
2	Taivassalo	4	292	Nurmes	555
3	Kruunupyö	18	291	Rääkkylä	399
4	Luoto	29	290	Virolahti	396
5	Petäjavesi	29	289	Hartola	384
6	Lestijärvi	30	288	Salla	361
7	Korsnäs	32	287	Tervo	359
8	Lieto	34	286	Miehikkälä	348
9	Närpiö	34	285	Kaskinen	346
10	Muhos	35	284	Puolanka	340
11	Vöyri	39	283	Kustavi	318
12	Pedersöre	41	282	Savukoski	317
13	Mustasaari	42	281	Pihtipudas	312
14	Kempele	45	280	Utajärvi	310
15	Toholampi	47	279	Myrskylä	306
16	Raahe	47	278	Heinola	294
17	Siikainen	47	277	Posio	290
18	Maalahti	48	276	Puumala	288
19	Teuva	50	275	Pelkosenniemi	281
20	Mäntsälä	51	274	Enontekiö	276

Hartola							
Nuorisotoiminta	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Käyttökulut (1000 €)	210	213	223	236	288	280	33 %
Käyttötuotot (1000 €)	75	67	70	72	128	120	60 %
Nettokäyttökulut (1000€)	135	146	153	164	160	160	18 %
0-29-vuotiaat	563	530	481	450	426	401	-29 %
Nettokäyttökulut per 0-29-vuotiaat	240	275	318	364	376	399	66 %
Verrokkiryhmä	147	148	155	161	158	180	23 %
Koko maa	100	103	108	106	111	118	18 %
Erotus (1000 €)							
verrokkiryhmään	52	68	79	92	93	87	67 %
koko maahan	79	91	101	116	113	112	43 %
Nuorisotoiminta, nettokäyttökustannus per alle 30-vuotiaat							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Hartola	240	275	318	364	376	399	66 %
Padasjoki	175	247	191	160	167	225	29 %
Tuusniemi	178	156	179	163	226	257	45 %
Sulkava	86	100	102	132	209	164	91 %
Konnevesi	143	196	179	226	119	113	-21 %
Lapinjärvi	105	113	125	79	111	135	28 %
Toivakka	138	136	110	91	74	85	-38 %

- Aikasarjatarkasteluissa verrokkiryhmä-rivi tarkoittaa muita maaseutumaisia kuntia, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.

Kulttuuripalvelut, euroa per asukas	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyö
Ulkoiset toimintakulut:									
Henkilöstökulut	7	8	2	5	5	5	2	32	8
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	4	0	0	0	1	1
Muiden palvelujen ostot	8	8	2	5	7	1	1	13	7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1	0	0	0	1	0	0	2	1
Avustukset	1	1	5	1	0	6	0	21	3
Vuokratulot	0	0	0	0	0	0	0	3	0
Muut kulut	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	16	17	9	15	13	14	3	72	20
Sisäiset toimintakulut:									
Sisäiset palvelujen ostot	0	0	0	2	0	0	0	2	1
Sisäiset vuokrat	15	0	0	1	0	3	0	14	2
Sisäiset toimintakulut yhteensä	15	0	0	3	0	3	0	17	3
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	1	1	0	1	0	1	1
Vyörytyskulut	3	0	0	1	2	0	0	3	1
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	35	17	10	20	14	18	3	94	25
Ulkoiset toimintatuotot:									
Myyntituotot	2	0	0	0	0	0	0	3	1
Maksutuotot	5	0	0	0	0	0	0	4	1
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	3	0	1	3	1
Vuokratuotot	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Muut tuotot	0	3	0	0	0	0	0	1	0
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	6	4	0	0	3	0	1	10	3
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Käyttötuotot yhteensä (sis + ulk)	6	4	0	0	3	0	1	12	3
Nettokäyttökustannus	28	13	10	20	12	18	3	82	22

Kulttuuripalvelut

- Sisältää tehtäväluokat: museopalvelut, musiikkipalvelut, teatteri-, tanssi- ja sirkuspalvelut, visuaalisen taiteen palvelut, yleisen kulttuuritoiminnan palvelut

Kulttuuripalvelut, 2017–2022

Hartola							
Kulttuuripalvelut	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Käyttökulut (1000 €)	110	53	83	54	65	75	-32 %
Käyttötulot (1000 €)	6	7	9	1	2	12	102 %
Nettokäyttökulut (1000€)	104	46	74	53	63	63	-39 %
Asukasluku	2 882	2 780	2 697	2 655	2 621	2 574	-11 %
Nettokäyttökulut per asukas	36	17	27	20	24	24	-32 %
Verrokkiryhmä	19	19	20	18	21	23	19 %
Koko maa	72	75	77	76	74	80	12 %
Erotus (1000 €)							
verrokkiryhmään	49	-8	19	5	9	4	-91 %
koko maahan	-102	-162	-133	-150	-130	-144	41 %
Kulttuuripalvelut, nettokäyttökustannus per asukas							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Hartola	36	17	27	20	24	24	-32 %
Padasjoki	5	5	7	10	9	12	141 %
Tuusniemi	10	11	10	12	10	10	-5 %
Sulkava	23	24	30	23	27	20	-14 %
Konnevesi	36	30	14	7	10	12	-68 %
Lapinjärvi	4	5	10	3	9	18	344 %
Toivakka	1	1	1	0	2	3	109 %

- Aikasarjatarkasteluissa verrokkiryhmä-rivi tarkoittaa muita maaseutumaisia kuntia, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.

OKM valtionosuudet

- OKM myöntää valtionosuutta kuntien liikunta- ja ulkoilupalveluihin, nuorisotoimintaan, taiteen perusopetukseen, kansalais- ja kansanopistoihin, teattereille, museoille ja orkestereille.
- Valtionosuuden määrän ylittävät kulut ovat kunnan omaa panostusta palvelutasoon.
- Hartola saa OKM:n valtionosuutta ainoastaan liikunta- ja ulkoilupalveluihin sekä nuorisotoimintaan. Näiden palveluiden valtionosuus on pieni.

OKM valtionosuuksilla rahoitettavat palvelut Hartola	Nettokäyttökus tannus, €/as	OKM vos, €/as	Kunnan rahoittama, €/as	Vos, % nettokäyttökus tannuksesta
Liikunta ja ulkoilu	127,8	3,7	124,1	3 %
Nuorisotoiminta (e/0-29v)	384,2	4,8	379,4	1 %
Taiteen perusopetus	0,0	0,0	0,0	
Kansalaisopistot	9,6	0,0	9,6	0 %
Kansanopistot	0,0	0,0	0,0	
Teatteri-, tanssi- ja sirkuspalvelut	0,0	0,0	0,0	
Museopalvelut	0,0	0,0	0,0	
Musiikkipalvelut	0,2	0,0	0,2	0 %
Yhteensä (pl. liikunta-ulkoilu ja nuorisotoiminta)	9,8	0,0	9,8	0 %

Nettokäyttökustannus, e/as €	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konneves	Lapinjärvi	Toivakka
Liikunta ja ulkoilu	128	178	59	235	126	66	79
Nuorisotoiminta (e/0-29v)	384	220	251	161	108	132	83
Taiteen perusopetus	0	2	0	6	4	14	-0
Kansalaisopistot	10	5	35	261	10	20	41
Kansanopistot	0	0	0	0	0	0	0
Teatteri-, tanssi- ja sirkuspalvelut	0	1	0	0	0	0	0
Museopalvelut	0	4	2	8	2	0	0
Musiikkipalvelut	0	3	0	0	0	0	0
Yhteensä (pl. liikunta-ulkoilu ja nuorisotoiminta)	10	15	37	275	15	34	42

OKM vos, e/as	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konneves	Lapinjärvi	Toivakka
Liikunta ja ulkoilu	3,7	3,7	3,6	3,7	3,7	3,7	3,6
Nuorisotoiminta (e/0-29v)	4,8	4,7	4,6	4,7	4,5	4,6	4,4
Taiteen perusopetus	0	0	0	0	0	0	0
Kansalaisopistot	0	0	0	189	0	0	0
Kansanopistot	0	0	0	0	0	0	0
Teatteri-, tanssi- ja sirkuspalvelut	0	0	0	0	0	0	0
Museopalvelut	0	0	0	0	0	0	0
Musiikkipalvelut	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä (pl. liikunta-ulkoilu ja nuorisotoiminta)	0	0	0	189	0	0	0

Kunnan rahoittama, e/as	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konneves	Lapinjärvi	Toivakka
Liikunta ja ulkoilu	124	174	56	231	122	62	76
Nuorisotoiminta (e/0-29v)	379	215	246	156	103	127	79
Taiteen perusopetus	0	2	0	6	4	14	-0
Kansalaisopistot	10	5	35	72	10	20	41
Kansanopistot	0	0	0	0	0	0	0
Teatteri-, tanssi- ja sirkuspalvelut	0	1	0	0	0	0	0
Museopalvelut	0	4	2	8	2	0	0
Musiikkipalvelut	0	3	0	0	0	0	0
Yhteensä (pl. liikunta-ulkoilu ja nuorisotoiminta)	10	15	37	85	15	34	197

Yleishallinto ja muut palvelut

- Yleishallinto ja muut palvelut - kokonaisuuden vertailussa huomioitavaa:
- Maan myynti- ja vuokratuottoja on vaihtelevasti raportoitu eri palveluluokille (mm. yhdyskuntasuunnittelu, maaomaisuuden hallinta, maa- ja metsätilat)
- Tukipalvelut ja tila- ja vuokrauspalvelut eivät ole vertailukelpoisia kuntien kesken, vaan niitä käytetään eri kunnissa eri tavoin. Suuri ali- tai ylijäämä näissä luokissa voi kuitenkin viestiä tukipalvelu- tai tilakustannusten puutteellisesta kohdentumisesta palveluluokille.
- Myös yleishallinto on harvoin vertailukelpoinen kuntien välillä.
- Vuoden 2021 muutokset palveluluokituksessa aiheuttaa katkoksen useiden palveluiden aikasarjoissa.

Nettokäyttökustannus per asukas Yleishallinto ja muut palvelut	Hartola	Padasjok	Tuusnien	Sulkava	Konneve	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyyppi
Yleishallinto	157	261	179	250	338	214	156	91	201
Yhdyskuntasuunnittelu	64	10	11	31	3	8	31	30	15
Rakennusvalvonta	14	27	26	49	12	10	23	3	20
Asumisen turvaaminen	112	-9	-7	7	5	22	-5	2	7
Ympäristönsuojelu	20	29	15	13	15	15	28	10	11
Liikenneväylät	96	172	217	164	75	111	89	204	145
Puistot ja yleiset alueet	36	33	1	64	13	75	1	48	30
Maaomaisuuden hallinta	-19	-2	-41	-22	3	-22	-93	-189	-15
Maa- ja metsätilat	-23	-186	0	-5	-67	0	-60	-6	-27
Joukkoliikenne	14	23	13	28	18	32	39	107	13
Elinkeinoelämän edistäminen yhteensä	34	151	89	147	48	53	59	51	82
Työllisyyspalvelut yhteensä	77	103	72	105	113	149	76	118	80
Energiahuolto	-1	11	0	22	-7	0	0	-2	-4
Jätehuolto	2	0	2	3	0	3	0	1	3
Vesihuolto	46	35	29	0	5	28	59	-13	22
Tila- ja vuokrauspalvelut	-289	144	70	74	82	21	-24	-37	82
Tukipalvelut	236	23	2	-36	38	-24	200	21	62
Ympäristöterveydenhuolto	33	25	32	52	41	20	20	14	40
Löytöeläimet	1	0	0	0	1	0	1	0	1
Yhteensä:	612	849	711	944	736	712	600	452	769

Yleishallinto, euroa per asukas	Hartola	Padasjok	Tuusnien	Sulkava	Konneve	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyyppi
Ulkoiset toimintakulut:									
Henkilöstökulut	83	153	72	114	129	137	76	42	104
Asiakaspalvelujen ostot	7	0	0	1	0	0	0	1	2
Muiden palvelujen ostot	44	78	64	84	109	77	71	44	76
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3	4	3	1	10	3	1	2	6
Avustukset	16	8	1	8	12	2	2	4	9
Vuokratulut	0	4	1	2	11	1	0	1	2
Muut kulut	0	16	2	13	30	-1	1	3	7
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	152	264	143	223	303	220	151	97	206
Sisäiset toimintakulut:									
Sisäiset palvelujen ostot	0	0	19	1	0	0	0	4	6
Sisäiset vuokrat	0	7	9	0	0	22	3	6	9
Sisäiset toimintakulut yhteensä	1	8	28	1	0	27	3	10	16
Poistot ja arvonalentumiset	0	4	11	22	60	4	7	5	7
Vyörytyskulut	17	0	0	21	8	0	0	3	9
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	169	275	182	267	370	251	161	114	238
Ulkoiset toimintatuotot:									
Myyntituotot	3	6	2	3	16	2	0	2	8
Maksutuotot	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Tuet ja avustukset	9	8	0	0	2	8	5	3	5
Vuokratuotot	0	0	-1	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	0	0	2	14	0	11	0	8	5
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	12	14	3	17	17	23	5	14	18
Sisäiset toimintatuotot	0	1	0	0	1	14	0	6	16
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	1	14	0	0	2	3
Käyttötuotot yhteensä (sis + ulk)	12	14	3	17	32	37	5	23	37
Nettokäyttökustannus	157	261	179	250	338	214	156	91	201

Yleishallinto

- Yleishallinnon nettokäyttökustannus on harvoin vertailukelpoinen kuntien välillä. Osassa kunnista yleishallinnolle on kirjattu esimerkiksi pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntituottoja.
- Tästä syystä yleishallinnon kohdalla esimerkiksi ulkoisten toimintakulujen vertailu voi olla nettokäyttökustannuksen vertailua hedelmällisempää.
- Tällöinkin erot yleishallinnossa usein kuvaavat eroja hallinnon kohdistamisessa keskitettyyn hallintoon ja palvelualueille.

Hartola							
Yleishallinto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Käyttökulut (1000 €)	245	298	291	313	395	435	78 %
Käyttötuotot (1000 €)	1	5	13	0	4	31	2968 %
Nettokäyttökulut (1000€)	244	293	278	313	390	405	66 %
Asukasluku	2 882	2 780	2 697	2 655	2 621	2 574	-11 %
Nettokäyttökulut per asukas	85	105	103	118	149	157	86 %
Verrokkiryhmä	209	204	226	212	251	237	13 %
Koko maa	100	100	96	97	95	91	-9 %
Erotus (1000 €)							
verrokkiryhmään	-359	-275	-331	-250	-268	-204	-43 %
koko maahan	-43	16	19	56	141	171	-498 %
Yleishallinto, ulkoiset toimintakulut, euroa per asukas							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Hartola	68	84	83	94	129	152	124 %
Padasjoki	120	107	131	123	244	264	121 %
Tuusniemi	140	163	160	143	161	143	2 %
Sulkava	393	311	259	270	230	223	-43 %
Konnevesi	221	192	1 678	199	356	303	37 %
Lapinjärvi	159	162	197	154	237	220	39 %
Toivakka	180	449	207	174	185	151	-16 %

- Osassa kunnista vuoden 2021 muutokset palveluluokituksessa aiheuttavat katkoksen aikasarjaan.
- Esityksen muista aikasarjavertailuista poiketen, tässä esitetään **ulkoiset toimintakulut**, ei nettokäyttökustannusta

- Aikasarjatarkasteluissa verrokkiryhmä-rivi tarkoittaa muita maaseutumaisia kuntia, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.

Yhdyskuntasuunnittelu, euroa per as	Hartola	Padasjok	Tuusnien	Sulkava	Konneve	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyyppi
Ulkoiset toimintakulut:									
Henkilöstökulut	37	6	0	0	2	2	0	25	6
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	28	0	0	0	0	1
Muiden palvelujen ostot	10	4	6	0	2	1	0	8	7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuokratulot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut kulut	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	48	10	6	28	3	3	0	34	14
Sisäiset toimintakulut:									
Sisäiset palvelujen ostot	0	0	6	0	0	0	0	1	1
Sisäiset vuokrat	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Sisäiset toimintakulut yhteensä	0	0	6	0	0	0	0	3	1
Poistot ja arvonalentumiset	10	0	0	0	0	5	31	1	1
Vyörytyskulut	6	0	0	3	0	0	0	2	1
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	64	10	11	31	3	8	31	40	17
Ulkoiset toimintatuotot:									
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	4	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Vuokratuotot	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Muut tuotot	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	10	2
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Käyttötuotot yhteensä (sis + ulk)	0	0	0	0	0	0	0	10	2
Nettokäyttökustannus	64	10	11	31	3	8	31	30	15

Yhdyskuntasuunnittelu

- Osassa kuntia maan myynti- ja vuokratuottoja kirjataan yhdyskuntasuunnittelun alla oleville palveluluokille. Tästä syystä voi olla hedelmällisempää vertailla esimerkiksi ulkoisia toimintakuluja.

Hartola							
Yhdyskuntasuunnittelu	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Käyttökulut (1000 €)	309	331	343	347	145	165	-47 %
Käyttötuotot (1000 €)	1	19	16	4	-0	1	-22 %
Nettokäyttökulut (1000€)	308	312	327	343	146	164	-47 %
Asukasluku	2 882	2 780	2 697	2 655	2 621	2 574	-11 %
Nettokäyttökulut per asukas	107	112	121	129	56	64	-40 %
Verrokkiryhmä	45	50	50	52	15	17	-62 %
Koko maa	49	45	45	46	27	30	-39 %
Erotus (1000 €)							
verrokkiryhmään	178	173	193	205	107	120	-33 %
koko maahan	167	187	207	221	76	88	-47 %
Yhdyskuntasuunnittelu, ulkoiset							
toimintakulut per asukas	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Hartola	70	71	80	90	38	48	-32 %
Padasjoki	54	83	81	52	8	10	-81 %
Tuusniemi	31	58	44	51	9	6	-82 %
Sulkava	15	21	19	25	22	28	84 %
Konnevesi	10	6	0	0	0	3	-67 %
Lapinjärvi	38	39	20	6	7	3	-92 %
Toivakka	51	22	20	20	2	0	-100 %

- Aikasarjatarkasteluissa verrokkiryhmä-rivi tarkoittaa muita maaseutumaisia kuntia, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.

- Vuoden 2021 muutokset palveluluokituksessa aiheuttavat osassa kuntia katkoksen aikasarjassa yhdyskunta-suunnittelun osalta.
- Esityksen muista aikasarjavertailuista poiketen, tässä esitetään **ulkoiset toimintakulut**, ei nettokäyttökustannusta

Asumisen turvaaminen, euroa per as	Hartola	Padasjok	Tuusnien	Sulkava	Konneve	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyyppi
Ulkoiset toimintakulut:									
Henkilöstökulut	0	1	0	3	16	1	0	4	8
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	3	0	0	0	0	1
Muiden palvelujen ostot	23	1	3	0	4	1	0	4	11
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	12	2	1	5	5	5	2	3	11
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuokratulot	44	2	16	24	1	0	2	17	20
Muut kulut	0	0	-0	0	0	0	0	1	1
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	79	5	20	37	25	7	4	30	51
Sisäiset toimintakulut:									
Sisäiset palvelujen ostot	10	0	1	0	0	0	0	1	2
Sisäiset vuokrat	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Sisäiset toimintakulut yhteensä	11	3	1	0	0	1	0	3	4
Poistot ja arvonalentumiset	132	0	0	0	0	26	0	4	9
Vyörytyskulut	0	0	0	3	1	0	0	1	2
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	222	8	21	40	26	34	4	37	67
Ulkoiset toimintatuotot:									
Myyntituotot	0	0	0	0	16	0	0	4	3
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Vuokratuotot	110	18	27	31	5	12	9	23	52
Muut tuotot	0	0	1	0	0	0	0	1	1
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	110	18	28	32	21	13	9	28	58
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	7	2
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	2	0	0	0	0	1
Käyttötuotot yhteensä (sis + ulk)	110	18	28	33	21	13	9	35	60
Nettokäyttökustannus	112	-9	-7	7	5	22	-5	2	7

Asumisen turvaaminen

- Sisältää tehtäväluokat Asuntojen vuokrauspalvelut ja Kunnallinen rakennuttaminen, joista vain edellisessä on näissä kunnassa kuluja.

Hartola							
Asumisen turvaaminen	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2021–2022
Käyttökulut (1000 €)					180	571	218 %
Käyttötuotot (1000 €)					245	283	15 %
Nettokäyttökulut (1000€)					-66	289	-539 %
Asukasluku	2 882	2 780	2 697	2 655	2 621	2 574	-2 %
Nettokäyttökulut per asukas					-25	112	-547 %
Verrokkiryhmä					6	6	4 %
Koko maa					-3	2	-172 %
Erotus (1000 €)							
verrokkiryhmään					-80	274	-441 %
koko maahan					-59	284	-582 %
Asumisen turvaaminen, nettokäyttökustannus per asukas							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2021–2022
Hartola					-25	112	-547 %
Padasjoki					-4	-9	118 %
Tuusniemi					-9	-7	-18 %
Sulkava					129	7	-94 %
Konnevesi					-8	5	-159 %
Lapinjärvi					-4	22	-598 %
Toivakka					-6	-5	-8 %

- Palveluluokka uusi, eikä aikasarjaa ole rakennettavissa vuotta 2021 edeltävälle ajalle.

- Aikasarjatarkasteluissa verrokkiryhmä-rivi tarkoittaa muita maaseutumaisia kuntia, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelu, euroa per asukas	Hartola	Padasjok	Tuusnien	Sulkava	Konneve	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyyppi
Ulkoiset toimintakulut:									
Henkilöstökulut	0	20	7	0	16	0	28	7	5
Asiakaspalvelujen ostot	13	0	0	13	0	0	0	0	3
Muiden palvelujen ostot	1	5	9	1	5	14	3	4	5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	2	0	0	0	0	1	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuokratulot	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Muut kulut	0	0	-0	0	0	0	0	0	0
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	14	29	16	14	21	15	33	12	13
Sisäiset toimintakulut:									
Sisäiset palvelujen ostot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sisäiset vuokrat	0	0	1	0	0	0	4	0	0
Sisäiset toimintakulut yhteensä	0	0	1	0	0	0	5	1	1
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vyörytyskulut	6	0	0	1	0	0	0	0	0
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	20	29	17	16	22	15	38	14	15
Ulkoiset toimintatuotot:									
Myyntituotot	0	0	0	0	4	0	0	1	1
Maksutuotot	0	0	2	2	1	0	5	1	1
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	2	0	4	1	0
Vuokratuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	0	0	2	2	7	0	9	3	3
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Käyttötuotot yhteensä (sis + ulk)	0	0	2	2	7	0	9	4	3
Nettokäyttökustannus	20	29	15	13	15	15	28	10	11

Hartola							
Ympäristönsuojelu	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Käyttökulut (1000 €)	67	78	65	57	48	51	-24 %
Käyttötuotot (1000 €)	1	0	0	0	0	0	-100 %
Nettokäyttökulut (1000€)	66	78	65	57	48	51	-23 %
Asukasluku	2 882	2 780	2 697	2 655	2 621	2 574	-11 %
Nettokäyttökulut per asukas	23	28	24	21	18	20	-13 %
Verrokkiryhmä	8	8	9	10	10	12	48 %
Koko maa	11	9	12	11	10	10	-15 %
Erotus (1000 €)							
verrokkiryhmään	43	55	40	32	22	21	-51 %
koko maahan	33	52	34	29	22	26	-21 %
Ympäristönsuojelu, nettokäyttökustannus per asukas							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Hartola	23	28	24	21	18	20	-13 %
Padasjoki	19	15	18	19	19	29	54 %
Tuusniemi	5	6	3	-2	3	15	201 %
Sulkava	5	4	1	5	14	13	185 %
Konnevesi	12	9	11	11	12	15	22 %
Lapinjärvi	13	15	13	28	19	15	13 %
Toivakka	-1	7	15	23	15	28	-3465 %

- Aikasarjatarkasteluissa verrokkiryhmä-rivi tarkoittaa muita maaseutumaisia kuntia, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.

Liikenneväylät

Liikenneväylät, euroa per asukas	Hartola	Padasjok	Tuusnien	Sulkava	Konneve	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyyppi
Ulkoiset toimintakulut:									
Henkilöstökulut	0	18	36	0	9	2	0	35	11
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	52	0	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	26	40	53	0	3	38	23	64	47
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	11	14	12	0	6	16	11	18	12
Avustukset	19	22	6	64	31	23	12	5	19
Vuokratulut	0	0	1	0	0	0	0	4	1
Muut kulut	0	5	0	1	0	0	0	1	0
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	56	101	109	117	50	79	46	128	90
Sisäiset toimintakulut:									
Sisäiset palvelujen ostot	8	0	11	0	7	0	0	18	5
Sisäiset vuokrat	4	0	0	0	0	0	0	6	0
Sisäiset toimintakulut yhteensä	12	0	11	0	7	4	0	24	6
Poistot ja arvonalentumiset	28	71	103	36	16	27	44	120	49
Vyörytyskulut	0	0	10	11	2	0	0	8	4
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	96	172	233	164	75	111	89	280	149
Ulkoiset toimintatuotot:									
Myyntituotot	0	0	3	0	0	0	0	16	2
Maksutuotot	0	0	2	0	0	0	0	13	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Vuokratuotot	-0	0	0	-0	0	0	0	4	0
Muut tuotot	0	0	0	0	0	0	0	12	0
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	-0	0	5	-0	0	0	0	47	3
Sisäiset toimintatuotot	0	0	10	0	0	0	0	12	1
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	16	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Käyttötuotot yhteensä (sis + ulk)	-0	0	16	-0	0	0	0	76	4
Nettokäyttökustannus	96	172	217	164	75	111	89	204	145

Hartola							
Liikenneväylät	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Käyttökulut (1000 €)	250	282	279	239	272	247	-1 %
Käyttötuotot (1000 €)	3	2	2	2	0	-0	-103 %
Nettokäyttökulut (1000€)	247	280	277	237	272	247	0 %
Asukasluku	2 882	2 780	2 697	2 655	2 621	2 574	-11 %
Nettokäyttökulut per asukas	86	101	103	89	104	96	12 %
Verrokkiryhmä	103	104	116	109	134	147	43 %
Koko maa	140	144	156	163	188	204	46 %
Erotus (1000 €)							
verrokkiryhmään	-49	-8	-35	-51	-80	-131	165 %
koko maahan	-156	-121	-144	-195	-221	-278	78 %
Liikenneväylät, nettokäyttökustannus per asukas							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Hartola	86	101	103	89	104	96	12 %
Padasjoki	157	180	168	118	167	172	10 %
Tuusniemi	156	155	152	155	200	217	39 %
Sulkava	85	96	96	109	125	164	93 %
Konnevesi	80	79	59	46	67	75	-7 %
Lapinjärvi	93	100	102	64	93	111	19 %
Toivakka	61	66	67	58	78	89	46 %

- Aikasarjatarkasteluissa verrokkiryhmä-rivi tarkoittaa muita maaseutumaisia kuntia, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.

Puistot ja yleiset alueet

Puistot ja yleiset alueet, euroa per a:	Hartola	Padasjok	Tuusnien	Sulkava	Konneve	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyyppi
Ulkoiset toimintakulut:									
Henkilöstökulut	0	26	0	0	6	19	0	14	14
Asiakaspalvelujen ostot	6	0	0	41	0	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	10	3	0	11	3	26	1	15	8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3	4	0	1	0	13	1	4	3
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuokrat	1	0	0	1	0	0	0	1	0
Muut kulut	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	20	34	0	54	9	57	1	34	26
Sisäiset toimintakulut:									
Sisäiset palvelujen ostot	8	0	0	0	1	2	0	5	2
Sisäiset vuokrat	4	0	0	0	0	0	0	2	0
Sisäiset toimintakulut yhteensä	12	0	0	0	1	6	0	7	2
Poistot ja arvonalentumiset	4	4	0	20	2	13	0	19	7
Vyörytyskulut	0	0	0	5	0	0	0	3	1
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	36	38	1	79	13	76	1	62	36
Ulkoiset toimintatuotot:									
Myyntituotot	0	2	0	14	0	0	0	2	2
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Tuet ja avustukset	0	3	0	0	0	1	0	1	2
Vuokratuotot	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Muut tuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	0	5	0	14	0	1	0	5	5
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	5	1
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	5	0
Vyörytystuotot	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Käyttötuo	0	5	0	15	0	1	0	14	6
Nettokäyttökustannus	36	33	1	64	13	75	1	48	30

Puistot ja yleiset alueet, 2017–2022

Hartola							
Puistot ja yleiset alueet	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Käyttökulut (1000 €)	28	37	44	39	54	92	230 %
Käyttötulot (1000 €)	0	0	0	0	0	0	
Nettokäyttökulut (1000€)	28	37	44	39	54	92	230 %
Asukasluku	2 882	2 780	2 697	2 655	2 621	2 574	-11 %
Nettokäyttökulut per asukas	10	13	16	15	21	36	269 %
Verrokkiryhmä	28	29	28	28	26	31	11 %
Koko maa	46	56	56	48	47	48	5 %
Erotus (1000 €)							
verrokkiryhmään	-53	-45	-31	-34	-13	12	-123 %
koko maahan	-104	-120	-108	-88	-70	-31	-70 %
Puistot ja yleiset alueet, nettokäyttökustannus per asukas							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Hartola	10	13	16	15	21	36	269 %
Padasjoki	21	49	33	36	34	33	57 %
Tuusniemi	29	22	24	26	1	1	-98 %
Sulkava	42	43	40	110	143	64	54 %
Konnevesi	5	4	7	13	7	13	145 %
Lapinjärvi	48	41	44	39	58	75	56 %
Toivakka	3	11	6	2	1	1	-64 %

- Aikasarjatarkasteluissa verrokkiryhmä-rivi tarkoittaa muita maaseutumaisia kuntia, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.

Elinkeinoelämän edistäminen

Elinkeinoelämän edistäminen yhteä	Hartola	Padasjok	Tuusnien	Sulkava	Konneve	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyyppi
Ulkoiset toimintakulut:									
Henkilöstökulut	15	47	5	29	2	46	4	17	25
Asiakaspalvelujen ostot	23	0	1	35	2	0	0	1	5
Muiden palvelujen ostot	12	43	80	68	37	33	45	28	50
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1	6	0	0	2	2	9	1	2
Avustukset	0	2	0	10	0	1	0	6	6
Vuokratulot	2	1	0	0	0	3	4	1	1
Muut kulut	0	5	0	0	8	2	0	3	2
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	54	104	86	142	50	86	64	56	92
Sisäiset toimintakulut:									
Sisäiset palvelujen ostot	1	0	0	4	0	0	0	1	2
Sisäiset vuokrat	0	0	1	1	0	4	0	2	2
Sisäiset toimintakulut yhteensä	1	0	1	5	0	7	0	3	4
Poistot ja arvonalentumiset	0	60	2	0	0	0	0	1	4
Vyörytyskulut	4	0	0	13	1	0	0	1	2
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	59	164	89	160	51	93	64	61	102
Ulkoiset toimintatuotot:									
Myyntituotot	2	13	0	10	3	4	5	3	6
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Tuet ja avustukset	13	0	0	3	0	33	0	5	9
Vuokratuotot	9	1	0	0	0	3	0	1	1
Muut tuotot	0	0	0	0	0	0	0	1	2
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	25	14	0	13	3	40	5	10	18
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Käyttötuotot yhteensä (sis + ulk)	25	14	0	14	3	40	5	10	19
Nettokäyttökustannus	34	151	89	147	48	53	59	51	82

Hartola							
Elinkeinoelämän edistäminen	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Käyttökulut (1000 €)	342	376	391	245	93	152	-56 %
Käyttötuotot (1000 €)	145	248	195	108	11	63	-56 %
Nettokäyttökulut (1000€)	197	128	196	137	82	88	-55 %
Asukasluku	2 882	2 780	2 697	2 655	2 621	2 574	-11 %
Nettokäyttökulut per asukas	68	46	73	52	31	34	-50 %
Verrokkiryhmä	85	83	85	82	88	92	8 %
Koko maa	52	58	58	57	46	51	-1 %
Erotus (1000 €)							
verrokkiryhmään	-48	-103	-33	-80	-149	-148	209 %
koko maahan	48	-32	40	-14	-39	-43	-191 %
Elinkeinoelämän edistäminen, nettokäyttökustannus per asukas							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Hartola	68	46	73	52	31	34	-50 %
Padasjoki	62	61	80	67	135	151	141 %
Tuusniemi	115	111	122	104	89	89	-22 %
Sulkava	84	90	116	136	142	147	75 %
Konnevesi	71	77	59	39	44	48	-32 %
Lapinjärvi	112	108	112	89	59	53	-53 %
Toivakka	23	49	46	34	44	59	161 %

- Aikasarjatarkasteluissa verrokkiryhmä-rivi tarkoittaa muita maaseutumaisia kuntia, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.

Työllisyyspalvelut yhteensä, euroa p	Hartola	Padasjok	Tuusnien	Sulkava	Konneve	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyyppi
Ulkoiset toimintakulut:									
Henkilöstökulut	13	68	0	54	64	21	21	29	35
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	3	6	0	0	7	9
Muiden palvelujen ostot	1	2	0	3	4	1	0	4	5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	5	0	3	5	1	0	1	2
Avustukset	64	45	72	46	58	113	51	83	40
Vuokrakulut	0	0	0	4	0	10	0	1	1
Muut kulut	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	78	120	72	112	137	146	72	124	92
Sisäiset toimintakulut:									
Sisäiset palvelujen ostot	0	1	0	10	0	0	0	1	1
Sisäiset vuokrat	0	1	0	0	0	1	4	2	2
Sisäiset toimintakulut yhteensä	0	2	0	10	0	3	4	4	3
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vyörytyskulut	0	0	0	11	2	0	0	3	1
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	78	122	72	134	139	149	76	131	96
Ulkoiset toimintatuotot:									
Myyntituotot	0	4	0	7	5	0	0	1	2
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	1	14	0	20	20	0	0	10	13
Vuokratuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	-0
Muut tuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	1	18	0	28	26	0	0	12	15
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Käyttötuotot yhteensä (sis + ulk)	1	19	0	29	26	0	0	13	16
Nettokäyttökustannus	77	103	72	105	113	149	76	118	80
Työmarkkinatuen kuntaosuus:	61	45	72	46	58	113	51		
Ilman työmarkkinatuen kuntaosuutta:	16	58	-0	59	55	36	25		

Työllisyyspalvelut

- Työllisyyspalveluihin sisältyy työmarkkinatuen kuntaosuus.
- Alimmalla rivillä on esitetty työllisyyspalveluiden nettokäyttökustannus ilman työmarkkinatuen kuntaosuusmaksuja.

Hartola							
Työllisyyspalvelut	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2021–2022
Käyttökulut (1000 €)					378	201	-47 %
Käyttötuotot (1000 €)					122	3	-98 %
Nettokäyttökulut (1000€)					257	198	-23 %
Asukasluku	2 882	2 780	2 697	2 655	2 621	2 574	-2 %
Nettokäyttökulut per asukas					98	77	-21 %
Verrokkiryhmä	0	0	0	0	73	74	2 %
Koko maa	0	0	0	0	124	118	-5 %
Erotus (1000 €)							
verrokkiryhmään					67	9	-87 %
koko maahan					-68	-105	53 %
Työllisyyspalvelut, nettokäyttökustannus per asukas							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2021–2022
Hartola					98	77	-21 %
Padasjoki					108	103	-5 %
Tuusniemi					61	72	18 %
Sulkava					121	105	-13 %
Konnevesi					104	113	9 %
Lapinjärvi					149	149	0 %
Toivakka					85	76	-11 %

- Palveluluokitus muuttui työllisyyspalveluiden osalta merkittävästi vuonna 2021, eikä johdonmukaista aikasarjaa ole rakennettavissa sitä edeltävälle ajalle.
- Aikasarjan nettokäyttökustannus sisältää työmarkkinatuen kuntaosuuden.

- Aikasarjatarkasteluissa verrokkiryhmä-rivi tarkoittaa muita maaseutumaisia kuntia, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.

Työmarkkinatuki	
Kunnan osuus euroina (eur/as)	2022
Hartola	61,3
..sijoitus (1=pienin, 293 kuntaa)	208
Koko maan keskiarvo (maksatus/asl)	83,4
Koko maan mediaani	48,1
Kuntien keskiarvo	52,7

TYÖMARKKINATUKI, Hartola	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2018-22
Saajat yhteensä	59	69	74	67	55	-4
Saajat (300-499 päivää)	20	30	30	20	17	-3
Saajat (500-999 päivää)	26	27	35	24	16	-10
Saajat (yli 1000 päivää)	23	27	30	34	31	8
Maksetut etuudet eur/saaja	3 848	4 192	5 380	4 810	4 593	745
Maksetut etuudet (300-499 päivää)	2 275	2 712	3 102	2 938	2 162	-113
Maksetut etuudet (500-999 päivää)	2 727	4 047	4 157	4 356	3 631	903
Maksetut etuudet (yli 1000 päivää)	4 810	3 652	5 319	4 675	5 090	280
Korvatut päivät (päivää/saaja)	130	139	156	143	139	9
Korvatut päivät (300-499 päivää)	67	88	91	91	68	2
Korvatut päivät (500-999 päivää)	118	138	119	127	105	-13
Korvatut päivät (yli 1000 päivää)	142	119	153	139	156	13
Kunnan osuus euroina (eur/saaja)	2 299	2 382	3 121	2 879	2 870	571
Kunnan osuus euroina (300-499 päivää)	1 138	1 356	1 551	1 469	1 081	-56
Kunnan osuus euroina (500-999 päivää)	1 364	2 024	2 079	2 178	1 815	452
Kunnan osuus euroina (yli 1000 päivää)	3 367	2 556	3 723	3 273	3 563	196

Vesihuolto

Vesihuolto, euroa per asukas	Hartola	Padasjok	Tuusnien	Sulkava	Konneve	Lapinjärv	Toivakka	Koko maa	Kuntatyyppi
Ulkoiset toimintakulut:									
Henkilöstökulut	38	37	29	0	35	32	53	17	26
Asiakaspalvelujen ostot	16	0	0	0	0	0	0	0	2
Muiden palvelujen ostot	36	35	28	0	18	47	59	27	39
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	41	25	42	0	30	86	60	17	30
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuokrakulut	0	4	0	0	0	3	4	1	1
Muut kulut	4	0	-1	0	0	0	1	1	1
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	135	101	98	0	84	169	178	63	99
Sisäiset toimintakulut:									
Sisäiset palvelujen ostot	12	0	7	0	2	1	1	4	5
Sisäiset vuokrat	1	0	0	0	0	0	4	1	1
Sisäiset toimintakulut yhteensä	15	0	7	0	3	10	5	4	7
Poistot ja arvonalentumiset	60	57	76	0	59	53	106	31	42
Vyörytyskulut	4	0	10	0	3	0	0	2	5
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	214	158	192	0	148	233	289	101	153
Ulkoiset toimintatuotot:									
Myyntituotot	158	109	144	0	122	197	223	101	118
Maksutuotot	1	0	0	0	0	0	0	3	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	7	0	0	0	0
Vuokratuotot	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Muut tuotot	0	1	0	0	0	0	1	0	1
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	159	110	144	0	129	197	225	106	120
Sisäiset toimintatuotot	9	13	19	0	15	8	6	5	10
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Käyttötuotot yhteensä (sis + ulk)	168	123	163	0	143	205	230	114	131
Nettokäyttökustannus	46	35	29	0	5	28	59	-13	22

Hartola							
Vesihuolto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Käyttökulut (1000 €)	410	420	426	516	594	551	34 %
Käyttötuotot (1000 €)	512	487	443	469	438	433	-15 %
Nettokäyttökulut (1000€)	-102	-67	-17	47	156	118	-215 %
Asukasluku	2 882	2 780	2 697	2 655	2 621	2 574	-11 %
Nettokäyttökulut per asukas	-35	-24	-6	18	60	46	-229 %
Verrokkiryhmä	8	8	9	11	14	23	192 %
Koko maa	-19	-20	-19	-20	-18	-13	-31 %
Erotus (1000 €)							
verrokkiryhmään	-124	-90	-42	18	118	59	-148 %
koko maahan	-47	-11	35	100	204	152	-426 %

Vesihuolto, nettokäyttökustannus per asukas	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Hartola	-35	-24	-6	18	60	46	-229 %
Padasjoki	91	80	104	71	70	35	-62 %
Tuusniemi	-17	20	23	8	24	29	-278 %
Sulkava	0	0	0	0	0	0	
Konnevesi	-12	4	-6	-7	-3	5	-140 %
Lapinjärvi	8	39	1	4	27	28	224 %
Toivakka	6	40	65	44	58	59	902 %

- Aikasarjatarkasteluissa verrokkiryhmä-rivi tarkoittaa muita maaseutumaisia kuntia, joiden asukasluku poikkeaa enintään 30 % Hartolan asukasluvusta.

Tukipalvelut

- ”Palveluluokituksen apuluokka. Tukipalvelukustannukset voidaan raportoida tällä palveluluokalla, minkä jälkeen kustannukset kohdistetaan varsinaisille palveluluokille sisäisellä laskutuksella tai summatasoisesti vyöryttämällä. Tukipalveluiden kustannukset voidaan kohdistaa myös suoraan palveluluokalle, jolloin tukipalvelu-apuluokkaa ei tarvitse käyttää.” Lähde: AURA-käsikirja, liite 5: Kunnan ja kuntayhtymän palveluluokitus
- Tukipalvelut ei ole kuntien välillä vertailukelpoinen palveluluokka, vaan väline tukipalveluiden kohdentamiseksi muille palveluluokille. Tukipalveluiden olisi hyvä olla lähellä nollaa, jolloin kaikki tukipalveluiden kulut kohdistuvat muille palveluille.
- Tukipalveluluokan alijäämäisyys saattaa tarkoittaa, että osa tukipalveluiden käytöstä aiheutuvista kuluista jää kohdentumatta tukipalveluita käyttäville palveluille.

Tukipalvelut, euroa per asukas	Hartola	Padasjok	Tuusnien	Sulkava	Konneve	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyyppi
Ulkoiset toimintakulut:									
Henkilöstökulut	380	121	365	192	148	166	454	232	339
Asiakaspalvelujen ostot	1	0	0	1	0	0	0	4	41
Muiden palvelujen ostot	145	4	170	132	32	168	63	147	128
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	15	6	118	2	14	42	62	56	96
Avustukset	0	0	0	10	0	0	2	5	2
Vuokratulut	4	2	10	3	2	4	5	12	8
Muut kulut	0	0	3	0	1	1	1	3	3
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	546	133	665	340	197	382	587	460	616
Sisäiset toimintakulut:									
Sisäiset palvelujen ostot	2	0	33	44	0	0	13	26	15
Sisäiset vuokrat	2	0	14	29	0	22	62	23	23
Sisäiset toimintakulut yhteensä	5	0	48	73	0	22	76	60	41
Poistot ja arvonalentumiset	11	2	3	0	0	0	18	25	26
Vyörytyskulut	184	0	0	30	8	0	0	-14	14
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	745	134	716	443	205	404	681	531	698
Ulkoiset toimintatuotot:									
Myyntituotot	5	0	4	2	24	3	15	45	107
Maksutuotot	2	0	1	0	0	0	0	1	2
Tuet ja avustukset	13	0	1	1	0	2	9	14	15
Vuokratuotot	0	0	0	0	0	0	0	3	8
Muut tuotot	0	0	0	27	1	10	0	8	3
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	20	0	7	30	25	14	24	71	136
Sisäiset toimintatuotot	204	111	535	109	14	414	458	294	305
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	2	1
Vyörytystuotot	285	0	171	340	128	0	0	144	195
Käyttötuo- tuotot yhteensä (sis + ulk)	509	111	713	479	167	428	481	510	636
Nettokäyttökustannus	236	23	2	-36	38	-24	200	21	62

Tila- ja vuokrauspalvelut

Tila- ja vuokrauspalvelut, euroa per a	Hartola	Padasjok	Tuusnien	Sulkava	Konneve	Lapinjärvi	Toivakka	Koko maa	Kuntatyyppi
Ulkoiset toimintakulut:									
Henkilöstökulut	0	85	191	0	98	93	0	46	71
Asiakaspalvelujen ostot	1	0	0	8	0	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	64	115	24	7	76	77	49	110	94
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	105	79	29	2	99	152	114	101	150
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuokrakulut	7	46	49	76	3	304	4	126	50
Muut kulut	0	1	0	0	0	1	1	2	4
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	178	325	292	93	276	628	167	386	369
Sisäiset toimintakulut:									
Sisäiset palvelujen ostot	134	0	23	0	1	0	199	20	46
Sisäiset vuokrat	2	0	5	0	0	0	0	13	5
Sisäiset toimintakulut yhteensä	138	142	28	0	7	42	201	36	67
Poistot ja arvonalentumiset	0	217	20	39	187	20	128	172	163
Vyörytyskulut	0	0	6	9	10	0	0	11	16
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	316	685	347	140	480	690	496	605	615
Ulkoiset toimintatuotot:									
Myyntituotot	1	2	27	0	23	29	0	5	14
Maksutuotot	3	0	0	0	0	0	0	0	2
Tuet ja avustukset	0	16	15	0	0	4	0	1	1
Vuokratuotot	81	442	45	28	66	376	46	84	194
Muut tuotot	0	0	7	0	0	15	64	6	6
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	84	461	95	28	89	423	110	97	218
Sisäiset toimintatuotot	468	79	182	36	-1	246	409	523	287
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	10	1
Vyörytystuotot	52	0	0	1	310	0	0	11	27
Käyttötuotot yhteensä (sis + ulk)	604	540	277	66	398	669	520	641	533
Nettokäyttökustannus	-289	144	70	74	82	21	-24	-37	82

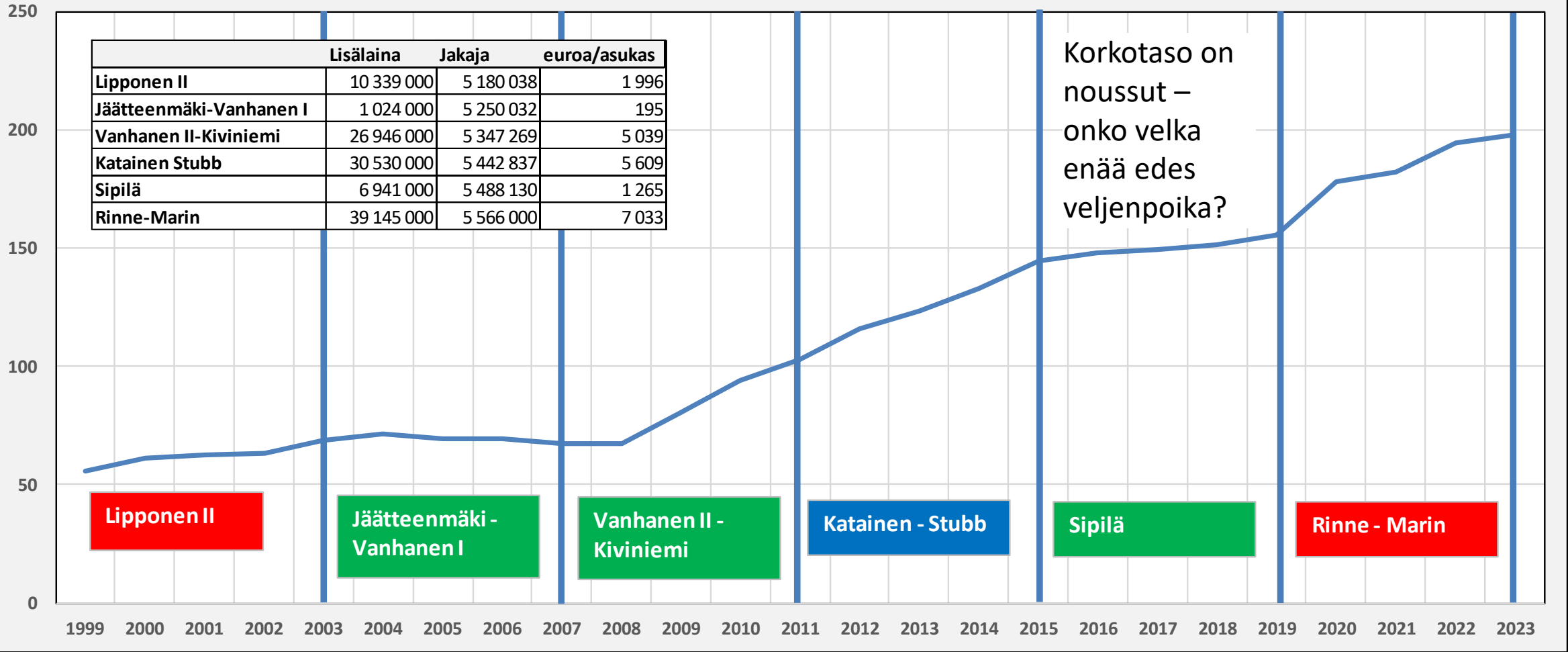
- ”Muiden tilojen kuin asuntojen vuokraaminen, vuokratulot ja vastaavat menot. Tähän kohdistetaan myös sellaisten tyhjiin olevien tilojen kulut, jotka eivät ole minkään palvelutoiminnan käytössä. Tähän kohdistetaan myös kunnan tilojen luovutusvoitot ja -tappiot. Palveluluokalle voidaan kohdistaa sekä ulkoisia että sisäisiä vuokria. Sisäiset vuokrat tulee kuitenkin kohdistaa sille varsinaiselle palveluluokalle, jolle ne kuuluvat.” Lähde: AURA-käsikirja, liite 5: Kunnan ja kuntayhtymän palveluluokitus
- Tukipalveluluokan tapaan tila- ja vuokrauspalveluiden kustannuksia ei tule vertailla kuntien välillä, koska kunnat käyttävät palveluluokkaa eri tavoin.
- Suuri alijäämä saattaa kuitenkin johtua tyhjiin olevista tiloista, tai muille palveluille kohdentamatta jäävistä tilakuluista.
- Poistot: Hartolan tila- ja vuokrauspalveluiden poistot ovat nolla. Ks: perusopetuksen poistot

1000 e	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Heinola	Sysmä	Lahti
	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022
Asukasluku	2 574	2 750	2 394	2 375	2 521	2 518	2 407	18 131	3 504	120 175
Toimintakate	20 129	20 119	19 617	19 660	18 859	17 721	15 694	118 458	27 343	695 130
Veroprosentti	21,50	21,00	22,00	21,00	22,00	21,50	21,00	20,50	19,00	20,75
Yleinen kiinteistövero	1,00	0,93	1,15	0,93	1,10	1,10	1,10	1,00	0,95	1,35
Valituinen asunto	0,50	0,60	0,65	0,45	0,55	0,60	0,45	0,50	0,50	0,60
Muu kuin vakituinen asunto	1,10	1,20	1,25	1,05	1,20	1,20	1,55	1,00	1,00	1,35
Verotulot	11 203	11 681	9 047	9 572	9 979	10 106	9 325	76 371	14 016	545 068
Verotettava tulo	36 398	39 935	30 736	31 845	35 647	39 177	35 700	316 629	50 887	2 180 613
Valtionosuus	9 868	11 124	11 144	11 274	10 338	8 502	7 565	53 805	15 502	245 733
Rahoitus	94	11	169	174	-170	268	-2	-2 661	250	4 296
Poistot	1 259	1 233	987	549	976	637	913	8 997	1 190	52 849
Satunnaiset (summa)	-1 203	1 673	917	-158	189	2 586	445	-6 713	-5 818	-9 459
Muut	97	-174	-111	-5	5	-0	-21	11	536	20 034
eur/as										
eur/as										
	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022
Asukasluku	2 574	2 750	2 394	2 375	2 521	2 518	2 407	18 131	3 504	120 175
Toimintakate eur/as	7 820	7 316	8 194	8 278	7 481	7 038	6 520	6 533	7 803	5 784
Verotulot eur/as	4 353	4 247	3 779	4 031	3 958	4 013	3 874	4 212	4 000	4 536
Valtionosuus eur/(as	3 834	4 045	4 655	4 747	4 101	3 377	3 143	2 968	4 424	2 045
Rahoitus eur/as	36	4	70	73	-67	107	-1	-147	71	36
Poistot eur/as	489	448	412	231	387	253	379	496	340	440
Satunnaiset eur/as (summa)	-467	608	383	-66	75	1 027	185	-370	-1 661	-79
Muut eur/as	38	-63	-46	-2	2	0	-9	1	153	167

eur/as	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Heinola	Sysmä	Lahti
	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022
Toimintatuotot e/as	684	1 192	1 675	926	1 299	1 209	1 210	1 316	5 142	1 216
Toimintamenot e/as	8 504	8 509	9 870	9 204	8 780	8 247	7 730	7 941	12 946	7 010
eur/as	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022
Tulovero e/as	3 040	3 050	2 825	2 816	3 111	3 345	3 115	3 580	2 759	3 765
Veroprocentti	21,50	21,00	22,00	21,00	22,00	21,50	21,00	20,50	19,00	20,75
Verotettava tulo e/as	14 141	14 522	12 839	13 409	14 140	15 559	14 832	17 463	14 523	18 145
Veroprocentin tuotto	364	399	307	318	356	392	357	3 166	509	21 806
Yhteisövero e/as	764	635	539	777	507	368	438	276	631	402
Kiinteistövero e/as	549	563	415	438	341	301	321	356	610	368
eur/as	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Heinola	Sysmä	Lahti
Yleinen kiinteistöveropohja e/as	26 126	23 793	12 243	19 162	11 180	13 466	9 754	17 392	30 515	15 226
Vakit as, verotuspohja e/as	25 165	22 813	23 860	23 243	21 243	19 748	24 833	26 630	25 437	25 154
Muut kuin vakit as, e/as	14 387	16 055	9 143	13 753	7 275	2 444	6 205	4 100	18 315	212
Muut	38	-63	-46	-2	2	0	-9	1	153	167
eur/as	Hartola	Padasjoki	Tuusniemi	Sulkava	Konnevesi	Lapinjärvi	Toivakka	Heinola	Sysmä	Lahti
Kunnan taseen ali/ylijäämä e/as	-124	596	-55	343	122	206	126	3	199	225
Kunnan lainakanta veropros	30	14	10	8	57	4	27	37	7	37
Kunnan rahavarat veropros	4	22	5	5	1	6	6	34	11	13
Kunnan nettolaina veropros	25	-8	5	3	56	-2	22	4	-4	25
Konsernin lainakanta veropros	63	26	35	21	81	30	43	44	16	57
Konsernin rahvarallisuus veropros	22	35	20	20	11	13	14	43	27	21
Konsernin nettolaina veropros	41	-9	15	1	70	17	29	1	-10	35
Kunnan käyttömäärä e/as	6 966	8 526	7 856	7 722	12 585	6 261	5 519	9 978	9 087	10 641
Konsernitase e/as	14 546	16 592	12 453	12 980	18 515	11 349	10 436	19 369	14 565	20 269

Painetarkastelu

Julkisyhteisöjen EDP-velka

- Julkisyhteisöjen velka on julkisyhteisöjen suiautettu bruttovelka nimellisarvoisena, ja sitä kutsutaan myös EDP-velaksi (= Excessive Deficit Procedure).
- Siihen luetaan julkisyhteisöjen kansantalouden muilta sektoreilta ja ulkomailta saamat joukkovelkakirjalainat, lyhytaikaiset velkapaperit, lyhyt- ja pitkäaikaiset lainat sekä talletukset. EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisessa raportoinnissa käytetty käsite EDP-velka poikkeaa EKT 2010:stä sekä arvostuksen että kattavuuden osalta. EKT 2010:n mukaisessa rahoitustilinpudossa rahoitusvarat ja -velat arvostetaan markkina-arvoon, sen sijaan julkisyhteisöjen EDP-velka arvostetaan nimellisarvoon. EKT 2010:n rahoitusvaateista muun muassa johdannaisia, kauppaluottoja ja siirtovelkoja ei huomioida velan kannassa.
- Koska maan talous - julkinen talous - on ollut ylijäämäinen? 2008. Elintaso on ostettu 15 vuotta velkarahalla.

HV-alueiden tilinpäätösennusteet

Hyvinvointialueiden puolivuotisraportoinnin tilinpäätösennuste

	TA23	TPE23	Muutos-%	TA23	TPE23	Muutos-%	TA23	TPE23	Muutos-%	TA23	TPE23	Muutos-%	TA23	TPE23	Muutos-%
	Toimintakate	Toimintakate		Henkilöstökulut	Henkilöstökulut		Ostopalvelut	Ostopalvelut		Valtionrahoitus	Valtionrahoitus		Ali/Ylijäämä	Ali/Ylijäämä	
Itä-Uusimaan	-389 038 182	-398 236 916	2,4 %	138 892 016	134 230 421	-3,4 %	248 307 217	262 655 431	5,8 %	362 682 590	371 979 216	2,6 %	-27 483 742	-27 267 634	-0,8 %
Keski-Uusimaan	-798 386 995	-817 637 528	2,4 %	249 935 373	253 579 379	1,5 %	520 424 834	543 566 529	4,4 %	734 777 661	764 102 599	4,0 %	-65 745 141	-55 670 736	-15,3 %
Länsi-Uusimaan	-1 734 160 377	-1 730 295 811	-0,2 %	525 991 805	533 008 807	1,3 %	1 311 923 764	1 185 003 460	-9,7 %	1 670 138 663	1 670 295 811	0,0 %	-70 601 108	-66 740 000	-5,5 %
Vantaa-Keravan	-1 017 328 814	-1 061 657 537	4,4 %	310 895 754	304 132 023	-2,2 %	719 521 792	786 220 320	9,3 %	964 931 000	958 007 577	-0,7 %	-57 318 814	-103 143 960	79,9 %
Varsinais-Suomen	-1 976 136 300	-2 046 010 200	3,5 %	1 214 901 300	1 243 223 000	2,3 %	697 815 000	743 082 800	6,5 %	1 931 680 000	1 974 030 560	2,2 %	-98 581 300	-122 569 731	24,3 %
Satakunnan	-985 318 698	-1 012 444 111	2,8 %	560 740 723	561 742 919	0,2 %	352 626 297	376 121 701	6,7 %	940 877 124	966 752 537	2,8 %	-59 183 491	-59 183 491	0,0 %
Kanta-Hämeen	-708 606 000	-746 070 921	5,3 %	368 770 000	380 310 274	3,1 %	319 391 000	349 521 335	9,4 %	696 800 000	729 475 000	4,7 %	-32 732 000	-36 911 383	12,8 %
Pirkanmaan	-2 111 878 891	-2 145 146 744	1,6 %	1 091 748 920	1 100 748 920	0,8 %	1 086 195 435	1 185 197 485	9,1 %	2 090 474 736	2 152 467 009	3,0 %	-63 504 194	-95 260 126	50,0 %
Päijät-Hämeen	-824 556 001	-889 456 000	7,9 %	418 728 997	450 192 000	7,5 %	397 708 436	438 469 000	10,2 %	834 588 541	853 002 559	2,2 %	-11 779 011	-56 811 441	382,3 %
Kymenlaakson	-851 921 362	-859 535 996	0,9 %	409 760 435	411 558 649	0,4 %	390 525 491	413 966 602	6,0 %	762 128 091	801 409 955	5,2 %	-89 938 493	-58 271 264	-35,2 %
Etelä-Karjalan	-566 326 219	-573 709 600	1,3 %	305 133 262	307 263 011	0,7 %	233 038 701	238 709 056	2,4 %	542 542 912	552 831 969	1,9 %	-33 294 249	-30 482 876	-8,4 %
Etelä-Savon	-720 446 000	-722 430 452	0,3 %	426 077 000	397 488 781	-6,7 %	311 268 000	305 705 855	-1,8 %	703 251 000	673 069 778	-4,3 %	-29 297 000	-62 312 893	112,7 %
Pohjois-Savon	-1 091 857 779	-1 179 203 564	8,0 %	654 760 958	694 355 362	6,0 %	460 632 824	488 693 043	6,1 %	1 139 377 884	1 182 874 351	3,8 %	2 661 772	-42 171 491	-1684,3 %
Pohjois-Karjalan	-708 634 254	-760 634 833	7,3 %	448 018 086	448 823 417	0,2 %	252 744 367	316 854 998	25,4 %	713 470 638	754 620 000	5,8 %	-11 868 916	-22 519 110	89,7 %
Keski-Suomen	-1 097 606 034	-1 148 205 288	4,6 %	582 475 000	599 249 011	2,9 %	490 568 000	515 826 509	5,1 %	1 100 505 689	1 149 406 000	4,4 %	-44 000 345	-51 208 215	16,4 %
Etelä-Pohjanmaan	-865 174 400	-899 398 109	4,0 %	478 108 500	496 289 303	3,8 %	318 397 100	384 445 909	20,7 %	855 097 000	881 307 593	3,1 %	-32 475 200	-36 491 616	12,4 %
Pohjanmaan	-747 365 509	-796 973 623	6,6 %	431 550 346	445 168 887	3,2 %	278 732 486	315 391 396	13,2 %	741 189 440	760 111 002	2,6 %	-23 332 297	-53 562 621	129,6 %
Keski-Pohjanmaan	-290 981 101	-292 383 235	0,5 %	199 858 307	203 259 422	1,7 %	114 296 748	118 398 091	3,6 %	291 253 430	299 930 015	3,0 %	-8 341 901	-3 185 896	-61,8 %
Pohjois-Pohjanmaan	-1 692 357 377	-1 724 163 827	1,9 %	1 015 589 450	1 000 000 000	-1,5 %	659 168 624	700 910 893	6,3 %	1 685 586 372	1 713 640 390	1,7 %	-55 901 798	-60 000 000	7,3 %
Kainuun	-386 999 853	-375 528 729	-3,0 %	226 448 089	214 081 000	-5,5 %	156 029 836	158 179 000	1,4 %	369 203 160	365 239 000	-1,1 %	-33 016 612	-25 509 649	-22,7 %
Lapin	-874 884 504	-887 523 063	1,4 %	445 621 559	448 667 187	0,7 %	393 829 694	403 937 931	2,6 %	858 177 154	882 085 884	2,8 %	-43 147 851	-31 714 288	-26,5 %
Helsinki (sosiaali- ja	-2 579 631 320	-2 601 600 061	0,9 %	878 918 000	866 635 000	-1,4 %	1 512 994 000	1 652 273 061	9,2 %	2 592 301 000	2 593 345 000	0,0 %	-3 330 132	-24 255 061	628,4 %
	-23 019 595 970	-23 668 246 148	2,8 %	11 382 923 880	11 494 006 773	1,0 %	11 226 139 646	11 883 130 405	5,9 %	22 581 034 085	23 049 983 805	2,1 %	-892 211 823	-1 125 243 482	26,1 %

10.10.2023									
Alue	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2023-2030
Helsinki	2 602	2 702	2 880	2 982	3 076	3 202	3 324	3 449	847
Vantaa+Kerava	996	1 062	1 149	1 198	1 244	1 304	1 358	1 415	419
Länsi-Uusimaa	1 668	1 771	1 917	2 011	2 088	2 186	2 277	2 371	703
Itä-Uusimaa	375	390	422	446	466	495	520	542	167
Keski-Uusimaa	765	799	857	893	924	966	1 007	1 049	284
Varsinais-Suomi	1 985	2 071	2 234	2 334	2 429	2 564	2 686	2 789	803
Satakunta	971	997	1 058	1 084	1 110	1 148	1 183	1 220	249
Kanta-Häme	714	738	791	822	852	889	919	951	237
Pirkanmaa	2 164	2 279	2 447	2 539	2 626	2 741	2 847	2 956	792
Päijät-Häme	862	894	962	1 001	1 039	1 095	1 143	1 183	321
Kymenlaakso	806	829	877	900	921	952	981	1 012	205
Etelä-Karjala	554	569	605	624	642	667	689	712	158
Etelä-Savo	695	710	751	769	786	812	837	862	167
Pohjois-Savo	1 175	1 206	1 291	1 338	1 377	1 431	1 479	1 530	355
Pohjois-Karjala	756	781	841	874	907	954	995	1 029	273
Keski-Suomi	1 159	1 193	1 271	1 311	1 348	1 399	1 449	1 500	341
Etelä-Pohjanmaa	886	910	971	1 001	1 031	1 070	1 109	1 145	260
Pohjanmaa	763	787	837	863	887	919	951	983	220
Keski-Pohjanmaa	302	312	336	349	362	381	398	411	109
Pohjois-Pohjanmaa	1 731	1 809	1 950	2 041	2 123	2 221	2 306	2 395	663
Kainuu	366	375	400	412	423	439	452	466	100
Lappi	880	920	987	1 027	1 063	1 117	1 163	1 205	325
Manner-Suomi yht.	23 176	24 103	25 833	26 820	27 725	28 951	30 074	31 176	8 000

- Alueet saavat rahaa lisää vuodesta 2023 vuoteen 2030 8,0 mrd euroa.
- Lisärahan saaminen muilta paljon poisottamatta tarkoittaa sitä, että kasvun on jatkuttava nykyistä suurempana.
- Nykyinen kasvu on aikaansaatu ainakin osin velkarahalla ja (poliittisesti) vaikeita rakenteellisia ratkaisuja siirtämällä.
- Ovatko kunnat vastapuolella?

Kuntien talous – onko hyvänolontunne loppu?

Velkatasapaino	Trendijakso 2013-2022				1,302	verohäntä mrd euroa		0,503	takaisin perittävä vos mrd euroa					
Painelaskelma 1000 eur	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Erotus 2030-2023	
Toimintakate	-30 468 070	-31 334 572	-32 396 324	-34 511 564	-14 630 970	-14 977 065	-16 539 525	-17 302 677	-18 077 920	-18 700 551	-19 342 199	-20 003 204	-5 372 234	
Tulovero-% (kuntien ka.)	20,99	21,08	21,14	21,16	8,65	8,52	8,52	8,52	8,52	8,52	8,52	8,52	-0,13	
Tulovero	19 209 281	20 189 463	20 668 982	21 715 542	10 259 388	9 489 713	9 778 711	10 176 676	10 529 707	10 893 972	11 270 045	11 658 192	1 398 804	
Yhteisövero	1 911 489	1 963 944	2 853 236	3 042 834	2 010 224	1 806 929	1 936 024	1 976 567	2 036 039	2 097 120	2 160 034	2 224 835	214 611	
Kiinteistövero	1 871 210	1 749 503	1 972 947	2 095 868	2 214 846	2 323 676	2 364 251	2 405 598	2 447 733	2 490 671	2 534 427	2 579 018	364 172	
Valtionosuus	8 680 546	11 041 854	10 129 142	10 780 168	3 652 707	3 345 435	3 938 670	3 995 687	4 037 360	4 354 879	4 443 527	4 530 173	877 467	
Verorahoitus	31 672 526	34 944 764	35 624 307	37 634 412	18 137 165	16 965 753	18 017 656	18 554 528	19 050 839	19 836 642	20 408 033	20 992 218	2 855 053	
Rahoitus	554 053	464 851	572 030	335 913	335 372	160 102	27 469	-8 276	-38 854	-69 781	-99 858	-131 660	-467 033	
Vuosikate	1 758 509	4 075 043	3 800 056	3 458 761	3 841 567	2 148 790	1 505 600	1 243 575	934 064	1 066 310	965 975	857 354	-2 984 213	
Negatiivisia kpl	65	2	7	12	8	51	94	129	150	151	159	168	160	
Negatiiviset yht.	-91 919	-3 396	-2 209	-10 668	-4 894	-41 960	-146 939	-239 574	-374 929	-378 414	-461 996	-556 281	-551 386	
Poistot	2 314 015	2 405 727	2 415 532	2 460 507	2 417 624	2 541 213	2 562 830	2 618 911	2 617 867	2 616 245	2 615 147	2 614 367	196 743	
Tulos	-129 990	1 574 081	1 390 050	1 124 234	1 630 314	-352 340	-1 006 525	-1 375 336	-1 683 803	-1 549 936	-1 649 172	-1 757 013	-3 387 327	
Nettoinvestoinnit	2 746 761	3 332 855	2 865 871	2 078 615	4 266 871	4 328 056	3 970 459	2 599 345	2 609 415	2 613 643	2 617 498	2 620 920	-1 645 952	
Lainakanta	18 485 765	19 116 167	19 188 221	18 741 750	19 251 143	21 636 081	24 272 819	26 068 650	28 154 508	30 034 525	32 033 063	34 163 413	14 912 269	
Antolainasaamiset	5 723 067	5 695 345	5 847 905	6 304 756	6 178 661	6 055 088	5 933 986	5 815 307	5 699 000	5 585 020	5 473 320	5 363 854	-814 808	
Rahavarat	5 061 051	6 450 196	3 279 987	3 389 339	3 394 583	3 400 222	3 409 910	3 442 395	3 484 534	3 530 604	3 583 634	3 637 420	242 836	
Taseen jäämä	11 091 638	12 585 061	13 870 416	14 932 979	16 563 294	16 210 954	15 204 429	13 829 093	12 145 290	10 595 354	8 946 182	7 189 169	-9 374 124	
Negatiivisia kpl	57	27	13	17	15	36	58	87	117	141	174	184	169	
Negatiiviset yht.	-251 738	-85 941	-73 266	-88 793	-41 077	-174 727	-462 333	-999 555	-1 920 665	-3 016 078	-4 373 807	-5 956 977	-5 915 900	
Asukasluku	5 514 910	5 523 069	5 537 069	5 552 593	5 559 711	5 566 346	5 572 466	5 577 936	5 582 818	5 586 929	5 590 376	5 593 090	33 379	
Tulovero-% (kuntien ka.)	20,99	21,08	21,14	21,16	8,65	9,08	9,68	10,17	10,54	10,65	10,79	10,92	2,28	

Hartola	Trendi		2017-2022		96		487 VOS erä				2030
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		
Asukasluku	2 621	2 574	2 519	2 468	2 421	2 379	2 340	2 305	2 271	2 239	
Veroprosentti	21,50	21,50	8,86	8,86	8,86	8,86	8,86	8,86	8,86	8,86	
Toimintakate 1000 e	-18 788	-20 129	-6 211	-6 373	-7 083	-7 389	-7 707	-7 973	-8 249	-8 541	
Toimintakatteen muutos 1000 e		-1 341	13 918	-162	-710	-306	-318	-266	-276	-292	
...muutos %:ia		7,1 %	-69,1 %	2,6 %	11,1 %	4,3 %	4,3 %	3,4 %	3,5 %	3,5 %	
Tuloverotulo 1000 e	7 385	7 826	3 820	3 693	3 755	3 817	3 848	3 885	3 924	3 965	
Kiinteistövero 1000 e	1 350	1 412	1 476	1 606	1 617	1 628	1 639	1 650	1 662	1 673	
Osuus yhteisöveron tuotosta 1000 e	2 118	1 966	1 108	942	1 007	1 028	1 059	1 091	1 124	1 157	
Verotulot yhteensä 1000 e	10 853	11 203	6 404	6 242	6 379	6 473	6 546	6 626	6 709	6 795	
Valtionosuudet 1000 e	9 467	9 868	697	-61	264	147	140	229	297	344	
...muutos 1000 e		401	-9 171	-758	325	-117	-7	89	68	47	
...muutos %:ia		4,2 %	-92,9 %	-108,8 %	-533,1 %	-44,2 %	-4,8 %	63,1 %	29,8 %	15,9 %	
Verorahoitus yhteensä 1000 e	20 320	21 072	7 101	6 181	6 643	6 620	6 686	6 855	7 006	7 140	
...muutos 1000 e		752	-13 971	-920	462	-23	66	169	151	134	
...muutos %:ia		3,7 %	-66,3 %	-13,0 %	7,5 %	-0,3 %	1,0 %	2,5 %	2,2 %	1,9 %	
Käyttökate 1000 e	1 532	943	890	-192	-440	-769	-1 021	-1 118	-1 243	-1 401	
Rahoitustuotot ja -kulut 1000 e	20	94	-148	-152	-170	-203	-249	-297	-347	-400	
Vuosikate 1000 e	1 552	1 037	743	-344	-610	-973	-1 270	-1 415	-1 590	-1 802	
Poistot 1000 e	994	1 259	779	767	752	738	763	775	787	797	
Satunnaiset tulot ja menot 1000 e	-102,804	-97	0	0	0	0	0	0	0	0	
Yli-/alijäämä 1000 e	455	-319	-36	-1 111	-1 362	-1 711	-2 033	-2 190	-2 377	-2 598	
Kumulatiivinen jäämä 1000 e	1 717	1 839	1 803	691	-671	-2 382	-4 415	-6 605	-8 982	-11 580	
Kumulatiivinen jäämä eur/as	655	714	716	280	-277	-1 001	-1 887	-2 866	-3 955	-5 172	
Nettoinvestoinnit 1000 e	3 374	458	430	415	450	1 300	1 047	1 031	1 016	1 002	
Lainakanta 1000 eur	13 657	10 854	10 565	11 324	12 384	14 691	17 052	19 518	22 144	24 971	
Lainakanta eur/as	5 210	4 217	4 194	4 588	5 115	6 175	7 287	8 468	9 751	11 153	

- Talous vaikuttaa 2024 eteenpäin selvästi alijäämäiseltä. Suurimpana selittävänä tekijänä on valtionosuuksien huomattava alenema.
- Vuosikate kääntyy negatiiviseksi 2024 →
- Taseeseen kertyy jakson aikana huomattava alijäämä ja lainakanta nousee jakson lopussa maan korkeimpien joukkoon.
- Taloutta rasittanevat vastaiset ongelmat omaisuuden kanssa.

Konsernin kriisimittarit	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Peruskunnan alijäämä	1 717	1 839	1 803	691	-671	-2 382	-4 415	-6 605	-8 982	-11 580
..alijäämää 4 peräkkäisenä vuonna		Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Täyttyy	Täyttyy
Konsernin alijäämä eur/as	755	486	482	42	-520	-1 249	-2 138	-3 121	-4 214	-5 435
...500 eur/as ja 1000 eur/as	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy
Konsernivuositote / poistot	104,7 %	55,1 %	53,7 %	4,0 %	-8,3 %	-25,2 %	-38,6 %	-45,0 %	-52,8 %	-62,1 %
Kunnan veroprosentti	21,50	21,50	8,86	8,86	8,86	8,86	8,86	8,86	8,86	8,86
Kons. lainakanta ja vuokravastuut	10 784	9 230	9 317	9 817	10 445	11 600	12 802	14 066	15 433	16 917
Kons. laskennallinen lainanhoito.	0,78	0,55	0,48	0,13	0,06	-0,04	-0,10	-0,11	-0,13	-0,15
Konsernivuositote / poistot	Ei täyty	Ei täyty	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy
Kunnan veroprosentti	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Kons. lainakanta ja vuokravastuut	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty*	Täyttyy	Täyttyy
Kons. laskennallinen lainanhoito.	Ei täyty	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy
Montako	0	1	2	2	2	2	2	2	3	3

- Talous vaikuttaa 2024 eteenpäin selvästi alijäämäiseltä. Suurimpana selittävänä tekijänä on valtionosuuksien huomattava alenema.
- Vuositote kääntyy negatiiviseksi 2024→
- Taseeseen kertyy jakson aikana huomattava alijäämä ja lainakanta nousee jakson lopussa maan korkeimpien joukkoon.

Väestö	Tuloslaskelma	Rahoitus	Tase	Käyttötalous	Toimintaympäristö ja tulevaisuus
Asukasluku on pienentynyt. Kehitys on johtunut sekä luonnollisesta väestömuutoksesta sekä kuntien välisestä muuttoliikkeestä.	Tulos on ollut negatiivinen neljänä vuotena edellisestä kymmenestä	Emon investoinnit ovat olleet maan keskitasoa suuremmat. 10 vuoden tarkastelujaksolla.	Taseen molemmilla puolilla on "tavaraa"	Varhaiskasvatus on edullinen. Esiopetus ja perusopetus ovat kalliita.	Isot pyörteet – millä tasolla Suomen talous on todellisuudessa – asioita hoidettiin velalla, mutta ikääntymistä ja muita väestön liikkeitä ei voi hoitaa rahalla.
Tilastokeskus ennustaa väkiluvun pienentyvän 373:lla vuoteen 2030 mennessä.	Vuonna 2019 vuosikate oli jopa negatiivinen.	Maan myynti- ja vuokraustuloja ei juurikaan ole.	Kunnan lainakanta per asukas on maan keskitasoa suurempi.	Perusopetus on yksikkökustannukseltaan Manner-Suomen 4:nneksi kallein	Valtakunnan tason tilanne – voidaanko edelleen velkaantua?
75 vuotta täyttäneiden määrät kasvavat. Kaikki muut ikäryhmät pienentyvät	Toimintakate on vuonna 2023 maan 97:nneksi pienin.	Vuoden 2024 tuloveroprosentti (8,90 %) on keskimääräistä korkeampi.	Konsernin lainakanta per asukas on merkittävän suuri, 50 suurimman joukossa.	Nuorisotoimintaan panostetaan paljon. Myös kirjasto- ja liikunta- ja ulkoilupalvelut ovat vertaillen kalliita.	Voidaanko kasvattaa veroastetta?
Huoltosuhde on verrokkeja korkeampi, samoin mediaani-ikä.	Verotettava tulo asukasta kohden on maan keskitasoa pienempi.	Kiinteistöveroprosentit ovat keskitasoa vähän matalammat.	Käyttöomaisuus per asukas on maan keskitasoa pienempi.	Muissa palveluissa nettokäyttökustannukseltaan kalliita: Yhdyskuntasuunnittelu, asumisen turvaaminen, tukipalvelut.	Hyvinvointialueet?
	Hyvät yhteisöverot ja kiinteistöverot.		Taseessa on kumulatiivista ylijäämää		Oikeat keinot, jotka tuntuvat päätöksenteossa; jaksotus

FCG.